يا حفيظ يا كبيكج

يا كبيكج يا كبيكج يا كبيكج

كتبت هذه النسخة المباركة برسم الشاب الالطف
محمد بن قاسم الراجي بالباب لعالي رحمه الله تعالى
وكان الفراغ من تعليقها في غرة
شهر محرم الحرام افتتاح سنة
اربع وخمسين والف
كتبه ... حسن
ابن حسين
عفي عنهما

منطق الطير

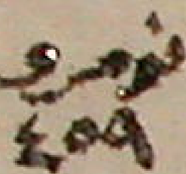
بر نسخه کتاب
ابرو خطی کبی بر ... ایدر
اکا جهانی روا کوریدر

محبوبی ایدر
دیده هم ابروی محبوبی ایدر
نونده زلف سیه بنمه یوزن ایدر

زار
آنی قاشلی اولور عاشق زار ایلیه
ولبدن اوسیله ...

اودر
سکه زر که بر نقش قلم اودر
دیدن بلکی کبی ایدر

نومرو
٤٥٩

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد اول اللهه کیم اولدر احد — وصف ذاتی همان لدر همان ابد
جمله دن هم اول و آخر در اول — جمله شیده باطن و ظاهر در اول
عرشی آب اوستنده بنیاد ایلدی — عمر مخلوقاتی برباد ایلدی
کاف و نوندن خلق ایدوب هفت انجم — نه فلک هم انس و جن و مردمی
کوکلری اعلا یری پست ایلدی — جمله سن برجام مله مست ایلدی
آسمانی قلدی مانند قباب — خیمه یایدی بی ستون و بی طناب
قلدی زرین حقه لر کردنده ساز — اولدی افلاکیله دایم حقه باز
دام جسم مختلف قلدی مزاج — جان قوشی خاکیله ایتدی امتزاج
بحری صوا ایتدی ارتدی هیبتی — طاغلری افسرده قلدی هیبتی

بحری لب خشک ایتدی مبهوت ایلدی — قانی مشک و طاشی یاقوت ایلدی
طاغلره هم تیغ ویردی هم کمر — اولدی سرهنک جهان قالدردی سر
کاه آتش اوزره قلدی دسته کل — کاه دریا اوستنه بغلادی بل
برسکلله قهر قلدی دشمنی — قلدی دورت یوز ییل باشنده مسکنی
عنکبوته دام ویردی حکمتی — صدر عالم ایتیکیچون راحتی
ایلدی قارنجه صاحب کمر — کم سلیمانه معادل چکلدی سر
حبس ایدوب آنی سلیمان طاسده — تاسه لنمش قالمش ایدی یاسده
حق خلاص ایدوب آنی اول طاسدن — ویردی خلعت کسوة عباسدن
ایلدی حقنده نازل طاوسین — کم سلیمانیله اولدی همنشین
عیسیه برایکنه قلدی حجاب — قالدی یادم یولده چکدی اضطراب
لاله پرخون داغ خون آلوده دن — کلشن نیلوفر ایتدی دوده دن
پاره پاره خاکی قلدی عرق خون — قانله قلدی عقیقی لعل کون
سجده ایلردی آیله خورشید و ماه — بوزلرین ایدوب بولند خاک راه
کور نوری الرده سیمای سجود — سجده سز سیماده چون اولمز وجود
روز بسطندن سفید افروخته — کیجه قبضندن سیه رو سوخته
طوطی کور طوقنی زر ایلمش — هدهدی هم پیک و رهبر ایلمش
مرغ کردونی بس یولنده پر آورد — حلقه کیبی قاپو سینه سر آورد
چرخه ویرد دور بوکون بر کیجه — اختلافی تیز ایشنده ذره جه
کیجه ایلتور کتور کوندوزی — شمع انده کونشله یلدزی

١

طپرغه نفخ ایلیوب آدم قلور دود وتفدن خلقت عالم قلور

برسکی کاهی ایدر اول مرد راه برکسی ایدر کشف ایدر ره گاه گاه

برسکی که لایق قربت ایدر شیر مردی که سکه نسبت ایدر

زین ایدر تا سیر اولا انس وملك کرده خورشید ایله خوان فلك

برعصایی گاه اولور ثعبان ایدر بر تنوردن عالمی طوفان ایدر

بر قولینی گاه اولور سلطان ایدر گاه بر موری سلیمان ایدر اول

گاه چرخی کره سرکش قلور که هلالی نعل بر آتش قلور

طشدن اولدر ناقه اظهار ایلین کاوی اولدر صاحب اسرار ایلین

یاذ وقش سیم وزر ایلرلر نثار حکمتیله آسمان وشاخسار

امر ایدر عکس اوله یزدان ایدر غنچه پیکانندن قان پنهان ایدر

یاسمینه چارتوکی تاج ایدر لاله نك که تاجنی تاراج ایدر

نرکسك که باشنه قو تاج زر اکا شبنمدن قلور گوهر نثار

عقلی اولدر واله وحیران ایدن یری ساکن گوکلری گردان ایدن

یرلر وگوکلر هب آیاتی انوك جمله ذره شاهد ذاتی انوك

جمله توحیدنده مستغرقدرر بلکه محو فانی مطلقدرر

گوکی اعلا ایلدی انجق یری قدرتینك شاهد ایدر هر بری

گونی الی گوننده پیدا ایلدی پرده دن صنعتن هویدا ایلدی

تا که خاکی قرق صباح ایتدی عجین ایکی الیله اولدی جسم نازنین

بعد ازان ایتدی اکا چون نفخ روح قلدی جان ارام وکسب ایتدی فتوح

٢

چونکه کیردی روح تن بولدی حیات عقل ویردی تا که بینا اولدی ذات

عقلی چونکه گوردی بینا اولدی روح علم ویردی تا که دانا اولدی روح

چونکه عجزین بلدی اقرار ایلدی حیرت الدی جسمی انکار ایلدی

دوست گورد دشمن هر اوکیم دنده در جمله زیر بار فرمانندر

جمله نك بوینده آنوك باردر یینه لیکن جمله نك ستاریدر

اول ایتدی طاغلری میخ زمین یوردی دریا ایله اندن یر یوزین

پشت گاوی ایلدی دونیایه جای ایتدی هم گاوه بالق ظهرنده پای

اول بالق صوا وزره صو التی هوا بس هوا نه اوزره اولمشدر بنا

هیچ دریا و هوا هیچ اوزره هیچ بس بو دنیا هیچدر هیچ اوزره هیچ

فکر قل گور حق نه ایجاد ایلمش بونلری هیچ اوزره بنیاد ایلمش

چون قمو هیچ اوزره در بو قدر کان کیم سراسر هیچدر ملك جهان

عرشه صو صویه هوا اولدی مکان کچ هوادن حقدر انجق همان

عرش وعالم جمله اولدی بر طلسم حقدر انجق جمله عالمدر براسم

بو حقیقتله که هب عالم اودر اندن اوزکه وار دیسه اولهم اودر

ای دریغا کمسه ده یوقدر نظر شمس ظاهر جمله عالم کور وکر

گر بونی بلسك اولور عقلك هبا جمله گورورسن آنی کندك فنا

جمله عالم طوتمش الله دامنن لیك دارلر جز گنوب پیرامنن

مناجات في التوحيد

ای اولن غایت ظهوردن نهان جمله عالم سن وعالم بی نشان

جان جسم ایچره نهانده جانده سن | ای نهان اندر نهان بس قنده سن
جمله دن اول سن آخر جمله دن | اول آخر هرنه کیم وار جمله سن
بام و در یوق پاسبان و یوق عسس | ساکنی نجه بولا بیلتسون هیچ کس
گرچه کیم سنسن عسس هم پاسبان | لیک قاصردر عقول انس و جان
جانده سنسن اولن کنج نهان | سنسن اول جانله تنده عیان
عقل و جان ذاتکده حیران اولدیلر | هم صفاتکده پریشان اولدیلر
کنه ذاتک بیلمده عاجز جهان | انبیا خاک رهکده جانفشان
وارلغک بیلمکده اوز چوق وار مجال | لیک کنهک فهم اولنمقده محال
جمله وارلق سنسن اوزکه وار یوق | سندن اوزکه وارده دیار یوق
آب و خاک و گل گلسن هم او سن | هرنه دیسم اول دگلسن هم او سن
جمله عالم سنکله در عیان | لیک عالم ایچره یوق سندن نشان
گرچه وصاف نشانک چوقدر | طرفه بودر کیم نشانک یوقدر
بیک گوز اچدی گرچه چرخ دیده ور | گورمدی خاک رهکدن بر اثر
گورمدی بر هم درگهک ذره خاک | صاچدی بیواق باشه اولدی دردناک
آفتاب و ماه سندن بی خبر | کیجه گوندز گرچه ایلرلر سفر
یوزینی پتراغه سوردر آفتاب | بر هلال دوندی قالمادی تاب
تشنه لکدن بحر اولمش تلخ کام | جوش ایدر سودای وصلکله مدام
بحر درکیم موجی گوهردر انوک | بو سوزه عقلی ایریشمز کمسنوک
کیم بو بحر و گوهری درک ایتمدی | لا ادری الا الله یول ایلتمدی

هرنه کیم موصوف اولدی اول کل | یا بو دریا اودیک معقول دگل
اول دیمه اولدر اشارتدن اوته | بو دیمه کا اولدر عبارتدن اوته
نه اشارت نه بیان ایلر قبول | عقل ایله بو سوز بیلنمز فارغ اول
سن کل اولمه آدمده کا اولدر کمال | کندوگی گم ایله کیم بودر وصال
یتور آنده سن سنی بودر حلول | بو بیله اولمزسه اولورسن فضول
ایکی ایلکده نه بیلکه کل کامل اول | مشرک اولمه یکجهت اول بیک دل اول
ای خلیفه زاده بی معرفت | معرفتده اول باباکله همصفت
هرنه کیم خلق ایتدی حق بولدی وجود | جمله سی تسلیم ایدوب ایتدی سجود
دور ایله چون ایتدی خلقت آدمه | ایتدی اول معبود غیرت آدمه
غیرتندن گوز آکا حق بیلدی | یوز حجاب لطفده پنهان ایلدی
آدم اولدم دیدی اول بحر جود | جمله سی هب اولدی ارباب سجود
آدمه اسن بحر لطف و جود اول | جمله ساجد اولدی بس مسجود اول
بیری منکر اولدی سجده قلمدی | ظاهرینه بقدی سرین بلمدی
مسخ و ملعون اولدی مردود ابد | اول سیه رو دیدی ای فرد و احد
ای قبول ایدن قمو حاجتلوی | ایتمه ضایع ایتدکم خدمتلری
حق دیدی کیم آدم ای مردود راه | هم خلیفه اولدی و هم پادشاه
بیلمدک بو سر پنهانی بو گون | صاغ اولوب حسرتله حشره دک وگون
جسمه چون کم گیردی جان جزو اولدی کل | بر طلسم اولدی که هیچ اولمشدی کل
روح عالی ایدی تن اسفل چو خاک | جمع اولدی خاک سفلی و جان پاک

اولدي اعلا اسفلك چون همدمي   اولدي اسرار عجيبه آدمي
ليك بو اسراري كمسه بلمدي   هركه ابو رمزه واقف اولمدي
اي دريغا كيم بو رازي بلمدك   ليك آرامقده فراغت قلمدك
نيجه بر سوزكل خموش اول اي دده   كمسنك يوقدر زهره سي كيمه آيده
كرچه دريايي بلور عالم قمو   ليك قعرين كمسه بلمز اي عمو
كنج قعر بحرده دنيا طلسم   بوزلور آخر بو طلسم بند جسم
بو طلسمي آره دن قالدركيدر   كنجه تا كيم يول بولاسن اي پدر
جسمي رفع ايت آره دن كيم قاله جان   تا اوله ظاهر اولا كنج نهان
بر طلسم غيره رجانك دخي   غيبده بر كنجي وار آنوك دخي
قانده قات بو كنج وطلسم   جان وجسم وجان وجسم وجان
بويله كيتسه كيم بو يولك پاياني يوق   درد مهلكدر بو كيم درماني يوق
نيجه لر بو بحرده غرق اولديلر   هيچ بولنمادي خبر كتدي كيدر
بويله بحر اعظم بحر اولدي پر   ذره عالمده وعالم ذره در
قالمسه هب عالم وبر ذره هم   اولميه بو بحردن بر قطره كم
كم بلوركيم بو نيجه ذخارده   طلسمي نيجه ياكه مقدارده
كتدي عقل وجان قالمادي مجال   ايتمدم بر ذره تفصيل كمال
عشقدن وكرسيدن ايتمه سوال   يوقدر بر ذره بلمك احتمال
ذره سينه چون كتوردم عقل تاب   قل سكوت الله اعلم بالصواب
كمسه بلمز ذره نك سرين تمام   بس بو صوره ختم ايت والسلام

بو فلك بر سر نكون در پايدار   دايما بو قدر قراري بر قرار
باشي ايلاغي بلورسز ذره در   بو سوزك ايرادي نيجه كره در
بر اوزندن بي خبر بركشته سر   نيجه وير سون پرده اردندن خبر
بو نيجه يللر اولوبدر باشوره كزر   بي سر وپا بو هوا ده سير ايدر
اولمدي آكاه درون پرده دن   نيجه فهم ايتسون بو رازي بي بدن
عالمك كاري قمو عبرتدر   وه نه عبرت بلكه هب حيرتدر
اشبو كونك كي عجايبدر ايشي   عجز ايله حيران اولدي هر كيشي
انبيا واوليا كيم كلديلر   بلديلر عجزين فراغت قلديلر
اولا كور آدمي كيم نيلدي   نيجه يللر ياس وماتم ايلدي
نوحي كور كيم نيجه يل ايتدي دعوت   چكدي كافردن جفا ومحنتي
اولدي ابراهيمه نمرودك ايشي   نيجه دوزدي منجنيقله آتشي
بوكا كور ابراهيمه نمرود ايتدوكن   منجنيقله آتدي اوده آتدوغن
بس كور اسماعيل نه درسه سوكوار   بويله قوربانلق ايتدي اختيار
بس نيجه يعقوب سركردان بوق   قلدي نابينا كوزين درد فراق
يوسفي كور كرچه اولدي پادشاه   قول اولوب صاتلدي چكدي جور جاه
كور كه ايوب ستمكش مبتلا   جسمه باكن قورتلره ايتدي غذا
يونس بيچاره كور نيلدي   يرين آخر بطن ماهي ايلدي
حضرت داودي كور كه كينه دن   آهني موم ايتدي سوز سينه دن
كور سليمان نبينك ماتمن   نيجه الدي بو ملك وخاتمن

کورزکریایی نیجه پرجوش ایدی
ایردی بچقو باشنه خاموش ایدی

محنت فرعونله موسایی کور
راه حقده چکدوکی غوغایی کور

حضرت یحیایی کوروبردی سر
کسدیلر باشن لکنده قویدیلر

هم دخی عیسایی کور ای اهل جود
نه جفا ایتدی اکا قوم یهود

مصطفایه کورنه ایتدی ای امین
قوم کفار و ابوجهل اللعین

مرتضایی کورکه قیلورکن نماز
نیجه ایردی اکا تیغ آبدار

سن صانورسن که بو ایش آسان اولور
آله قولایی ایش بونده ترك جان اولور

نیجه دیمایم که قالمادی سوزم
قالمادی داخی خجالتدن یوزم

حیرت اولدی بنی ویرمز امان
چاره خاموش اولمه‌در انجق همان

طاغلر افلاکه چکمش کرچه سر
عینلودن دامننه یاش اقر

فرقتیله سینه‌سی صد پاره‌در
آیغی انجقده بر آواره‌در

آتش اولمش پرحرارت شوقدن
اوده یانر باشنده اولمش پرحزن

باد اولمش نیجه سروپا آه ایدر
شوق وصلیله کیجه کوندز یلر

حسرت دیداریله کورکه صو
کیجه کوندز طورمز ایلر جست وجو

خاك هم آیقده قالمش ناتوان
بولمش مسکین وصالکدن نشان

نیجه ایدیم وصفکی ای بی صفت
نیلیم کیم بنده یوقدر معرفت

سنده ای دل طالبسك آکاه اول
کوزله یولك کیر یوله مرد ره اول

کورنیجه سیر ایلمش اهل سلوك
کرفقیر و کرغنی و کرملوك

جمله پشتا پشت همراه اولدیلر
قویدیلر سر عازم شاه اولدیلر

اکه هربر ذره‌دن بر راه وار
بلکه هربونده بر درکاه وار

سن نه بیلورسن نه یولدن کیدرسن
کندیکی تا محرم شاه ایده‌سن

کرنهان ایتسك طلب اولدر عیان
کرعیان ایتسك طلب اولدر نهان

کرعیان وهم نهان ایتسك طلب
ایکیسی داخی دکلدر ای عجب

یاوی قلمادك نه‌دربو ایستمك
هرنه دیرسك اول دکل حکمه املك

هرنه دیرسك هرنه بلسك سنسن اول
کندیکی بلکندیکی وسن سن اول

سن نیه آیی انکله آره یول
ینه انکله بولونور آکه یول

وصف ایدنلر وصفنه قادر دکل
کرچه کیم وصف ایتده قاصر دکل

عجز ایله همشیره اولدی معرفت
معرفتله شرح اولنمز بو صفت

خلقدن اندن نه حاصل انجق بر خیال
کیم خبر ویرمك اولور اندن محال

هرنه کیم اندن دیسه بیخشی عیان
کندو ذاتندن نقلور آنی بیان

قدس ذاتی نیلی حدودو بی نشان
ایتمك آنی علمله اولمز عیان

بس نشانی بی نشانلقدر انوك
چاره‌سی هم جانفشانلقدر انوك

کمسه وارلقده ویوقلقده نشان
ویرمدی اندن مکر کندو همان

ذره ذره بلدکك وهم کدر
هرنه دیسك اول دکل فهم کدر

صدهزاران طور جاندن یوجه‌در
هرنه کیم دنسه اول اندن یوجه‌در

عقل سوداسنده حیراندر انك
عاجز و سرکشته‌سی جاندر انك

جان انك کارنده سرکرداندر
دل فراقی برله غرق قاندر

غیریه ایتمه قیاس ای حق شناس
کاربیچون عقلله اولمز قیاس

دل جلالتنده اونوك فرتوتدر	عقل وجان همه واله ومبهوتدر
انبیا واولیا وهم رسل	بولمدیلر چون اکا یول جزو کل
عجزله خاکه قودیلر یوزلرین	ماعرفناك ایلدیلر سوزلرین
بن کیم تا دعوئ عرفان ایدم	کندومه بلدم دیو بهتان ایدم
اندن اوزکه دینه وعقباده یوق	بو سوزی فهم ایلین دنیاده یوق

مناجات ثانی فی توحید باری عز اسمه

ای خردیولکده طفل شیرخور	جست وجو یکدن خجل عقل بشر
ای منزه ذات پاك ذو الجلال	بنکبی ابله سکا یتمك محال
ذاتکه ایرمز سنك علم وعیان	کمسه دن ایرمز سکا سود وزیان
ساکه هرکز ایرمز ای رب البشر	موسی وفرعوندن نفع وضرر
سن کبی بی حد وغایت کمسه یوق	بی بدایت بی نهایت کمسه یوق
ای اسیر در کهك خلق جهان	لیك ذاتك بیك حجاب ایچره نهان
یاقدی جانم آتش سوز نهان	پرده‌ٔ رفع ایت مدد ای مستعان
بحر فکره غریقم هی مدد	خضر لطفکله خلاص ایت یا احد
قطره یم بو بحر فرقتدن چیقر	سن براقدك ینه یارب سن چیقر
نفس ودنیا طوتدی محکم دامنم	سندن اوزکه کمسنم یوقدر بنم
سن الم طوت قویمه آلوده بنی	قالمدی طاقت قل آسوده بنی
بو تلوثدن بنی یاپاك قل	یا وجودمدن بنی ال خاك قل
خلق سندن قورقر ای دانای راز	ایلرم بن کندوزمدن احتراز

کورمشم زیرا که ای شاه جهان	بخشلقلو سندن وبندن یمان
اولمشم بن خاکه دوشمش آه آه	قل بنی لطفکله احیا یا اله
مؤمن وکافر قیوکك چاکری	اولدیلر چون لطف وقهرك مظهری
بوکه لطف ایتسك اولور مقبول شاه	اکا قهر ایتسك اولور مردود راه
یا الهی غرق خونم غرق خون	اولمشم سرکشته چون چرخ نکون
سن دیدك سیز کله یم بن روز وشب	فارغ اولمك روز وشب ایدك طلب
بویله چونکم بن سکا همسایه یوز	سن کونش سن بن مثال سایه یوز
یا نولور ای معطی لطف وعطا	قونشلق حقینی کر ایتسك روا
رعد کبی جان ودل افغان ایدر	اشتیاقك شك چشمم قان ایدر
دردمی دیسم اولوردم بی مجال	لیس سکا دردم دیمك اولدی محال
رهبر اول یا که که کمراه اولمشم	یول بیلوردم طالب راه اولمشم
هرکیمه کویکده دولت یار اولور	ساکه محرم کندودن بیزار اولور
وار امیدم کیم فدائی حزین	اوله کویك ایتلریله همنشین

حکایت بالتمثیل

وار ایدی بر مردم اهل نظر	دایما ایلردی هر یا که سفر
اکا بر عیار حیلت ایلدی	خانسینه آنی دعوت ایلدی
دعوته اید وب اجابت اول فقیر	واردی عیار ایله اول صاف ضمیر
واردی عیارك اوین قلدی مقام	قلدی آنوکله بر زسوق کلام
کیتدی اول عیار تیغن المغه	اول فقیرك کردنینه چالمغه

اول كيجه كوردى آنك همان   صوندى دستينه انك بر پاره نان
كلدى عيار الده تيغ ابدار   كوردى مهمانك النده نانى وار
ديديكم قاندندر ساكه بو نان   ديديكم ويردى عيالك اى فلان
بو سوزى عيار كوش ايتدى تمام   ديديكم قانك بكا اولدى حرام
آره مزده چونكه اولدى چون نان   داخى اولدرمك سنى اولور زيان
كيم بزم هر كيمكه يدى نانمز   بس دريغ اولمز اندن جانمز
خالقا قل بزه لطف ورأفتك   كيم يدك خوانكده نان ونعمتك
اكمكن يينه بر عيار كار   تا بودسمه اولورا عشق حق كذار
سن كه بحر جودسن اى پادشاه   هم كريم وهم رحيم وهم اله
قل بزه لطفك معين اى مستعان   قويمه كيم بو حسرتيله چيقه جان
صوك نفسده رحمتك قل بولدشم   وصلك آبيله سويندر آتشم
بنده يا رب حددن ارتقدر ذنوب   غمده كل سنسن چو غفار الذنوب
كرچه عصيانده تجاسر قلمشم   سن بغشله كا ايتدكيمى بلمشم
كرچه غفلتدن بن ايتدم بيك كناه   سن عوض قل آكا رحمتك يا اله
سن او سلطانسن كه سندندر اوم   كيم اوله كم بزدن وسندن كرم
ايلمسه جرم جهلمندن اول   كيم ديدك بيزه ظلوم وهم جهول
سن خو عالمسن قمو افعالمه   سن اكر رحم ايتمسك ويحالمه
اغلمزسه كوزلرم كر آشكار   جانم اغلر شوقيله زار زار
يا الهى بخشي قلدم كريمان   آى كنه وكندومه قلدم همان

عفو قل كيم بلمشم تقصيرمى   قهريله قلمه شها تقديرمى
عفو قل بو دون همتلكلرم   جهلله بو بى حميتلكلرم
يا الهى نفس الندن الامان   ينه كندو قولكه بخشى يمان
كوستروب لطفكله بو دامدن مناص   بو كشاكشدن بنى ايله خلاص
كرچه خادم سن بنى كل ايلكل   نيم جزوم سن بنى كل ايلكل
بنده كم يا رب سنك بن روسيا   سن قبولمه ديسك اولوردم پادشاه
بن كيمم كيم ساكه قوللق عرض ايدم   كندومى بر بخشى آدم عرض ايدم
بو يتر كيم ساكه هر كيم اولدى قول   قوللغينه اول بنى ايده قبول
هندوكم يا رب بنى دومى دل ايت   مدبرم لطف ايله نا مقبل ايت
هيچ سندن كمسه محروم اولمدى   بخشيلودن هيچ يمانلق كلمدى
درد كيله هر كيم اولخوش دل دكل   اولمسون خوش بنده مقبل دكل
ذره جه درد ايت بزم درمانمز   تاكه درد كله خوش اولسون جانمز
حضرت عطار اول شيرين مقال   خوش بيورمشدر بو بيتى حسب حال
كفر كافر را و دين ديندار را   ذره دردت دل عطار را
دايما ايله فدائيه قرين   درد عشقك يا اله العالمين
اى بنم احوالمه ناظر اولن   كيجه لر فريادمه حاضر اولن
كچدى حددن ماتمم بر سور وير   ظلمت ايچره قالمشم بر نور وير
پاى مردم ينه سن اولغل همين   دستكيروم ينه سن اول يا معين
نفس ظلمانيدن اول فايق ايت   نور ايمان لذتندن ذايق ايت

سایه ده بر ضایع اولمش ذره‌یم … وارلغم یوق بلکه یوقدن داخی کم
آفتاب رحمتکدن سایلم … ذره بر لمعه بولسم قایلم
ذره لوله قارشو بجرأت ایدم … آفتاب حضرته طوغری کیدم
جانله تا زنده ایکن بو قفس … ایرشوب فریادیمه البته کس
جان چیقوب اولدم که تن اوله خراب … قبرده بربن قالم برده تراب
وای اگر اولمدم همراه اولمسك … حال دشوارمدن آگاه اولمسك
اومرم یولداش ایده سن رحمتك … بلودم زیراکه وار در قدرتك
جان چیقنجه سندن اوزکه یوق کسم … تاکه چاغرد قده کوش ایده سسم
یارب اول دمده بو در باکه هوس … باکه یولداش اوله سن آخر نفس

فی نعت سید المرسلین

خواجهٔ دنیا و دین گنج وفا … صدر بدر کاینات اول مصطفی
آفتاب شرع و دریای یقین … نور عالم رحمةً للعالمین
خاك جانی اولیا و انبیا … جمله عالم خاکپایینه فدا
خواجهٔ کونین و سلطان جهان … آفتاب جان و ایمان جهان
صدر عالم صاحب معراج در … سایهٔ حق باشلر او زره تاجدر
چون طفیلی جملهٔ آفاقدر … خاك کویی قبلهٔ عشاقدر
خلق و عالم بعلو فتراکنده در … جمله نك بوینی انك خاکنده در
دینه و عقباده اولدر پیشوا … مقتدای اولیا و انبیا
مهدی اسلام و هادی سبل … مفتی غیب و امام جزو و کل

انبیادن جمله‌دن اعلادر اول … صاحب قوسین او ادنی‌در اول
هر نه وصف ایتسم دخی وافردر … جمله‌دن هم اول و آخردر
چون ایکی عالم انوکله بولدی نام … عرش و کرسی بولدی آنوکله قیام
کون خلق اولدی وجودندن انك … شبنم آسا بحر جودندن انك
نور او مقصود موجوداتدن … اصلدر بو جمله مخلوقاتدن
کوردی حق اول نوری چونکم پر حضور … قلدی خلق اول نوردن یوز بحر نور
جون یراتدی کندی چون اول پاك جان … انکیچون یاردلدی بو جهان
خلقت مخلوقدن مقصود اودر … پس حبیب خالق معبود اودر
نه زمین نه انجم و افلاك ایدی … خلق اولن اول او نور پاك ایدی
بعد از آن اول نور پاك اوردی علم … یاردلدی عرش و کورسی و قلم
بر علم اول نوردن عالمدر … بر علم داخی بنی آدمدر
اولدی چون اول نور اعظم آشکار … کردکاره سجده قلدی بنده وار
سجده ده قالدی نیچه بیك یل او نور … اولدی ذکری یا عفو و یا غفور
بس رکوع ایتدی نیچه بیك یل تمام … نیچه بیك یل داخی کوستردی قیام
بس نمازندن انك ای اهل راز … فرض اولدی امته قلمق نماز
حق او نور پاکی قلدی معتبر … گاه و بیگاه آکا ایلردی نظر
ناگهان بحر حقیقتدن بیکا … حق تعالی بر قپو آچدی آکا
کوردی بحر رازی چون اول پاك نور … جوشه کلدی عشقله کوستردی شور
هر نظر ایتدکجه بو کوکب عیان … اولور ایدی طالب گنج نهان

بس بخاردن او نورک ای همام   عرش و کرسی یاردلدی والسلام
عرش و کرسی عکس ذاتیدر انک   بس ملایک هم صفاتیدر انک
اولدی انفاسندن انوار اشکار   قلبی فکریندن اسرار اشکار
فکر سیرو وحدوای یار بس   بس نفخت فیه من روحی نفس
چون بو اسرار ایله انفاس اولدی جمع   لاجرم ارواح اجناس اولدی جمع
چون او نورک هب طفیلیدر امم   جمله یه مبعوث اولدی لاجرم
اولدی مبعوث او لشه پر احترام   جمله مخلوقاته تا روز قیام
ایتدی جرأت دعوت شیطانه هم   قلدی شیطانن مسلمان لاجرم
قدسیلر خیلینی دعوت ایلدی   جمله سی اکا اطاعت ایلدی
دعوت ایتدی حقک امری برله اول   جنیلر هم دعوتن ایتدی قبول
دعوت حیوانی قلدی آشکار   کلدی هم بزغاله و هم سوسمار
جمله بتلر دعوتینه کلدیلر   جمله اوکونده نکوسار اولدیلر
جمله اشیایی دعوت ایلدی   طاش کفنده شهادت ایلدی
انبیادن کیمدر ای عالی همم   کیم ایلیه اول دعوت کل امم
چونکه بولدی بویله عز و رفعتی   لازم اولدی جمله عالم دعوتی
جزو و کل هب امتی اولدی انک   خوشه چین نعمتی اولدی انک
برلای مسکین ایچون کوردهمتی   کیمسه دیمز روز محشر امتی
اول شهک یوزی صوینه اول خدا   ایلر آنک امتینه هب ندا
احمدک یوزی صوینک حرمتی   یا مساکین ادخلوا فی جنتی

کر حکم اول بر شیه هیچ بقمدی   کوکلی دنیا زینتینه اقمدی
هب پناهنده قمو عالمر انک   بنده سیدر عیسی مریم انک
جمله عالم خار اول کل دسته در   عالمر انک وارلغینه بسته در
اولکه انک خاصیتیدر هیچ کس   او یخوده کورمزانی غوغایی کس
هر نه کوردی اوکدن ای اخی   کوررایدی آنی اردندن دخی
انده حق ختم نبوت ایلدی   معجزین خلق فتوت ایلدی
نعمتینه حاضر اولدی خاص و عام   انده ایتدی نعمت عامن تمام
ویردی مهلت اکا تا روز حساب   کورمیه عهدنده کافر هم عذاب
دین و دنیا هب اکا ایلر پناه   زنده قلدی امتیچون اول اله
بر کیجه اول عزم معراج ایلدی   قاب قوسین باشنه تاج ایلدی
اکا ارسال ایلدی رب البشر   بر کتابی کیم قمودن معتبر
امهات مؤمنین ازواجیدر   احترام مرسلین معراجیدر
کورنه عالی قدر در اولکه اولا   امتینک عالمی کالانبیا
مسجد اقصاده اول بدر تمام   انبیانک خیلنه اولدی امام
ذکر قلدی حق انک تبجیلده   نامنی توراتله انجیلده
طاشه رفعت ویردی اول غزیلدی   بر یمین الله ایله خلعتلدی
هر امم نیچه قلدی مسخ ایلدی   امتندن نسخی هم نسخ ایلدی
کورنه سلطاندر او محبوب اله   خاک کوین ایلدی حق قبله کاه
بعثی آنک بتلری قلدی نکون   امتینه غیری امتلر زبون

کوردی تشنه دللر اولدی بی مجال
آغزی یارندن روان ایتدی زلال

یار مغیله ایتدی آبی ایکی شق
بو نه معجزدر ای یارب الفلق

اولدی اول خیر البلاده رهنمون
خیر خلق اولدی نه کیم خیر القرون

ظهر پاکنده انک خورشید وار
وار ایدی مهر نبوت آشکار

کعبه بیت الله اندندر همان
کیم کیرن بولور جهنمدن امان

جبرئیل اولدی اندن خرقه دار
اندن ایتدی دحیه شکلن اختیار

خاک عهدنده انوک بولدی حضور
آنی حق هم مسجد ایتدی هم طهور

اولمش ایدی سر کوننه علیم
انی ایدی گرچه اول دریتیم

چون زبانی حق زبانیدی انک
جمله دن یکرک زمانیدی انک

روز محشر محو اولور جمله زبان
سویلنان انک زبانیدر همان

عمری اولدقچه اکا بو ایدی حال
شوق ایدردی دایما حقدن نوال

بیخود اولسه هر قچن اول بحر راز
جوش ایدوب اولوردی مشغول نماز

چونکه قلبیدی انک بحر شگرف
جوش ایدرسه طکمیدر دریای ژرف

جوش ایدوب دیردی ارحنی یا بلال
تا سکون ایده بو بحر پرخیال

ساکن اولسه دیردی اول سلطان دین
کلمینی یا حمیرا کلمینی

اول وزندن که کیدوب که کلدوکی
اول دکلدر خلق و عالم بیلدوکی

دوستیله ایتسه اولشه خلوتی
جبرئیلک داخی اولمز جراتی

کیم او مجلس رمزینه واقف اوله
لی مع الله سرینه عارف اوله

اولیجق سیمرغ وحدت آشکار
موسی هشتن اولور موسیچه وار

اولدی اول وادیده گرچه غرق نور
خلع نعلینیله اولدی دور دور

لیلة المعراج او شمع ذوالجلال
ایشدردی صوت نعلین بلال

حق ایدوب تعظیم عز و جاهنه
ایتدی حرمت چاکر درگاهنه

گرچه موسی شاه ایدی عالی جناب
لیک نعلینی اکا اولدی حجاب

موسی عمران کوروب بو قربتی
مصطفانک چاکرینه حرمتی

دیدی یارب هل همت ایت بنی
احمد مختاره امت ایت بنی

گرچه موسی ایستدی بو خلعتی
لیک عیسی گیدی کور بو حکمتی

آنوکیچون اولدی مقبول الدعا
منزلینی ایتدی دوردنجی سما

کیم اینوب یریوزینه همت ایده
خلقی احمد دینینه دعوت ایده

مصطفی قوللوغن ایتدی اختیار
نامنی ایتدی مبشر کردگار

خاطره بو کلسه کیم بر کمسنه
وارسه اول دنیایه وکلسه بنه

کیم بزه اول دونیه دن ویرسه خبر
کوکلمزده قالمسه شکدن اثر

کلمدی کمسه او دنیادن اینان
مصطفادن غیری پیدا و نهان

انبیا هب اندهدانا در همین
بونده کوردی مصطفی عین الیقین

اول غنی عالم طفیلیدر انک
شاهدر اول غیری خیلیدر انک

باشنه چونکم لعمرک تاجدر
قاپوسنده شاهلر محتاجدر

خدمتینه طاغلر ایدردی کر
قوللغین قلماغه بغلادی کمر

بو بی آنک دهری پر مشک ایلدی
تشنه یکرن بحری لب خشک ایلدی

تشنه دیداریدر جمله قلوب
وحش و طیر و انس و جن و سنگ و چوب

منبره چقدی چون اول شاه جهان — فرقتندن ایتدی حنانه فغان
آسمانی جمله پرنور ایلدی — اول ستونی هجریله رنجور ایلدی
وصفی آنک خارج اوصافدر — ای فدایی کل و تن انصافدر
اول فصیح عالم وسن لال لسن — بی حیا و شرم بر ابدال لسن
وصفی اولمز لا یوحد بشر — آکا واصف خالق عالم میسر
ای سکا خلق جهان هپ بنده در — پادشهلر بنده افکنده در
زیر فرمانکده در یونه قباب — اغلک کلمک سحاب و آفتاب
ایکی عالم خاکپایکدر سنک — دیده سفلی ننجایکدر سنک
بو کلیم خاکدن قلدر بشیک — تا کلیم اولسون سنک غیرتکشک
جمله شرعی محو ایدوب شرعک سنک — جمله اصلی قلدی کم فرعک سنک
حشره دک قایمدر احکامک سنک — جمله بسم الله ایله نامک سنک
روز آخر کر نبیدر کور رسول — جمله ابدلر سنک شرعک قبول
کمسه سندن اوک وجوده کلمدی — دینکه بیری مخالف اولمدی
احتیاج جمله عالم سنده در — سن سلیمانسن که خاتم سنده در
یا رسول الله یا خیر البشر — عاجز و درمانده یم قل بر نظر
قل شفاعت کم کناهم چوقدر بنم — سندن اوزکه هیچ کمسم یوق بنم
کرچه یوزم یوق سکا یلواره جق — لیک یوقدر سندن اوزکه واره جق
کرچه لا تأمنده اولدم نا امید — نکته لا تیأسوا ویرر امید
چونکه سنسن رحمة للعالمین — قل شفاعت یا شفیع المذنبین

اولمشم در غرق دریای کناه — سن شفاعت ایتمسک حالم تباه
کر شفاعت ایلسک دولت بنم — جمله عصیانم اولور طاعت بنم
قالمشم ایچنده خوار و زار زار — کل شفاعت شمعنی لطف ایت اویار
شمعیکله یول بولوب تا جمعکه — کیم یانم پروانه کبی شمعکه
کیمکه شمعک کورمز ایسه آشکار — قالور اول ظلمت شبنده خوار و زار
اغلیو کلدم قپوکه سایلم — کوز اوجیله بر نظر قل قایلم
تا که اولم اول نظردن بی نشان — حشر اولنجه بی نشان وجاودان
کیم قمو پندار و شرک و ترهات — محو اوله بندن کیده ای پاک ذات
کرچه واردر بنده یوز بیک خاملق — لیک واردر آره ده همناملق
اومرم کیم اولیجق روز جزا — ایده سن همناملک حقن ادا
طفل راهم چونکه غلطان اولمشم — غرق آب بحر عصیان اولمشم
اومرم کیم مادر لطفک یتوب — قورتره اول غرقدن دستم طوتوب

حکایت بالتمثیل

اولدی بر طفل اویزایکن غرق آب — دوشدی مادر جاننه نار عذاب
طفل آب بحره اوردی دست و پا — بر دکرمن ناوونه ایرشدی تا
چونکه اول طفلی ایلتدی ناوه آب — آنه سینک قالمدی جسمنده تاب
کندوزینی اول صویه آتدی همان — ویرمکیچون اوغلنه صودن امان
باتدی صویه مادر مشفق عزیز — آقدی صو اوزره او طفل بی تمیز
اوستنه کلدکده اوغلنا کهان — ایکی ایله صچرایوب طوتدی همان

جانی

شفقت ایدوب اوغلو ایچون ویرد / ایکیسینه داخی ویردی حق امان

ای ویرن هر مادره شفقتله مهر / اولمشم غرقاب سیلاب سپهر

غرق ناو حیرت اولوب قالمشم / مبتلای حسرت اولوب قالمشم

صویه دوشمش طفل سرکردانکم / قل عنایت طالب احسانکم

هی مدد ای مشفق طفلان راه / لطفله اطفالکه قل بر نکاه

مرحمت قل بو دل پر تابمه / بو کرم قل دیدهٔ پر آبمه

دستم ال بو آب حرماندن کچور / باکه بستان کرمدن شیر ایچور

ای ورای پردهٔ ادراک اولن / ای صفات واصفیندن پاک اولن

کمسنک یتمز الی فتراککه / شفقتیله باق بو لکدر خاککه

انلرک حقی که سرداش اولدیلر / بولک دمنده ساکه یولداش اولدیلر

اولی بو بکر آخر مرتضی / چار رکن کعبهٔ صدق وصفا

بیریسی صدقیله همراز و وزیر / اول بری عدلیله خورشید منیر

اول بریسی بحر آزرم و حیا / اول بریسی صاحب علم و سخا

فی نعت امیر المؤمنین ابو بکر صدیق رضی الله عنه

یار اولکیم بوکله یار ایدی / ثانی اثنین اذ هما فی الغار ایدی

صدر دین صدیق اکبر قطب حق / جملهٔ عالمدن ایلتمش سبق

هر نه سر کیم خالق کون و مکان / مصطفی قلبنده قویمشدی همان

قویمش ایدی سینهٔ صدیقده / تا که همراز اولدیلر تحقیقده

ایکی عالم سری کوکلنده نهان / قلمز ایدی کسسیه لیکن عیان

مهر

مهر بولب کرچه کم خاموش ایدی / لیک قلبی بحر تک پر جوش ایدی

گاه ایدردی نصف شبده ذکر هو / هو یی آنک مشک وش ویردی بو

چینه ایردی او بوی مشکبار / مشک اولوردی نافهٔ آهوی تتار

اول سببدن دیدی اول سلطان دین / اطلبوا العلم ولو کان بالصین

چون عمر کوردی بو سری ایدی فاش / بر قیل اولیدم آنک کوکسنده کاش

فی نعت امیر المؤمنین عمر بن خطاب رضی الله عنه

خواجه شرع آفتاب جمع دین / ظل حق فاروق اعظم شمع دین

اکا ویرمش عدل الله انصاف حق / وحیدن ایتمش فراستده سبق

ویردی پیغمبر حدیثنده خبر / که اولیدر اول صراطا اوزره کذر

جمله دن اول ودر یوم العمل / حلقهٔ دار السلامه اورن ال

کار دین عدلیله بولدی انتظام / اکلر آدی الی یوم القیام

شمع دولتدر او دولت مایه‌سی / روشن اولکم شمعک اولمز سایه‌سی

بو العجبدر بو که اول شمع یقین / سایه‌سندن قچر ابلیس لعین

که یقاردی نار عشقه جان زار / نطق حقدن که زبانی شعله‌دار

کوردی چون آنی رسول معتبر / دیدی اولدر شمع جنتده بو ار

فی نعت امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه

اولکه عین نور و نور عیندر / شمس دین کیم آدی ذو النورین‌در

اولکه کنج مخزن عرفاندر / صدر دین عثمان بن عفاندر

آیت ایمانه ویردی رفعتی / شرعه اسلامه ویردی شهرتی

بحر تقوي وحيا كان وفا   باشني كستردي أيمان اوستنه
قول ذي القرباني أذعان ايلدي   كرهدا ايتدي جهانه كوهر
حكمتيله جمع قرآن ايلدي   غايب ايدي چون دم بيعتده أول
حاضر اولنلر ديديلر اي أخي   يوسف ثاني بقول مصطفى
كور نجه جان ويردي قرآن اوستنه   جانني انلاره قوربان ايلدي
منتشر اندن اولوبدر سربسر   انتشار دين وايمان ايلدي
نايب ايتدي دستنه دستن رسول   غايب اولدق نوليدي بزده خي

في نعت امير المؤمنين علي بن ابي طالب كرم الله وجهه

خواجه حق پيشواي اهل دين   كوه علم وحلم وعرفان ويقين
خواجه قنبر علي المرتضى   كم انك شاننده كلدي هل أتي
ساقي كوثر امام ورهنما   ابن عم مصطفى شير خدا
خواجه معصوم وداماد رسول   مرتضى ومجتبى زوج البتول
اوليانك جمله سلطانيدر اول   كاشف اسرار ربانيدر اول
مقتداي باستحقاق دين قدر   مفتي عالم على الاطلاق قدر
مرده زنده قلدي انفاس مسيح   بر كسلمش دستي اول قلدي صحيح
قادر اولدي قلع باب خيبره   هم وليدر هم وصي پيغمبره
جمله دن آنوكچون اعلا اولدي اول   اسم حقيله مسما اولدي اول
حقدن اولكم كاشف اسراردر   بوتراب وحيدر وكراردر
كوكدن جبريل ايتدي آوازجلي   يا محمد لافتى الا علي

[illegible]

اولدي ابراهيم آسا بت شكن   قوت دوش رسول اللهدن
كفردن اسلامي ايتدي آشكار   ذو الفقار ايله شه دلدل سوار
كزلو رازين احمد آكا سويلدي   سر غيبه آني محرم ايلدي
صقلمق اول سري قابل اولمدي   ديمكه عالمده محرم بولمدي
واردي برچاه ايچره مسكن ايلدي   غيب اسرارين اوچاهه سويلدي
كورنه سردر قدرت اللهدن   بتدي بر ني حكمتيله چاهدن
كسدي آني ناي دوزدي بر چوبان   سر غيبي سويلدي اول ني عيان
بو سوزك پاياني يوقدر اي ددم   يكدر آني بوقدرله ختم ايدم

ذكر متعصبان ونصيحت ايشان

اي تعصبده قلان آواره لر   بغضله حبده قلان بيچاره لر
لاف عقل اوردسن اي اهل مرض   بس ندر ساكه تعصبدن غرض
ميل اوليدي كر خلافتده اكر   ميل ايدرميدي ابوبكر وعمر
ميل اولسيدي خلافتده روا   هر بري اوغلن ايدردي پيشوا
منع ايدردي غيرينك حقيتن   نصب ايدردي هر بري ذريتن
چونكه انلر منعه قايل اولمدي   آرزوي جاهه مايل اولمدي
سن اكر تكذيب ايدرسك انلري   بلكه تكذيب ايلدك پيغمبري
ديدي پيغمبر كه اصحابي نجوم   قلمدك سن اقتدا اي طبع شوم
منكر اولدك چون بورازي بلدك   لاجرم صاحب هدايت اولمدك
بر كشي بر كمسه يي سوسه اكر   هب آنك اصحاب واحبابن سور

سنکه بغض ایتدك عداوت ایلدك حقلرنده بیهوده سوز سویلدك
بس اولر کیم درده صابر اولدیلر جای و مسکندن مهاجر اولدیلر
جمله عقد همتی ترك ایتدیلر بربری یولنده باش ترك ایتدیلر
بوك دمنده احمده یار اولدیلر دین ظهورنده قفادار اولدیلر
دیدی یار ایکنجی اول فخری جلی کیم بولر درجمله خلقك افضلی
سنکه افضل اولنه دیرسن بتر دیمك اولمز بس سکا اهل نظر
غار ایچنده احمدی چون صوقدی مار صوردی اول زهری اودم اول یار غار
دین یولنده اوینادیلر باش و جان مال و ملك و رخت و بخت و خانمان
هر بلا و محنتی ایدوب قبول ایتمدیلر ذره جه حقدن عدول
ذره جه میل اولسه کر صدیقده پهلوان عالم تحقیقده
مایل اولسه ذره جه دنیایه اول مالنی ویررمیدی یغمایه اول
ذره جه دنیایه مایل اولسه کر حضرت فاروق یعنی کیم عمر
دین یولنده جهد ایدوب بیك جد ایله اوغلونی اولدررمیدی حد ایله
دایما صدیق مرد راه ایدی کیجه کوندز لازم درکاه ایدی
اولکه قلدی دین یولنده ترك جان ظلم ایدرمی بویله کمسه کل اوتان
بویله بر بحر ادب کان حیا ناحق اولن کاره میل ایتمز خطا
اولسه کر فاروقده میل وقار کسمز ایدی کاه کریج کاه خار
کوتورب یلتورمیدی شهر آیی بو صفات ظلمی عقلك قنی
میل جاه و منصب اولورمی اکا یدی لقمه نان اولدی انجق غدا

سفره سنده یاتمك ایدی یا خلق اوررایدی هیچ بیت الماله ال
ایچه لر نفسیله کاری جنك ایدی بستری قوم ییصدوغی هم سنك
اوتوروب مشکی کزردی سو بسو تا ویره هر خسته و مسکینه صو
لشکر ایچره اولسه اول شاه جهان صبحه دك کزدی او اولوردی پاسبان
دیدی بر کون یا حذیفه قل نظر وار بیله عیبم بکا ویر بر خبر
کیم بکا بر کمسه طوغری سویلیه بنی اوز عیبمدن آکاه ایلیه
صانورم باکه کتوردی ارمغان استرم شکرانه ویرم اکه جان
یوغیدی ذاتنده چرك یادمز خرقه سی موزون ایدی اون بیدی
کرچه کم ذاتیدی شاه کامکار هر نه کیم بولسه کیوب ایتمزدی عار
کر خلافتده اولیدی بر هوا کندو کندین ایلر ایدی پادشا
کاه کریج طاشر ایدی کاه کل ناحق اولمز بو خلافت بخشی بل
بویله خدمت ایلین سلطانی کور آکا باطل سویلین حیوانی کور
معنی عدل اولدی چونکم طوغریلق عدل اولن منزلده اولمز اوغریلق
برق تیغندن چیقوب هر شعاع روشن اولدی کهره نیجه قلاع
سن ایدرسن ای خر ناحق شناس کندو جاه و منصبك آکا قیاس
السلو کر منصب جاهك سنك اوده لر دوشر ایدی جاهلونك
السلر اندن اکر اول دولتی رفع اولوردی نیجه دورلو آفتی
صنمه آسان اندرکسن دولتی بو بینده المق جهانك خدمتی

حکایت عمر رضی الله عنه

کلدی ویسك فاتنه بر کون عمر / دیدی ای یار رسول معتبر
استرم اولم خلافتدن بری / بیع ایدەدم اولسه کر بر مشتری
کر بها لو کرا وجوز دوندرمزم / اولسه بر دنیا دیو زدوندرمزم
چون ایشتدی بو سوزی ویرالقرن / دیدی سن قوالسون آنی استین
سن نه لازمدر که آنی صاترسن / بر فقیری اخی قیده آترسن
استدی آنی براقق اول امیر / قویدی یاراندن فغان ایله نفیر
جمله اکا دیدیلر کیم یا عمر / لطف ایدوب باشدن بو سودایی کیدر
اهل اسلامی پریشان ایلمه / بو سوزی لطف ایله داخی سویلمه
قلدی بو بکر اولشه عالی مقام / اوزیرینه چون سنی قایم مقام
کادی آنك چون علی العمیا دکل / سن انی ترك ایلمك اولمز کل
سن مخالف ایلسك تمدی اکا / ابخنور البت انك روحی سکا
چون عمر کوش ایلدی بو حجتی / ایلدی تغییر اول ایشدن نیتی

حکایت امام علی رضی الله عنه

ابن ملجم چونکه اول یوزی قرا / تیغ ایله بر زخم اوردی حیدرا
اول جراحتله یاتورکن مرتضا / قلدیلر بر سکری شربت اکا
مرتضی دیدیکه خونریزم قنی / کیم بو دولتده شریك ایدم انی
ایچورك بو شربتی اول اکا / کیم اوله جنتده همراه اول بکا
باکه ویردی اول شهادت شربتن / لازم اولدی باکه قلمق حرمتن
ایچمدی ویردیلر اکا اول دنی / دیدیکیم اولدرمك استرسز بنی

صاندی اول شربت اونلمش زهر ایله / آنی اولدرمك دیلرلر قهر ایله
مرتضی بیدی بحق کردکار / ایچسه کر اول شربتی اول نابکار
کر اولا حقدن بکا لطف وکرم / جنته انسز قومزدم بر قدم
مرتضایه اول اهانت ایلدی / مرتضا کوردکه شفقت ایلدی
اولکه اعداسینه شفقت ایلیه / دوستنه نیجه عداوت ایلیه
دوست ایدی اکا ابو بکر و عمر / دوستنه هرکز یمانلقمی صانر
نیجه دیرسن مرتضا مظلوم ایدی / هم خلافت ایتدن محروم ایدی
دیرسن ای نادان عثمان و عمر / مرتضایه کوز کوره ظلم ایتدیلر
چون علی شیر خدادر ای عجب / شیره کیم ظلم ایدن ای بی ادب

حکایت رسول الله صلی الله علیه وسلم

بر غزایه کیدر ایکن مصطفی / قوندی بر وادیده اول کان صفا
اول یرك قربنده وار ایدی مکر / بر عظیم الشان چاه معتبر
وار دیدی بر کمسه اکا صو المغه / قصد قلدی دلوین اکا صالمغه
کوردی کیم بو قدر انك ایچنده صو / قانله لب بر لب اولمش اول قیو
آنی کوردی قالمدی جسمنده تاب / کلدی پیغمبر قتینه پرشتاب
مصطفی بیلدی او ساعت کیم علی / سویلمش اول چاهه اسرار دلی
طاقتی قالمیوب اندن اول قویی / قان اولوبدر لاجرم آنك صوی
اولکه جاننده بو دسمه شور اولا / ایلمز آزار کر بر مور اولا
مرتضی ایدی ولی حق شناس / مرتضایی کندیکه ایتمه قیاس

مرتضی مست می ذات احد   سن تعصبده قالوبن هی مدد
مرتضی غرق یم اسراردر   مدح وذم ایتمکدن سنک بیزاردر
ذم ایدرسن آنی صنمه قدحدر   چونکه مدحک ذم وذمک مدحدر
بر شجاعت مرددر دیرسن آنی   نیجه کوندرجنک ایدرسن ای دنی
اول نیچون انلر ایله جنک ایتمدی   سن کبی راه هوایه کتمدی
ایتدکک بیهوده در ای کون خر   سن علیدن بی خبرسن سنی خبر
بر همان دوی ریادر بلدکک   حرف عین ولام ویادر بلدکک
کوربرین اصحابدن اول پاکباز   کافر ایله ایلر ایکن کارساز
کورسه ناکه بر شهید اولمش تنی   حسرتیله دیر ایدی یا لیتنی
دیردی پیغمبر اکا کیم یا حبیب   صبر قل کیم ساکه هم اولور نصیب

حکایت بلال حبشی

کوربلالی کیم او سلطان یقین   قوم کفار اکا ایدوب بغض وکین
طوتوب آنی زور ایله بغلادیلر   ضرب اوروب یورکن طغلادیلر
اوردیلر چون اکا چوب بی عدد   آه ایدوب دیردی دمادم یا احد
بایکه باشنه سنک برخارا کر   بغض وحبدن قالمیه سنده اثر
کوربجه آنلر چکوب دردوبلا   اولمدیلر ذره جه حقدن جدا
ای اوتانمز انلر ایله بویله سز   سنه یوق انلاره یوزبیک سوکه
کافرایله سز باشکدن خلاص   اولدی وقورتلدی اصحاب خاص
ایله بیهوده دیوانک سیاه   ذی سعادت کوردلک طوتسک نکاه

کر علیده کر عمر عثمانده در   غرق بحر رحمت رحماندر

منقبه امام علی کرم الله وجهه

کتدی صدیقیله غاره مصطفی   تا ایدی او کیجه یرنده مرتضی
کورنه جرأت ایتدی اول صدر کبار   مصطفی جانینه جان ایتدی نثار
یا کلوب بولمایه کفار لعین   احمدی بوبکر ایله انده همین
سن تعصب ایچره وانلر مردوار   بربری یولنده جان ایتدی نثار
سن نه اندیشنده بوندن ای دنی   بس صحابیله علینک دوشمنی
سنده انلر کبی جان ویرآدم اول   طوت دلک اغزکده یوخسه ابسم اول
سن علی دیرسن وبوبکر وعمر   لیک اولدک علم حقدن بی خبر

حکایت رابعه عدویه

ساکه هیچ لازم دکل بو واقعه   مرد حق اول کل مثال رابعه
زن دکل اول بلکه یوزبیک مرد ایدی   کیم سراسر غرق بحر درد ایدی
اولمش ایدی غرق نور حق مدام   صنمه کم سن تک فضول ناتمام
دیدی بر کون اکا بر صاحب قبول   کیم بجه درفرق اصحاب رسول
دیدی یوقدر بنده بنلکدن اثر   نیجه ویرم ساکه انلردن خبر
غافل اولسم بر نفس حقدن اکر   باکه بوندن انده اولوردی خبر
بن اولمم کیم سجده ایلرکن همان   کوزیمه برخار باتمش اولزمان
طودمیوب قانم روان اولمش کیدر   لیک بن قندن وکوزدن بی خبر
اولکیم انده بویله شیون اولور   اول نجن مشغول مردوزن اولور

جهدم اولکم ذره جه کندم بلم   زید و عمرك نیجه سی فرقن قلم
سن اراده نه خداسن نه رسول   کانلری سن رد ایده سن یا قبول
مرد ایسك اول سن بو دعوادن بری   قوی خدایی و مصطفایه انلری
کچ تبرا و تولا ایسلمه   طبراغ اول طبراقدن اوزکه سویلمه
کندو کندك سن بر آوج خاك پال   جمله یه پاکیزه سویله پاك بل

سؤال مصطفی صلی الله علیه وسلم از خدای تعالی

دیدی بر کون خواجهٔ کون و مکان   امتیمی باکه قوی یا مستعان
کمسه واقف اولمسون نقصاننه   بندن اوزکه امتك عصياننه
حق تعالی دیدی ای صدر کبار   امتیکك جرمی بی حد و شمار
کورسك آنی ایده مزسن قرار   بس اولور سن بو سوزکدن شرمسار
عایشه کیم سوکلویدی جاندن   نفرت ایتدك اکا بر بهتاندن
کالنی اهل مکه دن کوش ایلدك   بر نفسو صبر ایتمدك جوش ایلدك
بلمدین کرچکمیدر یوخسه یلان   اهلنه ردّ ایلدك آنی همان
فارغ اول سن یا محمد اودمدم   بندن ارتق اولمیه سنده کرم
امتکده چوق قدر جرم و خطا   واقف اولسك طاقت ایتمزسن اکا
سن فراغت ایله ای کان صفا   امتوکی باکه قوی یا مصطفی
سن کرا سترسك که پیدا و نهان   بلمیه عصیانلرین خلق جهان
استرم بن شویله ای عالی کهر   ساکه هم اولمایه اول ایشدن خبر
امتك کاری سنکله خوش دکل   بو سنك حکمکله اولور ایش دکل

حکمدن ال چك زبان کوتاه قل   کچ تعصبدن و عزم راه قل
سنده اندر کیبی کار و پیشه ایت   یول اوزاقدر منزلك اندیشه ایت
یا قدم بص صدقله صدّیق وار   یا عمرتك عدلی ایله اختیار
اول یا عثمان کیبی بر حلم و حیا   یا علی تك صاحب علم و سخا
یوخسه نه عثمانی اك نه حیدری   قیدلکی کور جمله سندن اول بری
سن نه مرد حیدر کرارسن   دایما نفسك النده زارسن
اولدر اول نفسیه اندن مؤمن اول   اولدر آنی بوندن اندن ایمن اول
کل تعصب ایلیوب اولمه فضول   اوزاوزندن اولمدی کمسه رسول
کمسه قلمز چون سنك شرعك قبول   حکمه زحمت فارغ اول ای بو الفضول
بودر سندن مرادم یا غنی   کیم خلاص ایله تعصبدن بنی
بو تلوندن یوب دیوانمی   صوك نفس ایمانله ال جانمی

اعتذار فی نظم کتاب

یا الهی ایلدم عزم سفر   بر یوله کیم بس دراز و پر خطر
یو قدر اول یولده نه رهبر نه رفیق   بر و بحر و کوه و قطاع الطریق
قالمش اول یولده چوق اسب راهوار   بن ضعیف و خسته و زار و نزار
سن الهی قل عنایت طوت الم   رهبر ایله لطفك آسان ایت یولم
بر عجب شوار ایشه ایتدم هوس   یعنی کیم عطار اولشیرین نفس
زهر و عرفان و قطب العارفین   رهبر اسلام ذخر العاجزین
صاحب تمکین و عرفان و وقار   طیب انفاسیدر عنبر نثار

عارف اسرار ربانیدر اول / ملک تحقیقک سلیمانیدر اول

اولکه آنوک کنیتی عطار اولا / طیب انفاسیله هب عالم طولا

بن نه حاجت کیم آنی تعریف ایدم / کندو جهلم عالمه توصیف ایدم

جمله عالم هب بونی بیلور عیان / بوی عشق و مشک چون اولمز نهان

سوز محصل اوله عالی مقام / ایلمش بر نسخهٔ مشکین ختام

قوش دلیله بر حکایت ایلمش / معنی تحقیقی تحقیق ایلمش

بس ثواب ایدوب عجب خیر ایلمش / نام پاکن منطق الطیر ایلمش

خیره کرمش کوچه چکمش زحمتی / روحنه اوله خدانک رحمتی

حق تعالینک منزه ذاتنی / هم صفات و جملهٔ آیاتنی

بر کوزل وجهیله تعبیر ایلمش / طالب ارشاده تدبیر ایلمش

هم طریقیله سلوک احوالنی / سالکک اول یولده قیل و قالنی

قویمش بر نسنه هب قلمش بیان / کنج مخفی سرنی ایتمش عیان

لیک اول میدان نطقک فارسی / لفظنی قلمش زبان فارسی

قوش دلن فارسی دلیله سویلمک / اولور اما کوج اولور فهم ایلمک

بو فقیر خسته مجروح الفؤاد / ایلیوب بردم بو علمه اجتهاد

ایلدم سیر سلوک مولوی / اوقودم که مثنوی که معنوی

چونکه اولدم هر برندن خوشه‌چین / تا که بولدم خرمن علم الیقین

بو کتاب پردر شهواردن / یعنی انفاس خوش عطاردن

حق معین اولدی جلی جان کوزی / تا کوروندی عینه معنی یوزی

ایستدم کیم یادیه یولداشیمه / فارسی فهم ایتمین قرداشیمه

کوردکم ایشتدکمی سویلیمه / آنی معنیدن خبردار ایلیمه

بن دخی بر نسخه تحریر ایلدم / تورکی دلده آنی تعبیر ایلدم

تا که شاید ناظر اولنلر آکا / بو فقیری بر دعا ایله آکا

هجرتندن حضرت پیغمبرک / یعنی کیم ایکی جهانک سرورک

ایلدم بیک قرق بشنده ابتدا / خیر ایله یا رب که بوله انتها

خطاب با عقل فیاض

مرحبا ای هدهد شهر سبا / مرد هر اقلیم و وادی مرحبا

سن سبا شهرینه قلمش سن سفر / اندن اولدک قوشلره پیجره تاجور

بلمده قوشلر دلن اوستادسن / صاحب تعلیم و هم ارشادسن

هم سلیمانیله اولدک رازدار / دیو نفسی حبس ایدوب قلدر زار

دیوی کر حبس ایتدک ای اهل یقین / بل سلیمانیله اولدک همنشین

خطاب با موسیچه

مرحبا موسیچهٔ موسی صفت / مسکنوکی ایله طور معرفت

ایله موسیقاردن بر زمزمه / چون بلورسن کیم ایرشمر دمدمه

چونکه سنسن مرغ موسیقی شناس / بر صدا قلکو کلمزده قویه پاس

عزم طور همتک موسیچه‌در / لاجرم اسمک سنک موسیچه‌در

دیمه کل موسی کبی آنست نار / نار ده نه کیج نوره بق ای مرد کار

قوی بو فرعون بهیمی ذاته کل / مرد طور اول وعدهٔ میقاته کل

پس كلام بى زبانى اكله بل
عقلسز فهم ايت قولقسز كوش قل

خطاب با طوطى

مرحبا اى طوطى طوبى نشين
يا اندر بو بنوكده طوق آتشين

حله خضرا اندن اكنكده در
طوق آتش يا اندن بو بنوكده در

حله خضرا علامات سخن
طوق اتشدر نشان دوزخى

چون خليل آسا ايت نفسين صنا
نار نمرود ايلمز اكا زيان

نفس نمروديك ايت باش قلم
آتش نمروددن حكمه الم

وحشت نمروددن اولدكسه پاك
حله پوش اول طوق آتشدن نه باك

خطاب با كبك

مرحبا اى كبك خوش رفتارمز
كوه عرفاندن سن اولغل يار مز

قهقه بو يولده اولور راه زن
شادى وكوللك چون اولدى راه زن

صالح اول عينكدن آقت قلوبك
ناقه اظهار ايليه تا ساكه طاش

ناقه يه چون مالك اولدك اى هما
بلكه شير انكبين ايچدك مدام

ايله استقبال صالح اى پسر
ناقه كود بتور مصالح اى پسر

خطاب با باز

مرحبا اى جره باز تيزچشم
نيجه بر بو حقد وكين ازار وخشم

بايكه بند ايله عشقك نامه سن
سور كوكلدن غيرنيك هنكامه سن

عقل مادرزادى عشقه قل بدل
تاكه بر اولدى ابد بر له ازل

چاچوب طبعى صندرم وار
خار وحدت ايچره قل جاى قرار

كر اوغار ايچره ايدوسك سن قرار
صدر عالم ساكه اولور يار غار

سركش اولمه كيم اولورسن سرنكون
باش حكمه كا اولمياسن غرق خون

بسته مردار دنيا اولمغل
لاجرم محروم عقبا اولمغل

ايله دنيا يله عقبادن كذر
ال كلاهك باشدن قل بر نظر

بجسه كركونيندن رايك سنك
دست ذو القرنين اولور جايك سنك

خطاب با دراج

مرحبا دراج معراج الست
اى بلى ديوب كين تاج الست

چون الست عشقى ايشتدك ازل
كل بلاى نفس كافردن چك ال

باقمه كا عيسى كبى نفس خره
روح اول پرواز ايدوب چق كوككره

چون بلاى نفس بركرداب در
ذوق بو كرد ابده نايابدر

قوى بو كردابى وجان شمعن اويار
تاكه روح الله ديه ساكه يار

خطاب با عندليب

مرحبا اى عندليب خوش نوا
داغ درد عشق ياره مبتلا

عشق كلزارنده قل صوت هزار
روح قدسى ساكه ايتسون جان نثار

لحن داوديله اول نغمه سراى
نغمكيله عالمه اول رهنماى

تا زره پوش اولمسون بو نفس شوم
كل حديد نفس شومى ايله موم

آهنك نرم ايله كل داود وش
اوله سن تا آتش عشقيله خوش

خطاب با طاوس

مرحبا طاوس باغ هفت در
مبتلاى زخم مار هفت سر

أشبو مار نفس میشوم ودیٰ   أیلدی محروم جنتدن سنی
مایل طبع اولوب اولدک دلسیاه   سدره وطوبی یولیکی اوردی آه
تاکه همدمسن بو نفس ماره سن   أیره مزسن جنت ودیداره سن
کل بو مار نفسی اولدر آدم اول   جنته کیر آدمیله همدم اول

خطاب با خفاش

مرحبا ای تزرو دوربین   ای اولن بو ظلمت ایچره نوربین
چاه ظلماتده قالدک مبتلا   حبس حیوانیده قالدک مبتلا
کندیکی بو چاه ظلمتدن چیقار   عرش رحمانه ایرش ایله قرار
سنده یوسف کبی ایله ترک چاه   مصر عزته واروب اول پادشاه
کر بو ملکه مالک اولدک بل یقین   یوسف صدیقه اولدک همنشین

خطاب با قمری

مرحبا ای قمری خوش نغمه ساز   کچ بو سوز و نوحه دن اول سرفراز
خسته دلسن غرق اشک خونسن   مبتلای محبس ذا النونسن
ماهی نفسک اولوب سرکشته سی   دشمن بدخواهک اولدک کشته سی
قتل ایدوب بو ماهی بدخواهی سن   باشکه تاج ایله مهر و ماهی سن
ماهی نفسکدن اولدکسه خلاص   مونس یونس سک اولدک مرد خاص

خطاب با فاخته

مرحبا ای فاخته قیل بر نوا   تا ملکلر کوکده رشک ایتسون سکا
کردنکده چونکه وار طوق وفا   حیفدر بن ساکه اولمق بی وفا

ذره جه

ذره جه اولسه وجودکدن اثر   بی وفاسن بنی وفاسن ای پسر
کل وجودکدن کچوب آزاد اول   راه معنایه ایرش ارشاد اول
عقله یار اول عقله یار اول   خضر ایله آب حیاتی ایسته وار

خطاب بازرین

مرحبا ای مرغ زرین سن خوش اول   عشق جامن نوش ایدوب کل سرخوش اول
کار عشقدک کرم ایدوب بازارکی   هیچ صات جمله جهانک وارنی
یاق قمو موجودکی قیل نابدید   کیم کله حقدن سکا نزل جدید
واقف اولدک چون حقک اسرارینه   کندوکی وقف ایله حقک کارینه
راه حقده اولمسن مرغ تمام   سن کیدرسن حقه قالور دیر والسلام

ابتدای اجتماع مرغان

بر یره جمع اولدی مرغان جهان   هر بریسی وار ایدوب در میان
دیدیلر کیم قنده وار شهر و دیار   انده البته اولور بر شهریار
بس نیچون یوقدر بزم اقلیمه شاه   شاه سز اقلیم اولور حالی تباه
بر ولایتده که اولمز پادشاه   قنده جمع اولسون وارب میر و شاه
اولمش بن جمله بکدر بیجهت   بوله وز تا بر شه پر معدلت
کیم اول اقلیمک که بر سلطانی یوق   جسم میت کبیدر کیم جانی یوق

وجواب هدهد با ایشان

هدهد آنده ایدی چکردی انتظار   اولدی قوشلر آره سنده بیقرار
حله کیمش اول طریقت سروری   هم حقیقتدن اورمش افسری

تیز فهم ایدی او مرد راه ایدی   نیك و بد احوالدن آكاه ایدی
دیدی ای مرغان بنم بی شك و ریب   هم برید حضرت و هم پیك غیب
لطف حقدن بن خبردار اولمشم   تا ازلدن صاحب اسرار اولمشم
اولکه منقارنده بسم الله اوله   نوله کر اسراردن آکاه اوله
کندو شغلیله قید ایدن بنده همان   کمسه دن یوقدر بکا سود و زیان
خلقدن بالکلیه آزاد اولمشم   کندومه یار او زکه دن یاد اولمشم
اولمشم مشغول درد پادشاه   یاد ایدم کلمز بنم میر و سپاه
کندو کندمدن پریشان اولمشم   واقف هر راز پنهان اولمشم
بن سلیمان ایله اولدم همسخن   جمله دن اولدم یقین یاننده بن
کیمکه غایب اولسه اندن ای عجب   هیچ صورمزدی انی ایدوب طلب
بنکه غایب اولسه ایدم بر زمان   کوندروب آدملر ادیجه روان
بنسز اولمزدی سلیمان بر نفس   هدهده یتر بو دکلو قدر بس
نامه سن بلقیسه بن ایلتدم همین   آنونکیله اولمشم پرده نشین
کیمکه مطلوب اوله اول پیغمبره   لایق اولمزمی او تاج و افسره
آنی کیم خیر ایله یاد ایتدی خدا   دکمه بر قوش همجناح اولمز آکا
بر و بحری جمله سیران ایلدم   باشی طوب و قدی چوکان ایلدم
وادی و کوه و بیابانی کزوب   دنیه ایام طوفانده کزوب
عرصه عالمده کزدم سربسر   هم سلیمان ایله اولدم همسفر
بلمشم سلطانمی سنی احتمال   لیك تنها کتمکه یوقدر مجال

سزدخی کر بکا که همراه اوله سز   محرم و مقبول درکاه اوله
نیجه بر بو ننك بد بیلك سزه   نیجه بر تشویش بی دینلك سزه
دین یولنده سوسن آکاه اولك   جان و دلدن طالب الله اولك
هر کیم آکا جان ویرسه جان اولور   بنده لکدن قورتلور سلطان اولور
قوك قدم یولنده ترك جان ایدك   پای کوبان باشکوز غلطان ایدك
واردر بر پادشاه بی خلاف   بیزه آنوك منزلیدر کوه قاف
نامیدر سیمرغ و سلطان طیور   اول یقین بزدن بزه بزلیك دور
پرده عزتده آرامی انوك   جاریدر هر پرده احکامی انوك
چشمدن اولهم خفیدر هم نهان   نیجه یوز بیك پرده اوردندر عیان
چوقلر ایتدی اکرچه یولنده هوس   بهره دار اولمادی اندن هیچ کس
تا ابد اول حاکم مطلقدر   عزتی بحرنده مستغرقدر
قایم بالذات در اول تا ابد   یتمز آنك کنهنه عقل و خرد
پادشهدر جمله عالم قول آکا   نه تسلی اندن و نه یول آکا
ذات پاکی بر در اما وصفی چوق   عقلده سرمایه ادراکی یوق
نه کمالن بلدی بر دانا انك   نه جمالن کوردی بر بینا انك
کمسه کنهندن خبردار اولمدی   علم واردی ذاتنه یول بولمدی
فهم اولنمز اول جمال و اول کمال   جمله عالم بلدکیدر بر خیال
ایرمز آنوك ذاتنه وهم و خیال   بر خیال ایله انی بولمق محال
پرده بر چنك و های و هویدر   صد هزاران سر او یولده کویدر

وار بو یولده صد هزاران بحر و بر / سن قیاس ایتمه بو راهی مختصر
بو یوله کیتمکلکه سر ور کرك / زن کرکمز بو یوله بر ار کرك
روی راه اولدر که حیران کیده ور / خواه خندان خواه کریان کیده ور
یا ایروب مقصوده بر کار ایلیور / یوخسه جان یولنده ایثار ایلیور
عار در اولمق بزه سلطانسز / نه بدن جانسز نه جان جانانسز
بو یوله اصلا نیور کلو ار کرك / صرف اوله بو یولده جان و سر کرك
غافل اولمه کل او یاره جان ودلی / ترك جان ایدر بونك اول منزلی
کیمکه بونده جان ویررسه جان اولور / صد هزاران جان اکا قربان اولور
کرسن اکا جان ویررسك مرد وار / اول سکا ایلر هزاران جان نثار
بی نیاز و پاك و بی پروادر اول / فهمه صغمز بر عجب عنقادر اول

ابتدای تعریف سیمرغ

بر کیجه سیمرغ اولدی جلوه کر / شهر چین اوزره مکر قلدی کذر
شهر چینه دوشدی آنك بر پری / ایلدی پر شور او شهر و کشوری
نیجه یوز بیك پری وار ایدی مکر / هر پرنده اویله یوز بیك نیجه پر
بر عجایب پر نقش و نکار / کیم آنی هر کیم که کوردی اولدی زار
خلق و عالم کر سعید و کر شقی / هر بری بر نقشك اولدی عاشقی
شمدی اول پر در نکارستان چین / فهم قیل بو سری ای اهل یقین
کل نکارستان شهر چینه باق / اطلبوا العلم ولو بالصینه باق
کر او پرك نقشی اولماسه عیان / بو قدر غوغایه دوشمزدی جهان

کل اشیا جمله نقش پر ایدر / زین ایدن آفاقی آنك فر ایدر
چون انك وصفنده نه سزوارده بن / لایق اولدر کیم قلم ختم سخن
حاصلی سزدن اوکیم مردانه در / باش قیدین یمز فرزانه در
سالك اولدر بو یوله کر مرد در / دیمز اولکیم کرمدر یا سرد در
چونکه هدهد قلدی بو رسمه مقال / شوق قلدی انلرك جانینه کار
عاشق و مشتاق دیدار اولدیلر / کندولکدن جمله بیزار اولدیلر
لیك چون اول یول دراز و دور ایدی / هر کسی اکا کیتمدن معذور ایدی
بو یوله کوچه عزم رفتار ایتدیلر / هر بری بر عذر اظهار ایتدیلر

عذر آوردن بلبل

بلبل شیدا کلوب و کار و مست / عشقدن آنده نه پا بللو نه دست
اچدی منقارین سرآغاز ایلدی / پر معانی بر قاچ افغان ایلدی
آواز
اولدی مرغان ایچره اول رطب اللسان / قلدی اسرار معانیدن بیان
دیدی بنده ختم اولوبدر کار عشق / کیجه کوندز ایلرم تکرار عشق
لیك یوق داود و بر خوش قدم / تا زبور عشقی اکا اوکره دم
نای نالان ایتدی کفتارم بنم / بو کبی چنکك قدی نزارم بنم
صحن کلشن بندن اولدی پرخروش / بندن اوکرندی دل عشاق جوش
هر زمان بر نوع آواز ایلرم / اهل عشقی واقف راز ایلرم
دست عشق ایلر دمادم باکه زور / ایلرم دریا کبی اظهار شور
هر که شورم کورسه کندندن کیدر / هر نه دکلو عاقل ایسه مست ایدر

کورمزم بر محرم سوز و نیاز	کیم اکا اظهار ایدم سوز و کداز
چونکه معشوقم بنم هر نوبهار	بوی مشکن عالمه ایلر نثار
آنی کیله آچلور کویا دلم	حل اولور کل طلعتیله مشکلم
ینه معشوقم چو ناپیدا اولور	بلبل شوریده کیم کویا اولور
کیم بنم رازم ایشتمز هر دکن	بلبلک رازین ینه کلدر بلن
عشق کلده شویله کیم مستغرقم	اوز اوزمدن داخی محو مطلقم
عشق کلدن باشمه سودا بیتر	باکه مطلوبم کل رعنا یتر
چونکه صد برک اوله دلدارم بنم	اولکه بی برک اوله ناکادم بنم
طاقتم یوق کیم کیدم سیمرغه بن	عشق کلده بلبلی مفتون ایدن
آچلوب کل زینت بستان اولور	بلبلی کورسه کولر خندان اولور
کل نه دکلو پرده ده ساتر اولور	باکه آنک خنده سی ظاهر اولور
ینجه قور بلبلده تاب و طاقتی	اویله خندان لب نکارک فرقتی

جواب هدهد

ایشدوب هدهد اکا ویردی جواب	ای اولن صورت اکا یوزبیک حجاب
عشق کلدن لاف اوروب اویمه اکن	هر کلک اردنده وار در یوز دکن
کرچه کل محبوبدر صاحب جمال	لیک اکا بر هفته ده ایرر زوال
اول جمالک کیم زوالی وار در	کامله میل ایتمک اکا عار در
خنده کل کرچه ایتمش نکه کار	اغلدر آخرسنی اول زار زار
کولوکینه الدنورسن انک	معنیده اول اوستکه کولرسنک

ذره دکلو عار اولیدی سنده کر	ایلر ایدک اکا خشمیله نظر

حکایت دختر پادشاه و درویش

بر شهک وار ایدی بر خوش دختری	ماه ایدی اول عالمه اکا مشتری
یعنی کیم هب خلق اکا مفتون ایدی	حسنی زیرا وصفدن افزون ایدی
کوزلری مست شراب ناز ایدی	جوری چوق غایتده مهری آز ایدی
اوتانوردی عارضندن آفتاب	تلخ کام ایدی لبندن قند ناب
عارضی کافور و زلفی مشک ایدی	لبلرندن قانی لعلک خشک ایدی
ناکهان سیر ایلر ایکن بر فقیر	کوروب آنک یوزنی اولدی اسیر
وار ایدی دستنده آنک نیم نان	اولدخی دوشدی الندن ناکهان
عشق دختر زور قلدی چون اکا	دوشدی یول اوزره قالوب اول مبتلا
باقدی دختر اول کدانک حالنه	کولدی نازیله آنک احوالنه
زیر لبدن بر تبسم ایلدی	عقل و هوشن اول کدا کم ایلدی
کچدی دختر کندی یر آتش کبی	قالدی یولده اول کدا سرخوش کبی
چونکه کوردی اول نکارک خنده سن	ضایع ایتدی جبه سیله ژنده سن
قالدی اول راه اوزره وایدی مکان	کیجه کوندز ایلیوب آه و فغان
دمبدم اول خنده یی یاد ایلیوب	اغلر ایدی آه و فریاد ایلیوب
یدی یل القصه اول آشفته کار	اولدی ایتلر ایله کوینده یار
دخترک خدامی و چاکرلری	اقرباسی جمله غیرت ارلری
واقف اولدیلر بو طرفه حالته	جمله سی کلدی بر الدن غیرته

اتفاق ایدوب قموسی اولدی جمع   کیم کسه لو باشنی مانند شمع
رحمی کلدی دخترك شیداسنه   دیدی اکا چاغروب تنهاسنه
کای فقیر خسته و بی خانمان   طورمه کویمده مسافر اول همان
غورینه کارك چون اعدا ایتدیلر   دوکمکه قانك سنك قصد ایتدیلر
سن کدا و بن شه عالم قزی   ممکن اولمز چونکه جمع ایتمك بزی
ایمدی قچ کیت فتنه بیدار اولمدین   هم سکا ظلم و بکا عار اولمدین
چونکه اندن اشتدی بو سوزی   طولدی قانیله روان ایکی کوزی
دیدی جاندن یومشم اول مده الست   کیم بنی سودای عشقك ایتدی مست
کاش یوز بیك جانم اولسه ای نکار   ایلرایدم جمله عشقکده نثار
اولدردسن چون بنی بی ارتیاب   بر سوالم وار کرم قل ویر جواب
چون بنم باشم کسردك بی امان   یا نیچون کولدك یوزیمه اول زمان
دیدی غایت بی حیا کوردم سنی   دیش خنده ایتدم سکا بن ای دنی
سن کبی بی عقله کولمکدر روا   کیم دمادم مایل صورت اولا
بویله دیوب کتدی اول دختر روان   حسرتیله اول کدا طپشوردی جان

عذر آوردن طوطی

کلدی طوطی شکرین منقار یله   فستقی جامه ایله خوش رفتار یله
کردننده طوق زرینه ناز ایدرك   دیمیوب سیمرغ عنقایه سکك
سوزه کلدی و سراغاز ایلدی   حلدن ارتوق خیلی پرواز ایلدی
دیدی هر آهن دل و هر هیچ کس   باکه ایلرلر دمور دن بر قفس

حبس ایدرلر اول قفس ایچره بنی   ایلرم اول حبس ایچنده مسکنی
بن بو زندان ایچره هر شام و سحر   آب خضره طالبم سوز مختصر
قوشلرك بن خضریم هم سبز پوش   شاید ایدم خضر آبن بنده نوش
پر اچوب هر جانبه سیر ایلرم   بلدکمی بلمدکومی سویلرم
بن عجایب عاشق سودایی یم   کیدرم هر جانبه هر جایی یم
کر بولورسم آب حیواندن اثر   پادشاهم اوزکیه قلمم نظر
کتمکه سیمرغه یوقدر بنده تاب   تا ایچم سرچشمهٔ حیواندن آب

جواب هدهد

دیدی هدهد ای سفیه پر غرور   غفلتیله طالب ذوق و سرور
آرزوی نفسله ای خیره سر   شری خیر اکلرسن و هم خیری شر
ساکه خیر اولدر که آکاه اولهسن   جان ویروب سیمرغ وصلن بولهسن
طول عمر و لبس فاخر شرب و اکل   هب هوای نفسدر ای حیوان شکل
بلکه میل چشمهٔ حیوان هم   حور و جنت روضهٔ رضوان هم
عاشق اولمز هر کیم اول جان سور   جان ویرور کیمکه جانانن سورر
حیوان آبن ستیوب جان دوستسن   یوق نصیبك مغزدن سن پوستسن
جانکی جانان یولنده قل نثار   ترك جان ایت عاشق اول مردانه وار

حکایت دیوانه با خضر علیه السلام

کوردی بر دیوانهٔ عالی مقام   خضر اکا دیدی که ای مرد تمام
کل بنمله یارلق قل همدم اول   آب حیوان ایچ اولومدن بی غم اول

دیدی یوق بنده سنکله یارلق   اسْترم سندن قلم بیزارلق
کیم سن ایچدک دیده آب حیات   جانکدر تا اوله اولکدن نجات
استرم بن اولمدن اول اولم   دمبدم جان ترک ایدوب جانان بولم
بس سنک فکرکده مادام حفظ جان   بنده جانان فکری سندن الامان
فکوبز چون بو برندا ایراق   بس اویکدر دیه وز هذا فراق

عذر آوردن طاوس

بعد ازان طاوس کلدی زرنکار   هر قنادنده هزاران نقش وار
جلوه لر قلدی سراغاز ایلدی   نو عروسانه بر ناز ایلدی
دیدی ای عنا قوش جهانده چوقدر   لیک بن تک مرغ زیبا یوقدرر
یزدی نقاش ازل نقشم یقین   صورت اولور کورسه کز نقاش چین
چون بنم قوشلر ایچنده جبرایل   لیک اولدم بر قضا ایله ذلیل
مسکن و ماوام ایدی باغ نعیم   یار اولدی باکه چون مار لئیم
ایرودو شدم کلشن فردوسدن   اوقچی کالی اتالر قوسدن
چونکه اولدم غرقهٔ بحر کناه   اولدی پایم اول علادن سیاه
همدم ناجنس الندن هر زمان   ایلرم حسرت چکوب آه و فغان
فکرم اولدر کیم اوله بر مرد خاص   کیم ایده بنی بو محبسدن خلاص
رهبر اولوب باکه اول مرد کزین   ایلیه منزلکهم خلد برین
بن نجه درکاه سلطانه ایرم   اول بکا بسدر که دربانه ایرم
بن اکر فردوسه جا ایلرم   بس نجن سیمرغه پروا ایلرم

جواب هدهد

فکرم و ذکرم بنم کیمدر دایما   جلوه کاهم جنت الماوی اولا

جواب هدهد

دیدی هدهد کیم عجب دیوانه سن   هر کیم استرسه او شاهک خانه سن
نقش زیب و ملک دنیا استمز   جنت فردوس اعلا استمز
هرنه دکلو خانه لر زیبا اولور   شه سرایندن قچن اعلا اولور
نفس اویدر باغ خلدای بی وفا   خانهٔ دل مقعد صدق و صفا
حضرت حقدر چو دریای عظیم   کوییا بر قطره در باغ نعیم
بحره یتمک ممکن ایکن ای دسیلی   شبنمه میل ایده سن عقلک قنی
روز روشن ظاهر ایکن آفتاب   ذره یه میل ایلمکدر بی حساب
کله مالک اولن اجزایی نیدر   روحه واصل اولن اعضایی نیدر
آتش عشقیله کل یانوب کل اول   کلی بول کلی طلب ایله کل اول

حکایت شاکرد با اوستاد

ایتدی اوستادینه بر شاکرد سوال   کای هر ایشده اهل عقل و اهل حال
نیچون آدم ایلدی ترک جنان   سرینی بو نکته نک ایله بیان
دیدی آدم مایل اولدی جنته   حق تعالی کلدی اولدم غیرته
کلدی هاتفدن بر آواز اول زمان   کای اولن مفتون کلزار جنان
کیمکه بزدن اوزکه یه مایل اولور   خالقی نور خلقنه قایل اولور
ویررز بز اکا البته زوال   دوستدن غیریه میل ایتمک وبال
هرنه شی کیم غیر حقدن زنده در   آدمیسه داخی اول افکنده در

جان ندر جانان قتنده صد هزار   جان بی جانان اولور بد خوار و زار
اول قبر میداننه کوی دولتی   کائناتی ایکی جهانه رغبتی
کیم او دولت صاحبی خیر البشر   حق دیدی حقنده ما زاغ البصر
نعمتندن جنتک ویردی خبر   کیم جکر دردآننده اول ما حضر
یدیلر دنیاده چون خون جکر   هم آنی جنتده تکرار ایتدیلر

عذر آوردن بط

صد هزاران پاککله کلدی قاز   کیمسنه دنیاده مرغ پاکباز
صوده یم تر اولمز امادامنم   پاک دامانم دیمک تردامنم
لحظه لحظه ایلرم چون غسل آب   هم دخی اکثرده در خیر الثیاب
غرق اولسم یوردرم صو اوزره بن   بو قدر هرکز اماماتمده ظن
قوشلرک بن زاهد مرتاضیم   قانده کیم بر صو اولا بن قاضیم
بن نفس آب روانسز بلمزم   زاد یوم اولدر آنسز اولمزم
اولسه دنیالر قدر درد و غم   محو اولور کر آب اولورسه همدمم
چون بکا آبیله حاصل اولدی کام   آب اولمزسه اولورم تلخ کام
چون حیات جمله شی صودر تمام   پاککه صودن ال یومق اولدی حرام
بن که عالمده بر آبی مرغ اولم   بن نه ممکن طالب سیمرغ اولم
اولکه دایم قبله گاهی آب اولور   اول ره سیمرغه بی تاب اولور

جواب هدهد

دیدی هدهد ای فقیر ناتوان   کیم بولک اورمش سنک آب دوان

کیم

کیمه بو دنیا و خیالاتی سندر   بو نجه کونا کون حالاتی نه در
دیدیکم بر قطره صودر غیری یوق   بیخشی باقسک اول دخی نه وار نه یوق
اولدی چون بر قطره صودن اشکار   بس صودر بر قطره بو نقش و نکار
بر شیک چونکم اساسی اولسه آب   سنک و آهن اولسه ده اولور خراب
هیچ نسنه یوق دموردن سخت تر   هم اساسی صودر ای بی خبر
جمله اشیانک که اصلی آبدر   طش دمور دیمه خیال خوابدر
کمسه آنی کورمشدر پایدار   بس بنا آب اوزره اولمز استوار

عذر آوردن کبک

کلدی کلک نازیله ایدوب خرام   سرکش و سرمست و خرم شادکام
کوهدن کلدی عجب رفتار ایله   چشم پر خون سرخ کون منقار ایله
دیدی کیم بن اولمشم مرغانه سر   سرفراز و بی نیاز و پر هنر
جمله مرغان ایچره بن عالی کهر   همدم کوه با تیغ و کمر
تیغ اوزره بن خرامان اولمشم   بن فراوان طالب کان اولمشم
عشق کوهر الدی آرام دلم   آتش غم اولدی انجق حاصلم
چون اول آتش دمبدم افزون اولور   سنک ریزه حوصلمده خون اولور
باکه اول آتش که تأثیر ایلدی   طاشی خون ایتدی بنی سیر ایلدی
طاش و آتش آره سنده قالمشم   هم مشوش هم معطل اولمشم
بیلدکم سنک ایچره کم کرم آبدر   دل پر آتش دیده هم پر آبدر
قوی بنی اول حالمه ایدک ثواب   کمسه ده اولورمی بویله خورد و خواب

طش یوبطش دوشنور دخسته یم   طاغده عشق کوهریله بسته یم
باکه انجق عشق کوهردر غرض   عشقه لایق اولمدی ذرا عرض
ملك کوهردر اولن بس پایدار   لیك کوهر کوهده طوتمش قرار
طالب کوهر اولوب بن بی کهر   همدم مدرکاه تیغ وکه کمر
طاغدن آیرلم کیدنجه مشکلم   یا اولم یا کوهر اوله حاصلم
کیم کهرسز آدم آدم اولمدی   بر فنادر اولکه کوهر بولمدی
لمکه سیمرغه یوقدر قدرتم   عشق کوهرله توکندی طاقتم

جواب هدهد

دیدی هدهد آکا کیم ای شوخ و شنك   مرد راه اول ینجه بربو عذر لنك
پای و منقارکده هب خون جکر   رنك ویرمش ساکه سودای کهر
سنك رنك آمیزدر اصل کهر   رنکی کسته ینه اولور بر حجر
الدیورسن رنك و بویه ذره کبی   کورمدم بر طش یورکلوسن کبی
المدك بوی محبتدن اثر   پرده اولمشدر ساکا سنك و مدر

حکایت خاتم سلیمان

وارمی ایدی عالمه بحره بر کهر   کیم سلیمان خاتمندن معتبر
بر حجردن طاش ایدی بس اول نکین   عالمی تسخیر قلدی کور یقین
جون سلیمان کوردی ملکی بی عدد   بنده ء فرمانی اولمش دیو و دد
امرینه محکوم اولوب کور بختنی   کوتوردي باد هردم تختنی
دیدی بر کون کیم بو ملك و کار بار   بر حجردن طاشدندر برقرار

بس اولورمي بوندن اوزکه هیچ عار   که آدم ایده بویله ملکه اعتبار
یا الهی استمم بن ملکنی   کیم کورنیور باکه آنك آفتی
بیلدم بو ملکی کیمه الدن کیدر   هم اولور عقبی قتنده مختصر
باکه ویردك آنی ای باری خدا   غیریمی قلمه بو درده مبتلا
بیلورم بن بویله جاه ملکنی   بس نجه زنبیل اورمك صنعتی
جون سلیمان اول کهردن شاه ایدی   لیك او کوهر آکا سد راه ایدی
تا که بشیوز سال بعد از انبیا   جنته قویر سلیمانی خدا
بویله قلدی کر سلیمانه کهر   ساکه بیلر ای فقیر دربدر
بر طشه کوهر دیو کل ویرمه جان   عارف اول جانانه جان ویر ای فلان
کل بو سنك و کوهره قلمه هوس   کوهریه طالب اول ای بوالهوس

عذر آوردن هما

کلدي جمعه کروفر یله هما   اول قمو قوشلر ایجنده خودنما
دیدی ای پرنده کان بحر و بر   قوشلر ایجنده بنم بس معتبر
قوشلر ایجنده همایون کلمشم   جمله دن همتده افزون کلمشم
جمله دن افزون عالی همتم   آکا شاهد خلق ایجنده عزلتم
ایلدم نفس سکی بن خوار و زار   پادشاهلر بندن اولدی تاجدار
ویردم نفس سکه بر استخوان   بسلنور سایه مده شاهان جهان
بن او عالی همتم کیم دمبدم   سایه پرورده مدر افریدون و جم
ظل پرم چونکه اولدی شهنشان   نوله بندم اولسه شاهان جهان

اولیمز سیمرغ سرکش باکه یار — بس بکا خسرو ونشانلق اولدی کار

جواب هدهد

دیدی هدهد ای فقیر پرغرور — اضعف ومسکین ترین هر طیور
بو میدر خسرو ونشانلق ای گدا — ایت کبی بر استخوان اوله غدا
قودترا وقل استخواندن نفسکی — بو قدر مدح ایله اندن نفسکی
طوتلم کیم شمدی شاهان جهان — همسنک ظلکدن اولدی کامران
لیک عمری آخر اولوب چقسه جان — دیرا کا فردا به بینی قلتبان
امر حقیله اولوب روز جزا — چونکه الر شاه اوله شاهلر کدا
هرکرا اجننده ایده عشرتی — شاهک ادتر فرقتیله حسرتی
شهلره دنیا وعقباده تعب — هپ سنک سایک دکلیدر سبب

حکایت شاه محمود ومرد صالح

کوردی بر حق یولینک کرچک ادمی — اویخوده محمود شاه غزنوی
اکا صوردی کای شه نیکو خصال — آخرتده ساکه نیجه اولدی حال
دیدی ای بسمه بو سخندن اول بری — کندو قیدک کورنه سلطانلق یری
شاهلق هپ صنعله بندادایمش — پادشاهلق بر کدایه عار ایمش
چونکه کوردم عجزم وحیرانلغم — اوتانوردم ایکیجی سلطانلغم
پادشاه جمله عالمدر اولدر — کیم قتونی دیر کوررهم اولدر
اندن اوزکه داخی کیم سلطان اولور — پادشاهلق قوللره بهتان اولور
شاهلق اللهه در انجق سزا — کاشکی دنیاده اولیدم بر کدا

چاه اولیدی اولمیدی جاه کاش — اوغدا اولوب اولمیدم شاه کاش
دردم افزوندر غمم بی حد وعد — هرکیم قلدم جهانده نیک وبد
سویمو بر بر هپ ایلولر حساب — قالمشم بین الحساب والعقاب
فورصتا اولوب کوجکیدم دنیده — صاغ اولوب کلمز یاقیدم دنیده
اولوبن محمود کلمز تاج من — اولمیدم غرقه کرداب من
اول همانک قوردوس بال وپری — کیم بکا ظلنده ویرمشدر یری

عذر آوردن باز

کلدی باز اول مجمعه خوش سرفراز — معنی اسرارندن ایدوب کشف راز
دیدی مرغانک سپهدادی بنم — همسپهدار وکلهدادی بنم
کوزمی دیکدم جمیع خلقدن — تاکه بولدم ساعد سلطانی بن
چوق ریاضتله جکر خون ایتمشم — تاکه دست پادشاهه یتمشم
همدم اولدم خادم وبوابله — تاکه بولدم پرورش آدابله
هپ رسوم خدمتی بلدم تمام — شاه الینه لایق اولدم والسلام
قنده بن سیمرغ قنده ای عجب — بیهوده چکمک ندن باکه تعب
باکه بر دقعه ید سلطاندن — بس در بو راه بی پایاندن
چون نصیبم بو قدر اولدی دکا — کامرانم شمدی دست شاهدن
حاضر ایکن بونده دست پادشاه — بن نه لازم سد چکم بن رنج راه
کیمکه شاهک خدمتنده قول اولور — خلق ایچنده هر سوزی مقبول اولور
باکه یکدر خدمت سلطان قلم — ذحمت سیمرغدن آزاد اولمم

أوله کادم کاه آووکه شکار
هم بیم هم بیلدرم هرنکه وار

جواب هدهد

دیدی هدهد ای کرفتار مجاز
شاهد دیرسن آنی کم صد هزار

پادشاه اولدرکه بی همتا اولا
بی خبرسن بولك اودمش حرص وار

ظاهرا هر کشوره برشاه وار
ملك عالمده انك همتاسی وار

پادشه سیمرغدر کیم دایما
بی شریك ومثل وبی پروا اوله

کرچه بو عالمده انجینده مرغ چوق
جمله شهلردن یوجه الله وار

کرچه سلطانلر اولور اهل صفا
شاهلقده یوقدر همتا اکا

انلره شول کمسه کیم نزدیك اولور
لیك بر آنك کبی سیمرغ یوق

دایما سلطانلری ایلر اول حذر
کاه هم اولور کرفتار بلا

شاه دنیا فی المثل آتشدر
کوزینه دنیا انك تاریك اولور

جمله آتشدر بو شاهان جهان
لحظه لحظه جانی اولور پرخطر

آتش اما کیم ایراقدن خوشدر
وارایسه عقلك ایراقدن طورهمان

حکایت عاشق شدن پادشاه بغلام

چینده برشاهنشه عالی کهر
ایمش ایدی برغلام سیمبر

عاشق ایدی شاه او سیمین تنك
کیم اوتنمشدی صفاسندن دنینك

برنظر کر کورسیدی آنی شاه
اولور ایدی کوزینه عالم سیاه

جمله قوللردن ارتق ایدی پایه سی
هیچ بشندن کتمز ایدی سایه سی

کیجه کوندز شه اکا مفتون ایدی
صانکه اول لیلی وشه مجنون ایدی

قصه انجینده هرزمان شاه جهان
لیك برالمایی ایلردی هدف

اول قوللك باشینه قوردی اولزمان
شه اوروب الما اولوردی تارمار

کندکیجه اول مه صاحب جمال
اکابرکون صوردیلرکه ای سیمبر

شه قتنده محترمسن بویله سن
دیدی برالمایی قورشه باشمه

کوخطا ایدوب بکا ایرسه اول اوق
اوروب المایی کراتشه تارمار

کمسه هرکز بکا تحسین ایلمز
بن بو ایکی غمدن اولدم ای فلان

اوق اتردی الوبن تیر وکمان
اوروب اول المایی ایلردی تلف

کیم اول المایی شه ایلردی نشان
لیك اول قول خوفدن اولوردی زار

بدر ایکن کوندن کونه اولدی هلال
سیم تك دوبك ندندر اولدی زر

سویله کیم بویله صبر ایتمشسن ندن
اوق اترآغو قویار صانی باشمه

دیرصونورم قوللرمدن بیری یوق
هم ایدرلر شاهه تحسین هزار

بو الملهٔ بنجه درحالك دیمز
یاسمین ایکن مثال زعفران

عذر آوردن بوتیمار

کلدی اول جمعه بالتجمل دردمند
والهٔ واندوه کین ومستمند

دیدیکیم بن قوشلرك درویشیم
سزکبی صانمك کرد وراندیشیم

چون لب دریاده درمسکن بکا
یتمیه اسراریمه هیچ کمسه تا

طالب دریای پرجوش اولمشم
برنظرله اکا مدهوش اولمشم

قوشلره اسمم چو بوتیمار در
خسته یم کویاکه بوتیمار در

واصل اولمم لیك بحره روز وشب
بکلرم آنك کنارین خشك لب

بحردن برقطره آب اولورسه کم … اولورم بن غرق دریای الم
بحر اورر کرچه دمادم صد خروش … لیك اندن ایدمم برقطره نوش
بن کبی مرغه غم دریا یتر … باکه اوز باشمده که سودا ایتر
قدرتم یوقکه سیمرغه بن … بکزمم زیراکه اوزکه مرغه بن
اولکه برقطره صو اوله اکا اصل … اکا قندن صحبت سیمرغه وصل

جواب هدهد

دیدی هدهد ای اوزندن بیخبر … بحر دایم پر نهنك وجانور
آب دریا کاه تلخ وکاه شور … کاه آرام اولور کاه ذور (اوزره)
بر عجایب نسنه در اول منقلب … که سکون اوزره اولوب که (مضطرب)
آنده غرق اولمش نیچه یوز بیك کچی … مال وملك ورخت وبخت وادمی
اکا غواص اولدی ای چوق بوالهوس … اچمادی آنده اغزین برنفس
آغز آچوب کردم اورسه غافلن … مرده آنك ساحل ایلر منزلن
بوصفت کمسه وفادار اولمدی … هیچ دریا کمسیه یار اولمدی
دوستی قیله اولوبدر پرخروش … هرکه امواجن صالوب ایلر اوجوش
اولکه هرکز بولمشدر کام دل … کمسه اندن بوله می آرام دل
موج اوروب کرجوش ایدر بحر قدم … بحر زخار آنده اولور بسته دم
جهد ایدوب سرچشمه بول ای فقیر … بوسرابه حیفدر اولمق اسیر

سوال مرد صالح باد دریا

ایتدی دریایه براهل دل سوال … کوم کوك اولمش سن نیدن راشو حال

ماتمك یوق نیچون ازرق پوش سن … آتشك یوق قدرندن پرجوش سن
دیدی دریا اکا ای صاحب کمال … فرقت یار ایله اولدم خسته حال
عشق یار ایله نه صبر ونه سکون … دوکنوب جسمیمی ایتدم نیلکون
آیرو دوشدم رؤیت دیداردن … کوك لباسه کیردم آه وزاردن
خشك لب قالدم کیدوب هوشم بنم … آتش عشقیله درجوشم بنم
تشنه یم کیم جرعه نوش وصل او … فرع ایکن خوش جاودانی اصل اولم
بوغصه بن کبی هزاران تشنه لب … جان ویردیلر نده آنك روز وشب

عذر آوردن جغد

کلدی بیقوش داخی اول جمعیته … باشه چکمش خرقه کیرمش حالته
دیدی بن برعاجز ودرمانده یم … فارغم نه بونده یم نه آنده یم
هم خرابم هم خرابی زاده یم … بس خرابیم دل بجا باده یم
کرچه کم بن چوق عمارت کورمشم … آنده سکالی خسارت کورمشم
کیمکه معمور ایلمك استر دلن … ایلسون دایم خرابه منزلن
چکمینجه کنج ویران ایچره رنج … بلمشم کیم حاصل اولمز باکه کنج
عشق کنجیله خرابی بکلرم … برکون اوله کنج وصلینه ایرم
ویرمزم بن کمسیه عالمده رنج … بی طلسم اوله که ظاهر اوله کنج
اوله کیم برکون بو محنت خانده … ایغم کنجه کچه ویرانه ده
عشق سیمرغ اولدی افسانه بکا … کیم کورورم آنی بیکانه بکا
بن انوك عشقینه قادر اوله مم … کنجی قویوب بن مسافر اوله مم

جواب هدهد

دیدی هدهد عشق کنج افسانه در اگه هر کیم میل ایدر دیوانه در
طوتلم کیم کنج اولدی حاصلك اولدك و خاك اولدی آخر منزلك
کنج ایچقدی و سن اولدك زیر خاك کنج ایچون ای نیچه لر اولدی هلاك
مبتلای عشق زر کافردر بت دوزن التوندن آزردر
زر پرستك نار دوزخدر یری قوی زر و کنجی دکلسك سامری
هر کیمه غالب اولورسه عشق زر آخرنده حق انی ممسوخ ایدر

حکایت مرد زر دوست

وار ایدی بر مرد و اول مردك مکر وار ایدی یانند بر کیسه ایله زر
اول زری خاك ایچره مدفون ایلدی چون اجل حالن دکرکون ایلدی
کوردی اوغلی بر کیجه باباسنی مسخ اولدی صورت زیباسنی
موش شکل اولمش آنك هم صورتی اوغلنی کورنجه اغلادی بقتی
دیدی اوغلی کیم اکا ایتدم سؤال کیم بابا سویله ندن ندر اشبو حال
آه ایدوب دیدی که ای جان پدر قومش ایدم خاکده بر کیسه زر
بن کیدوب حسرتله قودیم اول زری آردم آنی نیچه کوندن بری
بن دیدم زر دندر بس حسرتك فاره شکلنده ندندر صورتك
دیدی کیم هر کیمده اولسه عشق زر موش شکلنده آنی حق حشر ایدر
قاضی الحاجات ویرمش حق زری سن آنی صاقلرسن اولوب سرسری
زر پرستك صورتی بود عیان طوت نصیحت آنی خرج ایله همان

عذر آوردن

عذر آوردن صعوه

صعوه کلدی دل ضعیف و تن نزار سر بسر آتش تك اولمش بیقرار
دیدی کیم بر مرغ فرتوت اولمشم بی دل و بی قوت و قوت اولمشم
نه سلیمان کبی صاحب شوکتم مور وش کور ضعفمی نیه قوتم
بنده نه پال نه پروا وار نه بال باکه سیمرغه ایرشمکدر محال
قنده یتسون بن کبی عاجز اکا ایلمك تکلیف اول یولدن بکا
حددن افزوندر طلبکاری انك صعوهٔ مسکینك کل یادی آنك
بلمشم وصلینه آنك یتمزم بن عبث اول یوله دوشوب کیتمزم
کر عزیمت ایلسم اول راهه بن اولورم ایرشمدین درکاهه بن
ضایع اولوب ولمدن اول راهده باکه یکدر کیم کزوب بو چاهده
یوسف کم کشته مه جویان اولم کوره بن شاید یوزین سلطان اولم

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا ای سرکش اولن مسکنتله خاك ایکن آتش اولن
بویله مسکین بویله سالوس اولمغل راه حقدن بویله مأیوس اولمغل
یوله کیر مردانه بو عجزی قو حق بیورمشدر سکا لا تقنطوا
طوت ارنلر ایزین مردانه اول کر ارنلر هب اولورسه سنده اول
معنیده یعقوب اولورسك فی المثل بوله مزسن یوسفی ایته جدل
غیرت حق ایردی یعقوبه تمام یوسفك عشقن اکا ایتدی حرام

حکایت یعقوب علیه السلام

یوسفدن چونکه آیرلدی پدر — کریه‌دن یعقوب اولدی بی‌بصر
یوسفک نامن اکردی هر زمان — کوزلریندن قان یاش اولوردی روان
کلدی اول ساعتده جبرائیل اکا — دیدی کیم الله سلام ایدوب سکا
دیرکه یوسف نامنی یعقوب اکر — بر دخی آکوب تأسف کرچکور
نامنی محو ایلرم بلسون یقین — انبیانک دفترندن کی صقین
امر حقیله دلندن اول زمان — محو اولدی یوسفک نامی همان
کرچه نام یوسفی ایتدی ندیم — قورقودن جاننده قلمشدی مقیم
یوسفی کوردی دوشنده برکیجه — قالمدی صبر و قراری ذره‌جه
ایستدی اول راه صدقن سروری — چاغروب بیله که یوسف کل بری
یاده کلدی چون امر ذات پاک — چکدی جاندن بر آه سوزناک
چون او دهشتله اویاندی خوابدن — ایردی وحی اول خالق وهابدن
کیم اکرچه یوسفی ذکر ایتمدک — آه قلدک معنیسن فکر ایتمدک
بن اول آهک معنیسینی بلمشم — توبه‌کی صندردک اکاه اولمشم
بویله ایشلر عقلی پرسودا ایدر — عشق دردین کورنلر پیدا ایدر
عمری اول کیجه اوپیر جفرار — یوسفک نامن نهان و آشکار
کورسنجه بو زنی ذکر ایتدی — بلکه کوکلندن دخی فکر ایتمدی

سؤال کردن مرغان با هدهد

جمله قوشلر بعد ازان هپ کلدیلر — هر بری بر عذر اظهار ایتدیلر
کرچه عذر ایتدی قمو جنس طیور — جمله‌نک عذری ولی جهل و غرور
هر بیرینک عذری بو رسم اکر — سوز اوزانور ایکن دیمک مختصر
جمله‌سینک عذری غایت لنک ایدی — کیمیسی صلح و کیمیسی جنک ایدی
طالب سیمرغ اولن عذر ایلمز — مال و ملک و جان و باش قیدین یمز
هر قوشک مقصودی بر قاچ دانه در — دیرکه عنقا ایستین دیوانه در
سنده یوق بر ذره‌یه تاب ای عجب — سن نیجه سیمرغی ایلرسن طلب
بر قدحدن مست اولورسن ای فلان — اوله مزسن طالب رطل کران
بو قدر بر ذره‌یه سنده چو تاب — نیجه اولورسن ظاهر اولسه آفتاب
قطره ایچره غرق اولن مور ضعیف — بو نه قوتله اولور بحره حریف
ای نیجه فرزانه بونده سوردی آت — بر ایکی بیدق سوریجه اولدی مات

سؤال مرغان از هدهد

قوشلره چون ظاهر اولدی بو مآل — سر بسر هدهددن ایتدیلر سؤال
دیدیلر ای جمله مرغان مهتری — جمله‌نک هم بهتری هم رهبری
یول بو رسمه بز بر آلای ناتوان — بی‌پر و بی‌بال و بی‌تاب و توان
بز نیجه سیمرغه واصل اولورز — بلکه اول منزلنده اولورز
لطفله بزه بو رمزی سویلکل — مشکل ایشدر مشکلی حل ایلکل
هر بریمز تاکه اولسون باخبر — کندیکی یولدن اولوری بهره‌ور
وادی سیمرغک بزمله نسبتی — کیم بزه اوله او یولک رغبتی
او سلیمان بز قمو مور ضعیف — بز نه رسمه اولورز اکا حریف
چاه ایچنده حبس اولن مور کدا — نیجه سیمرغه ایرشور او لا

کیم نه دکلو ایلسه دقت کدا	حاصل اولمز دولت شاهی اکا

جواب هدهد با مرغان

پس دیدی هدهد که ای بی حاصلان	عشقه لایق اولمدی هیچ بی دلان
لازم اولن عشقه اول دلدر	اولکه بی دلدر او بی حاصل دور
هرکیمك عشقیله آچلدی کوزی	روشن اولدی که سیمرغك یوزی
کوردی یوزین واقف راز اولدی اول	عشق میداننده جانباز اولدی اول
بلکه سیمرغ الدی یوزندن نقاب	آشکار اولدی مثال آفتاب
خاکه صالدی صد هزاران سایه اول	قلدی خاکی صاحب سرمایه اول
سایه سن چون عالمه قلدی نثار	بو قدر مرغ اندن اولدی آشکار
صورت مرغان عالم سربسر	سایهٔ سیمرغدر ای بی خبر
چون بونی فهم ایدلك ای عالی مقام	نسبتك سیمرغه بلدك والسلام
چونکه کوردك کورولی غافل مباش	بلمسون بیکانه سرك ایتمه فاش
هرکیم اول بو سوزه مستغرق اولور	هر نه دیرسه هر نه کورسه حق اولور
چونکه بلدك بو رموزی شادسن	اولمدن دیرلمدن آزادسن
اولمسیدی هیچ سیمرغ آشکار	اولسه یاخود اولمسیدی سایه دار
یا مکر سیمرغ اولسیدی نهان	سایه سی اولماسه عالمده عیان
پس بو عالم جملهٔ معدوم ایدی	جمله سی معدوم نامفهوم ایدی
آشکار ایتدی یوزین اول کوردقیز	لیك یوق بر دیدهٔ سیمرغ بین
کورمد کسه نه دیرم کور باکه بو	کوکلکی آیینه ایله آکا بق

کرچه یوقدر کمسه ده تاب جمال	لیك صبر ایتمك جمالندن محال
بلدی کوندوردی جمالی آیینه	دوزدی لطفندن بزم چون آیینه
کورمك استرسك اکر عیان روین	کوکلکك آیینه سینه قل نظر

حکایت پادشاه صاحب جمال

وار ایدی بر پادشاه پر کمال	حسن ایچنده لانظیر و بی مثال
وجه پاکی صفحهٔ ایمان ایدی	خط و خالی آیت قرآن ایدی
باقمغه طاقت کتورمزدی نظر	اولمشدی کمسه اندن بهره ور
خلق و عالم هب اکا عشاق ایدی	آنی کورن کورمین مشتاق ایدی
یوزینه برقع صالوب اول شهریار	عزم سیر ایتسه اولوب اشهب سوار
خلقه شول رسمه اولوردی ازدحام	بربرین باصوب اولوردی خاص و عام
ایلسه اول برقعه هرکیم نظر	قطع اولوردی باشی بی جرم و خطر
هرکیم آنك نامنی آلسه دله	قطع ایدرلردی زبانن تیغله
یا کوکلدن فکر ایدیدی ناکهان	جاننی باده ویروردی اول زمان
بویله یوز عشقنده قلمق ترك جان	پس اکر یوزبیك حیات جاودان
کون اولوردی آدم اولوردی صد هزار	عشقی ایله اشته عشق و اشته کار
هر کورن اولوردی اول خوش طلعتی	کورمین خود صبره قالمز طاقتی
خلقی دایم اولدردی بو طلب	کورن و کورمین اولوردی ای عجب
کمسه ده کر طاقت اولسه بر زمان	کوستروردی شاه اکا روین عیان
کمسنك یوغیدی لیکن طاقتی	استماعیله اولوردی لذتی

کمسه اندن المزایدی کام دل … لیك اولوردی خلق هب ناکام دل
دوزدی بر آیینه اول شاه غنی … کاندن کورمك ممکن اولیدی انی
شاه هم یاپدردی بر قصر بلند … قرشوسنده قلدی اول مراتی بند
تاکه اول قصره چقیدی پادشاه … ایلیدی تاکه مرآته نگاه
دوبی اول آیینه ده اولوب عیان … هرکشی اندن الوردی بر نشان
کرسکا مقصد جمال یار دد … بلکه دل آیینه دیداردر
حاصل ایت بر دل جمال یاری کور … آینه ایچره وصال یاری کور
شاه عالم ساکن قصر جلال … ایتمش اول قصری منور اول جمال
سیر ایدوب مرآت دلده شاهی کور … ذره نك ایچنده عرش اللهی کور
هر نه شی که سیر ایدرسن ای فلان … سایه سیمرغ عنقادر همان
کرسکا سیمرغ کوسترسه جمال … سایه سیمرغی کوردك لا محال
جمله کرچه مرغ یا سیمرغدر … هر نه کورسك سایه سیمرغدر
چون ایکیسی قلدی بر یرده قرار … سایه دن کچ کاوله سیمرغ اشکار
سایه چون سیمرغدن اولمز جدا … کر اولوردیرسك بو سوز اولمز روا
سایه سیرنده اکر قالدکسه آه … بوله مزسن حضرت سیمرغه راه
کرسکا اولسه میسر فتح باب … سایه ایچره سیر ایدرسن آفتاب
سایه خورشید ایچره محو اولوب تمام … جمله خورشیدی کوردرسن والسلام

حکایت سوآل شدن اسکندر

دیدیلر اسکندر اول صاحب قبول … استه سه بر یره کوندرمك رسول

ایلیوب تبدیل صورت اول زمان … ایلچی طونلارین کیوب شاه جهان
کندو اولوردی وانه اول بوله … تاکه کارك سرینه واقف اوله
کر دیسیدی فی المثل اسکندرم … خصم اینانمزدی اکا ای محترم
هر قلوبه اول شهك بر راه وار … غافلك نه علمی نه آکاهی وار
داخل اول کیم شه سکا همخانه در … خارج ایسك اول سکا بیگانه در

حکایت خسته شدن ایاز و رفتن شاه محمود پیش او

چشم بد ایردی ایازه ناکهان … خسته لکدن اولدی زار و ناتوان
بر ایکی کون چونکه غایب اولدی یار … شاه محمود اولدی غمدن بیقرار
الدی محمود اول شه نیکو سیر … چون ایازك خسته لیکدن خبر
چاغروب بر خادم اول شاه بنام … دیدی ایت بندن ایازه وار سلام
دی که سندن ایروای شاه جهان … شاه اولمشد ضعیف و ناتوان
شولقدر اولمشدر انده ضعف تن … بلمزم کیم خسته اولمیدر یا سن
کرچه کم تن درد هجرانکده در … جان مشتاقم سنك یانکده در
دیدی بس تعجیل ایدوب ایرش اکا … تیز کور آنك جوابینی بکا
ایلمه یولده توقف زینهار … کیت شو کیبی ایرش کل برق وار
ایلدرسك یولده بر ساعت قرار … ایلدرم دنیا سراین سکا طار
خادم بیچاره چون دوشدی یوله … تاکه خدمت ایلیوب عزت بوله
کلدی بر وقت ایازه ناکهان … بقدی کوردی آنده در شاه جهان
لرزه الدی خادمك اندامینی … فکر ایتدی چون اینك هنکامینی

دیدی شک قالمادی کیم شاه جهان — هم کسر باشم بودم ویرمزامان
شاه اوکونده ایلدی خادم یمین — کم سنک باشکچون ای شاه گزین
نه طوروب یولده نه آرام ایلدم — قدرتم اولدقچه ابرام ایلدم
ذره دکلو بلمدم بن بیگناه — بندن اول بوننجه کلدی شاه
بن ایشمده ذره تقصیر ایتمدم — لیک سرینه بو رازك یتمدم
شه دیدی سن داخی عازم اولمدك — خادم اولدك سن ملازم اولمدك
کزلو بر یولم وار ای خادم بنم — اندن اولور ادو بستادم بنم
یاره آندن واردم ایلدن نهان — کیم خبردار اولمز اندن انس و جان
طشره دم کرصوردم اندن خبر — لیک آنکله بیله یم شام و سحر
صاقلرم رازم ولی اغیاردن — پرده ایچره ایروا اولمم یاردن
چونکه قوشلر بو سوزی ایشتدیلر — نسبت سیمرغی اذعان ایتدیلر
لاجرم چون واقف راز اولدیلر — جمله همدرد و هم آواز اولدیلر
صوردیلر آندن که ای اوستاد راه — نه درر بو یولده بلدر زاد راه
کیم بو راه پر مهالك پر تعب — بز ضعیفز نیجه قطع اولور عجب

جواب هدهد با مرغان

هدهد رهبر دیدی کای عاشقان — کیمکه عاشق اولدی یتمز فکر جان
عشق ایچنده اولکه ترك جان ایدر — کندوجی شایسته جانان ایدر
زهد و فسقه بونده یوقدر اعتبار — سد ره جانکدر آنی ایت نثار
کورسکا امراسه کیم چك جانندن ال — یا خود ایماندن بری اول وازکل

جرأت ایله بوندن اندن فارغ اول — عاشق اول ایمان و جاندن فارغ اول
ساکه بر منکر بو منکردر دیسه — ترك ایدن ایمانی کافردر دیسه
منکر عشقه بودر شافی جواب — کار عشقه کفر و ایماندر حجاب
کفر و ایماندن منزه اولدی عشق — غیر صغر منزلنه اولدی عشق
عشق آتشدر یاقر هر خرمنی — خاك ایله یکسان ایدر جان و تنی
باش کسیلور قان دوکولور دایما — آلنور مقتولدن هم قان بها
درد و خون دل گرکدر عشقده — قصه مشکل گرکدر عشقده
ساقیا قوی جامه خون جگر — بندن ال کل یوغیسه دردك اکر
درد عشق اولور دمادم پرده سوز — گاه اولور پرده درو گه پرده دوز
یکدر بر ذره عشق آفاقدن — دردیکدر جمله یه عشاقدن
عشق اصل کاینات اولمش مدام — هیچ بی دردك ایشی اولمز تمام
چون ملکده عشق وار درد یوق — آدم اولانك جهانده دردی چوق
دردانجق آدمه لایقدر — باخصوص اولکمسه کیم عاشقدر
عشقده هر کیمکه اوله ثابت قدم — قویدی الدن کفری و اسلامی هم
انتهاسی کا عشقك فقردر — فقر اذا تم مقام کفردر
چونکه سنده کفر و ایمان قالمیه — محو اوله هم بو تن و جان قالمیه
بعد ازان بو کار اولور آسان سکا — ظاهر اولور نکته پنهان سکا
مرد راه اول حاصل ایله عشق یار — کفر و ایمان قیدینی قو قیله بالك
طفل نادان کبی قو وحشیتی — یولده کیر مردانه ایله همتی

یولکه یوز عقبه کلسه غم دکل | چونکه راه عشقده ندر کم دکل

حکایت شیخ صنعان رحمة الله علیه

شیخ صنعان فاضل دوران ایدی | سمرقندده فایق اقران ایدی
اللی ییل اولمشدی اول شیخ حرم | وار ایدی دورت یوز مریدی محترم
هر مریدی وار ایدی کیم بو العجب | زاهد و مرتاض ایدی هر روز و شب
هم عمل هم علمله آراسته | هم عیان هم کشف ایله پیراسته
اللی حج ایتمشدی اول شیخ بنام | ییممشدی هیچ عمرنده حرام
روز کم اکل و کیجه کم نوم ایدی | یعنی مشغول صلوة و صوم ایدی
سنتلر جمله اکا تمهید ایدی | هر کلامی جانه بر تعویذ ایدی
صاحب سر اصول و معنوی | کاشف رمز و کرامات قوی
بر نفسله یاندروردی چوق چراغ | خسته وارن یاننه کلوردی صاغ
خلقه فی الجمله اول ایدی مقتدا | علم و ارشاد ایله پیر و پیشوا
دوشنده بر قاچ کیجه کوردی اول همام | کیم حرمدن ایلمش رومه خرام
رومده بر بت آنی ایتمش اسیر | قرشوسنده سجده یه وارمش او پیر
چون بو خوابی کوردی اول بیدار بخت | دیدی دردا کیم بکا کار اولدی سخت
یوسف توفیق حبس چاه اولور | باکه تا بو عقبه سد راه اولور
قوپرتمی بیلم اندن جانیمی | جان ندر چون صقلسون ایمانیمی
کیم اولور بو ورطه اکثر سالکه | کیم اولور یولده محل مهلکه
قطع ایدرسه جهد ایدوب اول منزلی | وصله ایرشاد اولور جان ودلی

کر قله اول ورطه‌ده مشکل اولور | منزل مقصوده کج واصل اولور
دیدی اصحابه اول قطب العارفین | برا صاحیبینه کیم یا طالبین
لازم اولدی باکه عزم روم ایدم | بو دوشک تعبیرنی معلوم ایدم
اندن اول دورت یوز مرید معتبر | بیله وار اولوب ایتدیلر عزم سفر
سکدن چون عزم سیران ایتدیلر | عاقبت اقصای رومه یتدیلر
سیر ایدرکن رومی اول شیخ کزین | کوردی منظره‌ده بر زهره جبین
دختر ترسا ولی پر معرفت | صانکه روح الله وروحانی صفت
حسن برجده او ماه باکمال | صانکه خورشید ایدی امّا بی زوال
عکس رخسارندن آنک آفتاب | نور کسب ایلردی صانکه ماهتاب
یوزده زلفن سیر ایدن اولوردی مست | بغلنوب زناره اولوردی بت پرست
لعل نابی چشمهٔ حیوان ایدی | جسمی خود باشدن ایاغه جان ایدی
بوی زلفندن صبا مشکین ایدی | مشک چین بر هندوی مسکین ایدی
کوزلری خود فتنهٔ عشاق ایدی | قشلری هم قبلهٔ مشتاق ایدی
دام زلفنده او چشم بادمی | غمزه ایله صید ایدردی آدمی
ترایمش اول عارض کوهرنثار | آتش ایدی لیک غایت آبدار
لبلری بر لعل کوهر ریز ایدی | هر مژه بر خنجر خونریز ایدی
اغزی وصفنده سوزه یوقدر مجال | کرچه وار بر نقطه‌ده چوق قیل و قال
بر چه سیمین ایدی صان اول ذقن | سوزنده جان ویروردی عیسی وش دهن
صد هزاران یوسف جان سرنکون | اولمشیدی دوشوب اول چاهه زبون

وقال

یوزینه صالمشدي بر مشکین نقاب — برقع التنده یوزي چون آفتاب
آلدي یوزندن نقابن ناگهان — شیخي کوردي اول خورشید جهان
راست دوشدي اول یوزه شیخك کوزي — آتش اوردي جاننه آنك یوزي
شیخ کرچه آندن ایدي اجتناب — اولدي اولدم غرق دریاي حجاب
عشق ترسازاده زور ایدي بیله — آلدي آني پنجهٔ تسخیرینه
بیك فسون و سحر پیدا ایلدي — هر نه سي وار ایسه یغما ایلدي
عشق دختر غارت ایتدي جاننی — کفر زلفی آلدي هم ایماننی
دینی تبدیل ایلدي ترسالکه — عاقبت دختي ویردي رسوالکه
عشق بر زور ایدي آنك جاننه — باقمدي جان و دل و ایماننه
دیدي جان و دل بو یولده باردر — عشق ترسازاده مشکل کاردر
کوردي اصحابي آني اول رسمه زار — بلدیلر کیم عشق شیخه ایتدي کار
لیك بو حاله پریشان اولدیلر — جمله بو احواله حیران اولدیلر
چون نصیحت ایتدیلر یاران آکا — اولجق خود اولدي نه درمان آکا
شیخ پندیله پشیمان اولمدي — درده درمان سوزه درمان اولمدي
شیخ اول کون ماحصل اخشامدك — کوزلري منظرده قالدي جام تك
ایردي شب چون قدرت صنع الله — کفر تك دنیا یوزین قلدي سیاه
شیخ آنده صبحه دك بیدار ایدي — اشك چشمي کوکب سیار ایدي
بر نفس نه خواب قلدي نه قرار — عشقدن دردندن ایدردي آه و زار
دیردي یارب بو شبه یوقمي سحر — یا فلك شمعنده قالمادي می فر

شبمی یا روز قیامتمی عجب — کمسه هرگز کورمدي بر بویله شب
شمع تك یاندم و تابم قالمدي — اقلقدن کوزده آبم قالمدي
بو نه شبدر کیم دکر کون اولمشم — کوز یاشندن غرقهٔ خون اولمشم
شب دکل کویا بر آفتدر بو شب — روز محشردن علامتدر بو شب
انتهاسي یوقمي یارب بو شبك — یوللري بغلندیمی یا کوکبك
بو شبك یارني یوقمي کوندزي — تا نمایان اوله اول یارك یوزي
بر زمان ال قالدروب ایتدي دعا — دیدي اي جمله جهانه رهنما
عمر ویر کیم عشقه اقدام ایلیم — یاري بیك اقدامله رام ایلیم
صبر ویر کیم جمله دن آزاد اولم — دوست کوین بکلیوب دلشاد اولم
بخت ویر تا بر نفس بیدار اولم — بر زمان همخواب اول دلدار اولم
عقل ویر تا علمي تحصیل ایلیم — جمله وارم عشقه تبدیل ایلیم
دست ویر تا باشمه تبراق قویام — عشق الندن تاکه بر دونق قویام
پاي ویر تا کوي یاري سیر ایدم — چشم ویر تا روي یاري سیر ایدم
یار ویر تا کیم بکا غمخوار اولا — دوست ویر تا کیم بمله یار اولا
زور ویر تا ناله و زار ایلیم — هوش ویر تا سیر دیدار ایلیم
صبر کتدي عقل کتدي یار یوق — حالمه بر رحم ایدر دلدار یوق
جمله یاران یانینه هب اولدي جمع — اولدیلر پروانه و شیخ اولدي شمع
هر بیسي دیدي که شیخ زمن — پاك طور غسل ایله کچ وسواسدن
دیدي کیم بن بو کیجه اي غمکسار — کوز یاشندن ایلدم غسل هزار

اول بری دیدی کہ اودتسبیحہ دست … ایلہ تسبیح ایلہ بوسودایی پست
دیدی بن تسبیحی الدن صالمشم … جانبلہ زناده طالب اولمشم
اول بریسی دیدی کیم ای مقتدا … توبہ قل کر واقع اولدی بر خطا
دیدی ایتدم توبہ بن سالوسدن … شیخلقدن عاردن ناموسدن
اول بریسی دیدی ای دانای راز … عقلکی جمع ایلہ وطور قل نماز
دیدی کر اولسیدی قبلہ بوپیار … باکہ اولمزدی نمازدن اوزکہ کار
بری دیدی کل بوسودادن کسل … خلوتیکہ کیر خدایہ سجدہ قل
دیدی اولسہ اول بت سیمین بدن … اکہ قرشو ایلرایدم سجدہ بن
بری دیدی کعبہ یہ کل عازم اول … ایتدکک جرم وخطایہ نادم اول
دیدی کیم بن نادم اولدم صد ہزار … کا اولدی ضایع عشقسز بودوزکار
اول بری دیدی کہ شیطان لعین … اوردی یولک ایلیوب ساکہ کمین
دیدی اول شیطان کہ اولدی راہزن … اول بنی قوتردی شک وشبہہ دن
بیری دیدی ہر کیم ایشتسہ بونی … ساکہ عیب ایلر مدد عقلک قنی
دیدی الوب دستہ عشقک تیشہ سن … قرمشم ناموس وعارک شیشہ سن
اول بری دیدی کہ یاران قدیم … جملہ سی ہب ساکہ اغلندی عظیم
دیدی محبوبم کرک خشنود اولا … غیریسی یا بوده ویا نابود اولا
اول بری دیدی کہ شیخا قل کرم … ایلہ یاد ایلہ طوت عزم حرم
دیدی کیم بن دیرده اوکاره ولم … یکرد رکیم کعبہ ده ہشیار اولم
اول بری دیدی کہ طور قل عزم راه … کعبہ یہ وار حرمکہ اول عذرخواه

دیدی کیم عذرم بنم اولمز قبول … یاد ایشکی اولمینجہ فارغ اول
بری دیدی کیم جہنم یوقمیدر … سندہ نار ندن انک غم یوقمیدر
دیدی قورقمہ جہنم دن بنی … آہم ایلہ یاندرورم بن انی
اول بری دیدی کہ ای شیخ کبار … توبہ قل اول جنتہ امیدوار
دیدی جنت باکہ کوی یاردر … باکہ بوندن ایرولق دشواردر
اول بری دیدی کہ کل حقدن اوتن … فارغ اول بوکاردن حقدن اوتن
دیدی حقدر یاندرن بو آتشی … آنی سوندرمک اولور محبر کیشی
اول بری دیدی کہ وارکل ساکن اول … توبہ ایدوب اہل ایمان مؤمن اول
دیدی کفری ایستہ بن خیراندن … کافرہ ایتمہ سوآل ایماندن
کوردیلر ایتمز نصیحت اکا کار … اولدیلر دلبستہ وحیران وزار
کوزلرندن اقیدب یاشیلہ قان … ایتدیلر تقدیرہ ارخای عنان
ینہ صبح اولدی جہان پرغرور … چشمۂ خورشیددن اولدی غرق نور
چکدی بوردک دوز تیغ آبدار … عسکر ہندوی شب ایتدی فرار
شیخ ایتدی ینہ عزم کوی یار … قلدی کوی یاہ ایتلری ایچرہ قرار
معتکف اولوب توردی کوی یارده … کوزلری منظرده دل دلدارده
بکلیوب بر آی کوی یاردہ … کورمدی خورشید وش دیدارنی
کیجہ کوندز کوزلری پرپاش ایدی … تیراغ اوزره یصدغی برطاش ایدی
عاقبت بیمار قلدی عشق انی … ضعفدن قل کیبی انجلدی تنی
عاقبت قرواضا ولدی حالنہ … رحم قلدی عاشق ابدالنہ

عرض ایدوب اکا جمالن اول نکار | دیدی کیم ای عاشق آشفته کار
کیم سنی بو دسمه اوکا دایلدی | بویله بی ناموس و بی عار ایلدی
ثم قجن ایتمشدر رای شیخ خام | شیخ کامل کوی ترساده مقام
کر بکا اولدکسه عاشق ای فقیر | خوش بلا و درده اولمشسن اسیر
شیخ دیدی کیم تجاهل ایلمه | کوکلمی الدک تغافل ایلمه
یا بکا ویر کوکلمی ای دلربا | یا بنمله لطف ایدوب اول آشنا
بر غریب و عاشقم ناز ایلمه | بن حریصم لطفکی آز ایلمه
عشقمی صنمه نکارا سرسری | یا بکا یار اول یا خود کس بو سری
هر نه حکمک وار ایسه فرمان برم | کر دیسک یولمده جان ویر جان ویرم
ای لب و زلفک بکا سود و زیان | کیم بکا رویکدر مقصود جان
دل پر آتش دیده پر خون سندنم | بی دل و بی عقل و مجنون سندنم
سنسزین جمله جهاندن کچمشم | بلکه بو جمله جاندن کچمشم
کوز کوروب ای مه کوکل سودی سنی | آرزده غوغایه صالدیلر بنی
دل پر آتش دیده پر نم قالمشم | آلیوب هجر ایله ماتم قالمشم
بن کوزمدن کوردکم محنتلری | یا کوکلدن چکدکم آفتلری
کمسه نه کوردی نه ایشتدی انی | یا قمه نار حسرته سنده بنی
جانمه کار ایتدی درد انتظار | قویمه کیم حسرتله کچسون روزکار
بن که کویکده کمین ساز اولمشم | عشق میداننده جانباز اولمشم
قویمه کیم خاک درکده جان ویرم | مرحمت قل کیم وصالوکه ایرم

بونیدر اچ باب وصلک ای نکار | قویمه خاک درکده اولم غبار
کیم یوزک خورشیددر بن سایه ام | صبردن غایتده کم سرمایه ام
سایه کبی ایچنه صالمه سنی | کون کبی تا مسکن ایدم روزنی
زیر دستمده اولور هفت آسمان | کر بنمله یار اولور ایسک بر زمان
پایمردکل دست بر دل قالمشم | ایله کیم بحر فنایه طالمشم
بکلوم عمرم اولنجه کوکجی | نیجه بر پنهان ایدرسن دوکجی
دیدی دختر آکا ای پیر خرف | بر بو ینه ذات و فعلک مختلف
فکر کافور و کفن ایله همان | پیره لایق اولمدی عشق جوان
شمدی حاضر ایله وار کور و کفن | باکه بویله عشق عرض ایتمک ندن
شمدی کیم بر اتمکه مرهون سن | عشقه کر ایتسک هوس مجنون سن
دیدی شیخ ای دلبر صاحب جمال | باکه ویرمه کل بو سوزلرله ملال
عشق هر قلبه کیم تأثیر ایدر | صانمه کیم فرق جوان و پیر ایدر
دیدی دختر وار ایسه صدقک کتور | یوخسه دعوای زبانکدن کوتور
استر ایسک اوله سن بزمله یار | دین ترسایی ایدرسن اختیار
اولمدی هر کیمکه همرنک حبیب | عشقده کام اولمدی آکا نصیب
شیخ دیدی هر نه دیرسک ای نکار | ایلدوم جانیله آنی اختیار
حلقه در کوشم سکا ای سیم تن | بو نیمه ایت حلقه زلفک رسن
دیدی دختر آکا کیم ای عمرده کار | دوت ایتمک ایشی کر کسن اختیار
بت اوکنده سجده قل قورآنی یاق | خمری نوش ایت دینکی الدن براق

شیخ دیدی خمری ایتدم اختیار
اولا اوچن تکلیف ایتمه ای نگار

باده ایچن دوبکه قابلدر
لیك اول اوچی ایکن مشکل دور

دیدی دختر کیم دور ایمدی ایچ شراب
تا اوله سن بر زمان مست وخراب

باده کیم غم دردینه درمان اولور
بو قدحله جمله ایش آسان اولور

دختر ایله دوردی اول شیخ زمان
سنزلینی ایلدی کوی مغان

ایلدی شیخ چون اوکاری اختیار
ایتدی یارانی برالدن آه وزار

شیخ کوردی مجلسی اولمش سازکار
باده وساقی ومطرب وی یار

کوردی یارك کیسوی پرچیننی
ویردی هب یغمایه عقل ودینی

الدی دست یاردن می ایتدی نوش
ذره دکلو قالمدی باشنده هوش

چونکه جمع اولدی شراب وعشق یار
اولدی شیخك عشقی برکن صد هزار

آتش عشق اولزمان چکدی علو
یاقدی رخت شیخی هب کهنه ونو

اوچ قدح می دربی ایتدی شیخ نوش
عشق سیلی باشدن اشدی ایتدی جوش

المدی نیجه یوز تصنیف یاد
حفظ قرآنه اول ایدی استاد

اوچ قدحدن چونکه اولدی شاد شیخ
جمله سینی ایلدی برباد شیخ

کتدی یادندن چو نوش ایلدی مدام
جمله قرآنی اونتدی تمام

علم قرآنی مثال آب ناب
ییقدی لوح ضمیرندن شراب

علم تفسیر وحدیث وصرف ونحو
قالدی عشق وجمله سینی ایتدی محو

چونکه مست اولدی شراب عشقدن
جوشه کلدی آب وتاب عشقدن

بادهنك کرمیتی ایردی سره
ایستدی تا ال اوزاده دلبره

دیدی دختر اکا کیم ای مرد خام
داخی نجه اولمدی عشقك تمام

عشقده اولمق دیلرسك بهره مند
بو بنکه زلفم اوله تا کیم کمند

سنده زلفم کبی اول کافر اول
عشقده ثابت قدم اهل سر اول

عاقبت عشقیله اولمز سازکار
کفر ایله عاشق اولور بونا مدار

زلفمه کر ایلد کسه اقتدا
بو نیجه صارلمغك اولور دوا

زور عشق وقوت کیف وقضا
نیلسون شیخ اولدی تسلیم رضا

مست ایدی می سرا او شیخ باصواب
باده ایتدی آنی برالدن خراب

بلمدی کندوزنی رسوا اولدی شیخ
دنیه دن بی باك وترسا اولدی شیخ

می عتیق وشیخ پیر ناتوان
بر ایکی جامیله اولدی سرکران

عشق وجام وباده وحاضر جوان
نیجه صبر ایتسون اکا بر مسلمان

باده عشق ایتدی شیخ پیر مست
دور جام باده قلدی آنی پست

دیدی کیم بی طاقت اولدم ای پری
اولمشم عقل ودل ودیندن بری

اولمدم هشیارلقده بت پرست
بت پرست اولدم چون اولدم مست

داخی امرك وار ایسه فرمان برم
ای نگارم مقدمك جان وسرم

دیدی قز کیم شمدی اولدك پاکه یار
شمدی پخته اولدك ای شیخ کبار

خام ایدك عشق ایچره شیخا خام خام
شمدی غایت پخته اولدك والسلام

چون خبردار اولدی ترسایان روم
کا ولدی ترسا بویله بر صاحب علوم

ایلتوبن شیخی کلیسادن یکا
بند ایدوب آیینله زنار اکا

شیخ چون زناری قلدی درمیان
خرقه سینی آتشه اوردی همان

طلکمی میدن نیجه دین برباد اولا
کیم اکا ام الخبائث آد اولا

شیخ دیدی که ایتمدک شی قالمدی
کندی عقل و علم و دین می قالمدی

خمر ایچدم سجده هم قلدم بته
داخی نسنه قالدیمی بوندن اوته

اللی ییل عمرم عبادتده نیجه
بن آنی یولکده هپ ویردم هیچه

بویله کاری عشق بسیار ایلدی
نیجه شیخی اهل زنار ایلدی

اوبجوق هپ اولدی ای زیبا نگار
نیجه بر باکه ویرورسن انتظار

هرنه کیم شرط ایلدک ایتدم روا
سنده ایله لطف ایدوب شرطه وفا

وصلک ایچون اولدی بوبجه دورلو حال
داخی صبره قالمدی هرگز مجال

دیدی دختر اکا ای پیر اسیر
بن اغر کابینم و سن بر فقیر

سیم و زر لازم مدد وار ای بی خبر
سیم و زر سز صنعه کیم بو ایش بتر

دیدیلر کیم عاشقنه سیم و زر
چاره سی صبر ایلمکدر یا سفر

دیدی شیخ ای سرو قد و سیم بر
لطف ایدوب بو سوزلری کیدر

بو قدر صالدک بنی غوغالره
لطف قل صالمه بنی فردالره

هر زمان بر بوغله ویرمه فریب
عاشقم بیکس اسیرم هم غریب

بولکه هپ صرف قلدم وارمی
کافر اولدم بیله ویردم عارمی

بویله می قلدک بنمله سن قرار
قل وفا لطف ایله یتر انتظار

جمله یارانمدن آیردک سن بنی
دین و ایمانمدن آیردک بنی

ایلرانده آویله بویله بوینمه سن
دوستلق شرطی بومیدر سویله سن

شیخ او دم کلوب کیم سخن کرم ایلدی
قلبی بولادینک نرم ایلدی

دیدی انجق بو غیسه ای ناتوان
بر ییل اول کابینمه ایچون خوکبان

یعنی خنزیرم کودوب چوبان اول
داخی وصلم خوانینه مهمان اول

شیخ جانانک سوزندن چیقمدی
خانهء عشقک اساسن یقمدی

اولدی معشوقک قمو امرینه رام
خوکبانلق ایلدی بر ییل تمام

هرکسک طبعنده بر خنزیر وار
طورمیوب آنی کودر لیل و نهار

سن بو رسمه ایتمه ظن ای بیخبر
کیم او شیخه انجق اولدی بو خطر

هرکشینک بو خطر اننده وار
سالک اولمایچه اولمز آشکار

کندو خنزیرکدن آکاه اولمدک
شویله بل کیم سالک راه اولمدک

گر بو یوله مرد اولوب قویسک قدم
قیربنی اولدرسکی کل ای ددم

نفس خنزیر بیخ اولدرا او لا
قطع منزل تا سکا آسان اولا

چونکه یاران شیخی کوردی خوکبان
هر بیری ایلیوب آه و فغان

دونبیلر آنوکله هپ یار اولمدن
قورقدیلر بویله کرفتار اولمدن

کرچه غمدن باشه طپراق صاچدیلر
جمله سی یاراندن قاچدیلر

ای دریغا جمله یاران زمان
یار نادر صادق آنی یاد جان

بخیتی کوننده همدم و یاران اولور
غم کوننده جمله دوکردان اولور

وار ایدی اول جمعده بر پاک ار
شیخه اولمشدی مرید معتبر

کلدی شیخه دیدی ای مرد گزین
ایلدک اصحاب و یارانی حزین

چونکه سن ترسالک ایتدک اختیار
بزنده بیرایله لم ای مرد کار

قاللوم یا خود مسافر اولالم
جمله یا سن کبی کافر اولالم

بزده طاقت قالمدی طورمقلغه   شیخموزی بو صفتده کورمکلکه

شیخ اکا دیدی کیم ای یاران جان   قانده کیم استرسکوز اولک روان

دیر باکه مسکن و ماوی بیتر   یارغادم دختر ترسا بیتر

سز کیدک زیرا که سز آزاده سز   عقلکز وار کارنا افتاده سز

کر اولیدیکز بنم تک مبتلا   هر غمده یار اولوردیکوز بکا

وارکوز سز منزل و ماواکزه   کیم بلور داخی دولور بوندن بزه

کر صوررلرسه سزه یارانکوز   کیم نه اولدی شیخ سرکردنکوز

دیک که چشمی خون دهانی زهردر   مبتلای اژدهای قهردر

هیچ کافر ویرمیه اکا رضا   اول ایشی کیم ایتدی اول شیخه قضا

ایتدی بر ترسا یوزندن اکا زور   عقل و دین و شیخلقدن ناصبور

حلقهٔ زلفن کچوردی حلقنه   ایتدی افسانه جهانک خلقنه

باکه هر کیم بلرسه سرزنش   دیبه سز چوق واقع اولور بویله ایش

بویله بولدی کاوله بی حد و کران   کمسیه ویرلمدی خط امان

بویله دیوب ایتدی دامن درمیان   کیتدی طوکوزکو تکه شیخ جهان

جمله یاران باقه قالدیلر اکا   شیخک احوالینه قالدیلر طکا

عاقبت بو حسرتیله کیتدیلر   دیده پرخون کعبه یه چون یتدیلر

کعبه‌ی کورنجه بونلر ایتدی آه   اولدی کعبه کوزلرینه شمس سیاه

شیخک احوالینه کریان اولدیلر   هر بری بر پرده پنهان اولدیلر

شیخ رومه ایتدوکی دمده سفر   قالمش ایدی بر مرید آنده مکر

شیخه قول اولمشدی جاندن اول مرید   کچمش ایدی بوندن آندن اول مرید

خلوت شیخه کلوب اول مرد راه   شیخدن کوردی تهی در خانقاه

شیخدن صوردی چون انلر خبر   دیدیلر هر نه که اولدی سربسر

دیدیلر کلدی قضادن بر بلا   ایلدی شیخی بلایه مبتلا

ایتدی بر ترسابچه آنی اسیر   چیقدی عقل و دیندن اول شیخ پیر

بر بتک میل ایتدی زلف و خالنه   شمدی کافرلر کولر احوالنه

ذکر و طاعتدن کچوب اندیشه سی   شمدی خنزیر کودمک اولدی پیشه سی

بلده زنار الیودی ایماندن   شمدی فرق اولمز او بر رهباندن

چون ایشتدی بو سوزی اول مرد پاک   ایتدی افغان یاقه سینی قیلدی چاک

دیدی کیم ای قوم شوم و بی حیا   ذره دکلو یوغمش سزده وفا

بو میدر شرط مروت کا ایتدیکوز   شیخکز محنتده قویوب کیتدیکز

کر اولیدیکز مرید حق کذار   جمله ده اولوردیکز انکله یار

شیخ چون زنار بغلادی بله   سزده زناره کیردیکوز بله

چونکه ترسا اولدی اول شیخ جهان   جمله کوز ترسا اولیدیکوز همان

دینه ده شرط مروت بو میدر   ای منافقلر صداقت بو میدر

یار اودر کیم یاری ایله بر اوله   کر مسلمان اوله کر کافر اوله

یار اودر کیم بولادستنده اوله یار   یار اولور نعمت کوننده صد هزار

شیخه ماوی اولدی چون کام نهنک   قچدیکوز جمله زهی ناموس و ننک

دیدیلر جمله سوزک معقولدر   لیک شاید عذرمز مقبولدر

سن دیدیکک سوزلری هپ سویلدک آکا یلواردق تظلم ایلدک
کیم سنکله جمله مزیار اوللم شادی و محنتده همواره اوللم
قوبلوم هپ هدی ترسا اوللم چونکه اولدق جمله رسوا اوللم
لیك شیخ اول رایی لایق کورمدی بیزه اول کاره اجازت ویرمدی
بزی لایق کورمدی همپالکه دیدی وشمک سزدخی رسوالکه
برانك حکمیله هپ وندك تمام عذرمز بودر که ایشتدك والسلام
بعد ازان یارانه دیدی اول مرید کم اولیدیکوز مرید برمزید
جمله کز مسجدده ذکر دیرده اولور ایدیکوز دعای خیرده
تاکه حق سزده کوروب صبر و ثبات شبهه یوق کیم شیخه ویرزدی نجات
شیخ سزی رد ایتدی چون آیرلدیکوز حق قپوسندن نیچون آیرلدیکوز
چون ایشتدی بو سوزی یاران قمو خجلت ایدوب ایلدیلر سر فرو
بسلدیلر اول مرد کامل اعتقاد یکدل ایتمك امر حقه انقیاد
بونا سفله خجالتدن نولور اولن اولدی بو ملامتدن نولور
چاره اولدر شمدی عازم اولیوز درکه حقه ملازم اولیوز
کیجه کوندز باش اچق پویان اولن یالن ایاق شیخمز جویان اولن

رفتن مریدان شیخ بروم بطلب شیخ

کعبه دن عزم ایتدی مردان عرب وار دیلر رومه چکوب رنج و تعب
هر بری بر یرده خلوت ایتدیلر کعبادت که شفاعت ایتدیلر
قرق کون اولنجه کیجه کوندز تمام کوشهٔ عزلتده طوتدیلر مقام

اولدیلر مشغول نه خورد و نه خواب کیجه کوندز بلمدیلر نان و آب
چون تضرع ایلدی اول قوم پاك دوشدی هفت افلاکه جوش صعبناك
کوکده که جمله ملایك ایتدی آه ماتم ایدوب کیدیلر جمله سیاه
آخر الامر اول مرید معتبر کیم او قومه اولمشیدی راهبر
عاقبت اولدی دعاسی مستجاب کوردی اول بیدار دل بر کیجه خواب
ناکهان بر باد اسدی مشکبار اولدی اندن سر مکتوم آشکار
مصطفایی کوردی اولمش جلوه کر برق اورر نور جبینی چون قمر
حلقهٔ زلفینی بر دوش ایلمش ماه چرخی حلقه در کوش ایلمش
صالنوب کلدی تبسم ایلدی کیمکه کوردی کندوزین کم ایلدی
آنی کوردی طوردی درویش اول زمان دیدی کیم ای فخر عالم الامان
ای رسول فرد و دیان واحد شیخمز کمراه اولوبدر قل مدد
مصطفی کولدی دیدی ای پاك دین شیخکه چون همتك اولدی قرین
شیخله حق آره سنده بر غبار وار ایدی کیم اندن اولمشدی بو کار
همتك ایرشدی حقه ایلدم حق تعالیدن شفاعت ایلدم
شبنم آسا ایردی حقك رحمتی ساکن ایتدی اول غبار وحشتی
چکمه غم شمدن کرو ای مرد خاص شیخك اولدی بند محنتدن خلاص
بحر احسان حق اولسه موج زن محو اولور آنده کناه مرد و زن
بر نیجه حرف ایتدی آنکله کلام اولدی غایب آندن اول بدر تمام
اویانوب بر نعره اوردی اول جوان نعره سندن جوشه کلدی آسمان

نعره سسندن جمله یاران طوردیلر / آنی بو حالتده چونکم کوردیلر
کوریجک اصحابینی آه ایلدی / آنلری خوابندن آگاه ایلدی
دیدی مژده سیزه کیم اول مستعان / دفع قلدی ظلمت شیخی روان
بویله دیوب عزم صحرا ایلدی / کوه وصحرایی تماشا ایلدی
جمله یاران آکا تابع اولدیلر / شیخی اول صحراده ناکه بولدیلر
کوردیلرکه شیخ اولمش بیقرار / جوش ایدر دریا کبی بی اختیار
کسمش ایمش بیله که زناردی / دلده تکرار ایلمش اذکاردی
الده کی ناقوسی ایمش دونیم / دیر ایدی استغفر الله العظیم
شبقه سینی باشدن اوردمش / دیر ایدی کیم یا عظیم المغفره
کوریجک یارانی صاچدی باشه خاک / هم خجالتدن یقاسن اتدی چاک
نادم اولوب ایلروکی کاردن / یاش دوکردی دیده خونباردن
کاه افغانیله ایدوب ماتمی / آتش آهی یقردی عالمی
حکمت قرآن و اسرار خبر / کتمش ایدی خاطرندن سربسر
خاطرینه جمله کلدی ینه / کمسه ایرمز بو ایشک اسرارینه
فکر ایدوب اول حالی کیم بولدی وقوع / ایلر ایدی که سجود و که رکوع
که ندامتدن چکوب آه و فغان / که هدایتدن اولوردی شادمان
کوروب اصحابی آنی شاد اولدیلر / بند غمدن جمله آزاد اولدیلر
یوکوروب شیخیله هب کوروشدیلر / اغلشوب هب ایغینه دوشدیلر
قوجدیلرکه آنی پیراهن کبی / که ایاغن اوپدیلر دامن کبی

دیدیلرکیم مرحبا ای پیر من / قالمه کیم چوق دیرم تقصیر من
حمد لله ای شه عالی جناب / قالمشیدی ابر ایچنده آفتاب
شکر لله ایردی بنه همتک / بنه کوردک آفتاب طلعتک
حمد لله بنه دولت ویردی دست / بت پرست اولدی بنه یزدان پرست
موج اوروب ناکاه دریای قبول / کیم شفاعت خواهکز اولدی رسول
اویکا امریله بیاض اولور سیاه / توبه ایله محو ایتمزمی کناه
طوردی غسل ایتدی او شیخ پاکباز / ایلدی یارانله عزم حجاز

خواب دیدن دختر و مسلمان شدن وی

دختر ترسا همان اول شب کوردی خواب / کاولمش آنک همنشینی آفتاب
آفتاب انجدی آکا اولدم جواب / دیدی طور اول شیخک ار دنجه دوان
طوت آنک دینن یولنده خاک اول / ای آنی مرد ادا ایدن سن پاک اول
اول مجازا ایلدی دینک قبول / سن حقیقتله طریقنده قول اول
سن آنی یولدن چقردک همره اول / نیجه بر غافل کزرسن آکه اول
چون اویاندی خوابدن پر اضطراب / برق اوردی کوکلنده نور آفتاب
واقع اولدی آکا بر حال عجب / چقدی صحرایه ایدوب شیخی طلب
صانه سن دوشدی بر آتش جانینه / بقمدی ناموس و آدو شانینه
دوشدی صحرایه نه یار و نه رفیق / اولدی سرکردان و بیلمز دقیق
محو اولدی اندن اول ناز و طرب / واله و حیران اولدی ای عجب
راه عشق ای دل بلیسور ده دکل / هیچ عارف بو یوله آکه دکل

نعره اوردی جامه سن چاك ایلدی راه عشقه یوزینی خاك ایلدی
یوزینی طپراغه سوروب واغزین دیر ایدی کیم یا اله العالمین
یولدن آزمش بر زن بیچاره یم باکه یول کوستر که بر آواره یم
یولنی اوردم او شیخ کاملك باکه یولداش ایله لطفك شاملك
بلمز ایدم شمدی بلدم یا اله توبه کاردم رحم ایت ای پادشاه
غرقه دریای عصیان اولمشم ایتدکم ایشدن پشیمان اولمشم
حق تعالی شیخه الهام ایلدی دخترك احوالن اعلام ایلدی
کیم او ترسازاده اولدی توبه کار ایلدی اسلام دینن اختیار
هم سنك حالکدن آکاه ایلدك بز آنی مقبول درکاه ایلدك
دون کیرو بول اول غریب و بیکسی کم آنك یوق سندن اوزکه کمسه سی
شیخه چون بو نوعله اولدی خطاب دوندی کیدکن اولوب پر اضطراب
جمله یاران بنه ایتدیلر فغان دیدیلر کای دین یولنده پهلوان
توبه ده بوردکلو قلدك ترك آز ترك دیر ایتدك قلوب عزم حجاز
بوزمه عهدك عشق باز اولمه ینه ساجد اولدك بی نماز اولمه ینه
شیخ الهام اولدوغینی سویلدی هم قزك حالن حکایت ایلدی
شیخله اصحاب دوندیلر کرو ایتدیلر اول دختری چون جستجو
کوردیلر صحراده سرکردان کزر کل کبی رخساری زرد اولمش چو زر
اول سیه کیسولری اولمش غبار یالن ایاق پاینه باتمشدی خار
شیخی کوردیچه لباسن ایتدی چاك ایلدی جانن براه دردناك

کتدی کندندن اوزیوزی آینه سایه کبی دوشدی شیخك پاینه
شیخ الی چون بویله کوردی خاکسار قالمش مرآت رخسارن غبار
دامن رحمیله سلدی پاشنی پاك قلدی دیده نمناکنی
دوشدی شیخك آیغینه اول نکار دیدی لطف ای شه عالی تبار
آتش هجرانه یاندرمه بنی اولورم کورکورسم بر دم سنی
دین ترسادن ملول اولدم قتی یاقدی جانم دین اسلام رغبتی
عرضه قل اسلام تا آکاه اولیم خدمتك ایتمکله مرد راه اولیم
شیخ آکا اسلام دینن ایتدی عرض هم ادای سنت و آیین فرض
اهل اسلام اولدی چو کم اول صنم نعمت ایماندن اولدی مغتنم
ذوق ایمان جانن ایتدی بیقرار صانکه مفلس کنجه ایردی آشکار
دیدی شیخا بنده طاقت قالمدی طاقتم طاق اولدی قدرت قالمدی
زحمت دنیا بکا ویردی صداع الوداع ای شیخ عالم الوداع
قالمدی داخی مجالم دم اوردم عاجزم عفو ایت کناهم قل کرم
بویله دیوب ویردی جان اول نازنین انجق اولور دعوی عشق آفرین
دنیه ده انجق اولور عهد و وفا ایتدی راه عشقده جانن فدا
بر مجازی قطره ایدی کو بیا کچدی دریای حقیقتده فنا
کر فقیر و کر غنی انس و ملك جمله سی بو کوپریدن کچسه کرك
جان ویرنلر لایق درکاه اولور اول بیلور کیم عشقدن آکاه اولور
وصله ایرمك اولمدین ممکن دکل خوف جاندن هیچ کس ایمن دکل

نفس اماره قبول ایتمز بو یینی   عاقل ایسنك اولا اولدر انی

بو سوزی کوش دل وجان ایشیدر   صانه نفس وآب وخاکك ایشیدر

نفسله جان دایم ایلر کش مکش   دولت آنوڭ کیم اولا جانیله خوش

قطع اید بو وادیی چابك اولن   بحره طالر کوهر طالب اولان

ای خدای بی سند حی عطادوار   منطق اسراری قلدك آشکار

لیك بو اسراری فهم ایتمز عوام   آکلدم دین ایدر دعوای خام

اول بلور کیم واقف اسرار اوله   یا سلیمان اوله یا عطار اوله

یا الهی عاجز ودرمانده یم   بن نه شییم یا کیم یا قنده یم

مرده یم احسان ایدوب حی قل بنی   ذرهٔ ناچیز ایکن شی قل بنی

عزم کردن مرغان بطلب سیمرغ

چون بو سوزی کوش ایدوب جمله طیور   بلدیلر کیم راه پیچاپیچ ودور

عشق سیمرغ الدی بونلردن قرار   هر برینك شوقی اولدی صد هزار

دیدیلر ای هدهد عالی نظر   بزه بو یولده کرك بر راهبر

کیم بو یولك رسم وارکانن بله   سرسری یزیراکه کیدلمز بو یوله

بزاکا محکوم واول حاکم اوله   جمله مزدن زیرك وعالم اوله

چون بزه مقصود اولدی کوه قاف   کوه قافه کتمکی صانمه کزاف

پای مرد اوله بزه اول مرد راه   تا بزه منزل اوله درکاه شاه

سایهٔ سیمرغله خوش دل اولز   ذره یوز خورشیده تا واصل اولز

ایلدیلر هر بری برکونه لاف   ایلیوب تعیین رهبرده خلاف

عاقبت بو نوعه اولدی اتفاق   قرعه صالوب آرده دن کیده نفاق

جمله نك نامینه قرعه صالهلر   هر کیمه دوشدیسه راضی اولهلر

اول قمونك اوستنه سرور اوله   جمله اکا خادم وچاکر اوله

چون بو قوله جمله راضی اولدیلر   پس قضا حکمیله قرعه صالدیلر

قرعه دوشدی آنده هدهد نامنه   قایل اولدیلر آنك احکامنه

هدهدی بر ایلدیلر راهبر   قویدیلر یولنده جمله جان وسر

عهد قلدیلر که اول سرور اوله   کوه قافه کتمکه رهبر اوله

باشنه تاج سعادت اوردیلر   جمله اکا دست بیعت ویردیلر

چون سفر مالازمین ساز ایتدیلر   نیچه یوز بیك مرغ پرواز ایتدیلر

چون بر ایکی منزل اولدیلر روان   آسمانه ایردی حشر یاد وفغان

چکدیلر اول یولده چوق کون زحمتی   کوزلوبن قورقدی راهك شدتی

هر برینك [illegible]ت اولوب بال وپری   فرق ایتمز اولدیلر پای وسری

اولدیلر ضعفیله بیمار وعلیل   کوردیلر یول چوق اوزاقدر یوك نقیل

کوردیلر کیم راه خالی سربسر   ذره دکلو آنده نه خیر ونه شر

بر عجایب راه خالی سیردن   آنده نه شردن اثر نه خیردن

بو قدر اول یولده نه کاهش نه فزون   انجق انده بر سکوت وبر سکون

دیدی بری هدهده کای پادشاه   سویله کیم خالی ندندر اشبو راه

دیدی عز شاه ایلر اقتضا   کیم اوله درکاهی خالی دایما

حکایة بایزید بسطامی رحمه الله

شیخ بسطام اول ولایتده فرید   یعنی کیم پیر هدایت بایزید
برکیجه چون عزم سیران ایلدی   شهردن صحرایه جولان ایلدی
روشن ایتمشدی جهانی ماهتاب   غرق نور اولمش صناسن آفتاب
آسمان پر ثابت وسیار ایدی   هر بری مشغول کار وبار ایدی
شیخ تنها سیر ایدر اغیار یوق   کوردی دار دهرده دیار یوق
کلدی برحالت اکا ایتدی فغان   دیدی کیم ای پادشاه انس وجان
بویله کیم بودرکهك عالیدر   بس نیچون مشتاقدن خالیدر
دیدی هاتف اکا ای حیران راه   هر کسه ویرمز اجازت پادشاه
کیم حریم عزته محرم اولا   ایلیه آمد شد اکا هر کدا
عزتم اولدر که بذل نور ایدر   خوابده اولنلری هب دور ایدر
چوقلر اولدی انتظار ایله تباه   یوزبیکیدن تا بری بولنجه راه
هول اول قوشلری محزون ایلدی   بال وپرین جمله پرخون ایلدی
کوردیلر بر راه کیم پایانی یوق   دوشدیلر بر درده کیم درمانی یوق
آسمانی ایلمش اول یول زبون   بادا استغنادن اولمش سرنکون
بربیابان کانده طاوس فلک   ذره دکلو قدری یوق بی هیچ شك
برالا مرغ ضعیف وناتوان   نیجه کتسون بو یوله ای مستعان

صفت احوال مرغان

جمله قوشلر برارایه کلدیلر   جمله سی هب بریره جمع اولدیلر
اتفاق ایدوب دیدیلر هدهده   درکه شاهه کیدلم بیهده

سن اولوبدرسن سلیمانیله چوق   بلکه اکا سندن اقرب کمسه یوق
خدمت ادابن بلورسن سربسر   هب بلورسن موضع امن وخطر
بس مراد اولدر که چون اولدك امام   منبره چق بزه وعظ ایت ای همام
بزه شرح ایت رسم آداب ملوك   جهل ایله ممکن دکل زیرا سلوك
وارد هر بر قوشك بر مشکلی   تا اوله فارغ او مشکلدن ولی
جمله مشکل اشیمزی ایله حل   تا بوله کتمك بزه اوله محل
بلورز زیرا که بو مشکل سفر   شبهه‌ناك اولنجه ویرمز نور وفر
کوکلمزده قالمیه تا مشکلات   فارغ قلبا وله من کل الجهات
بی دل وبی جان عزم راه ایدن   کتذومز تا لایق درکاه ایدن

پند دادن هدهد مرغانرا

دوردی هدهد سوزه آغاز ایلدی   منبره چقدی وآواز ایلدی

سوآل کمی از مرغان

صوردی مرغك بریسی کیم ای امین   سن بزدن اولدك حقه بزدن یقین
چونکه سن برکیبی بز سن کیبی هب   بو تفاوت قندن اولدی ای عجب
بزنه جرم ایتدك که خلاق مجیب   سا که صاف وبزه دورد ایتمش نصیب

جواب هدهد

دیدی هدهد کیم سزه طوغری خبر   کیم سلیمان باکه قلدی بر نظر
بن بونی نه سیم وزردن بولمشم   جمله سی اول نظردن بولمشم
بونی کمسه طاعتیله بولمدی   کوردکه شیطان از طاعت قلمدی

کیمکه دیرسه کیم سبب طاعت اولور   اول خدادن لایق لعنت اولور
طاعتیله عمرکی صرف ایت ای پسر   تا سلیمان ایده ساکه بر نظر
سنکه مقبول سلیمان اوله سن   لایق درگاه سلطان اوله سن

حکایت شاه محمود و ماهی گیر

دیدی بر کون صیدده محمود شاه   دوشدی لشکردن جدا اول پادشاه
جابجا سیران ایدرکن ناگهان   کوردی بالق صید ایدر بر نوجوان
شاه کلدی یاننه ایتدی سلام   اوتوروب یاننه فتح ایتدی کلام
کوردی کیم غمناک اوتورمش اول جوان   دل پریشان غمدن و هم خسته جان
شه دیدی کیم نیچون اولدک غمزده   کورمدم بر سن کبی ماتم زده
اول جوان بقدی دیدی ای پر هنر   بیزی طفلز قالمشز در بی پدر
بر بچه طفل یتیم و دربدر   صید ماهی اولدی میراث پدر
صید ایچون هر لحظه صالوب آبه دام   بکلرم بو رسمله اولنجه شام
گاه دوشر دامه بر صید حقیر   اولدر وجه معاشم ای امیر
اوشته شام ایردی تمام اولدی نهار   دامه بر ماهی اولمادی شکار
شاه دیدی راضی اولورسك اگر   ساکه اورتاغ اولم ای زیبا پسر
اول جوان کولدی دیدی کیم مرحبا   طالعك بلکه سنك مسعود اولا
شاه ایله چون اولدی اورتاغ اول پسر   صالدیلر شست آبه قلدیلر نظر
بولدی اوغلان دولت شاهی او کون   دوشدی دام طفله یوز ماهی او کون
کوردی چون دامنده صید بی شمار   دیدی کیم دولت یمنده اولدی یار

دیدی

دیدی بابا دولتك بیدار ایمش   طالعك طالعله فرقی وار ایمش
شه دیدی دولت بولوردك ای پسر   کرچه بیلکدن اولیدك با خبر
داخی دولت نیجه اولور ای یوزی ماه   کیم سکا صیاد اولدی پادشاه
بویله دیوب آتنه اولدی سوار   اول دیدی کیم قسمکی کل آل وار
شه دیدی بو کونکی صید اولسون سکا   ویرسن یارینکی صیدی هب بکا
بلکه بن یارین کلوب صید ایلیم   بلکه صید ایله سنی قید ایلیم
چونکه یارین اولدی سلطان جهان   تخته کچدی فکر ایله کلدی جوان
آکا بر چاوش اوسال ایلدی   کلدی عزتله جوانه سویلدی
کیم بیورر استرسزی شاه جهان   کلدی چاوش ایله چونکیم اول جوان
شاه آکا تعظیم و توقیر ایلدی   تخت اوزره یاننه یر ایلدی
دیر ایدی هر کس که قندن بو گدا   لایق تخت شهنشاهی اولا
شه دیدی کیم دون شریك اولدم آکا   بو کون ایرلیق ایرلیق اولور می هیچ روا
دون قبول ایتدم بو کون رد ایلیم   فیض حقك یولنی سد ایلیم
بویله دیوب وافر احسان ایلدی   کندو کبی آنی سلطان ایلدی
اول جوانه بر کیشی ایتدی سؤال   کیم سکا قندن ایرشدی بو کمال
ویردی آکا بر جواب مختصر   باشم اوزره ایلدی بر شه گذر

حکایت خونی

خشمله بر قاتلی اولدردی شاه   کردننده نیجه خون بی گناه
کوردی بر رؤیاسنده بر صالح انی   کیم جنان گلزاری اولمش مسکنی

دیدی سن کیم دنیه ده بر دون ایدك   بی عمل بر فاسق و مغبون ایدك

بس نیدن بو منزله ایردك عجب   فعلك اولمزدی سنك بوکه سبب

دیدی اولدم کیم بنی اولدی دی شاه   اولوکجی جمع اولوب ایتدی نکاه

سیریمه جمع اولدی یوز بیك ادمی   ایچلرندن هم حبیب اعجمی

کوز اوجیله ناکهان اول پیر راه   کچر ایکن باکه ایتدی بر نکاه

اول نظردن بویله عزت بولمشم   حور و غلمانیله جنت بولمشم

هر کیمه دولتلولر قلسه نظر   کیمیالك مس ایکن آلتون ایدر

تا سکا ایتمز نظر بر مرد راه   بلمزسن کندوکی حالك تباه

یالکز اولمز بو کار بو العجب   جهد ایدوب بر راهبر ایله طلب

پیرسز کتمه یوله تنها صقین   بو قدری غرق ایتدی بو دریا صقین

پیر ما لابد داه اولدی سکا   هر مهالکدن پناه اولدی سکا

طوتمدك ال چونکه بر زاهدن   چاهجی سن فرق ایلمزسن جاهدن

جهد ایدوب سن بول بر اهل دولتی   تاکه بوله هیچ کیمسه سن زحمتی

کیمکه بر دولتلویه پیوسته در   خار دستنده انك کلدسته در

حکایت شاه محمود و خارکش

شاه محمود ایلیوب عزم شکار   دوشدی عسکردن جدا اول شهریار

کوردی کیم بر خارکش پیر فقیر   خر یقلمش خار دوشمش بس حقیر

کمسه یوق کیم یوکلده خارن انك   قودرته کلدن خر و خارن انك

شاه محمود اولشه نیکو خصال   واردی آنك یاننه ایتدی سؤال

استرسیك ساکه ای پیر حزین   باریکی یوکلتمکه اولم معین

دیدی کر بو لطفی ایتسك ای جوان   باکه سودا اولور سکا اولمز زیان

وار بشاشتدن یوزکده بر نصیب   بو قدر لطف اولمیه سندن غریب

ایندی آتندن روان اول شهریار   خار پیری یوکلدوب اولدی سوار

چونکه اولدی داخل جمع شه   عسکره قلدی سپارش پادشاه

کیم کلور اوش در عقب بر خارکش   بر خر لنك اوزره اولمش بارکش

اکا یول ویرمك یبان ندن جانبه   تاکه دوشسون یولی بندن جانبه

طوتدیلر پیرك یولن عسکر تمام   شه اوکی قالدی کذرکه والسلام

پیر حیران اولدی چکدی اضطراب   دیدی لشکر ایچره حال اولدی خراب

عاجز اولدی بولمدی غیر یری   سوردی شاهك چتری اوکنه

کلدی شاهك اوکنه اول پیر راه   باقدی اکا کوز اوجیله پادشاه

پیر شاهك کوردی چون دیدارنی   بلدی کیم شه یوکلدوبدر بارنی

دیدی حیفا کیم عجب حال ایلدم   بلمدم سلطانی حمال ایلدم

شه دیدی اکا که ای پاکیزه دل   وار ایسه بر حاجتك اظهار قل

پیر دیدی سن بلورسن کار دمی   یوکلدوب سن اوزالکله بار دمی

بر ضعیفم پیر مرد خارکش   روز و شب بر اتمك ایچون بارکش

صاترم بو خاری بر قاچ پاره یه   آقچه سینی ویررم نان پاره یه

پادشه دیدی اکا ای پیر زال   خارکك سویله بهاسن نقدینی ال

دیدی ای شه ایلمه باکه ضرر   خار دیمه اولدی بهاسی اون کیسه زر

ديدي لشكر اكا اي نادان خر | شبو خار انجق ايكي منقرد كر

ديدي غافلسز بها سندن اي يار | دستكيره باتمش زيرا كه خار

باري بلمزسز ديم بلمش اولك | شبو خاره دستي كمش بر كلك

اول سببدن كرچه اسمي خاردر | خار ديك كه بو صد كلزاردر

هر كيم استرسه اله بو خاردن | آلسك اولمز بري يوز ديناردن

چكمشم بيك خار محنتدن جفا | آل اوربجه اكا بر كان عطا

كرچه بو بر خاردر ارزان دكر | شاه الندن اولدغيچون جان دكر

روشن اولدي عسكره مضمون كار | هر بري ايتديلر اكا زر نثار

سوال كردن مرغ ديكر

اول بري ديدي كه يوق بنده مجال | باكه سيمرغه ايرشمكده محال

عاجزم بن بنده قدرت يوقدرر | كتمكه بوله لياقت يوقدرر

بويله مشكل وادي و راه دراز | ضعفچو قدرتنده ليكن صبر آز

طاغلر وار در بو يولده آتشين | نيجه كتسون اكا بن تك حزين

نيجه يوز بيك سر بو يولده اولدي كوي | اي نيجه قانلر دوكلدي اولدي جوي

صد هزاران عقل بونده اولدي مات | مات اولدي بونده هر كيم سوردي ات

مرد ميداني بو يول ايتدي زبون | ايلدي تسليم و دوشدي سرنكون

بن نيجه كبي ضعيف و ناتوان | اولين منزلده جان ويرر روان

جواب هدهد باوي

ديدي هدهد اكا اي افسرده دل | حيف قيد ايتمش سني بو آب و كل

انده قدرك يوقدر اي مرده دل | اول غنيدرسن كرك اول يا دول

پر نجاستدر بو دنيا سربسر | خلق اولورلر آنده اولوب دربدر

صد هزاران خلق اكثر يا اقل | دنيه اوردنجه اولورلر چون جعل

بيزه اولمك عشق ايچنده خوار و زار | يكدر اولمكدن نجاست ايچره زار

بو طلب سندن و بندن در خطا | كر اولمز غمدن بو دم اولور روا

بر كشي كم عاشق بدنام اولا | يكدرر كاس و يا جام اولا

ايلدك دنياده بيك درلو خطا | بوني داخي بر خطا صاي اي آتا

صد هزاران خلق هب طراردر | كيم دمادم طالب مرداردر

عشق اول طرارلقدن كم دكل | سن ديسك كمدر بكا هيچ غم دكل

بحره طالب قلبي دريا ايلكل | هر نفس بر شور پيدا ايلكل

سن ديسك بيهوده در اشبو هوس | اكا ايرمك كيم ايرشمز هيچ كس

يكدر اولكم بو هوسده جان ويرم | اول هوسدن كيم بجسده جان ويرم

سوزمي قالدي ديمك ايشتمدك | بر نفس بز كندومز ترك ايتمدك

سير مردن خلق ايلر بزي قيد | نيچه بر بو اختلاط عمرو زيد

كچمينجه نفسمزله خلقدن | پاك چقمز جانمز بو حلقدن

اولمينجه خلقدن بالكل پاك | محرم راز اولمدك باشيكه خاك

محرم راز اولدي هر كيم مرددر | خلقله مشغول اولان نامرددر

كير بوله مرد انله همكار اوله | بس يتر عورت كبي بيكاره اول

بو يولك مردي اولور كفره قريب | آشنا حقيله عالمدن غريب

عشق انجارندن اولمز برك و بار — كر دیسك كیم وار عجز و انكسار

هر كو كیم عشقله اول یار اولور — وارلغندن عالمك بیزار اولور

آنی درد عشق غرق خون ایدر — خلق ایچنده آدینی مجنون ایدر

آنی تا اولدرده مدین ایتمز رها — اولدرور هم استراندن قان بها

صو ایچرمز اكا بی درد زحیر — ویرسه بر نان قاتله ایلر خمیر

فی المثل كر عجز له اولورسه دور — عشق اكا محكم قلور هر لحظه زور

كیمكه درد عشقله اولدی اسیر — درد سز بر لقمه یمز اول فقیر

حكایت شیخ ابو سعید خرقانی

شیخ خرقانی او مرد باخبر — ایتدی نیشابوره سیر ایله سفر

جمله اهل و وطنندن دور اولوب — ایردی رنج واهدن رنجور اولوب

یاتدی بر ویرانه ده بر هفته آج — جوع و سرما ایله رنجور المزاج

جوع كچدی جانه چكدی بر آه — دیدی لطف ایت بر دلم نان یا اله

دیدی هاتف اكا كیم بر لحظه دور — جمله میدان نیشابوری سپور

تاكه میدانی سوپرسك سربسر — لازم آنده بولنور بر ایكی زر

آنو كیله اتمك آلوب ایت غدا — تنبلانه یاتوب اولمه سن بی نوا

دیدی یارب ساكه مخفی حال یوق — بنده ده چاروب ایله غربال یوق

اولسه كر چاروب و غربالم بنم — نان بهایه اولمزا اشكالم بنم

دیدی هاتف دور بهانه ایسلمه — مفت اتمك یوق بیانه سویلمه

اغلیوب وردی ویر ناتوان — اولدی اولدم جانب شهره روان

كوردی بر مرد فقیه خوش صفت — الدی غربال و سپور كه عاریت

خاك میدانی سپوردی سربسر — بولدی اخشامه یقین بر ایكی زر

شادمان اتمكجیه اولدی روان — تاكه ویروب اول زری و آله نان

اتمك الدی دوندی سیر ایت حالنی — بولمدی چاروب ایله غربالنی

شیخك اولدم دوشدی آتش جاننه — اغلیوب دردی هر بر یاننه

دیدی یارب نه بلا ویردك بكا — نان ایچون بو نجه جفا ویردك بكا

نه یوزم وار صاحبینه وارمغه — یوق قدر اتمم كیم بهاسن ویرمكه

بو تردد له دونوب دیوانیه — واردی اول معهود اولان ویرانیه

واردی چون ویرانیه پر درد و غم — بولدی چاروبیله غربالینی هم

شادمان اولوب دیدی كیم یا اله — عالمی نیچون بكا قلدك سیاه

ذوقا اولدی حلقه بر پاره نان — ویرمیدك كاشكی آنی همان

دیدی هاتف اولمدكمی باخبر — كیم قاتقسز نان اولمز معتبر

اتمكی قوری یدك دیدم یا ذوق — منت اكله ساكه كوندردم قتق

حكایت مجذوب حق

وار ایدی بر مرد حق نو خاسته — جسمی عریان خلقله پیراسته

بو عجب دیوانه و شیدا ایدی — بی لباس ایدی برهنه پا ایدی

دیدی بر كون آه ایدوب اول مرد آه — باكه بر جبه عطا قل یا اله

دیدی هاتف اكا ای كم اساس — آفتاب كرم ایتمزمی لباس

دیدی كیم یارب بیتر ویردك عذاب — یوقمیدر خرقك بغیر از آفتاب

دیدی اون کون صبر قل ای محترم — ساکه تا بر غیری جبه کوندرم
اون کون اولنجه اکا بر مرد پاك — کلدی بر جبه کتوردی چاك چاك
یامه لنمش نیجه یوز بیك پاره دن — هر بری بر لون اقدن قاره دن
مرد مجنون دیدی ای دانای راز — بویله خرقه حضرتکدن خیلی اَز
نه احتیاج ایدی بو دکلو یامه لر — وار خزینکده چو فاخر جامه لر
کورنه چکدی اولیا بو راهده — کار آسان صانمه بو درکاهده
سن همان خدمتده اول ای بو الفضول — بر اوله یا کده یا رده یا قبول
ای نیجه کسن چکدی درد و زحمتی — ایرمدی مقصوده چکدی حسرتی

حکایت رابعهٔ عدویه

رابعه یدی یل ایتدی اهتمام — تا که ایده حج ارکانن تمام
کیدر ایدی پا برهنه خسته حال — قصد حج ایچون زهی تاج الرجال
چون حریم کعبه اولوردی قریب — دیردی بویل شکر حج اولدی نصیب
روز وقفه حکمت پروردکار — اولور ایدی عذر نسوان آشکار
دونوب آخر دیدی کیم یا ذا الجلال — یول یوکوردم یالن اباق هفت سال
اولزمان کیم مقصد اوله آشکار — یولمه صالدك بنم بر بویله خار
بلمزم قنده بولم یا رب سنی — دور ایدرسن چونکه خانکدن بنی
یا بکا ویر خانکده وارماغه راه — یا بنی قوی اوزاویمده یا اله
عاشق اولماسك مثال رابعه — دوش اولمز ساکه قدر واقعه
بر عجب دیادر بو ای فضول — موجبی بو بحرك اولوردر رد و قبول

که ویردلر کعبه یه رخصت سکا — که ویرزلر دیرده خدمت سکا
کر خلاص اولدکسه بو کرداب دن — جمع اولدك صحبت احبابدن
کر بو کرداب ایچره قالدك مبتلا — چرخ کبی اولور باشك مثال آسیا
بوی جمعیتدن المزسن اثر — هر نفس یاپزدرونك چون شرر

حکایت دیوانه خدا

وار ایدی غار ایچره بر دیوانه خو — وار دیکا بر عزیز نامدار
دیدی وار درچون سنك اهلیتك — وارمیدر عالمده هیچ جمعیتك
دیدی جمعیت اولوردی بر بره — کوندز اولماسه سکك کیجه بره
کوندزین سکك ویرر بکا عذاب — بیره دن کلمز کوزیمه کیجه خواب
اولدی نمروده مسلط بر سکك — ایلدی آخر آنی خاکله یك
بن مکر نمرود وقتمکیم حبیب — پشه ویك و مکس ایتمش نصیب

سؤال مرغ دیکر

اول بری دیدی کا هم چوق قدر در — وار مغز سیمرغه یوزم یوقدر در
بر مکس کیم سربسر آلوده در — میل سیمرغ ایلمك بیهوده در
جرم و عصیانیله مرد پرکناه — قنده لایق اکا قرب پادشاه

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا نومید اولمغل — یأسله مردود جاوید اولمغل
عذر استه جابجا و سو بسو — دیمدی حق سکا لا تقنطوا
سنده کرچه جرم و عصیان چوقدر — لیك آنك لطفینه غایت یوقدر

بعلمز حق کمسنك یوزینه در / توبه قل بوشکی کوکلکدن کیدر

توبه قلسك قاپوسنده چون نصوح / آچلور یوزیکه ابواب فتوح

حکایت مرد گنهکار

ایلیوب بر مرد جرم بی شمار / نادم اولوب اولمشیدی توبه کار

نفسله شهوت برابد وبنه دست / مجرم اولوب توبه‌سن ایتدی شکست

بر نجه مدت جوعاصی اولدی اول / ارتکاب هر معاصی قلدی اول

بعد ذان کلدی ندامت کوکلنه / ایتدوکی ایشدن خجالت کوکلنه

کوردی یوق راه خداده حاصلی / توبه یه میل ایلدی جان ودلی

لیك جرأت ایدوب ولمزدی فضول / دیدی توبم اولمیه شاید قبول

بو تردد برله محزون ایدی اول / دل پرآتش دیده پرخون ایدی اول

آب چشم دیدهٔ پرحسرتی / سلدی کوکلندن غبار وحشتی

بر سحر هاتفدن ایردی بر ندا / کای اولن درد وبلایه مبتلا

چونکه اول توبه قلدك ای فلان / دیدی اول ساعت خداوند جهان

توبه‌سنی ایتدم آنك مستجاب / قادر ایدم ایتمدم لیکن عتاب

ینه آچقدر قپوم ای بی خبر / ردا ولنمز توبه ایلرسك اکر

چونکه اول کرة بوزدك عهد پاك / مهل ویردم اولمدم بن خشمناك

ینه کل کیم قاپومز آچوقدرر / طورمشز بن کسیه رد یوقدرر

حکایت جبریل علیه السلام

سدره ده بر کیجه جبریل امین / نغمهٔ لبیك ایشیدردی همین

دیدی جبریل ذهی عبد شاب / عرشدن لبیك اوله آکا جواب

واردیسه بر بندهٔ مقبل در در / نفسی مرده لیك زنده دلدر

جان ودلدن دیمش آکا ای خدا / کیمدر اکا لبیك اولمشدر ندا

ایستدی تا بوله اول قولدن خبر / کزدی هفت افلاکی بولمادی اثر

یر یوزینه ایندی جولان ایلدی / کوه ودشتی جمله سیران ایلدی

بولمدی چون سدره یه قلدی شتاب / ینه لبیك ایله ایشتدی جواب

بو تعجبله ینه روح الامین / دوندی ینه سیر قلدی یر یوزین

اول قولی بولمادی دیدی ای خدا / یاندی جانم اول قولی کوستر بکا

نه قولکدر آنی برکز کوریم / آیغی تپراغنه یوز سوریم

حق تعالی دیدی عزم روم قل / وار فلان دیره آنی معلوم قل

واردی جبریل آنده کوردی آشکار / بر بته بر راهب اغلر زار زار

جبرئیله ویردی بو ایش حیرتی / دوندی آندن قالمدی چون طاقتی

حضرته کلدی دیدی ای بی نیاز / لطف ایله کیم نه بو کزلو راز

اولکه دیر ایچره بته ایلر خطاب / لطف ایله سن آکا ویررسن جواب

حق تعالی دیدی کیم اول دلسیاه / بلمیوب یولن غلط ایلر اوراه

غفلت ایدوب بلمش چون اول سقط / واقفم بن بولمی ایتسم غلط

لطفم ایله ایدم آنی خبردا / ایتدیکی ایشدن اوله تا عذرخواه

بویله دیوب آکا لطف ایتدی احد / یا صنم دیرکن دیدی کیم یا صمد

رحمت حق منع اولنمز کسه دن / آنی کورسن نیه بها وبخشن

نه ایتسك بخششی کم اولور قبول   دركهنده هیچ هم اولور قبول

حکایت صوفی

کوردی بر صوفی مکر بغداد ده   بر کشی حلوا اصتر بغداد ده
دیرکه اوجوز صاتارم یوق مشتری   هر نه اولسه آلوردم کلسون بری
دیدی اول صوفی که ای حلوا فروش   هیچه هم ویرمیسن دیدی خموش
سن مکر دیوانه سن ای بو الهوس   هیچه بر نسنه صاتارمی هیچ کس
صوفی چون نا امید اولوب دوندی کرو   دیدی هاتف اکا صوفی کل برو
کل بره هی صوفی بیچاره هی   بز ویرورز هیچه ساکا جمله شی
آفتاب لطف حق ایدوب درخش   جمله ذراته ایلر نور بخش
اول قدر در رحمت حقده بی حساب   دوشمن ایچون دوسته ایلر عتاب

عتاب خدای تعالی با موسی

حق تعالی قلدی موسایه عتاب   دیدی کیم قارون سکا ایتدی خطاب
دیدی یتمش کره یا موسی سکا   سن جواب ویرمدك بر کز اکا
دیدی یتمش کره یا موسی مدد   یتمدك فریاد نه ای معتمد
کر دیسیدی بکا بر کز یا الله   یازمز ایدم اکا بن هر کز کناه
یاغدوردم رحمتم باراننی   شرکدن کندن یوردیم جاننی
جوشه کلسه بحر لطف مستعان   قطره جه کلمز کناه انس و جان
هیچ عیب جرم و عصیان ایلمه   کندوکی جبار نادان ایلمه

حکایت مرد مفسد

اولدی

اولدی چون بر مرد مفسد پر کناه   عمری کچمش فسق ایله نامه سیاه
اکا بر زاهد مکر کیم جار ایدی   ظاهرا کرچه انکله یار ایدی
اولدی مفسد قلدی زاهد احتراز   دیدی مفسد در بوکه قلمم نماز
کوردی زاهد اول کیجه دوشنده مکو   مرد مفسد جنت ایچره سیر ایدر
مرد زاهد اکا دیدی کای غلام   ساکه قهدن حاصل اولدی بو مقام
سنکه کارك روز و شب عصیان ایدی   ساکه منزل آتش نیران ایدی
دیدی چونکیم سن نماز قلمدك   لطف حقك وسعتینی بلمدك
رحمت ایتدی بکا اول پروردکار   اوله سن تا سن ایشکدن شرمسار
لطف حقی کورکه نه حکمت قلور   اکا انکار ایدنه رحمت قلور

حکایت بالتمثیل

شول قرا کو کیجه کیم مانند زاغ   کوندرر بر طفل الندە بر چراغ
بس انك اردنجه بادی کوندرر   واروب اوندن چراغی سوندرر
بس طوترر اول طفلی ایلر عقاب   نیه سوندردك دیو ایلر خطاب
حکمتینه عقلی یتمز کمسنك   مشیتی سوزین ایشتمز کمسنك
جمله کو معصوم اولیدی خاص و عام   حکمتی معلوم اولمزدی تمام
روز و شب بو ییدی بر کار ای پسر   هب سنکچون اولدی در کار ای پسر
هب سنکچون طاعت روحانیان   خلد و دوزخ قهر و لطفکدن بیان
سن سکا قلمه حقارتله نظر   چونکه سنسن انس و جندن معتبر
جسمك اولدی جز و جانك اولدی کل   عجز ایله سن کندك ایتمه عین ذل

چونکه جزوك كله ایردی اولدی
جانه ایردك جمله عضوك اولدی

تن جدا صانمه كه جانك جزودر
جانی ایرو بلمه دلدن عضودر

خارج اعداددر راه احد
دیمك اولمز جزو یا كل تا ابد

ظاهر اولدقده قمونك رفعتی
هب سنكچون بجدیلر بو خلعتی

بو قدر بیك ملائك طاعتی
هب سنكچوندر ملائك خدمتی

جمله سنزدوزجاده كرد كار
هب سنكچون ایلیسر درنثار

حکایة عکاشه

دیدی عكاشه كه روز حشرده
عالم اوله دهشتیله نشرده

عاصی و جاهل قمو اهل كناه
جمله سینك یوزلری اوله سیاه

جمله بی سرمایه حیران اوللر
هر بری غمدن پریشان اوللر

قدرتندن اول كریم و كردكار
پرده وكوكده ملایكلر كه وار

بو نجه یوزبیك اولن طاعتلرین
حق یولنده ایتدوكی خدمتلرین

جمله سن لطفیله آلوب كردكار
ایلیه عاصیلر اوستینه نثار

دیه اول دمده ملایك كای اله
بزدن افضلمی بو قوم روسیاه

حق تعالی دیه كای روحانیان
سیزه بوندن نه قدر سود و زیان

بلكه اولور بونلرك كاری تمام
هم نقصان ایرشمز والسلام

طاعته محتاجدر بو خاكیان
آج ایچون لازم اولور البته نان

سؤال مرغ دیگر

اول بری دیدی مخنث كوهرم
كم ده دینده نه عورت نه ارم

كه بنی نفسم خراباتی قلور
گاه اولور جانم مناجاتی قلور

یعنی كه زاهد اولوردم كه شقی
گاه فاسق اولورم كه متقی

گاه اولور شیطان بنی اغوا ایدر
لاابالی رند بی پروا ایدر

كه فرشته پاك اولور رهنما
ینه ایلر سالك راه خدا

بن بو ایكیلكده حیران قالمشم
بو كشاكشله پریشان قالمشم

بن نجه سیمرغه عزم راه ایدم
كندومی شایستهٔ دركاه ایدم

جواب هدهد

هدهد اكا دیدی كیم ای بوالهوس
بی جهت اولمز جهانده هیچ كس

هر كشیده بو صفت موجوددر
گاه مقبول و كهی مردوددر

ایله طاعت قادر اولدقچه مدام
واره واره نفس سركش اوله رام

اولمسون نیبوك تنورستان نان
نفس قادر اوله وضعف اوزره جان

اتك شكرنی اولور اسرار دل
دیدیلر طوقلقدر زنكار دل

نفس پرور لكن رایسنك دمبدم
نوله كر اولسك مخنث بلكه كم

حکایة شبلی رحمة الله علیه

شیخ شبلی اول ولی پیشوا
مرد راه حق كزین اولیا

بویله نقل اولندی بر اوستاددن
غایب اولدی نیجه كون بغداددن

آره دیلر آنی هر ویرانه ده
بولدیلر بر كون مخنث خانه ده

اول كروه بی ادب ایچره مكر
شیخ اوتورمش خشك لب با چشم تر

صوردی بر سایل كه ای شیخ كزین
نیر كدر بو سنك ای پاك دین

دیدی بولدم بر بولك تردامنی | راه دنیاده نه مرد ونه زنی
بن دخی دین ایچره بونلر کبی یم | بس نه کیبی و نه ار کیبیم
ایلرم ناکسلکمدن اجتناب | ارلکمدن ایلرم دایم حجاب
ذلتی هر کیمکه ایتدی اختیار | حق ایدر دایم اکا عزت نثار
کندوکه ایتسك تکبرله نظر | بس کورورسن کندوکی زندن بتر
مدح وذم ایتسه تفاوت ماکه کور | بتکر اولورسن دایم بت دوزر
کر قولیسك حقه بتکر اولمغل | کر خلیل حقسن آزر اولمغل
بوددر مشهور بین الخاص والعام | بنده لکدن یوقرو یوقدر مقام
جامهٔ تقوی ایله ای سینه حیا | اولمه دایم کافر صوفی نما
ای مخنث کیمه ارلر جامه سن | کوتنه ایتمه عمریکك سرنامه سن

حکایة دعوی دو صوفی

کلدیلر قاضییه ایکی خرقه پوش | بربریله ایلیوب جنك وخروش
کوردی قاضی ایکی شیخ کامران | الده سبحه باشلرنده طیلسان
قلدی قاضی انلره بر خوش ادا | دیدیکیم ای صوفیان با صفا
صوفی اولدر کیم اوله صافی در | جنك وغوغا صوفیلکدن دوردر
جامهٔ تسلیمی چونکیم کیدیکوز | یاندر بو جنك ومکر وکید یکوز
چونکه ایلرسز بو رسمه جنك وکین | سزده نیلر بو لباس زاهدین
کر سز اهل جنکسز طراوسز | بو لباسی کیمکوز زنهار سز
فقر اهلیسز جهالت ایلمك | بربریکوزله خصومت ایلمك

برکه قاضیم نه مرد باصواب | ایلرم بن بو مرقعدن حجاب
سزه چونکیم ماکل ومطمع کرك | بو مرقعدن سزه مقنع کرك
عشقده چونکیم نه غورتسز نه ار | نیجه الورسز عشقه سرندن خبر
مبتلای عقیسك ای نیك نام | هر بلادن کندوکه طوته قنام
کیر بوله فکر سر وجان ایلمه | فارغ اول یا عزم میدان ایلمه
دعوی عشق ایدوب اولمه خوفناك | اولمیاسن بوق یره تا کیم هلاك

حکایة عاشق شدن کدا بشاه

مصرده وار ایدی بر شه نامدار | تخت حسن ایچره عزیز وشهریار
بر کدا بر کون ایدوب اکا نظر | عاشق اولمش بر قضا ایله مکر
چون او حالتدن خبردار اولدی شاه | چاغروب آنی دیدی ای مرد راه
چونکه عاشقسن بکا ای بی قرار | ایکی ایشدن برین ایله اختیار
یا بنم عشقمده ایت ترك سرك | یوخسه ترکن طوتمه اوربو کشو
عاشق ایسك ایلمه جانك دریغ | ساکه دیدم اشته راه واشته تیغ
عشقده چونکیم دکلدی مرد کار | کتمکی ایتدی او زینه اختیار
چون او مفلس شهردن اولدی روان | کوندروب جلادلر شاه جهان
کسدیلر تندن سرینی دولتن | چونکه قویدی جانان صحبتن
آکا بر کمسه دیدی کای پادشاه | قطع قلدك باشن آنك بیکناه
شه دیدی کیم داخی اول عاشق دکل | عشق ایچنده عاشق صادق دکل
کر اولیدی عشقم ایچره مرد کار | اولمکی ایلردی اول اختیار

کیمکه جانن یك سو جانانه دن — عاشقم دیو اکا دعوا نه دن

باش ترکن استیدی اول اکو — ایلرایدم بن اکی صاحب کمر

ایلرایدم آنی تخته شهریار — خدمتن ایلردم آنك اختیار

کیمکه عشق ایچنده دعوادار در — باشنی کسمك آنك ناچار در

عشق ایچنده هر کیم ایلر فکر جان — مدعی کاذب اولور اول همان

باشنی کسدم که تا هر بی فروغ — عشقم ایچره اورمسون لاف دروغ

سوآل مرغ دیکر

بیری دیدی نفس اولدی دشمنم — وه که باکه همره اولدی رهزنم

نفس سك طوتمز بنم فرمانمی — قورترو بلمم الندن جانمی

کرك صحرا آشنا اولدی بکا — وه که بو بیکانه در اوکدن صوکا

کوردمدم بر بویله کلب بی وفا — چاك داماندر الندن آشنا

جواب هدهد

دیدی هدهد ای کوبکله همجوال — نفس سك ایتمش سنی بس پایمال

نفس هم احول وهم اعور در — هم سك وهم کاهل وکافر در

هر کشی اوکسه سنی اما دروغ — اول دروغیله طوتر نفسك فروغ

هیچ اولورمی بویله سك کیم بد اولا — مدح کذبی ایشدوب فربه اوله

اولنده چونکه بیحاصل در — طفل ونادان بیدل وغافل در

آخرنده کا اولدی پیر بی مجال — جان خرف تن ناتوان دل پرملال

اوسط حالنده خودبیکانه در — تابع باد هوا دیوانه در

بو روشله کشی انسانمی اولور — نفس کافر هیچ مسلمانمی اولور

اول وآخر چو غافللکده در — میل ایتمك بوکا جاهللکده در

نیچه شهلر اشبو کلبه بنده در — قوللق ایتمز اکا هر کیم زنده در

تنده طاقت جانده قوت قالمدی — بو سك کافر دریغا اولمدی

نفس آدم کرهٔ سرکشده در — وه نه کره کوره آتشده در

کاه جانی آتش شهوت یاقر — زمهریر اولور کهی نخوت یاقر

اکا نسبت اولدی دوزخ دلپذیر — کرچه وار هم آتش وهم زمهریر

حکایهٔ کورکن

وار ایدی بر پیر حفار المزار — اکا بر سایل دیدی کای مرد کار

قبر قازدك بو قدر عمر دراز — نه عجب کوردك بو یرده چوغ واز

دیدی بنکیم سکسنه یتمشم — چوق عجایب نسنه لر سیر ایتمشم

لیك کوردم بر عجایب حسب حال — بو سك نفسم بنم هر ماه وسال

یوز بیك اولمش کوردی کمدوا اولمدی — بر نفس فرمانه رام اولمدی

حکایهٔ عکاشه بالتمثیل

دیدی عکاشه که ای یاران جان — کافر اولسه جملهٔ خلق جهان

بس بودکلو کافر ذو الفضول — مؤمن اولوب ایلسه ایمان قبول

ممکن اما نفس کافر بر زمان — یا اوله مؤمن یا اوله ناکهان

یوز یکرمی دورت بیك اولا انبیا — دعوتی ایچون کلدیلر اوکدن صوکا

چکدیلر بو بنجه جفا بو بنجه تعب — بوکه قادر اولمدیلر ای عجب

جمله مز بو كافره فرمان برز
معنيده بز جمله كافر پرورز

نفس كافر بويله نافرماندر
آنى اولدرمك ديمك آساندر

هب بز آنى نعمتيله بسلرز
خواب وخورد وراحتيله بسلرز

شاهد دل تاكه شاه اولسه مقيم
اول سك اولور دايم آنكله نديم

شه بنوبت ايسه كر عزم شكار
سك همان در بچه سكور دبنده وار

ايدى ويرمه اول قدر نعمت آكا
ساكن اولمه ايله سيران هر بكا

چونكه اولكدن ميرادر بودون
ايدى سن دايم انى بسله زبون

كيمكه نفسى كندويه مأمور ايدر
نامنى آفاقده مشهور ايدر

هر كيم ايلر بو سكى عالمده بند
شير دولت اولور آكا در كمند

هر كيم اورسه بو سكه بند كران
ايكى عالمده اولور اول پهلوان

سؤال پادشاهى بدرويش

كوردى بر درويشى چون بر پادشاه
صوردى آكا ديدى كيم اى پير راه

سنمى يكسن بو خسه بن اى خرقه پوش
ايشدوب درويش آنى ديدى خموش

كندومى اوكمك دكلدر مدعا
كنديني اوكمك آدمه اولمز روا

ليك صوردك واجب اولدى سويلمك
ساكه بو معنايى تصريح ايلمك

بويله شرح ايتمش بزه چون پيرمز
يكدرر بوزسن كيدن بيرمز

اولمش سن ذوق ديندن باخبر
نفس بنمش صرتكه مانند خر

باشكه اورمش يولارى چونكم اول
سن آنك فرمانن ايلرسن قبول

هر نه امر ايتسه سكا اول قلتبان
كام وناكام آنى ايلرسن همان

ليك بن چون ديندن ذوق المسز
اول سكى هر لحظه بن خر قلمسز

اول خرك اوستنده بن اى شهريار
كيمسنك اوستوكه اولمشدر سوار

مركبم چونكم سكا ايتمش ركوب
قنقمزدر فكر ايله كور كه خوب

اى كرفتار سك نفس دنى
آتش شهوتله ياندرمش تنى

نار شهوت ايچره ياقوب جانكى
دلدن المش قوت ايمانكى

چشمكى كور صاغر ايتمش كوشكى
غارت ايتمش عقليكله هوشكى

بونجه ديوز بو قدر لشكردر
هب اجل سلطاننه چاكردر

كيجه كوندز طورميوب لشكر كلور
بر كون ايريشور كه سر عسكر كلور

هر طرفدن كيم كله خيل وسپاه
هم سن ونفسك اولورسز خاكراه

نفس سكله ايليوب عيش وطرب
عشرت ايلرسن انكله روز وشب

صحبت سكله اولوب هر كاه مست
زير حكمنده اولوبسن پاى بست

كلسه ناكه عسكريله پادشاه
سن او سكدن سندن اولور سنك جدا

خواه ناخواه اوله سز چونكم جدا
فرقت وحسرتله اولوب مبتلا

بو ننه اولورد ايكى جمع اولمق عسير
دوزخ ايچره بولوشورسز اى فقير

حكايت دو روبه

ايكى روبه بر بريله اولدى يار
بر بريله جفت اولوب طوتدى قرار

صيده چقدى ناكهان بر پادشاه
بى عدد كلبيله بازيله سپاه

كوردى چونكم بونلرى اول ايكى يار
هر برى بر جانبه ايتدى فرار

بيرى ديدى برينه كيم اى اخى
بس نه يرده جمع اولورز بز دخى

ديدى كيم كر اجتماع امكانيدر
مجمعيمز كوركجيلر دكانيدر

سوآل مرغ دیگر

اولبري ديديكه أبليس غرور يولمي أورر بنم وقت حضور
بن انكله زوره قادر اوله مم كوكلمه أندن يتر رنج وألم
بلمزم أندن نيجه بولم نجات تاكه أولم طالب آب حيات

جواب هدهد

ديدي هدهد ساكه نفسك ياردر بلكه أبليسدن دخي مكاردر
طعن ايدر أبليسه تلبيسك سنك آرزولر أولدي أبليسك سنك
أيلسك بر آرزويي سن تمام سنده طوغر يوز بيك أبليس والسلام
كلخن دنياكه سجن المؤمنين أولدي هب أقطاع شيطان لعين
ألجك اقطاعندن آنك اي كشي تا سنكله أولميه آنك ايشي

شكايت كردن مريد از ابليس پيش شيخ

شيخه بر غافل حكايت ايلدي اكا شيطاندن شكايتلر ايلدي
كيم أورر يولمز بنم أول روسياه مكر ايدوب يوبيني ايلر تباه
ديدي أول شيخ اول مريده كاي اخي كلمش ايدي سندن اول اول دخي
اول دخي سندن شكايت ايلدي اكا ظلمكدن حكايت ايلدي
ديدي ملكمدر بو دنيا سربسر ال اوررسن ملكمه باكه ظلم ايدر
سن دي اكا يولنه اولسون روان ملكمه اوزنمسون الك هر زمان
اول بنم دنيامه اوزادر الن اوردرم بن هم آنك ديني يولن
اولكه اقطاعيمه ال صونمز تمام يوقدر ايشم آنكله والسلام

سوآل مردي از مالك دينار

مالك ديناره ديدي بر عزيز بر خراب اولدق ولي بز نيجه سز
ديدي هر لحظه حقك خواننده يوز بس قمو شيطانك فرماننده يوز
سوردك شيطاني بر لاحول ايله راضي اولدق دينكدن بر قول ايله
فكر دنيا ايله هردم زارسن باشكه ايراق عجب مردارسن
اي اولن مستغرق درياي آز دينه هب اولسه سنك دبرسن كه از
جمله عالم اولدي غرق تعزيت غفلتيله سن غريق معصيت
حب دنيا ألمش ايمانك سنك آرزوي حرص هم جانك سنك
نه اومرسن اشبو ملك كوندن قالدي چون نمرود ايله فرعوندن
برزمان قارون تصرف ايلدي قويدي وكتدي تصرف ايلدي
برزمان شداد اولدي شاه قويدي كتدي حسرتيله چكدي آه
حق تعالى ديدي لاشي نامنه جان ايله سن دوشدك آنك دامنه
مايل دنياي دوننسن تا بكي نيجه بر لاشي قيلكده اوله شي
اولكه بر لاشي ايچنده كم اوله قانده ممكن دركه اول مردم اوله
أهل دنيا جمله بيكار اولديلر جمله بيكار و كرفتار اولديلر
اولدي دنيا آتش افروخته هر زمان بو خلق انكله سوخته
چونكه دنيا آتش اولدي سربسر عاقل اولدركيم قاچوب قورتاره سر
شيردلسن ايله آتشدن حذر يوخسه پروانه كبي ياق بال وپر
اولمه پروانه كبي آتش پرست غفلتيله اولمغل مغرور و مست

طوتدی آتش صانع وصول وپیش وپس — حکمن اولمز یا نیجه بر نفس

بر نظر قل وار میدر بیری انك — کیم بو آتش یانده جان وتنك

یاتدی بر کون حضرت عیسی مکر — ایندی یادم کوریجی بالین سر

خوابده کوزن آچدی کوردی اول — باشی اوزره طورور ابلیس لعین

دیدی عیسی اکا ای شوم وردی — نه طورورسن باشم اوزره طوغری

دیدی شو باش قویدیغك کرپیج بنم — ویرکه یوق کادم سنکله هیچ بنم

چون تصرف ایلمشسن مسلکمه — داخل اولمشسن کورورم سلکمه

عیسی اول کرپیجی پرتاب ایلدی — خاکه قویدی باشنی خواب ایلدی

چون قبرده خشت اولور بالین سکا — بسونه لازم فرش اوله قالین سکا

نیجه برد رآتش وتاب اولهسن — مثل شاکرد رسن تاب اولهسن

چونکه چنبردن کچرسن عاقبت — بورسن تابن اچرسن عاقبت

قویمغل برطاشنی برطاش اوستنه — چونکه تپراق قویلور باشن اوستنه

طوتکه اولدك شمدی قاروز نهان — کاروبارك قبره دك اولور

اولیا وانبیا چون قلدی کار — سندخی آنلر اوزین طوت نهان

دعاکردن خواجه وجواب دیوانه باو

دیدی بر خواجه دعاده کای خدا — باکه رحم ایت حاجتم ایله روا

چونکه ایشتدی آنی بر دیوانه ار — دیدی اکا کای اوزندن بی خبر

نه جفا چکدك نه اولدك مبتلا — ساکه رحم ایتمك نیدن اولدی سزا

نعمت دنیاکه وافر سنده وار — بوقدر ناز وتکبر سنده وار

قصرعا

قصر عالی کوشك زیبا سنده وار — چار دیواری سراسر زرنکار

اون غلام اون جاریه وجه حسن — رحمته لایقمیسن بر سویله سن

کندك انصاف ایت بو کاروبارده — رحمته محتاجمیسن کل اوتن

رحمته لایق اولن محتاجدر — صبح طوق اولورسه اخشام آجدر

کوربراکمك اولسه بن تك قسمتك — لایقی اولوردك اولدم رحمتك

یوز چورمیینجه ملك ومالدن — ذره جه واقف کلسن حالدن

عاشق ایسك جمله دن یوز چویر — مرد راه اول وار لغیکی باده ویر

کفتار دیوانه خدا بالتمثیل

دیر ایدی بر پاك دین ونیك خو — کیم برالایی لی حیا وحیله جو

دونرور لر میتی عند النزاع — قبله یه قرشو وایلرلر نزاع

درلکنده بلمز ایکن کند وزین — اولدکنده قبله یه دونریورزین

شمدی دونمك نفع ایتمز ای فلان — شاخ بر ویرمز چو ایلم خزان

اولمك اولکه وقتی دوکردان — بر حطبدر لایق نیران اولور

سوآل مرغ دیکر

اول بری دیدی که بن زر دوستم — عشق زر مغز اولدی وبن پوستم

کل کبی تا اولمسه دستمده زر — خار دردو[illegible]ر باکه کدر

عشق دنیا وزر دنیا سببی — ایتدی بر دعوای بی معنی نیی

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا ای صورت پرست — عشق صورتله اولن حیران وسست

کیجه کوندز سن چو موش کور سن   حرص و آز ایله مثال مور سن
مرد معنی اول بو صورتدن نه کل   اصل معنیدر بو صورت آب و گل
زر دیدیکک سنک رنک آمیزدر   رنکی کتسه سنک بس ناچیزدر
طفل و زن تک مایل رنک و مغل   خاک اولورسن طالب سنک و مغل
زر که مشغول ایلیه حقدن سنی   بتدر اول بل خاکله یکسان انی
مرد ایسک چوق اعتبار ایتمه زره   قفل ایدرلر آنی خرج ایستره
چون زر کدن کمسیه یوق فایده   ساکه آندن حسرت اولور عایده
ذره جه زر استه سندن کدا   آلور اولدم جانکی رنج و عنا
یسه بورد رویش اکر بر نانکی   ایله صانورسن کلا آلور جانکی
خلقه سن زر قوتیله دوستسن   مغزه واصل اولمیوبسن پوستسن
حق قتنده مایل زر اوردکل   داغ پهلودر سکا اول زرد کل
کور که جوجه کوردیکز عمرو زید   بایزید عصر اوله یا خود جنید
آی حسابن کون کون ایلرسن که تا   آله حمام و دکاندن کرا
جان شیرین کتدی و عمر عزیز   تا که دکاندن کلنجه بر پشیز
هیچدن هیچه ویررسن عمرکی   داه پوسیجه ویررسن عمرکی
لیک دار [illegible] ای ناتوان   آیاغک الندە عمرک نردبان
کون بکون چون اوشبو دور روزکار   نردبانی آلیور ای ناتوان
بر کون اولور کیم کیده بو نردبان   دار ده بر دار اولورسن ای فلان
غرق دنیاسن دیلرسن دین ده   دین و دنیا جمع اولمز ای اخی

شغل

شغل دنیا و فراغت ای عجب   آتش و آب ایله صحبت ای عجب
بی یید رسیم و زری ای زشت خو   لن تنالوا البر حتی تنفقوا
حق یولنده نفق ایله وارکی   باش و جان و جبه و دستارکی
چون بلورسن کیم قالمز بو جان   مال و ملک و سیم و زر له خانمان
بر پلاس اولسه سکا کو خوابکاه   اول پلاس اولور سکا هم بند راه
اول پلاسی آتش سوزانه صال   عاقلانه بر حصیر اوستنده قال
اول حصیر و اول اوی هم قل فنا   کنج مسجد خانه یتمزمی سکا
اول اویم باردر دیدیکک ای فقیر   آخرتده ساکه اولمز دستکیر
او ایکی حرف اولدی بلکل ای غلام   خاک و خون ایچره دوردر آنلر مدام
واوی کور خون ایچره طوغشدر قرار   همزه الف خاک اوده سنده خوار و زار

حکایة همراه شدن پیر و مرید

بر مریدک وار ایدی بر قاچ زری   شیخدن پنهان طوتردی انلری
شیخه کرچه اول خبر معلوم ایدی   لیک افشا ایتمسی مذموم ایدی
اول مرید ایله او شیخ راهبر   بر یوله اولدی ایکیسی همسفر
ایردیلر بر وادیه بس پرخطر   یول ایکی بولندی کیدرکن مکر
ایتدی خایف اول مریدی سیم و زر   آدمی زر عاقبت رسوا ایدر
شیخه دیدی اول رفیق راهبر   قنقی یوله کیده لم ای معتبر
دیدی اول معلومی معدوم ایت بو زری   قنقی یوله استریسک کیت یوری
بو خبردن هر کیشی آکاه در   مرد مفلس فی امان الله در

واقع اولسه ذره جه سیم حرام / قل یادرس صایمده آنی تمام
روز و شب خلقیله جنکاجنکسن / دین یولنده لیک شل ولنک سن
خلقله جنک ایتمده سلطانسن / دین یولنده لیک بر حیرانسن
حب زر آنک کیم یولن ایتدی سد / قالدی چاه ایچنده محبوس ابد
یوسف آسا چیق بو حبس چاهدن / منزلک اعلا اوله تا ماهدن

حکایه شیخ نصرآباد و رابعه

شیخ نصرآباد اول شیرین سخن / شیخ کامل لطف خلقیله حسن
رابعه ایله برکون اولدی همنشین / دیدی ای حق یولنه مرد گزین
سویله برکه بزه توحیددن / عشق ایچنده عالم تجریددن
واقع اولمق کسه‌دن اوله محال / اولمش اوله سیزه لیکن حسب حال
رابعه دیدی که ای شیخ زمان / برکون اکرمش ایدیم بر ریسمان
وار ایدی صاندم برایکی پاره‌یه / نفقه اوله تاکه بن بیچاره‌یه
بیربیچی صاغ الومه الدم انک / صول الومه بیری اول ایچه‌نک
خوف قلدم کیم ایکیسی زور ایده / نفسمی دنیا ایله مغرور ایده
اهل دنیاده مبدم اقدام ایدر / دورلو دورلو حیله لرله دائما
تا برایکی ایچه جز بیلدی حرام / چونکه حاصل اولدی اولدی والسلام
وارثینه اولور اول ایچه حلال / اول صفاسن سوردی اول ایچکو بال
ای صاتان سیم غمی سیمیله ذره / عشق زرله یاقمه کندک اودلره
وادی عشقه صغشمز موی سر / کمسیه اولمز او یولده فکر زر

عاشق زر اولنک یوق بهره‌سی / کیم وجنده کمسنک یوق زهره‌سی

حکایه عابدی و عتاب حق تعالی باوی

وار ایدی بر عابد اهل شرف / خلق ایچندن اولمش ایدی برطرف
ایلمشدی دورت یوز یل طاعتی / اختیار ایتمشدی کنج عزلتی
رغبتی خلق جهاندن آز ایدی / خلوت ایچره حقله همراز ایدی
وار ایدی اول یرده کایتمشدی مکان / بر درخت اوستنده بر مرغ آشیان
مرغ خوش الحان وخوش آواز ایدی / هر بر آوازنده یوز بیک راز ایدی
شیخ اونک آوازینه مانوس ایدی / لذتدن غیریدن مایوس ایدی
اول زمان پیغمبرینه کردکار / وحی ایدوب دیدی که کیم اول شیخه وار
پس دیله دنسن آکا ایله عتاب / بو سوآله استه آندن بر جواب
دیکه اوتنمزمیسن ای بوالعجب / بونجه ییل کیم طاعت ایتدک روز وشب
بونجه ییل عشقمده یاندک دنی / تمدی بر مرغه نیچون صاتدک بنی
ای اوتنمز بو سبیله عشقه کمال / بر قوش آوازندن اولدک خسته حال
صاتدم بن صاتن المشکوسینی / سن نیچون نادان اولوب صاتدک بنی
بر قوش آوازینه کا ایتدی اثر / سن آکا طالب اولوب سندن بی‌خبر
مشتریم سکا قو نادانلغی / قاندن اوکردک بو بازرکانلغی
هم مک کورا اولمسون بزدن خوش / اوله نادانلک ایدوب بزدن فروغ
ایستدیک بزدن ایله سن طلب / تاکه سکا حاصل اوله بی تعب

سوآل مرغ دیکر

ديدی مرغك بيری كيم ای حاضران   آنده كيم طوتمشدم بن آشيان
بر مكان عالی وقصر زرنگار   عالمك حسرتندن دلفكار
دورت يانی كلزار وبر كوشك وسرای   بر مقام دلكش وبس جانفزای
حاصل آندن باكه خرم ملكله حال   آندن آيرلمق بكا اولدی محال
شاه ايدم اول قصر ايچره جمله مرغه بن   كتمزم آندن نيچون سيمرغه بن
نيجه آلدن صاليم سلطانلغم   وار ايكن بو قصرده شادانلغم
ترك ايدرمی جنتی عاقل عجب.   چكمك ايچون واهده رنج وتعب

جواب هدهد

ديدی هدهد دون همت مردسن   حاش لله اردكل نامردسن
كر او قصرك فی المثل جنت اوله   بر كون اوله خانهٔ محنت اوله
يعنی اول كون كيم اجل مهمان اولور   قصر وكوشك باشكه زندان اولور
جمله كلخندر بو دنيا سر بسر   قصرك اول كلخنده جای مختصر
قورتيلدی كر اجلدن دامنك   خوش مقام ايدی او قصر وكلشنك

حكايت بنا كردن قصر پادشاهی وجواب كا سيلی باو

ديديلر كيم وار ايدی بر شهريار   ياپدی بر خوب قصر وزرنگار
چون او قصر دلكشی ايتدی تمام   ويردی اكا فرش ديبادن نظام
هر ديارك خلقنی بی حد وشمار   كلديلر هر بيرسی ايدوب نثار
شاه بر عالی ضيافت ايلدی   جمله خلقی آنده دعوت ايلدی
جمله اعيان واكابر كلديلر   چونكه هب اول قصرده جمع اولديلر

شه ديدی انلاره كيم ای عاقلان   وار ايسه ايدك بكا ای خاص وعام
جمله ديديلر كه ای روشن ضمير   وارميدر بو قصره بر ناقص مكان
آنده بر زاهد ديدی ای پر هنر   تا انی جهد ايليوب ايدم تمام
اولمسيدی بونده اول نقصان اكر   كورمشدر كمسه بو كوشكه نظير
شه ديدی كيم بو بنجه عالم كورمدی   وار بر نقصانی وسن بی خبر
سن نيدن كوردك عجب اول رخنه‌يی   دنيه ده اولوردی قصر معتبر
ديدی اول نقصانی ای شاه جهان   كمسنك عقلی اكا هيچ ايرمدی
شمدی سن اول رخنه‌يی ايله تمام   كيم براقدك آره يه بو فتنه‌يی
كرچه بو قصر اولدی مانند بهشت   ساكه عزرائيل ايدر ديار عيان
عيبی اولدركيم بقاسی يوقدرر   قصر وتاج وتختك وای نيك نام
بو سرای وقصره مغرور اولمغل   كوركه مرك ايلو آنی صحراده نشت
كندو عيبك كورمسون ای نيك رای   كمسنيه هركز وفاسی يوقدرر
    آخری موت اولدی مسرور اولمغل
    ساكه عيبك ايلديه وای ساكه وای

بنا كردن قصر خواجه وجواب ديوانه باوی

ياپدی چون بر خواجهٔ آشفته كار   عجبله بر قصر خوب وزرنگار
قصری چون نيك جهد ايله ايتدی تمام   قلدی آنی كبرله بر جشن عام
خلقی دعوت ايتدی بو رنيك نازايله   تا سرايی كوستره اعزاز ايله
دعوت ايچون اولديلر كون دربدر   يولی بر ديوانه اوغرر مكر
ديدی اول ديوانه اكا سنی خبر   وار مغه اول قصر كه كو كلمدلر

واروبن صحبت دلردم ای سنی / لیك مشغولم بنه بولمم سنی
بویله دیوب بیلکبی اولدی روان / باقه قالدی خواجه اول بچه همان

حکایة عنکبوت بالتمثیل

کورمیسن عنکبوتی بیقرار / برخیالیله کچورر روزکار
صرف ایدوب وارین بو محنت خانه ده / ایو بپار برکوشه ویرانه ده
دام قورر آنده صرف ایدوب هوس / تا دوشه دامینه آنك برمکس
برمکس تا دوشه آنك دامنه / لرزه دوشر ذوقدن اندامنه
طوتوب آنی قوت ایلر قانینی / برزمان بسلر آنکله جانینی
برزماندن صاحب خانه کلور / خانه سنده دستنه برچوب الور
خانه سینی اول مکسله آشکار / آن واحد ایچره ایلر تار ومار
دار دنیا وایدن آنکله قوت / اول مکس کیبی و بیت العنکبوت
کورسنم اولسه هب دنیا سکا / کوز یوموب آچنجه هب اولور فنا
طوتیم طبل وعلمله شاه سن / لعبله مشغول طفل راهسن
سلطنت طبل وعلم برباد اولور / قالن انجق قوری بانك وباد اولور
کیم علمدن حاصل اولن باد در / طبلدن حاصل اولن فریاد در
صالنورسن قاقم سنجاب ایله / عمری کچردك غرور وخواب ایله
صو یبلو پوستین اولادك بی کمان / سنی هم برکون صویلر ای فلان
ممکن اولمز سرفراز اولموق سکا / بار محنت یکدر آز اولموق سکا
اول زمان کیم ایریشور سیل اجل / ساکه دیرکیم وقت ایرشدی طوره کل

اول سرای وباغ هب زندان اولور / خانمانك چون بلای جان اولور
عاقل ایسك بو فنادن قل کذر / چونکه کوردك هر کلن طورمز کیدر
همتك عینن آچوب راهی کوزت / بص قدم راهه وور کاهی کوزت
کرسنوردك اول اولور درکاه جان / اصله ایردك هب سنك اولدی جهان
عزت باقی دیلرسك بر دوام / درکه حقدر یوزك طوت والسلام

حکایت فقیری ماتم زده

اوغلو اولمش برفقیر سوکوار / اغلیوب باشنی اوجنه دیردی زار
کتدك اوغول دینه دن خیر ایتمدك / هم بو دنیا باغنی سیر ایتمدك
دیری بزنی دل اکا ایدوب عجب / ایله طوت کیم کوردی بو دنیای هب
بیلهلمزسن جهانی ای اخی / کورمدین کتسك کورکدرسن دخی
عمر کویر سیر ایدنجه عالمی / دردکه قانده بولورسن مرهمی
تا کدوادر سنده بو نفس خسیس / جیفه ده ضایع اولور جان نفیس

فی التمثیل

عود یاندردی برعالی جناب / اول بری دستارینه اوروردی آب
دیدی آکا ای عزیز نامدار / سن صو صاچنجه یناربو عود زار
وقتکی آکله عزیزای یار همی / کوردم دنیاده بونی خوب شی

سؤال مرغ دیکر

اول بری هم دیدی ای مرغ بلند / اولمشم بر دلبرك عشقینه بند
عشق سیمرغی بکا زور ایلدی / ضعف عشقی جسمی بر مور ایلدی

اولدی آنك عشقی چون دهردن بکا
آیرلق مشکل کلور آندن بکا

ایدی بلمم آنسزین بر دم قرار
کفر اولور عشق اهلنه چون هجر یار

کوکلم اولمز شاد آنسز بر زمان
واه سیمرغه بچه اولمز دوان

کچدی دردم چون بنم درماندن
کچدی کوکلم کفردن ایماندن

کفر و ایمانندر عشقی آنك
جسمه جانندر عشقی آنك

اونودوردم بو جهانك وارنی
بر نفس کر کورمسم دیدارینی

جواب هدهد

دیدی هدهد ای بو صورتده قالن
باشدن ایاغه کدر دیده قالن

عشق صورت چون دکلدر معرفت
اولمه شهوت باز ای حیوان صفت

شول جماله کیم اوله نقصان پذیر
مرد اولن عاشق اولورمی ای فقیر

خلط و خوندندر مرکب اول جمال
سنکه دیرسن اکا خورشید کمال

اسمه شول حسنی کیم پر عیب اولا
حسن غیبی اسمه کیم بی عیب اولا

کشف اولا اولدم که پرده کاردن
اوصانورسن یار ایله دلداردن

صورت آفاق اولا چون محو کل
ای بچه عزه مبدل اوله ذل

دوستلکدن اول کشیلر کاوردی دم
بر بریله دوشمن اولورلر اودم

حکایت شبلی با مرید

کلدی شبلینك قتینه بر مرید
اغلیوب دیدی که ای شیخ فرید

وار ایدی بر دلبر صاحب جمال
دوست طوتشدم آنی بر خسته حال

چون اجل ایرشدی و اولدی اوماه
اولدی عالم کوزیمه شمدی سیاه

شیخ اکا دیدی کیم ای بوالفضول
چونکه اولدی وار اندن فارغ اول

دوست طوت بر غیرینی ای بی قرار
کا ولمیه اول اوله سن سن زار زار

یار اودر کیم حسنی بی پایان اوله
اول دکل کیم اولمدن نقصان اوله

عشق صورتله کیم اولسه مبتلا
اول صورتدن ایرشور اکا بلا

بر کون اولور کیده اول صورت روان
اول قالور حیرتده زار و ناتوان

حکایت خواجهٔ مالدار

وار ایدی بر خواجهٔ بسیار مال
بر کنیزی وار ایدی صاحب جمال

صاتدی آنی ناکهان اول مرد زار
نادم اولوب صکره اولدی بیقرار

اول کنیزی المغه میل ایلدی
واردی اول آلن کشیه سویلدی

دیدی باکه اول کنیزی ینه صات
ال بهاسن آلدغکدن ایکی قات

خواجه سی چون بو کلامی ایتدی کوش
دیدی ای نادان بو سوزدن اول خموش

اول زماندن کیم بن آنی المشم
اولمش ایدم صانکه احیا اولمشم

بلمدکمی راه عشق ارکاننی
کیشی دنیایه صاتارمی یارینی

اولدی عاجز اول اسیر و مبتلا
واردی صرف ایلیوب آنی اولا

یوللر اوزره اوتوروب بکلودی
صاوروب باشینه تپراق ویردی

دوکنوب طشلرله دیردی دمبدم
اول کشینك لا یقید جمله غم

غفلتیله بلمیوب بازارینی
کوز کوره دنیایه صاتدی یارینی

کورم ایکن بازار غفلت ایلمه
دین متاعن الخسارت ایلمه

بر کهردر عمرده هر بر نفس
ویروب آنی المه سودا و هوس

نعمت حقدر قموا اعضا تمام　　نعمتی بیرینه صرف ایت ای همام
بیله سن تا کیمدن ایرو دوشدکلک　　فرقیله بوبله صیرو دوشدکلک
دورلو نعمتله چوحو سبلوسنی　　سن مقید غیر ایله عقلك قیتینی

حکایه پادشاه با سک او

نقل ایدرلر وار ایدی بر شهریار　　ایلر ایدی دایما سیر و شکار
وار ایدی بر تازیسی بس معتبر　　جلّنی ایتمشدی دیبا ایله زر
قالته سن قلمشدی آنك سیمدن　　هم دسن قلمشدی ابریشیمدن
کوشوار ایله مرصع طوق ایله　　شاه آنی کندو ویدردی ذوق ایله
شه کیدردی اول سکا دبجه دون (ان)　　کوردی یولده ناکهان بر استخوان
میل ایدوب اول استخوانه کلب دون　　دوشدی آنك اوستنه اول سرنکون
کمتری سك شه یقوب کوردی آنی　　آتش حدّتله یاندردی تنی
دیدی کیم حیفا بنم تك پادشاه　　وار ایکن سن ایده سن غیره نکاه
رشته سن صالدی الندن اول زمان　　دیدی قوك کسسون بو کلب قلتبان
یك ایدی اکنه یمك اول کلب خوان　　انجلین استخوانه نصد هزار
مرد سکان دیدی ای شاه جهان　　چونکه دردادتك اوکلبی کمان
جل و طوقن الدی ای شهریار　　حیفدر ضایع اوله بو یادکار
شه دیدی قولمه طوق و جلنی　　ایتمکون تغییر جزو و کلنی
بر کون اولمجمع اولوبن غیرنی　　سیر ایدن اوستنده بوبله خلعتی
کیمدن ایرو دوشدوکن یاد المیه　　کیجه کوندز آه و فریاد ایلیه

سالك

سالك عشق حقیقی اول مدام　　نوش قیل مردانه اژدر برله جام
کیم بو یولده پای دار و اژدها (زار)　　ترك جان ایتمکدر آنه خونبها
کیم بو یولده اژدهالر اولدی　　بولمدی بر سوردکلو اعتبار
کیمکه کیردی عشقنك میدانه　　تشنه در زهر دمه کندو قانه

حکایة منصور حلاج

پای دار اولدی چو حلاجه مکان　　چرب ایدی ذکر انا الحق در زبان
کسدیلر دلن آنك کورنلدی　　دست و پا ایله اشارت ایلدی
کسدیلر هم دست و پان اول زمان　　زرد اولدی بس چو خون اولدی روان
دست و پایندن اقن قانی دوان　　سورر ایدی یوزینه اول پهلوان
دیردی کیم مردانه بو کلکونه در　　روی عاشق خونله کلکونه در
ایلین تا روی زرد دیمه نظر　　دیمسونکیم خوفدن اولمش مکر
مرد کیم قان ایلیوب بردار اولور　　رنکی اول وقتده اظهار اولور
حلقه میم اولدی چون عالم بکا　　داردن ممکنمی کلمك غم بکا
هرکیمه کیم اژدهای هفت سر　　همنشین اولسه اولور بوندن بتر
بوبله عالم عشقده بسیار اولور　　اولین منزلکه انده دار اولور
اولمین بو بند دنیا ایله قید　　مقتدای دین یعنی کیم جنید
بر کیجه بغداده اول بحر شرف　　وعظ ایدوب اصحابنه ایدردی حرف
وار ایدی بر اوغلی غایت پرهنر　　آفتاب آسا جمالی بر بسر
کسدیلر اعدایی آنك باشینی　　صالدیلر مجلس ایچنده لاشینی

كوردي اول بحر كرم آنی تمام · ذره جه بوزمادي اول سلكه نظام
خلقه اسرار حقيقت سويلدي · مجلس اهلن مست وسكران ايلدي
ديدي اصدم بو كيجه ديك عظيم · داخي چوق آتش كركدر يا كريم
تا كه جوش ايدوب بشيك ناتوان · پخته اوله تا كه اسرار نهان
مرد صادقسن فناي مطلق اول · فاني دنيا وباقي بحق اول

سؤال مرغ ديكر

بيري ايدر باكه ويردي خوف مرك · يول اوزاقدر بنده يوقدر زاد و برك
شول قدر كوكلم اولوبدر خوفناك · موتدن كيم اولورم الكنجه خاك
غير مردانه بوني ايتمش بوراه · اولورم بو يولده بن بي اشتباه

جواب هدهد

ديدي هدهد اي ضعيف ناتوان · جسم تن چونكم بر آوج استخوان
لحمله اولمش مركب استخوان · جمله جامددر اكر اولماسه جان
اي برادر خواه اغله خواه كل · عمري بلورسن نكا باقي دكل
كوررسن كمي جمله طوغن اوليور · هر نه سي وار ايسه بر باد اوليور
عمر باد و حاصلك هم اولدي باد · طاعت وعصيان وظلم وعدل وداد
حاصل اولن باددن هم باد اولور · بويله عمره نجه آدم شاد اولور
بو فلك بر طشتدر چون سرنكون · اول شفق صنمه كه ما لامال خون
تيغ خورشيد ايله جلاد فلك · هر كشينك باشني كسسه كرك
سن اكر آلوده سن كر پاكسن · آبله تخمير اولنمش خاكسن

براوج تپراغله بر قطره صو · نجه دريا بيله جنك ايلر عمو
دهره شاه اولوب وكيم فرمان ويرر · زلزله آخر اولهم جان اولور

حكايه ققنوس

وار هندستانده بر مرغ عجيب · كيم مثالي يوق آنك مرغ غريب
ديديلر ققنوس اول مرغك نامنه · كورنن حيرت دوشر اندامنه
بر عجب منقاري وار غايت اوزون · آنده وار سوراخلر حددن فزون
جفتي يوقدر اول قوشك مفرددر · ناله وفريادي هم بي حددر
قدرت حقيله اولوردا ايما · بورننك هر ثقبه سندن بر صدا
هر فجن اول ناله ايلر زار زار · جمع اولورلر مرغ وماهي صد هزار
جمله سي مبهوت اولوب خاموش اولور · نغمه سيني ايشدوب بيهوش اولور
ديديلر كيم بر حكيم فيلسوف · نغمه سينه اول قوشك بولدي وقوف
بر زمان اولبرده ماوا ايلدي · علم موسيقي پيدا ايلدي
عمري آنك بيك ييله اولور قريب · بلور اولمك وقتن اول مرغ عجيب
وقت مرك اولورا كا چون آشكار · طورمز اودون دوشر ليل ونهار
جمع ايدوب اطرافنه خرمن قلور · چيقوب آنك اوستنه شيون قلور
بورننك هر ثقبه سندن آشكار · نوحه لر ايلر او مرغ بي قرار
موت خوفندن او مرغ دردناك · دتريوب اعضاسي ايلر چاك چاك
ناله سندن اول قوشك پرنده لر · نوحه سينه جمع اولوب دردنده لر
آلوب اطرافن اولورلر ناظري · اغليوب فرياد ايدرلر هر بري

نوحه سندن اولوبن خونین جکر   جان ویررای بچه یوزبیك جانور
زالقدن بعضیسی حیران اولور   دهشتندن بعضیسی بیجان اولور
چون اولوم وقتی ایریشور اول خزین   قاندی بر بر بچه اوررهمین
جوش ایدوب اولکون بچه خون جکر   تاکه منقارندن آنك قان طمر
بال وپرندن آنك آتش جیقر   طوتشوب اول اودی جمله یاقر
اول اودون ایچنده یانر اول دخی   نه عجایبدر اولوربو ای اخی
مرغ وهیزم جمله اخکر اولور   یانه یانه چونکه خاکستر اولور
چون اول اخکر جمله ناپیدا اولور   آنده برقفنوس بچه پیدا اولور
بوینی کورمشمی جهانده هیچ ذات   یاطوغوره یاطوغه بعد از ممات
ققنس آسا یاشه سك بیك ییل اگر   هم اولورسن آخر دم ای پسر
بیك یشامش ققنس بیچاره یوق   موت ایچون بوایلدوکی زاده یوق
کیجه کوندز مبتلای درد ایدی   جفتی یوق فرزندی یوق بر فرد ایدی
بویله درد دور زمانك جنبشی   خلق دنیایه بودر دایم ایشی
بیلراول آنی عز وناز ایله   یاندروب صکره کلن ویرر یله
کمسه یوق کیم داغ موت ایتمز اکا   نه عجب کمسه یراغ ایتمز اکا
ظالم وقاتلدر موت دخی   جمله تسلیم ایلر اکا کردنی
آدم اغلینك ایشی بسیاردر   جمله دن اقدم ولی بو کاردر

حکایة پسرکه پدرش فوت شد وجواب صوفی باوی

فوت اولمش والدی برخوش پسر   کیدرانك نعشی اوکنجه مکر

دیردی یا باجانه اوردك دوکون   کورمدم عمرمده هرکز بویله کون
دیدی بر صوفی اکا کیم ای پسر   بویله کون کورمشمیدی مسکین پدر
انده اولن کارمشکل سنده یوق   سن دیرسین جانی آنك تنده یوق
ای اولن دنیایله بی پا ودست   دست وپایك جمله تیراغ اوله پست
برعمل قل دست وپایك وار ایکن   عمردن دستکده پایك وار ایکن
پایك الور ایریشوب برکون اجل   داخی قویمز کایدسن کار وعمل

حکایه یی زن

وقتی تنك اولمشدی چون بر پیرزنك   بیرسی دیدی ندر حالك سنك
دیدی کیم حالم نه ایدرسن سؤال   کورمیجه روشن اولمز ساکه حال
چونکه صوردك ایدیم ای مرد پاك   باد پیما ایدم ایتدم عزم خاك

موعظه

کمسه هرکز موته درمان ایتمدی   کیمدر کیم بونده کلدی کتمدی
جمله یوق اولماغیچون وار اولمشوز   جمله بونده اولمك ایچون کلمشوز
خاکپایی کوزلره ویرن جلا   تیراغ التنده اولوبدر توتیا
عالمه حکم ایلین خونریز اولوب   شمدی یاتور خاکده ناچیز اولوب
جمله یر التنده عالم خفته در   هی نه خفته بلکه هب آشفته در
موت حقا کیمده مشکلدر   کیم اکا قبر ابتدا منزلدر
کر مذاق موتدن السك خبر   جان شیرینك اولور زیروزبر

حکایة آب خوردن عیسی علیه السلام از جوی

ایچدی چون آب دواننده عیسی آب | آب شیرین ایدی مانند جلاب
برکنی طولدردی برکوب ول صودن | قانه سینه کندی آلوب ول صودن
واردی عیسی اکا اولدی میهمان | واردی کیم صوایچه اول کوبدن روان
اول صودن تلخ اولدی عیسایه دهان | ایلدی عیسی تعجب اول زمان
دیدی بن ایچدکده شیرین ایدی جو | پس نیچون تلخ اولدی بو خم ایچره صو
دیدی یارب یکیسی بر صو دردر | کیم برسی خم برسی جو دردر
سرینی یارب بونک بلدر بکا | قالمشم حیرتده روشندر سکا
اولکوبه دل ویردی باری سویلدی | عیسی حالندن آکاه ایلدی
دیدی ای عیسی بنم مرد کهن | چوق عمر سوردم بو دهر ایچنده بن
کاسهٔ چرخ ایچره بی حد و شمار | اولمشم هم کوزه هم کوب هم تغار
صد هزاران کره اولسم ینه کوب | غافل اولمم موت حسن اوندوب
تلخ قلمشدر مذاقم طعم موت | اندن آجی اولدی صویم اتمه فوت
آل خبر خمدن اوزک کم ایلمه | غفلتیله کندوکی خم ایلمه
طوریتر غافل و کمراه اول | جان شیرین چقمدین آکاه اول
زنده ایکن علم تحصیل ایده کور | نفسکی بلکده تعجیل ایده کور
زنده ایکن بلمیجه سن خبر | اولدکده نیجه بولورسن اثر
صد هزاران پرده اردندن اسیر | کندوکی قنده بلورسن ای فقیر

وصیة سقراط حکیم بشاگرد او

دوشتدی نزعه چونکه سقراط حکیم | دیدی شاکردی آکا کیم ای سلیم

چون اولا تکفین وتجهیزک تمام | مدفنک قنده قلالم ای همام
دیدی بولورسک بنی سن ای غلام | دفن قل قنده دیلرسک والسلام
زنده ایکده بولمدم چون بن بنی | سن نیجه اولدکده بولورسن بنی
شویله قلدم بن بو عالمدن گذر | کیم اوزمدن بولمدم هرگز خبر

سوآل مرغ دیگر

دیدی مرغک بیری ای نیک اعتقاد | حاصل اولمادی بکا هرگز مراد
عمرم اولدیچه بلا و غمده یم | دردمندم تا که بو عالمده یم
بو دل پرداغمده چوقدر غمم | هر غمیمده وار یوز بیک ماتمم
دایما غمکین و ناشاد اولمشم | کافرم کردرده جد شاد اولمشم
اولمسیدی غصه دن کوکلم دونیم | بو سفرده نخرم اولوردم عظیم
لیک بو غملر له قنده کیده یم | بلمزم حالم نولور بن نیده یم

جواب هدهد

دیدی هدهد مست و شیدا سن دخی | سر بسر مغرور سودا سن دخی
بو جهانده طوتکه اولدک بر مراد | چون اجل یتدی اولورسن نامراد
شادی و غم بو جهانده ای پسر | دوراید هیچ بریسی قالمز گیدر
بو جهان چون کیم کچرسندن دخی کچ | طوغری کیت راه خدایه اولمه کج
دنیده بر شی که پاینده دگل | دل ویرنلر آکا دل زنده دگل

حکایة ناخوردن تربت شیخ کامل

وار ایدی بر کامل عالی نفس | دنیه دن کسمشدی سودا و هوس

حل ایدردی مشکلن هر کمسنک   شربت ایچمزدی الندن کمسه نک
دیدی بر سایل که ای عالی جناب   شربت ایچمکده نه ندر اجتناب
دیدی هر لحظه معاین کورینور   بر کمسنه باشم اوستنده طورور
دایما اول باکه ایلر سرعتی   کیم آله فی الحال الیمدن شربتی
باشم اوستنده موکل بویله مرد   شربت ایچسم باکه اولور زهر و درد
هر شیئه کیم بر نفس اوله قیام   چوپه دکمز کر اوله عالم تمام
بر نفسلک وصل ایچون کیم اصلی هیچ   اصلیله ترک ایتمکلک یوق اصلی هیچ
بر نفسلک اولیجق چون بر مراد   بکدر اندن کیم اوله سن نامراد
نامراد اولور اکر اولسک تیره حال   بر نفسلکدر کچر چکمه ملال
اول ملالی کیم چکوبدر انبیا   چکدی آنی شهید کربلا
ساکه بر رنج اولسه یا خود زارلق   آنی عزت بیل کلدی خوارلق
ظاهرا صورتده کرچه رنجدر   باق حقیقتله که اول بر کنجدر
بر عنایتدر بلورسک هر دمک   اول دمکده ذوقنی سور عالمک
هر دم احسانن کورورسن بی شمار   بر نفس رنجن دخی چکسک نه وار
دوستلقدن بو قدر رسنده نشان   رنج و کنجی فرق ایدرسن ای فلان

حکایت میوه دادن شاه باغلامش

وار ایدی بر پادشاه محتشم   بر قولینه ایتدی بر میوه کرم
اشتها ایله یدی آنی غلام   شویله کیم رشک ایلدی شاه بنام
شاهه تاثیر ایتدی اندن آرزو   دیدی چوق در ساکه آنلر ای عمو

باکه بر مقداردن ویر ای غلام   که بکا اشتاه ویردی بو طعام
کسدی شاهه ویردی بر مقداری   یدیکچون شاه اکشدوب رخساری
تلخ ایدی اول میوه غایتله مکر   شه تعجب ایتدی دیدی ای پسر
بویله ایشی کمسه هرکز ایتمدی   کیم مذاقیکی سنک تلخ ایتمدی
دیدی آکا اول غلام ای شهریار   یمشم سکر الکدن صد هزار
ایلدک بر تلخ میوه هم کرم   کورمدم لایق انی کیم دوندرم
نعمتکله اولمشم پرورده بن   کورمشم احسانکی هر یرده بن
هر نه کیم دستکدن اولورسه عطا   زهر ایسه حلوا اولور ای خوش لقا
ساکه راه حقده کر ایرشسه رنج   یوز چویرمه کیم اولور اول ساکه کنج
هر نه کلسه یاردن غم یمه   تلخ و تورش و شور یا شیرین دیمه
راه عشقه سالک اولن پخته لر   یدیلر لقمه بی خون جکر

سؤال کسی از صوفی و جواب او

صوردیلر بر صوفیه کای نامدار   کیم نه وجهیله سوردسن روزکار
راه عشق ایچره بجه خوش دلمسن   بو خسته درد و غمله بجا صلمسن
دیدی کیم مشغول کار دکلم   کیجه کوندز خشک لب تر دامنم
تاکر بجه دستمه بر نان بنم   قیریلور بو زیرده پشت و کردنم
خوشلغن خلق او بخوده کوردیلر   باکه او بخوده هم اولمز خوشدلی
خوشدل اولمه ایله اندن احتیاط   کیم قوریلور بولوکه بر کون صراط
کمسه بو دنیاده خوشدل اولمدی   آره مقله هیچ حاصل اولمدی

سو نمیجه دیو نفسك آتشی   بولیمزسن بو جهانده دل خوشی
در بدر كوبی طوتسشك حاصلی   بركشی بو قدر كه اوله خوش دلی

حكایهٔ شیخ ابو الخیر با پیره زن

شیخ ابو الخیره كلوب بر پیره زن   دیدی ای شیخ كزین ممتحن
بر دعا قل تا خوش اوله دل بكا   بر صفای قلب اوله حاصل بكا
بر دعا اوكرت بكا كیم هر زمان   خوش دل اولم ایلیوب ورد زبان
شیخ دیدی ای عجوز روزكار   نیجه ییلدر اولمشم بن بی قرار
اولكه استرسن ای بن بولمدم   كمسه دن هر كز نشانن المدم
بولمینجه خسته دردینه دوا   خوش دل اولورمی اولای جان بابا

سؤال كسی از جنید علیه الرحمه

صوردی بر سایل جنیده كای جنید   صیدا ولمش سن حقه بی هیچ قید
خوشدل اولدكمی جهانده بر زمان   سویله بن مسكینه ای شیخ جهان
مرده خوش دللك قچن حاصل اولور   دیدی كیم اول وقت كیم بی دل اولور
وصل یارا استرسك ایته خاملق   یا وجود اولورسكا ناكاملق
ذره یه سركشلك اولورمی صواب   آفتابه چونكه یوق در انده تاب
هر نه مقدار اولسه ذره ذره در   بو هوزه انكار ایدنلر غره در
ذره كر یوز كره غرق نور اوله   صنمه كیم سركشته لكدن دور اوله
تن نه جهد ایلرسه اول جان اولمیز   ذره در خورشید رخشان اولمیز
هر نه كیم بر ذره دن پیدا اولور   ینه اول بر ذره در شیدا اولور

اولسه كر خورشیده محو كل اول   هم ینه بر ذره در اول خورد كل
طورمه ای ذره سن اول مست خراب   تا كه حاصل اوله وصل آفتاب
ایلرم صبر ای اسیر بی قرار   كوره سن تا كندو عجزك آشكار

حكایه خفاش بطلب آفتاب

بر كیجه خفاش چكدی اضطراب   كیم نیچون یوق بنده هم كون كبی تاب
دیدی عمرم اولدی غنچه زور ایدم   تا كه كندم انده غرق نور ایدم
كوز یوموب سیران ایدم لیل و نهار   آفتابه ایر شیجه بن فكار
دیدی بر عارف اكا كیم فارغ اول   سندن اكا نیجه بیك ییل وار یول
سن كبی مرغ ضعیف و ناتوان   ایره مز سن آفتابه كل او تان
دیدی غم یوق اوچرم لیل و نهار   تا كورم نولور بو یولده آشكار
نیجه ییللر كتدی مست و بیخبر   تا نه قوت قالدی نه بال و نه پر
عاجز و درمانده قالدی عاقبت   خانه یا بانده قالدی عاقبت
بولمدی خورشیددن چونكم خبر   دیدی كیم خورشیددن كچدم مكر
دیدی بر عاقل اكا كای پر غرور   داخی اول منزله ایتدك عبور
دیرسن اوتانمدین آندن كچمشم   سن یتورسن داخی دیه اوچمشم
قالدی حیران و ضعیف و ناتوان   هم ازین وانده و هم مانده ازان
قالدی عاجز چكدی جانندن براه   ایتدی اولدم آسمانه بر نكاه
دیدی بولدك مرغ بس صاحب نظر   داخی اعلارك اول اهل هنر

سؤال مرغ دیگر

دیدی مرغک بریسی کای رهنما / دایم اجرا ایلرم امر خدا
ایلرم فرمان حقه انتظار / یا قبول ایتسون یا رد اول کردکار
امرینه فرمانبرم بر چاکرم / امردن یوز دوندررسم کافرم

جواب هدهد

دیدی هدهد کا ای خسته حال / آدمه اولمز بونک کبی کمال
کیمکه حقه بنده و چاکر اولور / امرینه جانیله فرمانبر اولور
اولکه فرمانبر اولور جانان بولور / اولکه نافرمان اوله خذلان بولور
امردن یوز دوندرن شیطان اولور / امر طوتسک مشکلک آسان اولور
امرله بر ساعت اتسک طاعتی / امرسز بیک ییلدن اعلادر قتی
سجده کیم بی امر اوله اولور فضول / مسجده کیرمش کوپک کبیدر اول
امرله کر سجده قلسه آدمی / طولدرر آنک ثوابی عالمی
سک ریاضت چکدوکی ناچاردر / چونکه امرایله دکل مرداردر
بنده سن امره تخلف ایلمه / نیک و بدده هرکز تصرف ایلمه
پرده کوکده هرنه کیم وار خاص وعام / بنده لکدن یوقرو یوقدر مقام

حکایت شاه محمود

چون غزادن کلدی بر منصور شاه / شهره زینت امر قلدی پادشاه
هرنه سی وار ایسه هپ خلق جهان / زینت ایچون قلدیلر جمله عیان
سیم وزرله رخت واسباب وقماش / زیب دکان ایچون اولدی جمله فاش
اهل زندانه چو روشن اولدی حال / امر شاهه ایتمک ایچون امتثال

بوغیدی آنلرده نسنه جزو وکل / غیر زنجیر ایله طوق وبند وغل
هم کسلمش باشلو هم دست وپا / قلدیلر آرایش اول قوم بلا
کزدی جمله شهری چون شهریار / چونکه زندانه دخی قلدی گذار
ایندی آتدن تواضع ایلدی / هربرینه لطف برله سویلدی
جمله سن بر بر کتوردی یانینه / غرق ایتدی آنلری احسانینه
وار ایدی بر همنشینی خوش خصال / شاهه اولدم لطفله ایتدی سؤال
دیدی کوردک نیجه یوز بیک زیب وفر / هیچ برینه قلمدک بویله نظر
ایتدیلر شاهک قدومینه نثار / در وکوهر مشک وعنبر صد هزار
جمله سن سیر ایلدک کچدک روان / بیرینه بقمادک ای شاه جهان
چون کسک باشلری کوردک آشکار / ایلدک زندان قپوسنده قرار
بونده بر شی یوق کیم اولا دلکشا / کلله لر برله کسلمش دست وپا
جمله خونی وحرامی قلتبان / بونده نه کوردک بزه بلدر عیان
شه دیدی کیم زینت خلق جهان / جمله سی بازیچه طفل وزنان
هر بری عرض ایتدی کندو شانینی / ایتدیلر تنفیذ شه احکامنی
کیمی عشق وکیمی سودا ایتدیلر / امرم انجق بونلر اجرا ایتدیلر
اعتسیدی بونده کر امرم کذر / بونجه مقطوع اولمز ایدی باش وسر
چونکه بولدم حکمی بونده روان / اول سببدن ایتدم ارخای عنان
آنلرک زینتلری جمله غرور / جمله عز وناز وافشای سرور
اهل زندان جمله سرکردانلر / حکم قهرمده قمو حیرانلر

باش اياق اعضا كسلمش قهردن   برطرف اولمش جميع شهردن
منتظرلر بونده نه كار و نه بار   كوزه درلر هر بريسي راه دار
كلش اولدي لاجرم زندان بكا   بونلوا مر آتشد ويررلر جان بكا

جواب دادن بايزيد وترمذ پير كاملي

وار ايدي بر خواجه پاك اوصاف ايدي   باكا زو منبع الطاف ايدي
كوردي هر كامل اولن هر بابده   بايزيد و ترمذي خوابده
ديدي انلر باكه ايتدي احترام   اولدم انلاره نماز ايچره امام
ايلدم تعبير اول خوابي سحر   اولوبن بيخود بر آه ايتدم مكر
باكه اول آه اولدي آخر رهنما   فتح باب ايتدي جناب كبريا
چون عيان اولدي بكا اول فتح باب   ايلديلر بي زبان باكه خطاب
ديديلر اي شيخ عيزان بايزيد   استديلر كثرت جمع مريد
بايزيد اول مرد پاك با ادب   جمله دن انجق بزي قلدي طلب
ديدي چونكم باكه كشف اولدي بو خواب   باكه ديدم او و بو اولمز صواب
قدرتم يوقدر كه تا ايدم طلب   دردي يوقدر كم دوا ايدم طلب
يوق مرادم خواه ظلم و خواه داد   هر نه امر ايتسك بكا اولور مراد
باكه يتر اولكه ياد ايدم سني   بر كيم تا كيم مراد ايدم سني
سبقتم اول ايكي شيخ محترم   كورديلر جايز انك چون لاجرم
بنده كم تا بنده ء فرمان اولور   خواجه نك ميلي اكا چندان اولور
بنده لكدن وار ايسه سنده نشان   ظاهر اولور اول محل امتحان

حكايه شيخ ابو سعيد بالتمثيل

شيخ خرقاني او مرد با ادب   ديدي عمري آخرنده اي عجب
يارهلردي كاشكي بو جانمي   آچلردي بو دل ويرانمي
خلق و عالم تا كوروب حال دلم   بيلهلردي كاش كار مشكلم
بيلهلردي اولدوغمي بت پرست   نام هشيار و هوسلر برله مست
بنده لك بو مردقلانيدر هوس   بنده لك افكنده لك اولدي وبس
شاه سن سن بنده يوقدر بنده لك   قانده ممكندر سكا افكنده لك
قل تواضع بنده ايسك بنده اول   بنده ء افتاده و افكنده اول
بنده اولدر كه ايشنده كرم اوله   اولميه يخ بسته دايم نرم اوله
اولوبن دايم خموش اي ناتمام   ايلمش سن اكاسن تمكين نام
همتك بارد مثال مرده ديك   ظاهرك هم باطنك مانند ديك
بلمكه سعي ايله ذات آدمي   آدم و حوادن اولمز آدمي
بنده بي حرمت كلورسه زاهدن   تيز دوشر اول التفات شاهدن
اولدي چون بي حرمته نعمت حرام   اهل حرمت بولدي دايم احترام

خلعت پوشانيدن شاهي بغلام خود

شاه ايتدي بر قولنه حرمتي   كيدروب اكا بر اولو خلعتي
كوردي بو لنده كيدركن كرد راه   آستينيله سوپردي طوپريني شاه
شه بوني حرمتله اكا ايدوب   ويردي آنك دادني بردار ايدوب
تاكه بلسون كيمكه بي حرمت اولور   شه حضورنده او بي قيمت اولور

سؤال مرغ دیکر

دیدی مرغك بیریسی کای پاك رای — پاکبازم پاك دل مرد خدای
اولدی چون مشغوللق پاکده حرام — خرج اولورم وارسه طوزم تمام
هرنه کیرسه دستمه هب کم اولور — هر بری دستمده بر کز دم اولور
کندومی بند ایدمم دنیاده هیچ — دائما حالم پریشان پیچ پیچ
پاکلکله بکلرم کوین آنك — بر کون اوله کیم کورم دوین انك

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا ای آزاده راه — پاکلکدر اشبو یولده زاد راه
اولکه صرف ایده بو یولده وارنی — پاکلکله اول کوره دیدارنی
جمله وارك آتش شوقیله یاق — بس اکا عین حقیقتبرله باق
یاق وجودك آتش عشقه کل ایت — جزو ایکن کندك بو وجهیله کل ایت
یوقلغیله وار اکا یلوار بقر — یوخسه بو وارلق سنی بر کون یقر
هرنه شیئك وارسه هب نار اولور — کورمزسن مانع دیدار اولور
جمله اشیادن الك کوتاه قیل — بعد ازان مردانه عزم راه قیل
کیم اولوم وقتنده بر بر جمله شی — هر بری بر کونه اوررساکه کی
وقت رحلت یومدین کورکاردنی — ایلکل تخفیف یاب یاب بارکی
لیك اقل پاکباز اول طاهر اول — بس بو یولده پاکلکله حاضر اول

کفتار مردی بالتمثیل

دیدی بر تورکستانده بر اهل تمیز — باکه ایکی نسنه در جاندن عزیز

بیریسی اتمدر که غایت معتبر — بیری اوغلم کیم اودر جان بدر
بیری اوغلك اولدی دیسیدی اکا — آتمی شکرانه ویردم اکا
کیم بو ایکیسی کیبی زلو قانمه — هر بریسی بربت اولور جانمه
بونلری نفی ایتمیجه ای ددم — پاکبازم دیو هر دم اورمه دم
پاکبازم دیر او کیم دعوا ایدر — کوز اچنجه عالمی افنا ایدر
شهوتیله پاك یرسه بر طعام — آنك اردنجه جکر بر انتقام
پاکبازك غفلتیله راحتی — یك او زاهددن که کوردر طاعتی

حکایة شیخ ابوالخیر و بادنجان خوردن او

شیخ خرقانی که عرش ایوان ایدی — پاکباز ایدی و پاك اذعان ایدی
نیجه مدت نفس و شهوت جکدی خیلی — ایلر ایدی اکل بادنجانه میل
یمیوب آنی جکردی زحمتی — کیم بلوردی انتقام شهوتی
حکمتیله مادری بر کون مکر — اکا بادنجان پشوردی نی خبر
شیخ بادنجانی یرکن ناکهان — اوغلونك باشنی کسلدی اولزمان
آنی کوردی شیخ و اولدی خشمناك — مادرینه دیدی کیم ای ذات پاك
بوبدن اول بن دیرمیدم سکا — کیم بو بادنجانی کوسترمه بکا
کر یسیم شهوتله بادنجانی بن — بس یرم اردنجه ضرب جانی بن
غیرت دلبر دلر تنهاسنی — جمله دن آزاده و یکتاسنی
هرکیمی مشغول اید رشته کاردینه — استمز باقه جهانك وارینه
راه عشقك اولدی چون میدانی تنك — اولمزانده نه مدارا ونه جنك

هر زمانده أير شور بر مهمان أيتمك ايچون آني يعني امتحان

نيچه يوز بيك دردي وار در بو يولك بو دخي بر درد ديدر اکا اولك

هو نه كه كتمه عدمدن اشكار أولدي اولدرسه كركن زار زار

صد هزاران عاشق زار و نزار هر نفس بيك جان ايدر اکا نثار

عيد وصليله أو جان شادان اولور كيم توقفسز آكا قوربان اولور

حكاية ذي النون عليه الرحمة

ديدي ذا النون كيم دوشوب بر وادي كلدي ناكه يولمه بر باديه

قرق مرقع پوش كوردم بس فقير جمله جان ويرمش بتودلو بس فقير

خوفدن بي عقل و بي هوش اولمشم شويله كيم دهشتله مدهوش اولمشم

بر زماندن كلدي عقلم باشمه شويله كيم آغوقاتلدي آشمه

ديدم آخر حيرتيله كاي اله بو قدر مسكينلره نيدي كناه

بو نره نه جرميله مقتول اولديلر نيلديلر كيم جزاسن بولديلر

ديدي هاتف باكه كاي پر تعزيت أنلري بز اولدروب ويردك ديت

ديدم آيا نچه بر اولور بو كار ديدي تاكيم ديته امكان وار

أولدرورم أيلرم هم تعزيت تا خزينه مده بنم وار در ديت

أولدرورم دوكرم هم قانلرين آلورم بيك قهر يله هم جانلرين

يا قوباني أيلرم مانند كل قويمزم أندن أثر هيچ جزو و كل

بعد ازان عرض ايدرم اکا طلعتم كيدرورم رحمتله خلعتم

أيلرم كلكونه قانن رو بنه أيلرم شاه آني وحدت كوينه

كويه بن آني سايه أيلرم خوان لطفم اکا دايه أيلرم

نور اولور جسمي آنك بي ارتياب سايه قالمز ظاهر اولسه آفتاب

سايه برله بر اولور چون آفتاب نور اولور والله أعلم بالصواب

كيمكه آنده محو نا موجود اولور وار اولور باقي ديمه نابود اولور

محو اول أنده بهانه أيلمه صرف جان ايله بيانه سويلمه

كوردم بر بويله دولت بن هله كيم كشي كندو أوزيدن محو اوله

ألقول بالتمثيل

أولميه بر بويله دولت رايكان بولدي فرعونك اللندن ساحران

أول نه دولتدر كه أولدم بولديلر أول زمان اول قوم كايمان بولديلر

دين ايچون جان ويرديلر آخر نفس بويله دولت بولميو بدر هيچ كس

دين يولينه كيرديلر چون أول زمان أيلديلر درعقب ترك جهان

بويله دولت كورمدي هركز بشر بويله ميوه ويرميه دكمه شجر

سوآل مرغ ديكر

ديدي مرغك بيري كاي صاحب نظر همت ايلر مي بو منزلده أثر

صورتا بن أولمشم زار و ضعيف ليك وار در همتم غايت شريف

كرچه كم أولدكلو بو قدر طاقتم جمله دن عاليدر امّا همتم

جواب هدهد

ديدي هدهد اکا اي مرغ حزين خوش ديدك بو نكته يه صد آفرين

بلكه مغناطيس عشاق الست همت عاليدر كورويرسه دست

همت عالی اکا کیم ویردی اله   ایکی عالم مشکلن اول ایتدی حل
هرکیمک کیم همتی اعلا اولور   قدریله خورشیددن بالا اولور
نقطهٔ ملك جهان همتدر   پروبال مرغ جان همتدر

حکایهٔ مشتری شدن عجوزه یوسف را علیه السلام

یوسفی اولدم که ایتدیلر مزاد   بربرندن مصریان ایدوب زیاد
مشتریلر چوقکه بصدی بربرین   قللیلر بتی آغزبجه مشك چین
مصرایچنده برعجوز ناتوان   برکلابه ایپلکی آلوب دوان
خلق اراسنده کلوب ایتدی خروش   دیدی ای دلال کنعانی فروش
بوجوانه مشتریم بن دخی   برکلابه ایپلکم وار ای اخی
کرصترسك بوغلامی صات بکا   لطف ایدوب بو ایپلکیمی ال بها
کولدی دلال اکا دیدی کای سلیم   قانده سن سن قانده بو دریتیم
قیمتینه کنج عالم دکل حقیر   سن نه سن یا ریسماننك ای فقیر
دیدی بلدم بن که صاتلمز یقین   بو بهایه بویله بر در ثمین
لیك بلسون دوست ودشمن هر بری   کاولمشم اول ماه رویه مشتری
هرکیمك کیم همتی عالیدرر   معرفت ملکنده اول والیدرر
همتی عال ایدی ابن ادهمك   ترکن اوردی تاج وتخت عالمك
تخت وملکك کوردی چونکم آفتن   قطع قلدی آندن انس والفتن
تاج وتختك کوردی چون خسرانینی   جهد ایدوب قورتردی آندن جانینی
همت آنك پاك قلدی کارینی   ترك ایتدی دینه نك مردارینی

همت عالی کا وله خورشید بین   قنده اولور ذره ایله همنشین

حکایهٔ ابراهیم ادهم

کوردی ابراهیم ادهم کیم بر ار   فقردن برکیشیه شکوا ایدر
دیدی ابراهیم ادهم ای حسن   کویا الدك اوجوز بو فقری سن
دیدی ابن ادهمه اول مرد دون   هیچ فقری کمسه آلورمی صاتون
دیدی ابراهیم ایدوب دمدمه   بن انی الدم جمیع عالمه
ویرر ایدم داخی ملکم اولسه کر   بو متاع فقره زیرا کیم دکر
بو متاعی خیلی ارزان بولمشم   شاه لقدن جمله فارغ اولمشم
قدرین آنك بن بلوردم سن دکل   شکرین آنك بن قلوردم سن دکل
اهل همت ترك دنیا قلدیلر   آتش فقره یانوب یاقلدیلر
مرغ همت حضرته اولدی قرین   اول یوله صرف ایلدی دنیا ودین
هرکشی کیم اهل همت اولمدی   لاجرم اول اهل نعمت اولمدی

حکایهٔ دیوانه کان باشاه سنجر

شاه سنجر سیر ایدرکن بو زمان   کوردی یاتور بربولك دیوانکان
ایلمش برکوپری التنده مقام   ایتمدیلر شاهه هرکز احترام
شه سؤال ایتدی که سز نه قومسز   دمبدم مشغول اکل ونومسز
شیخ غوری انلرکله ایدی سکر   دیدی اکا کای شه عالی نظر
بی سروپا برالای دیوانه یوز   راه حقده سالك مردانه یوز
جمله یکسان اولدی حال وقالمز   ایکیدن خالی کلدر حالمز

دوستا اولسك سن بزه اي پادشا   ايلرز دنياكي بر آنده تباه
دوشمن اولسك كوبزه اي شهريار   ايلرز دنيك اساسن تارمار
كر محبت ايلسك بدنام سن   ور عداوت ايلسك خودكام سن
دوستلغ ودوشمنلكيمز ايشته بو   قادرسك آيغك ميدانه قو
كوپري اليته كلورسك بر نفس   ايلمزسن ملك دنيايه هوس
ديدي سيمرغ بعضيم يوق سزه   قدرتم يوق سز سزه وبز بزه
بز سزه نه دوستم نه دوشمنم   اوشته كتدم يا نميه تا خرمنم
هيچ سزدن فقر وعادم يوق بنم   ميلوبر سيز كله كادم يوق بنم
همت اولدي چونكه مرغ تيزپر   كيم دمادم سيرده يوكسك اوچر
سيرعليتين ايدر آچوب قنت   بال وپردر اكا علم ومعرفت
سيري اعلادر بو آب وخاكدن   بلكه بونه كنبد افلاكدن

بادشه كم عارف ودانا اولور   اهل حضر ايلدا وشه كدا اولور

سؤال كسي بديوانه وجواب او

اتدي بر ديوانه يه بركس سوال   كيم نه در بو كنبد كردونه حال
ديدي كيم بر حقه در ايچنده بز   جهلله دورلو قصور ايلرز
حقه نك اغزين اجل بر كون اچر   هر كيمك بال وپري وار در اوچر
اوبكه يوق پري چكوب يوز بيك بلا   حقه ايچره قالدي زار ومبتلا
همتك مرغينه پر وبال وپر   عقلكه فرجانكه هم حال وپير
حقه نك اغزي طوتمادين دخي   مرغ راه اول بال وپر آچ اي اخي
يوخسه يانه جمله بال وپرك   هر دم اولور آتش حسرت يرك

سؤال مرغ ديكر

ديدي مرغك بيري كانصاف ووفا   نيجه در حضرتده اي كان صفا
عدلله انصافي ويردي حق بكا   كمسه ايله اولمدم بن بي وفا
جمع اولسه بر كشيده بو صفت   نيجه در قدري اي اهل معرفت

جواب هدهد

ديدي هدهد اكا كيم اي پاك ذات   عدل وانصاف اولدي سلطان نجات
جود خوي اولورسه هر كيمه انصاف و   يتمز اكا نيجه بيل ايتسه سجود
منصف اولنده كرورت يوقدر   بوندن اعلا هيچ فتوت يوقدر
هر كيم انصاف اهلي اولسه آشكار   راضي اولور دايم اندن كردكار
كمسه انصاف المز مردكار   ليك ويرركندوسي اي كامكار

حكايۀ امام احمد حنبل وبشر حافي

احمد حنبل امام عصر ايدي   علم وفضل ودانشنده حصر ايدي
علمه بر فكر اوليدي كر اكا   كيدر ايدي بشر حافيدن بكا
آني كورنلر ملامت ايدرلر   كيمي طعن وكيمي نصيحت ايدرلر
ديرلر سن سن امام ومقتدا   علم ودانش لشكرينه پيشوا
بشر حافي پا برهنه بر كدا   وارمق آنك يانه اولمزروا
احمد حنبل ديدي كاي يارمن   باك كشف اولدي احاديث وسنن
بنده ادتقدر علوم مصطفى   آنده ليك ارتقدر علم خدا
اولمه كل انصافسز اي بي خبر   كاملك انصافنه ايله نظر

اسیر شدن پادشاه هند بجنگ شاه محمود

پادشاه هند ایدی غایتده پیر　　شاه محمود ایلدی آنی اسیر
پیرلکده چون مسلمان اولدی اول　　ایتدکی ایشدن پشیمان اولدی اول
بولدی آخر آشنالقدن نشان　　بولدی کوکنلك عذابندن امان
عاقبت تنهالك ایتدی اختیار　　کیجه کوندز اغلر ایدی زار زار
کچدی حددن ناله و زاری انك　　شاهه معلوم اولدی چون کاری انك
شاه رحم ایدوب انك احوالنه　　اوقودی شه محمود آنی یاننه
دیدی ای پیر ایتمه نوحه بعد ازین　　ملك دنیا ایچون اولمغل حزین
ویریم ملککدن اعلا ملکلر　　اغلدیغك ملك ایچون ایسه اکر
شاه هندستان دیدی ای پادشاه　　یاد ایده کلمز بریله ملك و جاه
قویدی اوز حالمه الله ایچون　　اغلدیغم صنمه ملك و جاه ایچون
اغلرم لکن که یارین ذو الجلال　　ایلیه بندن قیامتده سؤال
دیه ای بد عهد مرد بی وفا　　نیچون اکدك سکمه تخم جفا
ملك ویردم بن سنی شاه ایلدم　　خلق ایچره صاحب جاه ایلدم
شکر ایله شاه محمود ایرسه　　ساکه بویله کوشمالی ویرمسه
آدم اکمزدك بنم ای بی وفا　　بویله میدر دنیده رسم وفا
تیغسز یاد ایتمدك نامم بنم　　دوستم میسن بنم یا دشمنم
نیچه بر بندن و خاسندن جفا　　دوستلقده بو ایش اولور می روا
حق تعالیدن اولورسه بو خطاب　　بیوفالکدن نه ویریم آکه جواب

نار خجلت یاقدی بو جان و تنم　　اغلدیغم آنك ایچوندر بنم
حرف انصاف و وفاداری ایشت　　بیوفا اولمه وفا ایله ایش ایت
یا وفا ایله و عزم راه قل　　یا بو ایشدن دستکی کوتاه قل
هر نکه اولسه خارج لطف و وفا　　اولمدی هرگز فتوتده روا

حکایهٔ غازی با کافر بجنگ

بر زمان بر غازی انصاف جو　　اولدی بر کافر ایله جنکه دوبدو
جنك ایلرکن اول ایکی پهلوان　　ویردیلر اسلامدن بانك اذان
چون اذان ایشتدی غازی سرفراز　　ایستدی مهلت که تا ایده نماز
ویردی کافر غازیه مهلت که تا　　ایلیه واروب نمازینی ادا
چون نمازین ایلدی غازی تمام　　کلدی ینه ایلدی جنکه قیام
دیدی کافر اکا کیم ای سرفراز　　مهل ویر تا بن دخی ایدم نماز
بویله در هر ملتك معبودی وار　　هر کسك بر مذهب معهودی وار
مهل ویردی غازی هم اول کافره　　کتدی بر تنها و پاکیزه یره
قویدی بر بت قرشوسنده دوکری باش　　سجده قلدی اکا و ایندردی باش
کوردی غازی دیدی خوش فرصتدر　　اورهیم تیغ اکا کیم نصرتدر
کلدی تا کیم اکا تیغ اوره نهان　　ایردی هاتفدن ندا کیم ای فلان
دیدی ای بد عهد انسز تا بپا　　بومیدر کیم ایلدك عهده وفا
اول سنی اورمادی چونکم ویردی مهل　　سن نیچون اورمه انی وایتمه جهل
ساکه بو قدر غایت بو جهدن　　چونکه غافلسن و اوفوا العهددن

أيلدي كافر سكا جو مردلك　　سن دخي أيتمه اكا نامردلك
أول سكا أيلك أيدوب ويردي أمان　　سنده كلمك أيتمه هي مسلمان
أي مسلمان نامسلم أولمغل　　قل وفا بو كبردن كم أولمغل
أولوبن غرق عرقا أولدي خموش　　جونكه غازي بو صدايي أيتدي كوش
أغليوب درديله كريان اولدي　　تيغ الندە مست وحيران اولدي
كوردي كافر آني حيران اولزمان　　ديدي كيم نولدي سكا أي نوجوان
ديدي غازي حق بكا قلدي خطاب　　بيوفا أولمه ديو أيتدي عتاب
شكر قل كيم حق معين اولدي سكا　　يوخسه قيمشدم سكا أي مبتلا
جونكه كافر واقف اولدي قصه‌دن　　نعره أوردي أغلدي بو غصه‌دن
ديدي بلدم حقدر اول عالي جناب　　دشمن ايچون دوستە أيلر عتاب
بولنه سعي ايدنه ديرني وفا　　يا نيجه حالم نولور يا رب بنا
عرض قل أسلام كا هل دين اولم　　يانوب تا شركي شرع آيين اولم
أي دريغا كيم بو دكلو روزكار　　غفلتيله كچدي بو ليل ونهار
رحمتا ومدم بريت بوجاندن　　غافل اولدم بويله بو سلطاندن
كندو معبود كله سن أي بي أدب　　ها أيلدرسن بيوفالق روز وشب
ليك صبرم وار نا طاس فلك　　جمله سن ديه يوز وكه يك بديك

حكاية براذران يوسف عليه السلام

أيشتا ايمدي بر حكايت بس غريب　　حصه آلور هر كيمه أولسه نصيب
أوزبراد رقحطدن أيدوب غلو　　وارديلر يوسف قتينه أغليو

عجز ايله أيتديلر اكا عرض حال　　كيم أيرشدي جانه جور قحط سال
يوسف صديق جو كيم أولزمان　　بر قعيله روين ايتمشدي نهان
وار ايدي بر طاس وكنده آشكار　　أوردي ال أول طاسه وطاس ايتدي دار
ديدي أولدم يوسف حكمت شناس　　كيم بلور ميسز نه سويلر أشبو طاس
ديديلر كيم أي عزيزيك نام　　فهم ايدرمي طاسدن كمسه كلام
ديدي يوسف طاسك آوازي درست　　أكلدم بن فهمكز زيرا كه سست
ديرسزك بر قردشيكز وار ايمش　　حسنله صان شمس پر أنوار ايمش
طاس دير كيم يوسف ايمش اكا نام　　حسنده أفزون ايمش سزدن تمام
بر دخي ال أوردي طاسه أولزمان　　ديدي كيم دير أشبو طاس بي زبان
أيلمش سز سز آني محبوس جاه　　قوردە تهمت ايلديكز بي كناه
صويديكز كل كيبي أول نازك تنن　　قانله كلكوز ايدوب پيراهنن
أيتديكز يعقوبه آنكله فسون　　أولدي أعمى ولقدر كا غلادي خون
أوردي أول طاسه ينه ال بردخي　　ينه طاس آوازه كلدي أي أخي
ديدي طاس ايدر كه آني صاتديكز　　أول حزين يعقوبي جوق أغلتديكز
كافرا تيز قردشينه بويله كين　　أوتانك اللهدن أي كافرين
كرچه كيم سز آني چاهه صالديكز　　جمله كز چاه بلاده قالديكز
كرچه كم سز آني هيچه صاتديكز　　بلميوب سيري طمويه أتديكز
أيشدوب أول قوم حيران قالديلر　　أولديلر دمبسته بي جان قالديلر
كوراوله جشمي او كيم بو قصه‌ده　　أيشدوب أغلمايه بو بندن حصه

سن بو قصه یه همان قلمه نظر … کنده حالکی رسنک ای بی خبر
بی وفالک کیم سن ایتمش سن آنی … بی حیالک کیم سن ایتمش سن آنی
اوروسه بیک ییل برکشی اول طاسه ال … بیکده بیرین دیمکه اولمز محل
خوابدن قلن که بیدار اوله سن … کنده وغفلتکله گرفتار اوله سن
روز و شب جور و جفالر قلدغک … کفر و عصیان و خطالر قلدغک
یوزکه قرشو سنک ای بی وقار … بو بر آنی ایده لر جمله شمار
ایده سن آوازه طاسی چو گوش … ذره دکلو قالمیه باشکده هوش
ای اولان مانند مور زبون … درد ایله محبوس طاس سرنگون
اولمه غافل کیم بو طاس آسمان … سرنگون بر طشت در کیم طولوقان
طاس ایچنده کر قالور سنک مبتلا … ای بچه باشک دونوب چون آسیا
معرفت بریله اوچ ای حق شناس … ایتمدین رسوا سنی آواز طاس

سئوال مرغ دیگر

دیدی مرغک بیریسی کای پیشوا … اولمی گستاخلق انده روا
برکشی گستاخ اوله بس عظیم … آندن اولوردی اکا هیچ ترس و بیم
وار ایسه بر گستاخ کر اول حضرته … نیجه اولور حالی صالرسه فرقته

جواب هدهد

هدهد آنی ایشدوب ویردی جواب … دیدی کیم ای سالک راه صواب
بلکه هرکیمه که اهلیت اولور … محرم راز الوهیت اولور
محرم راز اولنه اولور روا … ایلسه گستاخلق اول دایما

لیک مرد رازدان وراز دار … قنده گستاخلق ایده گستاخ وار
مرد خربنده واشتربانکه وار … قانده اولور پادشه له رازدار
ایتسه کر گستاخلق ایدوب خطا … بلکه جان و دینی ایلر هبا
ایتسه کر گستاخلق مرد سپاه … گوشمال ایلر آنی البته شاه
اولسه کر گستاخ شاهک محرمی … اولمز اسکله برابر اعجمی
هرکیمه کیم پادشاه اولور محب … آنی گستاخ ایلر البت فرط حب
شور عشق آنی که سرگردان ایدر … آب اوزره دمبدم سیران ایدر
ایلسه گستاخلق اول خوشدر … کیم شراب عشقله سرخوشدر
آتش اوستنده سلامتی اولور … مرد مجنونه ملامتی اولور

حکایة دیوانه خدا با غلامان عمید

وار ایدی بر عالی دار پر مزید … اکا دیرلردی خراسانده عمید
یوز غلامی وار ایدی کیم ماه رو … سرو قامت سیم ساعد مشک بو
جمله زرین تاج ایدی زیب کمر … گردن سیمین اوزره طوق زر
کیدوکی هپ اطلس و دیبا ایدی … بر بدن نازک و زیبا ایدی
اسب تازینه اولوبکا هی سوار … ایلر ایدی گاه سیر و گه شکار
بو صفتله کیمکه کورسه انلری … استر ایدی کیم اولیدی چاکری
آنده بر دیوانه بر معرفت … ژنده پوش و پابرهنه خوش صفت
انلری چونکه کوردی بو داراتله … طمطراق و حشمت و آلاتله
دیدی کیملردر بو قوم پرسرور … کیم سراسر حسنله مانند حور

خواجه‌نك بيوي اكا ويردي خبر   كيم عميدك قوللري يورر سربسر

چونكه ديوانه ايشتدي بو سوزي   آسمانه قرشو دوندردي يوزي

ديدي اي عالملره پروردگار   كور عميدك قوللرين اي كردگار

اوكرن اندن بنده پرورلك يولن   كور نه رسمه كامران بسلر قولن

بو بله حال اهلي ايسك مسرور بس   ايلسك كستاخلق معذور بس

كوردكلسك ايتمه پرواز بلند   ايلمه كندو اوزنكه ريشخند

ايليو كستاخلق ديوانه لر   غم دكل كرنار عشقه يانه لر

ايلمز بو قوم فرق نيك و بد   بلور انجق كيم اودر فرد واحد

حكايت ديوانهٔ ديگر

بر عجب ديوانهٔ شوريده حال   تن برهنه پادشاه پر كمال

قش كونيدي برف ايدي باران ايدي   آج ايدي ديوانه هم عريان ايدي

شدت سرمادن اول مرد خدا   واردي بر ويرانه ايدندي جا

چونكه اول ويرانه ده ايتدي پناه   باشنه بر طاش دوشدي ايتدي آه

باشي ياردي و قان اولدي روان   ديدي كيم اي پادشاه انس و جان

بس دكلمي آج و عريان ايلدك   هم باشم ياردك يوزم قان ايلدك

اولكه جاني محرم دلدار اولور   آنك بو يله حاللر بسيار اولور

كاه اولور كيم محرم دركاه اولور   كاه اولور همرنك طفل راه اولور

حكايت حكومت كستردن مير كاريز

وار ايدي كاريزده بر خوش صفت   قونشيسندن بر خر آلدي عاريت

آلدي و كتدي دكرمندن يكا   غالب اولدي ناكهان اويقو اكا

چونكه ياتدي ويره قويدي سري   كلدي بر قورد اول زمان يدي خري

صاحب خر كلدي دعوا ايلدي   حاكم كاريزه شكوا ايلدي

چون اميرك قرشوسينه كلديلر   قصهٔ بر بر حكايت قيلديلر

ديديلر فرمان سنكدر اي امير   اولمشز درساكه بز فرمان پذير

كيمه لازمدر غرامت سويلكل   لطف ايدوب بو مشكلي حل ايلكل

ديدي تضمين ايلدم بن بو خري   اكا كيم قوردي صالبدر سربسري

اكا لازمدر غرامت بي كمان   خونبهاسن آندن استرسز همان

كمسه يه يوبن غرامت يوقدرر   جمله كاري ايشلين هب حقدرر

حال خاتوناني مصره قيل نظر   ايتدي بر مخلوق آنلره كذر

بس تعجب ايتمه كنمه ديوانه لر   كسب حالت ايلسه حقدن اكر

تا او حالتدن اولوب مستانه وار   سويليه هر نه اولورسه آشكار

جمله آندن اكا سويلرلر قمو   جمله آندن آني استرلر قمو

حكايت قحط مصر و جواب ديوانه

مصرده بر قتلق اولدي بر زمان   خلق اكمك اوستنه ويرردي جان

خلق اكثر آجلقدن ويردي جان   بعضيسي هم نيم مرده ناتوان

كوردي بر ديوانه آني ناكهان   ديدي كيم اي خالق كون و مكان

چونكه درلك يوغيدي اي پادشاه   از برادينك بولادي يا اله

اهل دل كستاخ اولور كاه اولور   عندا استر اول زمان كه آكاه اولور

حالت ایروب یجلك ایتسه ناکهان   طتلو د لله عذرین استرلر روان
کاه اولور کیم محرم اسرار اولور   کد وجودندن دخی بیزار اولور
هر نه کیم دیوانه ایلر لاجرم   عفو اولور چون اولدی مرفوع القلم
هر نه کیم ایتسه یمان و یخشی اول   حق تعالی جمله سن ایلر قبول

حکایة دیوانه دیکر

اولدی بر دیوانه زار و ناتوان   بس که طوتدی طاشه آنی کودکان
قچدی آخر کیردی بر ویرانیه   کنج ویرانه یارر دیوانیه
وار ایدی باجه سی اول خانه نك   طولو یاغدی باشنه دیوانه نك
یاره دی باشن قانن ایتدی روان   آنده بیهوده سوزن آچدی دهان
بیلمدی طشرہ یغان نه یو حنسه طولو   ویردی دشنام ایلدی آنده غلو
دیدی ای مادر زنا لرنك طوردك   اوشته باشم یاردیکوز بر کل کوردن
بعده بیلدی که طولو در یغان   نادم اولدی سوکرکندن اول زمان
دیدی یا رب بیلمدم معذور ایدم   سهو قلدم غفلتیله کور ایدم
ایلمه ماخوذ یا رب ویر امان   هر نه دیدمسه بنم ای مستعان
اورسه بر دیوانه کیم بو رسمه لاف   ایلمه انکار اکا صنمه کزاف
اولکه دایم مست و لا یعقل اوله   بی نوا و بی کس و بی دل اوله
عشقله راه خرددن دور در   عاشق و دیوانه خود معذور در
طوت لسانك ایلمه انکار اکا   یوحنسه انلر ضرر ایر دسکا
خلق عیبندن لسانك دور طوت   عارف ایسك جمله معذور طوت

حکایة شیخ واسطی رحمة الله علیه

واسطی کیم مست و سرکردان ایدی   حیرتیله بی سر و سامان ایدی
ایلدی قبر جهود اوزره کذر   عبرتیله آنلره قلدی نظر
دیدی بونلر جمله هپ معذور در   کرچه بونلردن عقل غفلتده دور در
بو سوزی بر منکر ایشتدی یکو   کلدی آندن قاضیه ویردی خبر
شیخه دعوت ایلدی قاضی روان   دیدی تهدید ایله ای شیخ زمان
اوشبو حرفه منکره قاضی دکل   جمله اهل دین اولن راضی دکل
واسطی دیدی که بو قوم تباه   اولمسه حکمجه کر معذور راه
لیك حکم حقده هپ معذور در   حقك امری جمله مقدور در
سنده انلر کبی اول وارای کرام   سنده هم معذور اوله سن والسلام

سوآل مرغ دیکر

دیدی مرغك بیری کیم بن عاشقم   جمله دن آزاده رندم صادقم
چون بکا مسکن اولو بدر قاف عشق   اوردم بن کیجه کوندز لاف عشق
دهردن قطع علایق ایتمشم   نامی بن تا که عاشق ایتمشم
عشقده هر دم بکا چون کار و بار   هر کسك کاری دکلدر بویله کار
دلده بن تخم محبت اکمشم   عشق ایچنده چوق جفالر چکمشم
وقت اولدی کیم ایرم دیداره بن   نقد جانی صرف ایدم دلداره بن
چشم جانی وصلله روشن ایدم   مجلس ایچره دست دکوردن ایدم

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا کیم چوق اورمه لاف / عشقه صغمز لاف و عشق اولمز گزاف
کورنسیم دولت ایرسه یاردن / پردهٔ رفع ایتسه روی کاردن
بو سنی جذب ایتسه کندو کاشانه / داخل اتسه خلوت اسرارینه
لایق اولور اول زمان دعوی سکا / کوستره دیر معنی اول دعوی سکا
عشقی آنک جانکه تأثیر ایده / جانکی جمله جهاندن سیر ایده

حکایة درخواب دیدن مرید بایزیدرا

گتدی چون دار جهاندن بایزید / خوابده کوردی آنی برخوش مرید
اول مرید اکا دیدی کای شیخ پیر / کیم سکا نه قلدی منکر له نکیر
دیدی گلدی چون اول ایکی نامدار / باکه صوردی سکا کیمدر کردکار
دیدم انلاره که اولمز بو سؤال / نه سزه و نه بکا هرگز کمال
کیم دیسم کردیم اول الله بس / بو سخن بندن اولور مطلق هوس
اول دیسه قولیدر اول آشکار / اول زمان بر نقل اولوردم نامدار
کر بکا قولیم دیمزسه اول اله / بن قولیم دیدیکم اولور گناه
اولمز ایسم بنده لکن پای بند / قولیم دیدیکم اولمز سودمند
بن آنک عشقنده بر افکنده‌یم / وار امیدم کیم دیه اول بنده‌یم
کر خدا بر قولنه عاشق اولور / عاشقم دیمک اکا لایق اولور
عشق سندن اکا اولورسه اکر / ساکه لایقدر دینه اول ای پسر
ذی سعادت کاول سکا عاشق اوله / خلعت عشقی سکا لایق اوله
اختیار اندن در سندن دکل / اشبو کارک لایقی سن بن دکل

حکایت درویش عاشق خدا و جواب هاتف

اولدی بر درویش چون عشقیله زار / آتش عشقیله دایم بی قرار
نار عشقه یانوب اول وارلغی / ایشدن فریاد ایدردی زارلغی
جوش ایدوب شور محبتدن دلی / دوشمش ایدی مشکل اوزره مشکلی
یوللر اوزره اوتوردی بیقرار / دیر ایدی و اغلر ایدی زار زار
نیجه بر بو نار حسرت نیجه بر / نیجه بر بو درد فرقت نیجه بر
اغلمقدن دیده ده یاش قالمدی / نفرت ایتدی یار و یولداش قالمدی
گریه و آهیله اولدم دربدر / شمدی یاش یرینه کوزدن قان اقر
دیدی هاتف اکا کیم چوق اورمه لاف / سن نه سن بو عشقه دوشمش سن گزاف
دیدی کیم بنمی اکا دوشدم سکر / اول بکا دوشدی ایدوب خونین جگر
بن نیم کیم آتش عشقه دوشم / اول بکا دوشدی که آندن سرخوشم
بن نه ایتدم اول بنی ایتدی زبون / اندن اولدی دیده و دل غرقه خون
دوشسه جانه عشق ربانی اکر / بیله کندو کندن آنی ای بی خبر
سن ضعیف و عشق بر کار عظیم / قنده لایقدر سکا اولمه سقیم
کر سکا اول عشق دیرسه ای غلام / ینه کندو لطفیدر اول والسلام
قوی بو کاری اوییه نفس ضایعه / محو کل اول صنعی قوی صانعه
سن عجب ای ساده نه کاره سن / هیچ کاره بر عجب آواره سن
حاضر اول و فکره دیب ایتمه صقین / عشقه و عشاقه عیب ایتمه صقین
داخی عشقک سرینه سن ایرمدک / روی معشوقه نهانی کوردمدک

آدین ایشیدوسن آنك سن همین — كوردمك ایشتمك كبی اولمز یقین
عشقی معشوقك بوزینه سیر قل — چونكه كوردك داخی ترك غیر قل
كركوروسك كندوكی سن ای فلان — دیندن ایماندن چیقرسن بی كمان
عاشق اولنجه بود ایله نابوددن — عشق كادین كوردیوروی محموددن

مهمان شدن شاه محمود در گلخن

بركیجه محمود شاه كامران — واردی بر گلخنده اولدی میهمان
كوردی گلخنجی آنی چون اول زمان — دوشدی اوتینه خاكستر همان
ایلدی تعظیم یعنی كیم شهی — قویدی شاه و كندو برنان تهی
شاه الوردی اول اتمكدن یدی — عادت واركامله شكرین ادی
شه دیدیكر بو كیجه بو گلخنی — عزر ایدرسه اولدوردم بن آنی
عاقبت چون كتمكه عزم ایتدی شاه — دیدی گلخنجی اكا كای پادشاه
اوشته كوردك خانه وایوانمز — بی تكلف اولدیكوز مهمانمز
میلكز اولورسه بر داخی اكر — یوقدر تكلیفمز سوز مختصر
میلك اولمزسه كرای شاه جهان — گلخنیه اكسك اولمز میهمان
لیك براوغورده اوتونمه بجی — كرچه سن شاه جهان بن گلخنی
سوزلرندن حظ ایدوب شاه جهان — ایدی كره داخی اولدی میهمان
روز آخر شه دیدی ای گلخنی — ایسته برشی بهر مندایدم سنی
دیدی عرض حاجت ایتسم بن كدا — شاه ایدرمی بیلمزم آنی روا
دیدی ایسته حاجتك ای میزبان — تا ویرم آنی اكر اولورسه جان

دیدی اولدر حاجتم كیم كاه كاه — كلخنم تشریف ایده پادشاه
كر قدوم شه میسّردر بكا — جملهٔ عالم مسخردر بكا
شهریار اد وستك چوقدر سنك — لیك بر گلخنجیسی یوقدر انك
شاه اكر كاهی كلورسه گلخنه — كافرم ویردسم آنی كلشنه
چونكه گلخندن اجلدی دولتم — بس شقاوتدر بویردن رحلتم
بونده یتدم دولت عظمایه بن — بونی ویرمم ملكت دنیایه
چونكه سندن گلخنم روشن اولور — ینه سندن ایستدیكم سن اولور
بن نه دنیا استرم نه تاج و تخت — سنسن انجق ایستدیكم ای نیك بخت
بن نه لازم كیم اولم شاه جهان — باكه بسدر شاه اولورسه میهمان
عاشقه كر عشق جانان كار اولور — اكا غیر عشق جانان بار اولور
استرم كیم عشقم اردتّه نوبنو — ملك دنیا عشقه نسبت نیم جو
بیلدم غیری ایرشسم عشقه بن — سیل قطره ایلمز بحره ایرن
عاشق اولدر دل ویروب لذاتنه — باقیه لطفینه وآزارینه
هرنه دكلو عاشق اولورسه كشینه — ینه عشقه طالب اولمقدر امنیه
كوردی بر سقایی بر سقادجی — دیدی باكه صو ایچوركل ای اخی
دیدی اول سقا اكا ای نوجوان — وارسنك مشكده هم آب روان
كندو صویك وار ایكن ای پاك خو — نه عجب كیم صو دیلر حمال صو
دیدی صو ویر باكه ای شو دیده حال — كندو صویمدن بكا كلدی ملال
اولدی جنتدن دل آدم چو سیر — آنكیچون كندم اولدی دلپذیر

طلبیدن شفا از سقا

دوشدي چون عشق جديده غني — صاندي برقاچ بغدايي ايچون جنّتي
اولدي عاري دردو شدي جاننن — تازه لندي عشقه نوا ولدي بنه
آني ناچيز ايتدي عشقك پرتوي — ايلدي نابود كهنيله نوي
چون وجودين جمله افنا ايلدي — هيچ ايله كوكلن تسلا ايلدي
اوز وجودندن چو بي ولدي كشي — اولدي اول دم كيم كيشينك ايشي

سوآل مرغ ديكر

ديدي مرغك بيري كاي اهل حال — ظنّم اولدر كا يلدم حاصل كمال
چوق رياضت چكدم اولدم خسته حال — تا ايدنجه دنيه ده كسب كمال
بنكه حاصل ايلدم بر بويله كنج — بونه لازم كيم چكم صحراده رنج
چونكه اولدي مقصدم حاصل بنم — كتمكم سيمرغه بس مشكل بنم

جواب هدهد

ديدي هدهد اكا اي اهل غرور — بنلكندن او زمرادندن نفور
كل انانيتله مغرور اولمغل — معرفتده دآيما دورا ولمغل
ديو نفسك بس كه بولمش ساكه دست — ايلمش ابليس مغزكده نشست
ينچه بر نفسه كرفتار اوله سن — مبتلاي ظن و پندار اوله سن
نور پندار ايتديكك هبا ردر — سن صانورسن ذوق اول پندار در
غرّ اولمه سالك مرده اول — نفس و شيطاندن صقين كل اكاه اول
يولا وار خصمك قوي سن بي سلاح — ايمن اولمه بولمغ استرسك فلاح
ايله عرفان ايله دفع شرّ نفس — اولدي زخم كژدمه درمان كرفس

نفسدن كورنور اولورسه آشكار — اكا مغرور اولمه كيم اولور او نار
يول قرا كوردر ديو اوصانمغل — نور كوردم ديو ناره يانمغل
كندو پندار كدن اول فارغ اول — تا قكده بير اولا ردّ و قبول
چقمينجه پردهٔ پنداردن — يوق نصيبك نقطهٔ پركاردن
تاكه قالدك پردهٔ پندارده — يوق وجودك ذرّه جه مقدارده
ذرّه جه اولسه وجودكدن اثر — بت پرست اولدك وكافردن بتر
وار لغيله كوريتورسك بر نفس — مبتلاي قهرسن اي هيچ كس
اوله سن پندار ايله اي خود نما — روزكار اوورسكا دايم قفا

حكايهٔ شيخ ابوبكر نشابوري

شيخ ابوبكر نشابوري سحر — ايلدي برقاچ مريديله سفر
بر حماره شيخ اولمشدي سوار — بر قواره اوردي ناكه اول حمار
شيخه اندن كلدي بر حالت روان — نعره اوردي جامه سن يرتدي همان
شيخ چونكيم بويله بر كار ايلدي — كيمي عيب و كيمي انكار ايلدي
ايتدي آخر بر مريدي اندن سؤال — كيم ندندن شيخه بويله وجد و حال
شيخ ديدي ايلدم چونكيم نكاه — طولمش اصحابيله كوردم جمله راه
اردم اوكوم جمله كثرتله مريد — ديدم اولدم بايزيددن بن مزيد
كيم بكا بو جمله خدمتكاردر — حشر اولدقده اميدم واردر
كيم اولوب محشر كوننده سرفراز — اوله بندن اوليا اهل نياز
ديدي بن بو فكري ايلركن سحر — طعن ايچون باكه جواب ويردي خر

یعنی هر کیمکه اوره بر بویله لاف / جانه آتش براقدی بو ملاف
تاکه عجب و کبر ایله مغرورسن / عجبی ویر باده غروری ترک قیل
هر زمان عجبیله بر لون اولمغل / تاکه وار درسنده سنلکدن نشان
کرمن ویادن اولاسن سن امین / جهد ایدوب کوبنلکک ایتسک فنا
بن دیمه زنهار کورسن بلا / بن دیمکدن اولدی شیطان مبتلا

کون خر ویر جوابینی کذاف / باکه آندن حاصل اولدی اوشبو حال
سن حقیقت مذهبندن دورسن / نفسده اولن حضوری ترک قیل
کبر ایله مانند فرعون اولمغل / مؤمن اولمزسن منافقسن همان
ایکی عالم دشمنک اولور همین / مه کبی ظلمتده ویرسن ضیا

خطاب حضرت حق با موسی

حق تعالی دیدی موسایه که وار / آل شیطاندن نصیحت آشکار
ایتدی موسایه بو سوز غایت اثر / راست کلدی یولده ابلیسه مکر
ایلدی ابلیسدن موسی سوال / اول جوابی کیم دیمشدی ذو الجلال
دیدی چوقدر دنیه ده بن سن کبی / بن دیمه تا اولمیه سن بن کبی
کر اولورسه سنده قیجه زنن لك / کفر اولور اول بر کز اولمز بنده لك
انتها سی بو یولك ناکا ملك / بخشیه نامی عاشقك بدنا ملك
کیم بو یولده هر کیم اولور کامران / باشنه بیك طاش اورورلر هر زمان

القول بالتمثیل

دیدی بر خوب لینك کرچك ادی / مبتدی ایشون قرا کوده بری

کیم اولوب مستغرق بحر شهود / اولیه عیننده چرکین بر وجود
کیم اکا بر نسنه کر ظاهر اولور / عز اولوب ناکهان کافر اولور
سنده اولن فتنه وخشم وحسد / ساکه کورنمز کوزکده وار رمد
کوجه سن کورمز سن آنی دآیما / لیك آنی هب کورر مرد خدا
بس وجودك کلخن براژدها / کیجه کوندز خدمت ایلرسن اکا
ایلیوب اول اژدهایی پرورش / حاضر ایلرسن اکا خواب و خورش
بلکه اصلك خاکله خوندر تمام / بو عجب کیم ایکیسی داخی حرام
سن بو ایکی نسنیده اولدك اسیر / کیم بری اولدی نجس بیری حقیر
هر نه کیم وار دلدن اوزکه ایله حس / هم حرام اولدی بلاشك هم نجس
سن دروندن خبثنی کورسك اکر / بویله فارغ اوتورمیدك مکر

حکایت شیخ با سک وسوآل سایل وجواب او

وار ایدی بر شیخ ویاننده سکی / چکمز ایدی هرکز آندن آنکی
دیدی بر سایل اکا کای اهل راز / نیچون ایتمزسن بو سکدن احتراز
دیدی بونك ظاهری اولدی پلید / باطنمده وار لیکن نا پدید
اولکه آنك ظاهرنده در عیان / باطنمده جمله اولمشدر نهان
باطنم چون ظاهر سکدر بنم / بس او سکدن نو بیله نیکدر بنم
ساکه کر اولورسه برشی سد راه / بص برابردر بلورسك کوکاه

حکایت عابد دراز ریش

حضرت موسی زماننده مکر / وار ایدی بر عابد بس معتبر

کرچه ایلردی عبادت روز وشب   بولمز ایدی باطنی ذوق وطرب
بو صقالی وار ایدی غایت دراز   کاه طرهدی آنی ایدوب نماز
دیدی برکون موسیه کیم ای کلیم   ای سپه سالار راه مستقیم
طوره وارد قده خدادن ایت سؤال   کیم نیچون یوق بنده هرکز ذوق حال
صوردی حقدن بو سوزی چونکه کلیم   موسیه ویردی جوابی اول کریم
کیم آنک طاعتی نامقبولدر   کیم دمادم ریشنه مشغولدر
کلدی موسی اکا چونکه سویلدی   صاقلینی یولدی فریاد ایلدی
کلدی موسایه چو جبریل امین   کیم صقالینه مقیددر همین
طارهدی یولدوغی هب ریشندر   ایکیسی داخی همان تشویشدر
هر نه کیم اولسه سکا حقدن حجاب   مانع اولور کر خطا وکر صواب
ای صقال مشغولی اولن دردمند   نیچه بر الدرسی بو ریش خند
کچ بو صورتدن اولوب مرد خدا   ای صقالدن اوتانمز بی حیا
برکون اولور غرق ایدر دریاسی   نفرت ایلرسن صقالدن ای ولی

حکایه فتاده شدن درازریش بلب دریا

بر بیوک صقللو ایله بر زمان   دوشدی دریایه کیدرکن ناکهان
کوردی ساحلدن آنی چونکه بر ار   دیدی اول توربایی یولکن کیدر
دیدی بو توربا دکل ریشمدر   بحر و برده بلکه تشویشمدر
دیدی ریشنک بو ایسه ای ناتوان   کندوکی سن غرق دریا بل همان
موجب فخر اولسه کر بو ریش وصوف   بس نیچون فخر ایتمیه تیس وخروف

سنکه فکرک هر زمان بر لون اولور   ریشنه مغرور اولن فرعون اولور
نفس وشیطان اولدی فرعونک سنک   طوت کلیم آسا صقالندن انک
اولمه بو فرعونله سن هیچ یار   جنک ریشا ویش قل مردانه وار
فخر ویرمز آدمه موی وصقل   اهل حال اول قال وقیلدن واز کل
پارهدر عوف عجمده ریش چون   فکر مرهم ایله کل بو ریش ایچون
بلمه کندو ذاتکه عزت اسینی   ایله چاروب ره خدمت آنی
دین یولنده اول کشی فرزانه در   بلمیه کیم ریشنه شانه نه ایله
دایم اوله کاذر بی آفتاب   یا اوله دهقان اولدی جوی آب

حکایه صوفی و خرقه شستن وی

خرقه سن یایقردی صوفی کاه کاه   قیلر ایدی کوکی یوزین ابر سیاه
خرقه سی چونکه اولدی غایتله اتک   باشنه جمع اولدی فکر دنیه نک
واردی صابون المغه اول ناتوان   کوک یوزینی قپلادی همان بولوت
دیدی صوفی قالیوب صبر وسکون   بن موبز الماغه کلدم ای بولوت
صاتمغه صابون الوردم بن بو محل   بن سنکیچون یومشم صابوندن ال

سوال مرغ دیکر

صوردی مرغک بیرسی کای محترم   بو سفرده بن نه ایله بن شاد اولم
لطف قل بلدر بکا تا شاد اولم   رشد حاصل ایلیوب آزاد اولم
بو سفرده رشد لازم مرد اره   تاکه رشد ایله مرادینه ایره
بنده یوقدر چون یقین رشد حمید   ایلرم خلقه دمادم طعن وعید

جواب هدهد

دیدی هدهد آنکله شاد اول | بنده ایسه‌ک جمله دن آزاد اول
چونکه جانك آنکله شاد اولور | جمله رنج و غصه دن آزاد اولور
جملهٔ عالم آنکله زنده در | آنکله نه فلك کردنده در
سن دخی بس آنکله خرم اول | دنیه و عقباده شاد و بیغم اول
آندن اوزکه وارمیدر ای هیچ کس | کیم آنکله شاد اوله سن بر نفس

حکایهٔ مرد مجذوب

بر عجب شوریده مجنون وار ایدی | کیجه کوندز مسکنی کهسار ایدی
اولمشیدی واله و آواره سته | وحشیلرله اولمشیدی همنشسته
بر کیشی وارسیدی یانینه روان | آکا بر حالت کلوردی اول زمان
تا یکرمی کون اولیجه صبح و شام | رقص ایدردی و دیر ایدی اول مدام
مرد و تنهایم و هیچ انبوه نی | ای همه شادی و هیچ اندوه نی
یعنی تنها یوز که هیچ اغیار یوق | ای قمو شادی سن و اکدار یوق
دل کانوکله اوله درد اولمز ابد | آکا دل ویر کیم دل اولمز آنده رد
شوقی بریده کوکلك اولسه مبتلا | ساکه اولمك اولمیه هرکز روا

حکایهٔ مرد عاشق

وار ایدی بر عاشق زار و نزار | جان ویرورکن اغلر ایدی زار زار
هدهدینك بیرسیی ایتدی سوال | کیم نیچون اغلرسن ای شوریده حال
دیدی اغلرسم یرید رای حبیب | کوکلم آنکله درد اولمك عجیب

دیدی همدم چون آنکله در کوکل | ساکن اولمق اولقدر مشکل دکل
دیدی هر کیم کوکلی آنکله اولا | آکا اولمك اولدی هرکز روا
بولسه کر بر دل خدا ایله وصال | آکا اولمك مطلقا اولور محال
واقف اولسك کر بو سره بر زمان | شادلکدن ایده سن ترك جهان
هر کیم آنك وارلغندن شاد اولور | اوز وجودندن بکر آزاد اولور
شوق کلدن شاد اولن بلبل کبی | کل اجل دایم جهاندن کل کبی

کلام مرد عزیز با تمثیل

بر عزیز ایدردی تیمیش یل تمام | شادلکله ایلرم عیش مدام
کیم انك کبی اقدم وار بنم | بنده لیکینه پسندم وار بنم
سنکه عیب خلقله مشغول سن | سر غیبندن حقك معزول سن
بس که هر ساعت اولورسن عیب بین | شویله بل کیم اولمیزسن غیب بین
خلق عیبن کورمدن آزاد اول | عشق غیب مطلقیله شاد اول
غیرینك عیبینه اولورسن بصیر | کندو عیبك کورمدن اولور ضریر
سن اکر اوز عیبکه مشغول ایدك | نیجه یوز بیك عیبله مقبول ایدك

حکایهٔ عیب کردن مست بمستی دیگر

وار ایدی بر مست لا یعقل کشی | کیجه کوندز شرب خمر ایدی ایشی
بر کون ایچمشدی زیاده چوق شراب | اولمش ایدی حالی بالکلی خراب
کوردی بر هشیار آنی بویله حال | کیم اوزندن کچمش اولمش بی مجال
بر چواله قویوب آنی اولزمان | اوینه آلوب کیدرکن ناکهان

کوردی بو حال ایله بر مست مدام   دیدی اول مست اول اکا کای جدام
آز ایچیدك بو شرابی ای فلان   اولمیه ایدك تا که رسوای جهان
دیدی عیبکدن نظر لودر برجوال   غیر عیبندن ایدرسن قیل و قال
عیب بین اولدی او کیم عاشق دکل   سر غیبی بلکه لایق دکل
عشقدن کر سنده اولسه بر اثر   جمله عیبی کوردك سن هنر

عاشق شدن مردی با زن

وار ایدی بر عاشق شوریده دل   عاشق ایدی بر زنه بو نیچه ییل
اول زنك عیننده وار ایدی بیکر   پاره جه بر آق بك نیچه زمان
عاشق اندن اولمز ایدی باخبر   کرچه ایلردی اکا هردم نظر
اولسه عاشق عشق جانانیله زار   روشن اکا هرکز عیب یار
عاشق اولور عشق جانانیله کم   حبك الاشیا یعمی و یصم
چون مجازی عشق ایدی بولدی زوال   ایردی چون معشوقدن اکا ملال
عشقی القصه اولوب نقصان پذیر   چون وصال دلربادن اولدی سیر
ظاهر اولدی اکا عیب چشم یار   دیدی نه وقت اولدی بو بك آشکار
دیدی عشقك اول زمان کیم اولدی کم   هم بو خسته اولدن بوبله وار ایدی
عشقکه چونکیم سنك ایردی زیان   عیب عیننده او دم اولدی عیان
نیچه بر بو وسوسیله شور دل   کندو عیبك بر کون ای کوردل
نیچه بو ایل عیبنی کورر کوزك   کورنجه معیوبسن بو قله اوزك
کندو عیبك کورسکا اولسه عیان   اونودردك غیر عیبن ای فلان

حکایه زدن محتسب مستی را و جواب او

محتسب بر سرخوشه اوردی حد   دیدی سرخوش اکا کیم ای بی خرد
سکر ویرسیدی اکر نان حرام   بندن ارتوق مست اولوردك مدام
سنده مستلك حددن افزوندر نهان   سا که آنك مستلکی اولمز عیان
حددن افزون باکه جور ایتمه ایکن   کندو عیبکدن بر زسنده اوتن
کندو نفسك اولا تادیب قیل   عمرو زیدی بعد ازان تعذیب قیل

سؤال مرغ دیگر

صوردی مرغك بیری کیم ای رهنما   نه قلایم آنده وارنجه رجا
کردیسه سیمرغ ایت بندن طلب   بلمزم نه ایسته سم اندن عجب
قنغی شیدر جمله شینك احسنی   تا وارنجه ایسته سم اندن آنی

جواب هدهد

دیدی هدهد احسن دنیا اودر   آنی ایسته جمله اشیا اودر
جملهٔ کون و مکاندن یکدر اول   هر نه کیم استرسك آندن یکدر اول
ذره جه کر آندن آکاهك اولا   جملهٔ اشیادن اکراهك اولا
کر مکانك اولسه اول خلوت سرا   سا که اولور جمله ذرات آشنا
کیمکه یول ایلته او عالی حضرته   قنده میل ایلر مراد شهوته

حکایه شیخ علی رودبار

اولور و کیدم بو علی رودبار   دیدی جانم کیدی دردا انتظار
آسمانك قاپولارین اچدیلر   باشمه مسك ایله عنبر صچدیلر

جنت ایچره دوزدیلر مأوا بکا
دوشدیلر فرش دیبالر اکا

حاضر ایتدیلر بکا آب زلال
قدسیان ایلرنزاکم قم تعال

شکر ایله شاد وخرّم اولمدام
کا ولمدی هیچ کمسیه بویله مقام

کرچه شاد اولدم بن اول توفیقدن
چکمز ال جان دامن تحقیقدن

بر عمردر بکا ویردن انتظار
نیلرم بن جنتی ای کردکار

دیر بکا کیم صانعه اهل شهوتم
کیم سنک تک مایل هر شهوتم

بن نه جنت نه جهنم استرم
عاشقم عشقده مادام استرم

کر بنی یاقسک که خاکستر اولم
سندن اوزکه ایستمم کافر اولم

کفر وایمان بلمزم بن ای غنی
بن سنی بیلوردم الحق بن سنی

بنده هرکز حاجتی یوق کمسنک
جان سنکدر تن سنکدر بن سنک

یا الهی حاجتم ایله دوا
رهنما اول چارنه سندن بکا

حاجتم اولکیم بیلکیم الله سن
بنده بیلک قالمیه سن قاله سن

خطاب حق تعالی با داود علیه السلام

دیدی داوده خدای مستعان
قوللرومه سویله کیم ای خاکیان

اولمسه جنت جهنم غالبا
قوللغوکز باکه اولمزدی روا

اولمسه کر اورتهده بو نور ونار
باکه اولمزدی سزکله هیچ کار

بنده استحقاق وار دردایما
کایده سز قوللق بلا خوف ورجا

اولمسه خوف ورجاده واریکون
پس بنمله اولمز ایدی کاردیکوز

لایق اولدر بنکه سلطانم مدام
باکه قوللق ایده سز جاندن تمام

اندره دی جمله دن چکسون الن
طوتسون استحقاقله قوللق یولن

بندن ایروغن کیدرسون هر نوا
جمله سن بردمده ایتسون تارمار

یاقسون اوده هر نه وار جزو وکلی
جمع قلسون بر یره اولن کلی

بیله ویرسون اول کلی بردم همان
باد عزتدن اوله چون بی نشان

اولمزمانکم جمله سی افنا اولور
جمله اول کلدن اکا پیدا اولور

کر سنی مشغول خلد وحور ایده
کندودن بلکم سنی اول دور ایده

حکایة شاه محمود وآیاز

چون ایازی چاغروب محمود شاه
تخته قویوب الی ایتدی پادشاه

دی شهسن جمله بو لشکر سنک
سلطنت سور کیم قمو کشور سنک

استرم دایم که سن شاه اوله سن
اهل ملک ومنصب وجاه اوله سن

چون ایشتدی بو سوزی خیل وسپاه
کوزلرینه دنیه هب اولدی سیاه

دیدیلر کیم هیچ بر شاه بنام
ایتمدی بر قوله بو بنجه احترام

لیک بو ایشدن ایاز هوشیار
اغلر ایدی کیجه کوندز زار زار

اکا دیدیلر که سن دیوانه سن
کندوسن بلمز عجب بیکانه سن

بنده ایکن شه دی اولدک پادشاه
نیچون اغلرسن ایدرسن هردم آه

انلره ویردی ایاز اولدم جواب
دیدی بلمزسز سز دور راه صواب

انی بلمزسز که شاه انجمن
بنده سینی دور ایتدی کندودن

بن قولن دور ایتدی کوزدن پادشاه
کیم اولم هر لحظه مشغول سپاه

اولسه حکمده قمو ملک جهان
غایب اولم شاهدن بن بر زمان

قادرم هر خدمته ألا که بس … أيستم دوراولم آندن بر نفس
بیلورم بن ملك وكار و بارینی … دنیه یه ویرم آنك دیدارینی
طالب ایسك سن دخی ای اهل راز … قوللق ایله بیجه کیم ایتمش ایاز
روز و شب شوبله معطل اولمغل … قوللق ایله بویله مهمل اولمغل
چون سنکچون هر کیجه ای بوالفضول … حق سماء دنیه یه ایدر نزول
سن یتورسن غفلتیله روز و شب … بر یکدن دیرنه ای بی ادب
اوج عزتدن سنکچون کلدی یار … سن فراغتده قنی ناموس و عار
سن آنك اهلی دکلسن ای دنی … آدم ایسك سن اکر اولدر بنی
خلد و دوزخ ساکه بند راه اولور … صنمه بو سردن دلك آگاه اولور
چون بوایکیدن خلاص اولدك تمام … صبح دولت ساکه بوز طوتر مدام
کلشن جنت مقام زاهدان … باغ علیین جای عابدان
بو بوکه اول آکا سن مرد ره اول … نه بوکه دل ویرنه آندن آکاه اول
بوایکیدن کچدکیسه فرد سن … زن دکلسن عالم ایچره مرد سن

مناجات رابعه عدویه

رابعه بر کون دیدی کای مستعان … دشمنه ویرکاردنیایی همان
دوستیکه آخرت ویرشاد قل … ایکیسندن نه بنی آزاد قل
کرچه دنیا و آخرتدن مفلسم … غم دکل بردم سکا کرمونسم
بویله مفلسلك بکا سندن یتر … کیم بکا مطلوب سندن سن یتر
دنیه وعقباده حاشا ناظرم … سندن اوزکه ایستمم کرکافرم

کیمکه آکا مالك اولدی کل آنك … دکمیه عالم قنده بول آنك
جمله موجود معدوم الوجود … مثلی وار الا ذخلاق الوجود
هر شیه کیم ایستسك وار در نظیر … اولدر الحق لا نظیر و ناکزیر

حطاب حق تعالی بداود

خالق الآفاق من فوق الحجاب … ایتدی داوده بنیه بو خطاب
کیم نه شی کیم وار کون ایچره عیان … خوب و زشت و آشکار و نهان
جمله یه وار در عوض الا بکا … نه عوض نه ضد نه همتا بکا
یوق عوض باکه بکا قل بنده لك … ساکه جانم ایله جان کنده لك
ناکزیرم ساکه بن ای مرد خام … غافل اولمه بو نفس بندن مدام
بندن آیر وجسم و جانی ایسته مه … هر نه کلسه ساکه آنی ایسته مه
آندن آیروای طلبکار جهان … سن انکچون خلق اولمش سن همان
ایکی عالمده اودر مقصود کل … خالق کون و مکان معبود کل
بو جهاندن چون هیچدر ایله حذر … هیچه صاتمه سن آنی ای بیخبر
قلمه اندن اوزکه یه هرکز نظر … مایل اولمه هر نه کورسك قل کذر
بیدا آندن غیری کر جان ایسه ده … کفردر دل ویرمه ایمان ایسه ده

یافتن شاه محمود لات را و شکستن

ایلدی هنده غزا محمود شاه … صیندی کفارك بتن اول پادشاه
اول بنی بولدی که دیرلر آکا لات … اول کلیساده که دیرلر سومنات
جمع اولوب هندیلر آنده اول زمان … کلدیلر آکا که ای شاه جهان

لطف ایدوب معبود فرمانك بزه — ویره لوم یوز آغزی جوهر سن
اولقدیلوا اردی قوم ناسزا — شاه أصلا ویرمدی آکا رضا
برکشی دیدی کای شاه جهان — صاقنسکوز آنی بزه اولمز زیان
شه دیدی کیم قورقرم دوز حساب — حق تعالی أیلیه باکه عتاب
دیه أیدك آرزو محمودی کوش — اولدیلر چون بت تراش و بت فروش
آتشه یاقدی آنی اول شهریار — بیك اوکلو چقدی جوهر آشکار
شه دیدیکیم لایق لایی کورك — حق تعالیدن مکافاتی کورك
بیلورکی سنده صندای پسر — بت کبی تا اولیاسن در بدر
دوست شوقیله بت نفسیکی یاق — کورنه جوهر حاصل اولور ساکه باق
چون أیشتدك جانله قول ألست — بس بلیدن أیله کوتاه دست
بسته عهد ألست اولدك ازل — سرکش اولوب بس بلیدن چکمه أل
چون ازلدن أیلدك اقرار اکا — آخرین أیله انکار اکا
ناکزیر اولدر آنی قل اختیار — عهدکه بالله وفا قل زینهار
جونکه اولدك بسته میثاق اکا — صکره جایزمی کاوله سن عاق اکا

حکایة نذر کردن شاه محمود

دیدیلر محمود شاه کامران — چکدی هند اوستینه جیش بیکران
شاه هندك لشکری جوق ایدی — اول سببدن شاه پر افکار ایدی
أیلدی حقیله عهد اول دادکر — کیم اکر بو لشکره بولم ظفر
هر غنیمت کیم آلورم اولزمان — أیلیم نذر فقیر و عاجزان

عاقبت چون بولدی نصرت شهریار — چوق غنیمت حاصل اولدی بی شمار
اولقدر اولدی غنیمت بی قیاس — عدینه قادر دکل حکمت شناس
قوللرندن بیرینه شه دیدی وار — أیله درویشانه بو مالی نثار
بنکه قلدم حقله عهد ای کیا — لازم اولدیکیم أیدم عهده وفا
دیدیلر کیم بو نجه مال و کنج و زر — حیفدر کیم بیهده الدن کیدر
یا سپاهه ویرکه چکدیلر تعب — یا خزینه أیله آنی ای عجب
شاه حیران أیلدی بو افتکار — قنغی کاری أیلیه تا اختیار
اول محلده کچدی بر دیوانه ار — بو الحسین آدلو عجب فرزانه ار
شه دیدی بوبکله أیدم مشورت — کیم بودرهم فی غرضهم بی جهت
چون چاغردی آنی اول شهریار — أیتدی آکا بو اموری آشکار
دیدیکیم ای پادشاه محتشم — جمله کارك بر جوبه دکمز بو دم
حقله هیچ داخی کارك یوقیدر — بو بخس آنك یولینه چوقیدر
برکون اولور دینه دوشرسه کار — قل وفا عهدیکه آندن أیله عار
ساکه نصرت ویردی بولدك چون ظفر — سنده خی بو فکری کوکلکدن کیدر
کندو کارین أیلدی چونکیم خدا — سنده کندو کاریکی أیله ادا
اول نذری محمود هم أیتدی نثار — عاقبت محمود اولدی شهریار

سؤال مرغ دیکر

صوردی مرغك بیری کای کان ادب — نه بضاعت آنده وار ایجد عجب
سو یلیکل آنی بن بی آکهه — تا آنی أیلتم و عالی درکهه

شاهه زیرا تحفه لایقدر نفیس   تحفه سز آدم اولور غایت خسیس

جواب هدهد

دیدی هدهد اکا کیم فرمانده اول   ایلت آنی آنده کیم یوق آنده اول
هر نه کیم وار آنده هب موجود در   آنی ایلتمک چونا محمود در
علم وار در آنده و اسرار وار   طاعت روحانیان بسیار وار
آنده ایلت سوز جان و درد دل   گر ایدرسک آنده آنی تحفه قل
درد دلدن ایلسک بر آه اگر   ایریشور اول حضرته بوی جگر
جایگاه آه مغز جاندر   قشر جان چون نفس نافرماندر
سوز درد عشق و مغز جان ییر   عاشق بیچاره بویله نان ییر
آب و نانی عاشقک بس آه در   سوز آه و محنت جایگاه در

حکایت چوب زدن زلیخا یوسفرا

چون زلیخا یوسفی حبس ایلدی   بر قولینه امر قلدی سویلدی
یوسفه تا بر لت محکم اوره   اکا الّی چوب مستحکم اوره
دیدی شویله اور که فریاد ایلیه   تا که بندن قصد امداد ایلیه
اکا طاقتدر چوب سختک دادنی   ایشیدم تا ناله و فریادنی
یوسفک روین کورنجه اول غلام   قیمدی چوب اورمغه اکا تمام
وار ایدی بر پوست آنده اول زمان   یوسفه اول قول دیدی کیم ای جوان
اوره یم بن پوسته چوب گران   سن اورمدم آه و افغان ایت همان
اوردی غنجه پوسته چوب استوار   یوسف اولدم ایلر ایدی آه و زار

ایشیدوب دیدی زلیخا اول قوله   شویله بک اور کیم تنی مجروح اوله
یوسفه قول دیدی ای خورشید فر   چون زلیخا جسمکه ایده نظر
چون تنکده کورمیه چوبک یرین   قطع ایدر بن بنده نک بی شک سرین
گرچه کیم بو چوب ایدر سنده نشان   اوره یم تا ایده کوده کره نشان
صویدی اول قول یوسفی چون اول زمان   گلدی فریاده زمین و آسمان
قوتیله اوردی اکا چوب سخت   دوشدی خاکه آه ایدوب اول نیک بخت
چون زلیخایه اول آه ایتدی اثر   دیدی اوشته بودر آه کارگر
بوندن اول آهلر بیجای ایدی   بی اثر بیهوده هوی و های ایدی
ماتم ایدوب اغلسه یوز نوحه گر   آه صاحب درد اولندر کارگر
اولسه گر بر حلقه ده یوز غمزده   حلقه ده اولور کمین ماتم زده
سن که مرد صاحب درد اولمدک   صف مردان ایچره سن مرد اولمدک
کیمده اولسه درد عشق و آه سوز   هیچ راحت اولمز اول نه شب نه روز

حکایت غلام و خواجهٔ او

وار ایدی خواجه و آنک بر قولی   ییقه مشدی آب دنیادن الی
صبح اولنجه اول غلام پاکباز   هر گیجه قالقوردی قیلوردی نماز
خواجه اکا دیدی کیم ای پاکدل   گیجه قلقانده بنی بیدار قل
تا طوروب بن دخی پاک ابدست الم   بن سنک برله نمازیمی قلم
قول دیدی هر کیمسه کیم دیندار اولور   کیمسه اکا ایتمدین بیدار اولور
کیمده کیم درد اولسه اول بیدار در   روز و شب بجه درد اولنی کار در

كورسنى بركمسه بيدار ايليه — اول سنكچون كم دركار ايليه
كيمه كيم بر درد يوق مرد اولمز اول — دين يولنده صاحب درد اولمز اول
هر كيمه كيم درد ايله اولسه سرشت — ايلمز پرواى دوزخ يا بهشت

حكايهٔ شيخ بوعلى طوسى

بوعلى طوسى كه پير عهد ايدى — سالك وادى جد و جهد ايدى
اول قدر حق ويرمش ايدى عز اكا — كمسه مالك اولمدى هركز اكا
ديدى يارين اهل دوزخ زار زار — اهل جنتدن صوررلر آشكار
عيش و نوش جنت و ذوق وصال — بزه ايدك كيم نجه در آنده حال
جنت اهلى ديه لر كيم سمدى بز — عيش و ذوقدن جنانك فارغز
كيم بزه كوستردى دوين ذو الجلال — بزه آندن حاصل اولدى شويله حال
اول جمال دلستانك رغبتى — خوار قلدى بيزه باغ جنتى
اهل جنت ويره چون بويله جواب — آنلره هم ديه لر اهل عذاب
هر نه كيم ديدكوز اى اهل جنان — بويله در حقا كه بيزه در عيان
بركه بر منزلكه نا خوشده يوز — شويله كيم سر تا قدم آتشده يوز
چون بزه كوستردى روى آشكار — افتراق و اشتياق روى يار
چونكه بلدك كيم نه يوزدن آيرويوز — بوالم برله نه صاغ نه صايرويوز
نار حسرتده بزه ويردن الم — آتش دوزخدن اولمز بيزه غم
هر كيمك كوكلنده بر حسرت اوله — قانده اولورسه مايل عشرت اوله
حسرت آه و جراحت بولمشوز — بو جراحت ايچره راحت بولمشوز

سن نجه بو رسمه مجروح اولمدك — محرم خلوتكه روح اولمدك
بس اكر مجروح ايسك بر درد وغم — قوى جراحت اوزره داغ و اول دم

درخواست كردن مردى از رسول عليه السلام

بركيشى پيغمبره ايتدى نياز — كيم قله سجاده سى اوزره نماز
ويرمدى حضرت اكا هركز رضا — ديدى كيم ايسيدر ديك فضا
جبهكى قوى قومه تا كيم داغ اوله — اول علامت برله يوزك آغ اوله
تا كه آندن حاصل اوله جرح جان — داغ اولور البته مجروحه نشان
تا جمال يار اكا نزديك اوله — شهردن سكر جهان تاريك اوله
تا دلكده اولميه داغ سياه — نيجه ايردسن يوزنيه يارك نكاه
داغ دلدر نشانهٔ اصحاب دل — داغ دلدن بللودر ارباب دل

سؤال مرغ ديكر

ديدى مرغك بيرى كاى اناى راه — ديدى لر اولور بو واديده سياه
بو سياست كوديرور اشبو طريق — نه قدر خوش سندك بولدر اى رفيق

جواب هدهد

ديدى هدهد يدى واديدر همين — كچسك آندن دركهه ايردك يقين
كمسه اول يولدن جهانه كلمدى — كمسه فرسنكدن اكاه اولمدى
كمسه كيدوب كلمدى آندن نيته — نيجه ممكن ايرمك آنك عودينه
جمله كيم اولدى كيدنلر سربسر — نيجه آكودسن خبر اى بى خبر

صفت وادى طلب

اولدی وادی طلب آغاز کار / وادی عشق اولدی آندن آشکار
بس اوچنجی وادی اولدی معرفت / وادی رابعدر استغنا صفت
وادی خامس چو توحید اولدی پاك / سادسی وادی حیرت صعبناك
وادی سابعدر فقر و فنا / داخی کتمك کمسیه اولمز روا
جذبه در آنده روش هم کم اولور / قطره اولسه اول اکا قلزم اولور
چون طلب وادیسنه بصدك قدم / یوز طوترساکه جفالر دمبدم
یوز بلا پیدا اولور هر بر نفس / طوطی گردون اولور آنده مگس
نیچه یللر جد و جهد ایتمك گرك / هیچ راحت اولمیوب کتمك گرك
دائما احوال دیگرگون اولور / دیده لر گریان جگرلر خون اولور
ملك و مالی جمله ترك ایتمك گرك / کیجه کوندز دیمیوب کتمك گرك
جمله معلومك گرك معدوم اولا / تاکه مجهولك سنك معلوم اولا
بو صفتلردن که اولدك جمله پاك / نور ذات ایلر حجابی جمله چاك
چون اوله قلبکده اول نور آشکار / بر طلب کوکلکده اولور صد هزار
فی المثل یولکده کر آتش اوله / یا نیچه بیك وادی ناخوش اوله
شوق له سن کندوکی پروانه وار / یاندرسن اول اوده دیوانه وار
جان ویررسن اکا مشتاق اولوب / جرعه نوش ساقی باقی اولوب
اولمیک کر قطره سن نوش ایدرسن / جمله دنیایی فراموش ایدرسن
قطره دریا ایچره اولوب خشك لب / سر جانان ایلیه جاندن طلب
ایچسه دریایی چو ریان اولمز اول / اژدهان همه هراسان اولمز اول

كفر

کفر و ایمان کلسه آنك یولنه / ترك ایدر تا کیم اکا یول بولنه
چون بولندی یول نه دریا کفر و دین / اولور اولدم مالك علم الیقین

کلام عمرو بن عثمان بالتمثیل

عمرو بن عثمان اول نیکو شیم / اول سپهسالار ارشاد محتشم
دیدی کیم باشمه کلسه ایتم آه / روشن اولدی باکه چون سر اله
حق اودم کیم نفخ قلدی جان پاك / آدمك جسمینه کاولوب آب و خاك
ایستدی خیل ملایك سربسر / اولمیالر سر جاندن باخبر
دیدی ای روحانیان آسمان / آدمه سجده قلوك سز بی کمان
ایتدیلر جمله ملایك سرفرو / ایکیلرندن بیرسی ایتدی غلو
یعنی ابلیس لعین کیم اول نفس / دیدی خاکه سجده ایتمز هیچ کس
دیدی خاکه بو فضیلتلر نه دن / کا اوله مسجود ملایك جمله سی
حق تعالی دیدی ای جاسوس راه / واجب قتل اولدی دزد سر شاه
چونکه اولدك واقف کنج نهان / اولدر واقف اولا بی کاه
کنج مدفونی چو کوردك آشکار / باشکی کسمکلکی ایت اختیار
باشکی تندن کسم بو دم سنك / اوله شرکدن خلاص آدم سنك
دیدی یارب مهل ویر بو بنده یه / رحم قل بو بندهٔ افکنده یه
حق دیدی ویردم بو کون مهلت سکا / طوق گردن ایلدم لعنت سکا
نامکی کذابله ایتدم رقم / کیم اولاسن تا قیامت متهم
تاکه سرم قاله مخفی سربسر / کمسیه اولمایه سرمدن خبر

دیدی ابلیس لعین چون کنج پالك
روشن اولدی بکه لعنتدن نه باك

چونکه رحمت هم سنك لعنت سنك
ملك سنك بنده سنك قسمت سنك

لعنت اتسك قسمتم بن باکدر
سندن ایردی زهر یا تریاکدر

خلق جمله ایستدیلر رحمتك
بن قبول ایتدم غضبله لعنتك

لعنتوکه رحمتوکه بنده یم
بنده لعنت بنمکا فکنده یم

کیمکه بویله اولمیه طالب دکل
اکا سودای طلب غالب دکل

اولکه طالب اولمیه عاشق دکل
غیر عاشق وصلته لایق دکل

عرض ایدر روز و شب سکا اول دون
لیك یوقدر سنده سودای طلب

حکایۀ شیخ شبلی رحمه الله

جان ویررکن حضرت شبلی زار
آه ایدردی وکوکلی پر انتظار

بلده زنار محبت بغلیوب
غرق بحر حیرت اولوب اغلیوب

گاه مستغرق اولوب کوزیاشنه
گاه طپراق صاوروردی باشنه

ایتدی برسایل اکا اولدم سؤال
دیدی ای پیر ایت بزه تقریر حال

کیم سنی بویله سرکردان ایلمك
بویله ساعتده نه در حیران ایلمك

دیدی جانم نار غیرتدن یقان
صنمکوز کیم اشك حسرتدر اقان

بنکه چکدم دینه دن دامنی
غیرت ابلیس یاقدی جانمی

شبلی یاندردی نار حسرتی
ایلر ابلیسه خطاب لعنتی

شبلی بونده حسرتیله جان چکر
غیر آنده مایۀ احسان چکر

بو اضافتدن کلور حیفم قتی
یاقدی جانم اول لعینك غیرتی

ابلیسه دستندن احسان پادشاه
سنك وکوهر فوقنی ایتمز مرد راه

کیم عزیز اتسه کهر سنك اتسه خوار
دست شاهده بو تمییزدر بس اعتبار

دیمه کیم بو سنکدر یا اول کهر
یار الندندر اکا ایله نظر

ساکه ویرسه دوست خاك و یا حجر
یکدر آندن کیم ویره غیری کهر

مرد اودر کیم یاری ایدوب طلب
جان ویره عشقنده آنك روز و شب

آرزودن هیچ ساکن اولمیه
راحت اولمق اکا ممکن اولمیه

یورولوب کر ایتمسه آنی طلب
مرتد اولوب اول بو یولده بی ادب

حکایۀ مجنون عامری

کوردی بر یول اوزره مجنونی زار
اوتوروب غربال ایله طپراق الر

صوردی اول ارا اولوبن حیران اکا
دیدی ای مجنون ندر مقصد سکا

دیدی مجنون استرم لیلایی بن
آره دم هر مسکن و ماوایی بن

دیدی طپراغ ایچره لیلی می اولور
خاك ایچنده در یکتامی اولور

دیدی کیم هر یرده آنی استرم
شاید اوله کیم اکا برکون ایرم

حکایۀ شیخ یوسف همدان رحمه الله

یوسف همدان امام عصر ایدی
آنده انجق علم و عرفان حصر ایدی

دیدی کیم یرده وکوکده هر نه وار
ذره و خورشید و پنهان آشکار

هر بری یعقوب وش حسرت چکر
یوسف کم کشته دن صورر خبر

درد لازمدر بو یولده و انتظار
بو ایکیسیله کچه تا روزکار

بونلر ایله بولمز ایسك کار سن
باش چکوب دونمه بو یولدن وار سن

بو طلبده صبری ایله پیشوا　　درده اولمز صبردن نافع دوا
صبر ایدوب پیوسته دایم طالب اول　　اوله بر کون بوله سن اهلینه یول
رحم ایچنده طفل کبی بر زمان　　مسکنوکی ماکلوکی ایله قان
قان یوطوب صبر ایله کیم جان بوله سن　　بردم اوله قابل نان اوله سن
صبر ایدر اول طفل دایم خونده در　　بو قوسودا همان بیرونده در
عاشق دیدار ایسک خونخواره اول　　روز و شب خونخواره و بیچاره اول

حکایهٔ ابو سعید رحمه الله

بو سعید مهنه اول شیخ جهان　　بر عجایب قبضه دوشدی ناکهان
اولدی صحرایه روان اول مرد پاک　　دیده پر خون چشم کریان سینه چاک
کوردی چون بر پیر نورانی صفت　　دوستانی لیک صاحب معرفت
شیخ واروب یاننه ویردی سلام　　قبضنی شرح ایلدی اکا تمام
پیر ایشیدوب دیدی کیم ای بو سعید　　فرشدن تا عرشه رحمان و مجید
دانهٔ ارزله طولدرسک تمام　　بر دکل بلکه یکن کره مدام
اولسه کردنیاده مرغ آشکار　　بیسه بیک ییلده بر ارز فرغ زار
بعد از ان صد بار اچوب پرواز ایده　　یعنی جهد آرزوی را زایده
ذره دکلو اکلمز انلر خبر　　بو سعید آسا اولور اول بی خبر
طالب اولن صبرینی غایت کرک　　هر مه و هر سال و هر ساعت کرک
بر کوکلک صبر کیم بیرون اولور　　چرخ کردون اولسه هم پر خون اولور
کیمده کیم بو قدر طلب مرد اودر　　صنمه آدم صورت دیوار در

آنده کیم بو قدر طلب حیوان اولور　　حاشه صورت بی جان اولور
حاصل ایتسک سیم و زر کنج و کهر　　اول طلب ایچره دمادم کوستر
کیمکه کنج و کوهره خرسند اولور　　دایم اول کنج و کهرده بند اولور
هر نه شیکم مانع راه اولور اول　　بتدر اکا قالمه بی راه اولور اول
بید اولمه اولمسون عقلک خفیف　　مست جام غفلت اولمه ای حریف
بر قدحدن مست او کادا او لمغل　　وقت چون تنک اولدی بی کار او لمغل

حکایهٔ شاه محمود و خاکبیز

سیر ایدرکن بر کیجه محمود شاه　　کوردی بر شخصی دوشر خاکراه
سوپوروب خاکی بغاردی جابجا　　بس الردی آنی اول مرد کدا
آنده که اقچه بولوردی که درم　　بو ایدی کاری او شخصک دمبدم
رحم ایدوب اکا او شاه کامران　　بازوبندین صالدی خاک ایچره نهان
کتدی اولکون تختنه اول شهریار　　کلدی یارین کوردی هم مشغول کار
اکا دیدی دونکه بولدیغک متاع　　یوز خراج ملک ایدی اول بی نزاع
وار فراغت قل بند بو حرص و آز　　پادشهلک ایت که اولدک سرفراز
دیدی اول شخص اکا ای شاه جهان　　هر نه بولدم خاکده بولدم همان
بو قپودن دولت اولدی بکا یار　　تا که جانم وار بودر بکا کار
بو قپودن چونکه اولدی فتح باب　　بکا بوندن اوزکه کار اولمز صواب
بو قپویی کورمیین او صلو دکل　　بغلو کورکه قپو بغلو دکل

مناجات کردن مردی و جواب آرابه

دیدی بر بیدل آیدوب حقه خطاب / یا الهی باکرا ایله فتح باب
رابعه آنده اوتورمشدی مکر / دیدی بعلومیدر اول ای بی خبر
حقك آچقدر قپوسی روز و شب / لیك طالب یوقدر اوله در طلب

صفت وادی عشق

وادی عشق اولدی تمام یکیر و بس / غرق آتش اولور آنده ایرسه کس
عشق ایچنده اولکه بر آتش دکل / وادی عشق ایچره ایشی خوش دکل
عاشق اولدر کیم اوله آتش صفت / گرم رو سوزنده و سرکش صفت
مایل درد اوله مانند شتر / اوله آتش خوار چون مرغ شتر
عاشق اولمز عاقبت اندیش اولن / دایما در بند نوش و عیش اولن
عاشقك یاننده یوقدر کفر و دین / ذره جه نه شك بلور اول نه یقین
نیك و بد یاننده هپ یکسان اولور / دهر یا معمور یا ویران اولور
ای مباحی بو سنك کارك دکل / پیر عشقه محکم اقرارك دکل
بو ایشی ایکده دایم اوله او / مست اوله و محو اوله و کو بکو
نقدینی صرف ایلیه هر نه که وار / چکمیه فردا غمین لیل و نهار
غیریه چون وعده فردا اولور / نقد وصل یار اکا بونده اولور
باقیسنجه نار عشقده واریجی / بولیمزسن چکمه غم غمخواریجی
زیت وش یاننده میبجه جوهرك / روشن اولمز هیچ شام انورك
کربالق افتاده صحرا اولور / چالشور تا واصل دریا اولور
عشق آتشدر همانا عقل دود / عشق کلسه عقلدن قالمز وجود

ساکه کوز ویرسه لرکیم کوره جان / کوردایدك اصل عشقی اول زمان
اویله بر کوز استسلر احسان سکا / کشف اولوردی سر جانان سکا
چشم عقلیله اگر استك نظر / کورمزسن عشقدن هرگز اثر
عشقه لایق مرد کار افتاده در / عشق کار مردم آزاده در
سن نه عاشقسن نه کار افتاده سن / عشق نه کارك که مرد ساده سن
زنده دل آدم کرك عشقیله زار / کیم قله هر بر نفسده بیك جان نثار

حکایة خواجه و عاشق شدن او

وار ایدی بر خواجهٔ بسیار مال / ایتدی وادی راه عشقه پایمال
بر فقاعی زاده یه اولدی اسیر / صرف قلدی مالنی اولدی فقیر
باشنه دوشدی انك سودای عشق / ایتدی بی سامان آنی غوغای عشق
هر نه شی وار ایسه اسباب و ضیاع / جمله سن هپ صاتدی و آلدی فقاع
آخر اولدی مفلس و محتاج اول / مفلس و عریان و گریان آج اول
لیك عشقی دمبدم اولدی زیاد / بسکه آلك ایلدی اول نامراد
برکشی ویرسه اکا بر پاره نان / آنی ویروردی فقاعه اول زمان
هر نه کیرسه دستنه آنك تمام / جمله ویروردی فقاعه والسلام
اویوروردی آیما عریان و آج / بو فقاع ایدی اکا بس احتیاج
دیدی بر سایل اکا کای مرد کار / عشق سرینی بزه ایت آشکار
دیدی عشق اولدر که اولسه بیك متاع / صاتوب آنی آله سن بر فقاع
بویله بر حال اولمینجه آدمی / اولیمز اسرار عشقك محرمی

حکایهٔ پوست پوشیدن مجنون

اهل لیلی اولدیلر بیره جمع　حی لیلیدن ایدوب مجنونی منع

کورو مجنونی نه حیلت ایلدی　واردی بر چوبانه منت ایلدی

آلدی بر پوست آنی کیدی بولدی کدا　آنده قویون کبی اولدی چارپا

دیدی الله ایچون اولسون ای چوبان　قوی بنی قویونلر ایچره بر زمان

آنلری سورچ لیلیدن یکا　سیر دیدار ایلیم بن مبتلا

بویله دربس عاشق دیدار یار　کوردنه ایسنلر ایلسنلر اختیار

کرسکا هم اولسه ایدی بویله درد　عشق ایچنده دیمک اولورسا کد فرد

کیدی مجنون عاقبت اول پوستی　واردی حیه کوردی روی دوستی

روی لیلایی کوریجه اول حزین　زایل اولدی عقلی و دوشدی همین

کوردی چوبان عشق سیلی ایتدی جوش　آلدی صحرایه چیقردی آنی خوش

یوزینه صو سایردی آنده اول چوبان　تاکه هوشن جمع قلدی بر زمان

بعد ازان مجنونه قومندن بری　دیدی کیم ای افتخار عامری

یخشی اولمز بویله عریان اولمسن　خلق ایچنده زار و کریان اولمسن

هر نه دورلو استر ایسک استه بس　ساکه بر جامه کتوررم بو نفس

دیدی مجنون باکه جامه پوستدر　پوستدر اولکیم سزای دوستدر

سومشم جان و کوکلدن پوستی　کیم انکله کورمشم بن دوستی

عمرم اولدقچه جهانده بعد ازین　باکه جامه بسدر بو پوستین

عقلی دکشور عشقه اهل حال اول　ایله تبدیل صفات ابدال اول

جان اولورسن ایلسک محو صفات　عشقده مابایی حشو و ترهات

مسکنت قل تا سرافراز اولهسن　ترک جان ایت تا که جانباز اولهسن

حکایهٔ عاشق شدن گدا با ایاز

عاشق اولمشدی ایازه بر گدا　خلقه جمله فاش اولدی ماجرا

هر قچن میدانه چقسیدی ایاز　آنی اوکنجه ایدردی ترکتاز

که غباری اورردی یوزینه　که سوردی یوزنی ایاغی توزینه

که غبار اوردی روینه　کاه باشن ویردی قرشو کوینه

دیدیلر محموده کیم بر بینوا　عاشق اولمشدر ایازه غالبا

شاه بر کون عزم میدان ایلدی　اول کدای بینوی سیران ایلدی

کوردی کوینه ایازک اول کدا　ایلدی چوکان کبی قدین دوتا

کوی کبی هر یکا کردان ایدی　باشی طوب و قامتی چوکان ایدی

دیدی محمود اکا ای مفلس کدا　عشقده نیجه شریک اولدک بکا

دیدی شاهه بر کدا ایم کرچه بن　عشق فرق ایتمز کدایی شاهدن

عشقله افلاس چون همسایه در　عاشقه بیمایه لک سرمایه لک

عشق بازارنده یوق سود و زیان　عاشقک سرمایه سی جاندر همان

شاهسن جانک سنک راحتده در　عاشق اولن دایما محنتده در

غرق بحر وصل سن ای شاه سن　چکممسن درد نار هجردن

کار و بارک وصلدر بس شاکر اول　مرد ایسک هجران غمینه صابر اول

سنه دیدی ای کندوزندن بی خبر　بس نه ایچون کویه ایلرسن نظر

دیدی کوردم کویی کیم سرکشته در / اولدخی بجیلین آشفته در
باش قویوبدر بن کبی چوکاننه / طوب اولدق ایکیمز میداننه
ایکیمزده بی سر و بی تنلوز / واله و سرکشته بی مسکنلوز
کوی هم بن کبی بیدربا و سر / لیک نعل اسبنه اول یوز سوردر
اول تنن قارشو ویردر چوکاننه / کاه ایدر بن بی نوانک جاننه
کاه اول ساکن اولوب ایلر حضور / لیک بن سرکشته و افتاده دور
کاه که آلور آنی دستینه یار / اولوردم بن فرقتیله زار زار
کوی وصلت اول بولوبدر بن دکل / ذوق عشرت اول بولوبدر بن دکل
دیدی آخر اول کدایه پادشاه / دعویه معنی کرکدر چونکه کواه
دعوی افلاس قلدک چونکه سن / ایله اثبات آنی ای درویش من
دیدی جان اولدقچه مفلس اولمزم / مدعیم مرد مجلس اولمزم
لیک کر عشق ایچره اتسم ترک جان / دعوی عشقم اولور اولدم روان
دیدی کوستر محموده معنیٔ عشق / بوحسنه قیله لاف ایدوب دعوی عشق
بویله دیوب اول کدا طبشوردی جان / جاننی جانانه ویردی اول زمان
اول کدانک بویله حالن کوردی شاه / عقلی کیتدی حسرتیله ایتدی آه
عاشق اولمق سنه کیم آسان اولور / کمترین شی بونده ترک جان اولور
عشقدن ذوق المدک ای بی نوا / قوللغوکه ایرمدی بانک درا
عشقدن کر ذره جه السک خبر / صرف ایدردک جمله وارک سربسر

حکایة عرب و رفتن او بعجم

چون عجم ملکینه کتدی بر عرب / کلدی اوضاع عجم اکا عجب
سیر ایدرکن ناکهان اول بیخبر / بر قلندرخانه‌یه اوغرر مکر
کوردی بر قاچ واله و حیران و مست / شیشهٔ ناموسه ویرمشلر شکست
هر بری اکل ایلمش اسرارنی / بر سوزه صاتمش جهانک وارینی
اول سوزک مضمونی لعنت بر یزید / کورسک الا کندولر آندن بلید
هر بری دستنده بر کوزه شراب / ایچمدین بر قطره هپ مست و خراب
کوریجک اول قومی اول مرد عرب / سیر قلدی آنلری کوردی عجب
دیدیلر اکا دراو هیچ کس / یعنی کیم کیرمکیه یه حاقله نفس
چون قلندرخانه‌یه کیردی اول ار / هر برینه باقوبن ایتدی نظر
چون قلندر بولدی بر صادق کشی / ندیم آنک تمام اولدی ایشی
ایتدیلر بر جرعه دن آنی خراب / رخت و بختن جمله قلدی غرق آب
مال و ملک و رخت و بخت و سیم و زر / جمله سن یغمایه ویردی سربسر
مست اولوب بر کاسهٔ سرداندن / چیقدی فی الجمله قلندرخانه‌دن
عور و مفلس تشنه جان و خشک لب / کیتدی کند و شهرینه چون اول عرب
دیدی اهلی اکا ای آشفته حال / قنده کتدی سیم و زرله ملک و مال
ضایع اولدی بونجه مال و سیم و زر / شوم اولدی ساکه کویا بو سفر
قنده کتدی بو قدر مالک سنک / اوغرمی الدی یوللرده حالک سنک
دیدی کیم صورمک بوبرنه یوانیه / اوغردم ایچون قلندرخانه‌یه
هیچ بلم مست و حیران اولمشم / مال کیتمش شویله عریان اولمشم

دیدیلر کیمدر قلندر ای عجب / کاوله کادی نهب و غارت روز و شب
دیدی صورمک وصفنی آنک بکا / بوددر وصفی که قالوا انّدرا
بویله در ای خواجه اوشته کار عشق / ملک و مال و جان ویرال اسرار عشق
مرد اعرابی کبی سرکشته اول / سنده قالوا انّدرا ده کشته اول

حکایة عاشق و مردن معشوق

وار ایدی بر مردم صاحب کمال / عاشق اولدی سودی بر صاحب جمال
یتدی معشوقنه حکمتله اجل / زعفرانه برک کل اولدی بدل
اولدی عاشق خسته و زار و حزین / دیدیلر چون اولیسی اولدی یقین
مرد عاشق آلدی بر تیغ اول زمان / جانب معشوقنه اولدی روان
دیدی بن قتل ایدم آنی بو محل / قومیم کیم اولدره آنی اجل
صوردیلر اکا که ای شوریده حال / آنی قتل ایتمکده نه کوردک مآل
اکا کیم یتدی اجل شمدی اولور / بو قتلدن سکا نه حاصل اولور
میتی اولدرمه بو قدر مآل / فارغ اول بو اسندن ای شوریده حال
دیدی بن قتل ایتسم آنی اولا / بس قصاص ایچون اولم بن مبتلا
بعد بن اولیجک یوم الحساب / اولم آنکچون کرفتار عذاب
هم انکچون دنیده مقتول اولم / آنکیچون آنده هم مسئول اولم
عاشقان جانبازی حقّا اولدیلر / بونده آنده قاصر الید اولدیلر
بونده عشقیله جهاندن کچدیلر / نه جهاندن بلکه جاندن کچدیلر
ترکن اوردیلر جهانک جانله / تا که خلوت قلدیلر جانانله

کلا

حکایة خلیل خدا بعزرائیل

چون خلیل اللّهه ایردی نزع جان / ویرمدی عزرائیله جانن روان
دیدی کیم وار حقّه سویله کای خدا / کیم خلیل الله جان ویرمز بکا
کلدی عزرائیل حضرتدن یکا / چون خلیلک سوزنی دیدی اکا
حق دیدی کر اولسه ایدی اول خلیل / جاننی ایلردی یولمده سبیل
خلقمه دعوسی اولدی یلان / کمسه خلتدن دریغ ایلرمی جان
صوردی سایل کای خلیل کبریا / نه ایچون جان ویرمدک ایتدک ابا
عاشق اولن دائما جانباز اولور / دوست یولنده جاننه قالمان اولور
دیدی کیم بن نیجه ویرم اکا جان / تا که عزرائیل اوله انده میان
باکه کلدی آتش اوزره جبرئیل / دیدی حاجت استه بندن ای خلیل
قلمدم بن ذرّه جه آکا نظر / آکا دیدم کیم بکا ربّم بیتر
چونکه بن باشق اکمدم جبرائیله / شمدی نیجه جان ویرم عزرائیله
ویرمزم بن غیر الیله اکا جان / دیمینجه کندوسی ویر بکا جان
چونکه جانا نندن بکا فرمان اوله / قالمزم کر بنده یوز بیک جان اوله
تا کلام ایشتمیه اندن اوزم / ویرمزم جان کمسیه بوددر سوزم
قصدم اولدر کیم دیه جانان بکا / جانی تسلیم ایله کل ای مبتلا

کفتار در وادی معرفت

بعد ازین کوردیلر ای اهل صفا / معرفت وادیلری اوکرن صوکا
معرفت وادیسی ای صاحب نظر / پر مهالک وادی بی پا و سر

كمسه بو يولدن كوركه ايتميه
يول اوزاقدر ديو اكراه ايتميه

بو طريقك اختلافي چوقدرر
شويله كيم حق وحسابي يوقدرر

استماع اولدي كه بيوردي رسول
خلقك انفاسي قدر حقه يول

سالك تن سالك جان اوزكه در
سالك انسان وحيوان اوزكه در

جان وتن سيرنده وار نقص وكمال
هر برنده بنچه دورلو قيل وقال

مستمر در كه ترقي كه زوال
مستحيل دركه حضيض وكه وبال

هر نه يول كيم سالكه اولور عيان
كندو مقدارنجه سير ايلر همان

بر نه ممكندركه اوله اي خليل
عنكبوتي مبتلا هم سير فيل

هر كسك سيري كمالنجه اولور
هر كشينك قربي حالنجه اولور

هر نه دكلو كيم اوچرسه شب پره
ايريشوردي هيچ باد صرصره

لاجرم چون مختلف اولدي بو سير
همجناح اولمادي آنده هيچ طير

بس تفاوت بولدي آنده معرفت
معرفتده هر بريسي بر صفت

انكيچون كيم تفاوت بولديلر
كيمي محراب وكيمي بت بولديلر

طوغه چونكم آفتاب معرفت
عرض ايدر وحشا ردنوراني صفت

هر كشي قدرنجه بس بينا اولور
كيم آكا صدر حقيقت جا اولور

جمله ذرات آكا هب روشن اولور
كلخن دنيا آكا كلشن اولور

هر نه باقسه آنك روين كورر
ذره ذره هب آنك روين كورر

صد هزاران اسباب هر دم بي نقاب
كوستررر روين مثال آفتاب

صد هزاران مرد كيم اولور يقين
تا كه اوله بيريسي اسرار بين

دنيده براركرك كامل صفت
تا اوله غواص بحر معرفت

اولسه كر اسراردن ذوقك سنك
تا ابد اولور هر زمان شوقك سنك

تشنه لك هر ساعت اولور بر كمال
صد هزاران خون اولور اولدم حلال

زير دستك اولسه كر عرش مجيد
داخي ديرسن هر زمان هل من مزيد

غافل اولمه عز وعرفان اولميوري
بو خسه سر كرداني وحيران اولميوري

چون دكلسن بونده اهل تهنيت
بيچون ايتمزسن اوزيكه تعزيت

كورمزسين چون جمال باري سن
فارغ اولمه استه بول اسراري سن

روز وشب هر كز طلبسز اولمه سن
اولمه مانند حماري رسن

حكايت سنك شدن مردي در چين

وار ايدي چينده بر آدم اولدي طاش
كوزلرندن دمبدم آقردي ياش

يا بنردوكو دي اغلر ايدي زار زار
طاش اولوردي ولاقن يابش آشكار

كر او طاشه اوغرسه ناكاه ميغ
تا ابد ياغد دميه غيرردريغ

آني كوروب ديدي بر اهل يقين
علمدر اول مرد پاك راست بين

جهد ايله سالك چينه اول يوري
كر وار ديسك چينه آني بول يوري

حضرت عطادا اول سر محرمي
علمه نسبت ايلمش اول آدمي

صنمه نسبت ايتدوكي بهتان اولور
كيم حصولنده جكرلر قان اولور

علمسز بهانه بولنمادي يول
طوغريدن بو سوزي كل سامع ول

ظاهر ايله علمي مانند علم
بر آندن كا د عالم دمبدم

علمي طاش ايتمشدر دركم همتان
اي دريغا وبو كافر نعمتان

سربسر ظلمت ایدی اوشبو سرای   علم در آنک چراغ رهنمای
سن بو ظلمت ایچره ای بی پا و سر   قالمه اسکندر کبی بی راهبر

حکایهٔ اسکندر

چون سکندر عزم سیران ایلدی   تاکه قصد آب حیوان ایلدی
ظلمت ایچنده کیدرکن ناکهان   ایردیلر بر وادیه عسکر همان
جمله صحرا سربسر یکرنک ایدی   لیک هر بر وادیسی پرسنک ایدی
دیدی اسکندر که ای قوم سپاه   ایلینلر دولت ایچون عزم راه
اشبو صحراده اولن طاشلر که وار   طاش صنمک جمله لعل آبدار
غفلت ایتمک سوزیمه آگاه اولور   حمل اولدقچه بو طاشلردن آلک
چون بو سر صکره نمایان اولیسر   آلن المایان پشیمان اولیسر
هرکیم الور نادم اولور ای اخی   کیم زیاده نیچون المادم دخی
المیان خود اکثری تخم حسرتی   کای دریغا بلمدم بو فرصتی
اولکه شکی وار ایدی اسکندره   المدی اینانمدی اول سوزلره
دیدی کیم هیهات بونه احتمال   کیم قمو گوهر اوله سنک و رمال
بونه سوزدر سنکه دیر کیم لعل در   بس بو سوز بر باز کونه نعل در
جحد و انکار ایلیوب اولدی دوران   اولدی هم دستی تهی هم خسته جان
هر کیم اول اسکندره مرآت ایدی   نور سرینه دلی مشکات ایدی
ایدی اسکندرک سوزین قبول   قادر اولدقچه اوطشدن الدی اول
کچدی ظلمتدن چون اولدی ناکهان   سنک گوهردن کهر طشدن عیان

کوردیلر هب لعل ایمش اول طاشلر   دوکتدیلر حسرتله کوزدن یاشلر
الن ایدردی چکوب درد و ملال   کیم نیچون طولدرمدم خورج و جوال
المیان خود دیر ایدی واحسرتا   اوز المله ایلدم سهو و خطا
بلمدم حیفا که قدر گوهری   ایلدم تکذیب هم اسکندری
کاش بر مقدار الیدم اول زمان   تاکه شمدی ایلیدم امتحان
مالک اولوردم بر ایکی گوهره   اولمز ایدم عاصی هم اسکندره
بو جهان و اول جهان هب جانده در   بیک جان دلده و دل پنهانده در
اشبو دنیا ظلمتنده روز و شب   گوهر علم لطیفی قل طلب
کچد کیسه بو قرانکو عالمی   بولدک آنن جان خاص آدمی
اوله تحقیقه بدل اشبو مجاز   هر نفسده فتح اوله صد گونه راز
دام راه اولدیسه بو دنیا سکا   وای یوز بیک وای واویلا سکا
همدم اولسه کورسکا جوع و سهر   ظاهر اوله بو طلب سنده سکر
قل طلب تاکیم طلب هم محو اوله   اکل روز و خواب شب هم محو اوله

حکایهٔ عاشق و خواب کردن او و آمدن معشوقش

وار ایدی بر عاشق شوریده حال   محنت عشقیله دایم پر ملال
فکر معشوقیله ایتمشدی سهر   غفلت الدی بر سحر آنی مکر
کلدی معشوقی سحر بالینه   رحم قلدی عاشق مسکینه
کوردی یاتور عاشق اولمش غرق خواب   چکدی بو احوالدن چون اضطراب
یازدی بر رقعه وقویدی یاننه   عاشقک بر تیر اوردی جاننه

خوابدن بیدار اولوب اول بیقرار اولدی واقف رقعه‌دن بی‌اختیار

اولدی اولدم مست لایعقل بنه آکه اولوب رقعه‌نك مضموننه

یازمش ایدی کیم بو سوزی انبه ایت یاتمه بازرکان ایسك کسب فن ایت

زاهد ایسك کیجه‌کر بیدار اول قوللغ ایله حقه خدمتکار اول

عاشق ایسك چونکه سن ای مرد خام باشدن اولدی عاشقه اویقو حرام

عاشق اولن کیجه‌لر بیدار اولور کیجه کوندز ایشی آه و زار اولور

بویله کلسن اول دکل ای بی‌فروغ دعوی عشق ایتدکك جمله دروغ

چون نه زاهدسن نه عاشق اورمه لاف اول سکوت و عاشقم دیمه کزاف

خوابه وارمز عاشق ای پرمکر و فن اولمیجه جامه خواب کاکفن

دعوی عشق ایتمه پرجهل سن یات فراغت اوزره کیم نااهل سن

حکایة عاشق شدن پاسبان

وار ایدی بغداده بر پاسبان عاشق اولدی سودی بر تازه جوان

کیجه‌لر تا صبحه دك بیدار ایدی روز و شب کاری فغان و زار ایدی

دیدی اکا بر رفیق ایدوب عتاب کیجه کوندز سا که هیچ کلمزمی خواب

کیجه کوندز نیجه بر بو آه و زار خلق افغانکدن اولدی بیقرار

دیدی کیم هم عاشق و هم پاسبان خواب و راحت نیجه ممکن بر زمان

پاسبانه خواب اولمز اوق لا باخصوص اول پاسبان عاشق اولا

پاسبانلق خود بکا بر بار ایدی خواب کلمك احتمالی وار ایدی

عشق هم سربار اولدی جانمه اویقو قورلمی بو بلالر یانمه

بن نه رسمه خواب یا آرام ایدم ممکن اولمز بر کشیدن وام ایدم

عشق ایدر هر شب بنی چون امتحان نمدی اولدر پاسبانه پاسبان

کیجه‌لر فریاد ایدردی عشقدن پاسبان واری اولوردی نعره‌زن

کیجه کوندز اولور ایدی پاسبان کورمیوب اویقو یوزین خلق جهان

نعره یاحیله اول مبتلا اویقویی قاچوردی یلدن غالبا

پاسبانك صنعتی بیدارلك عاشقك کاری اولوبدر زارلك

اولمش ایدی اویقونك چون یری خواب بو نه ممکن آنده بردم اوله خواب

عشق چونکم پاسبانه یار اولور خلق عالم جمله بیدار اولور

عاشق اولن پاسبان اولمق کرك همدمی آه و فغان اولمق کرك

طالب ایسك کیجه‌لر بیدار اول غفلت ایتمه بر زمان هشیار اول

کیمسه‌یه نه همدم و نه همسر اول پاسبان آستان دلبر اول

کوی دلده کیجه کوندز حارس اول دزد شیطان بولمسون تا سکا یول

جوهر قلبك صقین ای مرد راه دزد نفس و دزد شیطاندن نکاه

پاسبانلق چونکه سکا اولدی صفت حاصل اولور سکا عشق و معرفت

طالب عرفان اولن بیدار اولور غافل اولمز فایق و هشیار اولور

دولت آنکیم اوله هشیار دل تحفه ایلته حضرته بیدار دل

اویقوسزلقدن کوکل بیدار اولور کوکلی پرخواب اولنك بیمار اولور

غرق بحر غفلت اولدك چونکه سن قورتولورمی غرق اولن فریاددن

عاشق اولانه حرام اولدی چو خواب اویومز تا اولمیه مست و خراب

زن دكلسن سندخي مردانه سن نوش قيل مردانه لر پيمانه سن
كيمكه نوش ايتدي محبت راحني بولدي ايكي عالمك مفتاحني
كر زن ايسه مردم دانا اولور مرد ايسه بر بحر كران دريا اولور

نكتهٔ لطيف با تمثيل

ديدي چون بو نكتهٔ بو اهل عشق ذره جه هر كيمده اولسه درد عشق
مرد اولورسه بلكه آندن زن طوغر كر زن اولسه مردم بر فن طوغر
كورمدك مي زن كه آدم مرد طوغر مرد ايشتمدك مي مريمدن طوغر
كر بو نوعه اولمز ايسه خاص و عام هر كز آنك اولمدي ايشي تمام
بو يله اولن آدم اهل دل اولور هر نه كيم كوكلنده در حاصل اولور
ملك بودر دولت جاويد بو جمله دنيا ذره در خورشيد بو
كوسكا ويرسه قناعت بو جهان تا ابد ضايع قالورسن جاودان
معرفتدر سلطنت چون معرفت جهد قيل تا حاصل اوله بو صفت
كيمكه مست عالم عرفان اولور جمله عالم اوزره اول سلطان اولور
ايكي عالم ملكي اكا ملك اولور نه فلك بحرنده آنك فلك اولور
انجه لر ديكر ملوك روزكار بر قدح بو باده دن بي اختيار
جمله سو ماتم طوتردي درد ايله روي زرد ايله و آه سرد ايله

حكايهٔ شاه محمود با ديوانه

واردي شه محمود بر ويرانه يه راست كلدي آنده بر ديوانه يه
باش اشاغه غايت انده وهم سن صانه قالمشدي زير كوه هم

ديدي شاهي كوريجك كله يقين بو حسنه اوردم جانكه بو تيغ كين
شه دكلسن دون همت مردسن نعمت حق كافري نامردسن
چون ايشتدي شاه محمود اول سوزي ذره جه دوندرمدي آندن يوزي
ديدي اي ديوانهٔ عالي مقام بر سوز ايله ايت بنكا شاد اي همام
ديدي بلسيدك اكر اي بيخبر كيمدن آيرلدك اولوب زير و زبر
خاك و خاكستر اولوردك اول زمان باشكه آتش صچردك والسلام

سن تمام ح

كفتار در وادي استغنا

بعد ازان وادي استغنادر آنده نه دعوي و نه معنادر
هردم آنده باد استغنا اسر بنجه كشور اولور آنده هبهدر
آنده اولور ديده دريا بر شمر هفت دوزخ اولور آنده بر شرر
سكز اوچمق آنده هردم مرده در بيدي طاموغ كبي افسرده در
اول محل كيم آنده استغنادر موره يوز بيك فيل بر اجزادر
بر كلاغه طولمغ ايچون حوصله زنده قالمز بنجه يوز بيك قافله
بر كمي تا كه حاصل ايده نوح صد هزاران جسمده قالمادي روح
بيك چراغ قدس اولدي مختفي بر چراغ اوياردي تا آدم صفي
صد هزاران پشه دوشدي لشكره تا كه ابراهيم اولنجه سروره
قطع اولندي بنجه يوز بيك طفله سر تا كليم الله اولدي ديده ور
بغلدي زنار بنجه بيك فصيح محرم اسرار اولنجه مسيح
صد هزاران جان و دل تاراج اولور تا محمد صاحب معراج اولور

ذره دکلو قدري يوقدر شويله بل / سن کرك فارغ کرکسه سعی قيل
جمله عالم کر اولورسه دل کباب / بويله درکيم کورسن بر کيجه خواب
کر بو بحره نيجه بيك آدم دوشر / اويله صانکم بحره بر شبنم دوشر
انجم و افلاك دوشسه سربسر / بر شجردن طوکه بر ييراق دوشر
ماهدن ماهيه اولسه عدم / پاي مورلنك صانکم اولدي کم
اولسه يوق دنيا و ما فيها قمو / اکسك اولور بحردن بر قطره صو
قالمسه کرديو و مردمدن اثر / صان بولونمزن قطرهٔ باران دوشر
جزو کل و کون هب اولسه تباه / اشبو خرمندن کيدر بر برك کاه
يوزبيك اجزاء تن اولسه خاك و کل / کم اولور حيواندن بر دانه قيل
بر آدن يوغ اوله کرنه فلك / اکسك اولور بوستاندن بر کلك

بچاره فقردن جواني محمد نام

شيخ ايدر وار ايدي بر بو جوان / يوسف اسا چاهه دوشدي بر زمان
دوشدي آنك اوستنه خاشاك و خاك / بر نفس قالمشدي کيم اوله هلاك
هم محمد نام ايدي اول مرد خاص / بر کسی آني جهد ايدوب ايتدي خلاص
چون بوديسه کوريجك آني پدر / ديدي کيم اي چشمه نور بصر
اي محمد بانکه شرح ايت حالکی / کل اسوکي بن شکسته حالکی
ديدي بنده قالمدي هرکز سخن / سن دخي باشك ياغن کورمسن
نه محمد نه پدر نه هيچ کس / ويردي جاني بو ايدي آخر نفس
اچ کوزك اي سالك صاحب نظر / کيم محمد قندن يا ابو البشر

قانی آدم يا قنی ذريتی / قانی آنك جزوي و کليتی
قانی در ير قنده در کوه فلك / قانی پري يا قني ديو و ملك
قنده کتدی صد هزاران جسم خاك / قنده کتدي بونجه يوزبيك جان پاك
قالمدی چون نجان ويردي هيچ کيم / قنده کتدي جان و تن کيم بيله کيم
ايکی عالمده نه کيم موجود اولور / جمله نابيد اولوب نابود اولور
انلری بولغه بر حال ايلسك / آره سك افلاکی غربال ايلسك
بر سراب اولور همانا هيچ هيچ / کلميه غربال اوزره غير هيچ

حکايۀ شيخ يوسف همدان

يوسف همدان که مرد راه ايدي / سينه سي پاك و دلي آکاه ايدي
ديدي چيقسك عمرلر تا عرشه دك / ينه اينسك تا که تحت فرشه دك
هر نه کيم وار ديسه اولمش اولجق / کيم آنوك اولور محيطي علم حق
جمله سي اول بحردن بر قطره در / شمس استغنادن اول بر ذره در
صنمه بو وادي سن سهل اي سليم / سهل کورسك اولور جهل اي سليم
اولسه کر پر خون بيك کره دلك / اولمينه ايرمزسن منزلك
عمرك اولدقجه اکر اتسك سفر / کام اولدر اکر قلسك نظر
هيچ سالك بولمدی پايان راه / درد بی درماندن ايدي آه واه
کاه اولورسن يخ کبی افسرده سن / کاه اولور مردارسن که مرده سن
نيجه عمر ايتسك تك و پو هر نفس / کوش قلمزسك دخي بانك جرس
سا که نه کتمك نه طورمق يکدر / پس نه اولمك نه ديرلك يکدرر

مشکل ایسه چاره سن ایتمک کرک — طورمق اولمز طورمیوب کیتمک کرک

اورمه باشک باش اورای مرد تمام — ترک قل کاری وور کار اول مدام

جمله کاری ترک قیل بو کارده — اول دمادم جهد ایدوب افکارده

چونکه آخر کارده درمان کار — ینه آخر کارده پایان کار

اوله کوردرمان ایدوب بر کارسن — آنده تا اولمایه سن بیکارسن

ترک قل اول کاری کیم قیلدک ازل — آنده تا کیم اوله سن کاره محل

اشبو کارک بلمز ایسک شکرینی — باری ایله کارکرلک فکرینی

جمله دن فارغ اول استغناده اول — سن دمادم خواه اغله خواه کل

برق استغنا چون لمعان اولور — پرتو سن بیک جهان سوزان اولور

صد هزاران عالم اولدی بونده خالک — عالم اولمزسه بو وادیده نه باک

حکایهٔ رمال بالتمثیل

کوردکمی اول حکیم باخبر — تختهٔ رمل اوزره نه اشکال ایدر

تخته اوزره ایلیوب نقش و نگار — ثابت و سیاره ایلر آشکار

کوسترر کاهی فلک کاهی زمین — کاه اوج وکه حضیض ایلر یقین

هم نجوم و هم بروجی کوسترر — هم هبوط و هم عروجی کوسترر

هم نحوست هم سعادت کوسترر — خانهٔ موت و ولادت کوسترر

چون حساب سعد و نحس ایلر تمام — سلکر آنی محو ایدر بعد از نظام

کوز یوموب آچنجه هب اولور نهان — یوغیدی کویا که اول نقش و نشان

بس بو عالم وانده کی نقش و صور — شکلیدر اول تخته نک اسک نظر

هیچ منجم بو ایشه ناظر دکل — بو طلسمک فتحنه قادر دکل

بونده اولور جملهٔ مردان زنان — ایکی عالمدن اولورلر بی نشان

بو یوله طاقت کتورمزدکه کس — کر اوله عنقا ایدر آنی مکس

حکایهٔ شیخ صاحب کشف

اولدی بر شیخه مکر کشف حجاب — عالم اسراردن آچلدی باب

دیدی هاتف آکا ای مرد گزین — هر نه استرسک بودم استه همین

پیری دیدی اولیا و انبیا — اولدیلر چون هب بلایه مبتلا

قانده کیم وار بر بلای بی شمار — انبیایی ایلدک انلاره یار

انبیایه چون بلا اولدی نصیب — قانده راحت بوله بن کبی غریب

عزت و ذلت کرکمز ای غنی — کندو عجزمله همان قویکل بنی

چکدی چون بونده اولولر درد و رنج — بن ضعیفه قنده حاصل اوله کنج

انبیاده وار در غوغای کار — بنده طاقت یوق بو کاره زینهار

طوتلم کیم ایستدم بن عایده — سن آنی استمسک نه فایده

کرچه بو بحر ایچره در و کهر — لیک دریا پر نهنک و پر خطر

بس نهنک و اژدهادن واقف اول — منزل و ماوای راهه عارف اول

دوشسک اول بحره اولورسن بی قرار — بوله مزسن تا ابد دا ایچ کنار

حکایهٔ مکس افتادن در عسل

بر مکس بی توشه زار و ناتوان — پر عسل ناکاه کوردی بر قوان

دیدی کیمدر بو قیمیدر باکه برار — کیم ویروب آکا بودم بر حبه زر

تا بني بردم قوان ایچره قویه   بو عسلدن اکل ایدوب کورزم طویه
آني بلمز کیم بلایه ذرویرر   صانوراول شاخ امیدی بر ویرر
الدي آندن نجه بر او همان   قویدي آني اول قوانه بر زمان
چون آني کوردي مکس بي اختیار   دوشدي دست و پایي اولدي استوار
اول صونردي کیم بیه طویخه قند   بلدي کیم دست و پاین ایدي بند
جد وجهد ایتدي خلاصه اول فقیر   هر چکند نجه دخي اولدي اسیر
آخر آواز ایتدي الدي آني قهر   هي مدد بو شهد اولدي بکه زهر
ویروبن بر حبه الدم بر بلا   شمدي ایکي ویره یم بن مبتلا
تا خلاص ایده بني اشبو محل   عمرم ایچره اکمیه نام عسل
کمسه بو وادیده فارغ اولمسون   کمتسون هر کیمکه بالغ اولمسون
بر عمردر ای دل آشفته کار   غفلتیله ضایع ایتدک روزکار
عمري بي حاصل کچردک ای اخي   حاصل ایچون واري عمرک بردخي
یا ته قطع ایله بو راه مشکلي   قطع ایدوب پیوند جانیله دلي
کیم دل وجان هر کیمه همراولور   مشترک اولور بلکه هم کافر اولور
ایله بو وادیده جان ودل نثار   مشکل اولور صکره استغناده کار

حکایة عاشق شدن درویش بدختر سکبان

وار ایدي بر خرقه پوش نامدار   اولدي بر سکبان قزینه بیقرار
اول قزک عشقي آني ایتدي زبون   بحر دلدن موج اوروب هر لحظه خون
کورملک ایچون رویني لیل ونهار   واردي کویي ایتلریله اولدي یار

واقف اولدي حاله قیزک آنسي   دیدي شیخه ای قیزک دیوانه سي
وار دیه باشکده کر اشبو هوس   کار مز سکبانلق انجق همان
بر ییل ایت سکبانلکم کل خادم اول   بعده ال قیزمي ده امادم اول
عشق ایچنده چون دکلدي شیخ سست   ایلدي سکبانلق بر ییل درست
سک یدردي چارسو بازارده   بر ییل اولدي شیخ اویله کارده
وار ایدي بر صوفي اکا همنفس   کوردي آني دیدي کیم ای هیچ کس
قاني ناموس و مروت قاني عار   کیم ایدر بویله کاري اختیار
اولدک او توز ییل خدانک بنده سي   شمدي اولدک بر سکک افکنده سي
دیدي ای غافل اوزاتمه قصه یي   کر بیلیدک بنده اولن غصه یي
کر بو تشنیعک کورر سه پرده کي   بندن آلوب ساکه ویرر بو سکي
نیلیم کیم کچدي جانه دردم آه   بولمدم بر چاره ایلر مرد راه
سعي ایدوب بیهوده کزدم کو بکو   بولمدم سزدن بریني اسرار جو
حق تعالی چون بو اسراري بیلور   غافل اولمه هم سني بویله قیلور
سز اولیدیکوز اکر اسرار دان   اولدم اولوردي سزه بو سوز عیان
جمله عالم غفلته اولمش کرو   ای دریغا بولمدم بر راه رو
دیدي شیخه بر مرید پاکباز   قل حضور قلبدن بر کشف راز
دیدي اول جرکلوزي پاک ایدک   تا که کشف راز ایدم ادراک ایدک
چون نجاستله طولو کام و بدن   بوي ویرمز آنده هیچ مسک ختن
یار اولمز عاقله دیوانه لر   نکته یي فهم ایدمز مستانه لر

گفتار در وادی توحید

آندن اوته منزل توحید در — وادی تفرید هم تجرید در

هر قچن اشبو بیابان اولسه فاش — بر یقادن هب چقارلر جمله باش

هر نه کثرت کیم کورسز آز وچوق — بر در اول حق آنده بردن غیری یوق

بو محلده بر ده بر دبیکده بر — کثرت اعداد جمله بر ده بر

چون بری اوردك بره بر در مدام — جمله اعدادك اصلی بر تمام

صد هزار اولسه احد در جمله هب — اصل احد اولدی بونی کورمه عجب

لیك صنمه بو احد در اول احد — آنده هرگز نه ازل وار نه ابد

هم ازل محو و ابد هم بی نشان — هیچ اندر هیچ در عالم همان

چونکه هیچ اوزره بنا اولدی بو هیچ — اصل دنیا اولسه نوله پیچ پیچ

سؤال کسی وجواب دیوانه

صوردی بر دیوانه بر اهل حال — کیم ندر عالم بو اشکال وخیال

دیدی اشبو عالم پر نام وننك — نخل در اوستاد دوزمش رنك رنك

کوسترر الوان واشکال وشجر — لون لون ازهار ایلر سن نظر

کر آنی السك الده صقسك تمام — جمله سی بر موم اولور هب والسلام

ایکیلك یوق بونده هب بر در ندوار — بنلك وسنلك همان بر اعتبار

بو نجه لون وبو نجه طعم وبو نجه بو — شویله بلکم جمله بر شیدر قمو

حکایهٔ شیخ بوعلی دقاق

بوعلی دقاق او مرد سخن — کلدی بر کون یانه بر پیره زن

هم کتوردی اکا بر زرین ورق — دیدی بندن آل بونی ای مرد حق

دیدی بن عهد ایتمشم ای پیره زن — کالمیم بر نسنه حقدن غیریدن

پیره زن اکا دیدی کای بوعلی — کورمدم بر ساکه بکزر احولی

مرد حق بینه چو حقدن غیری یوق — بونده فرق کعبه ایله دیر یوق

حقدن اوزکه نسنه کورمزدك اکر — احول اولماسك اکرای بی خبر

چون انکله در وجودك پایدار — هر کلامی آندن ایشت آشکار

اکا آندن سوز انکله در مدام — جمله فارغ هم اولدر والسلام

بحر وحدتده اوکیم که اولمدی — آدم اولدی لیك مردم اولمدی

مردم اولدر کیم آنی کوردهان — آنی بیلور آشکار و نهان

اولسه کر اهل هنر کر با حجاب — هر کیمك ذاتنده وار بر آفتاب

بر کون اولور کشف اولور یوزدن نقاب — ظاهر اولور غیبدن اول آفتاب

چونکه کوردی آفتابن اول عیان — نیك وبد خالمز اکا بر شی نهان

بلکه سن سن اختلاف نیك وبد — سن ارادن چیق که نهب اول نور احد

تاکه اوله سنده سنلکدن اثر — یولده نیك وبد کورورسن پرخطر

بل نه وارلقدن وجوده کلدکك — نه وجود یله کرفتار اولدغك

کاش کالاول اولیدك شمدی سن — محو اولیدك بو وجود فانیدن

بو صفات بددن اولوب جمله پاك — باد بر کف خوار اولیدك مثل خاك

شمدی بلمزسن که جسمك کلخنی — نیجه طولمش خار وخاشاك تنی

مار وعقرب برله اولمش جمله پر — لیك زیر پرده ده پنهان بتور

هر قچن کیم ذره جه فرصت بولور — هر بریسی هفت سر ثعبان اولور
هر کسك بر دوزخ پر ناری وار — دوزخك ظن ایلمه کیم ناری وار
گر بقارسك محو ایدوب اول دوزخی — اول امین و بات فراغت ای اخی
بو خسه خاشاك ایچره بو عقرب بو مار — نیش اوررلر ساکه تا روز شمار
فرصتك وار اولدر انلاری بکون — اورمسونلر جانکه یارین دوکون
ای فدایی نیچه بر حرف مجاز — وادی توحیدده کشف ایله راز
مرد سالك بو مقامه گر ایرر — بس مقام و مرد محو اولوب گیدر
قالمز اول زیرا که حق پیدا اولور — لال اولور زیرا که حق گویا اولور
جزو اولور کل و نه کل قالور نه جزو — بر عجب صورت اولور نه جان نه عضو
فارغ اولور چاردن او شبو چهار — صد هزاراندن چقار هم صد هزار
اولمدی روشن بو اسرار عجب — اولدی یوز بیك عقل بونده خشك لب
عقل بو وادیده ای جان بیدر — اولدی مادرزاد طفل کور و کر
کیمکه بونده ذره جه بولدی خبر — مالك اولدی عالمینه سربسر
لیك بونده ذره دکلو کمسه یوق — کیم دیه اسرار مخفی وار یوق
گر چه یوغ و کلهم اول کمسه در — گر وجود و گر عدم اول کمسه در

مناجات کردن لقمان سرخسی

دیدی لقمان سرخسی کای اله — پیرم و سرگشته و گم کرده راه
بنده کیم پیر اولسه اول دلشاد اولور — بنده لکدن قورتلور آزاد اولور
بنده نی پیر اولمشم شاد ایت بنی — خط آزادی ویر آزاد ایت بنی

دیدی هاتف اکا کیم ای مرد خاص — بنده لکدن کیمکه استرسه خلاص
عقل ایله تکلیفی محو ایلر تمام — ترك ایت انلاری و قورتل والسلام
دیدی یارب استرم هر دم سنی — عقل و تکلیف ایستمم قورتر بنی
عقل ایله تکلیفدن چقدی تمام — گردی وادی جنونه اول همام
دیدی شمدی کندومی بلممنیم — بنده لك یوق بلمزم کیم نه شیم
بنده لك محو اولدی هم آزادلك — دلده نه غم قالدی و نه شادلك
بی صفتلك باکه چون اولدی صفت — عارفم الا که بلمم معرفت
بلمزم بن سنمیسن یا بنمی سن — ایکیلك گتدی کم اولدی سنده بن

حکایت غرق شدن معشوق و عاشق وی

اولدی بر معشوقه ناگه غرق آب — آتدی عاشق هم اوزین بی اجتناب
چونکه ایلدی اکا معشوق نگاه — صوردی اکا ناز ایله و ایتدی آه
چونکه دوشدم غافلن گرداب بن — نیچون آتدك کندیکی قصد ایله سن
دیدی کندم قصد ایله غرق ایتدم — لیك سندن بنی فرق ایتدم
نیچه دمدر کیم عجایب سر دور — سنلککله بنلکم هب بر دور
بر عمردر بلمزم سن بن میدر — بلمزم بن بن میدر یا سن میدر
چونکه بن سن بن اولدقبر دوام — بس ایکیمز بر اولالوم والسلام
بنلکك دفع ایلسك تفرید اولور — ایکیلك قالمز همان توحید اولور
انده سن کم اول که توحید اولدر — کملکی محو ایت که تفرید اولدر

حکایت شاه محمود و ایاز

برگون ایدی کیم عجب مسعود ایدی   روز عرض لشکر محمود ایدی
چقدی صحرایه قمو میر و سپاه   چقدی بر تل اوزره چون محمود شاه
اکا همدم بر ایاز و بر حسن   ایلر ایدی اوچی سیر انجمن
عرض اولندی شولقدر خیل و سپاه   موردن افزون اولوب طوتلدی راه
بندن افزون کمسه لشکر کورمدی   بلکه دارا و سکندر کورمدی
ایلیوب گفتار شاه نامور   خاص ایازه دیدی ای زیبا پسر
هب سنك اولسون بو لشکر جان بن   سن همان دنیاده اول سلطان بن
بویله دیدی گرچه شاه نامدار   لیك ایاز اولمشدی فارغ برقرار
هیچ الف تك قدنی لام ایتمدی   شاهه تعظیم ایدوب اکرام ایتمدی
بس حسن میمندی دیدی ای غلام   شه سکا بو دکلو ایتدی احترام
سن عجب کیم شاهه حرمت ایتمدك   خم قلوب قدك که خدمت ایتمدك
سن نکون حفظ ایلمزسن حرمتی   حق شناسك بویله میدر عادتی
چون ایاز ایشتدی بو درسمه عتاب   دیدی کیم واردر بوکه ایکی جواب
بر جوابی اولدر ای حسن   شاهه قولدن احترام اولمز حسن
بنده سینه شاه حرمت ایلسه   بنده سی هم عرض خدمت ایلسه
معنیده شاهه برابرلكدر   بویله اذعان ایلمك خرلكدر
بر کیمه تا شاهله یکسان اولمه   فی المثل بولنده گر قربان اولم
بنده اتك لطفنك احسانك   هرنه استرا ولایده فرمانك
قولنه احسانیله فیروز ایدر   صنمه کیم بو گون انی هر روز ایدر

بنجه

بنجه بیك ییل گر عبادات ایلیم   قادر اولمم کیم مكافات ایلیم
بن نیمه تا ایلیم عرض وجود   هرنه اولسه شاهدندر باکه جود
چون حسن اندن بو سوزی ایتدی گوش   دیدی احسنت ای ایاز پاك هوش
حق بو کیم ایچق اولور خلق حسن   عقلکه اولسون فدا عقل حسن
بویله عقل و بویله فهم و عذرخواه   نوله اولسك لایق انعام شاه
بس حسن دیدی نیدر اول بر جواب   چون جوابك اولدی کوردك صواب
دیدی اولمز سکا انی سویلمك   اولمز انی هرکسه فاش ایلمك
خالی نامحرمدن اولسه انجمن   سویلر ایدیم شاهه اول اسراری بن
بو سوزك چون رمزنی فهم ایتدی شاه   بس حسن میمندیه قلدی نگاه
دیدی کیم وار بر سپاهه ایت نظر   اولمسون بر گوشه ده نه خوف و خطر
خلوت ایسه یار ایله عاشق یچن   آنده صغمز نه حسین و نه حسن
چونکه تنها اولدی شاه سرفراز   خدمتنده قالمدی غیر ایاز
شاه ایازه دیدی کیم ای دلربا   اول جوابی کیم دیدك سویله بکا
دیدی لطفندن چنکم پادشاه   بنده سینه ایلسه هرگز نگاه
شویله کیم بو توصالر اول بر نظر   محو اولور جمله وجودم سربسر
آفتاب فر شاه کامران   قالدر گویا وجودم اولزمان
قالمیه چون آرده بندن وجود   بنجه خدمت ایلیم ایدوب سجود
گر گوردسك سن وجودم اولزمان   بن دگل شاهك وجودیدر همان
هرنه لطف ایلرسه شاه کامکار   کندوسی کندویه ایلر آشکار

سایه قالمز چونکه طوغدی آفتاب / اوموّلور محو خدمت اندن بی حجاب
سایه‌م کوبکین ای عالی نظر / طوغسه خورشیدک بکا قالمز اثر
بنده چونکم کندودن اولدی فنا / سن بولورسن نه دلرسک قل نظر
سنده خودبین اولمه مانند ایاز / ساکه تا لطف این شاه سرفراز
دعوی عشق ایلین عاشق مدام / محو اولور معشوق ایچره اول تمام
کر اوزین کورسه جمال یارده / حیرتی اوتار انک هر کارده
عاشقک اعضاسی هپ تغییر اولور / قانی وارسه غصه‌دن دلکیر اولور
دتردر اندامی حضور دوستده / صانکه بر مغز اولدی ایچی پوستده
عشق اولور اکا مسلم اول زمان / اشته بویله آنی عکس دلستان
بو محل اولور وصال جاودان / عین معشوقه اولور عاشق همان

گفتار در وادی حیرت

بوندن اوته وادی حیرتدر / کار انده درد ایله حسرتدر
هر نفس آنده اولور ساکه چو تیغ / هر دم اولور سالکک کاری دریغ
بونده روز و شب نه شب اولور نه / انده ایچی درد اولور و آه سوز
هر سر موینه اورسک اکا تیغ / دوکلن قانی یازیلور ای دریغ
آتش افسرده در مردی بونک / یخ کبی پژمرده در مردی بونک
مرد سالک بو مقامه ایرسه کر / حیرتیله کر قالور یولدن ازار
چون اوره توحید جانینه رقم / جمله محو اولور وجودی راه هم
نر سلوک نه ره نه راه دور / محو اولور جمله کیدر کهنه و نو

دیسک اکا بو قیسن یا وارمی / مستمی حیرانمی هشیارمی
درمیانمیسن یا خارج ازمیان / یا کنار و یا نهان و یا عیان
قانیمیسن یا حیات جاودان / یوخسه هم باقی و فانی بو زمان
یانه باقیسن نه فانیسن ندسن / یالقوبی سنسن اما سن نه سن
ساکه دیرکیم بلمزم اصلا نیم / یا بلم یا بلمیم بن نه شیم
عاشقم بلم ولی عاشق کیمه / یا که کافر یا مسلمان در دیمه
عشقدن هرکز خبردار اولمدم / عشقله دل طولدی عشقی بلمدم
اولمدم بر ذره عشقک آکهی / هم طولودر عشقله دل هم تهی
عاشق صادقلره بودر صفت / اولسه معشوقی انی اولمز معرفت
کاه هجرانی و که وصلتده در / که نه آنی بونی در حیرتده در

حکایت عاشق شدن دختر شاه بغلام او

وار ایدی بر پادشاه بی نظیر / بر قزی وار ایدی چون ماه منیر
اولمش ایدی حسنله رشک پری / یوزینه خورشید عالم مشتری
غمزه‌سندن نیجه دل مجروح ایدی / جسمی خود باشدن ایاغه روح ایدی
ماه رخساری چو فردوس برین / قاشلری قوس اما عنبرین
قاشلرین کیم کورسه قالوردی / قاب قوسین اکا آیلردی ثنا
خنجر مژکانله اول دلنواز / صالمش ایدی چوقلره سوز و کداز
عرض ایدوب رخسارین اول خورشید چهر / بنی اولمشدی اکا ماه سپهر
درج یاقوتی که جانه قوت ایدی / دایما روح القدس مبهوت ایدی

تشنه ایدی لعلنه آب حیوة
جرا ایددی کورسه لعلندن زکوة

کیم زنخدانینه ایشیدی نکاه
سرنکون اولوب ولوردی یری جاه

برغلام نازنین مانند ماه
شاهه خدمت ایلر ایدی کاه کاه

نه غلام اول دلبر صاحب جمال
مهری ویرمشدی حرارتله زوال

حسن ایچنده یوغیدی همتا اکا
رشک ایدردی سدره وطوبا اکا

شویله بی مثل ایدی اول خورشید روی
وصف حسنیله طولو بازار و کوی

برقضا ایله او دختر حاصلی
اول غلامی کوروب اولدی مایلی

وارد غنچه عشق سیلی ایتدی جوش
ایتدی القصه آنی بی عقل وهوش

آلدی عقل وفکرنی عشق ایتدی زور
جان شیرینی غمیله اولدی شور

برزمان صبر ایتدی کرچه اول نکار
عاقبت عشق ایتدی آنی بیقرار

یاقدی آنی عاقبت سوز فراق
جانه کار ایتدی درد اشتیاق

وار ایدی برقاج کنیز مطربه
صوت آوازیله عالی مرتبه

دیردی هر بری موسیقاردنی
میت ایشتسه آنی اولوردی حی

نغمه سندن بلبل کویا خموش
ایشیدنده قالمز ایدی عقل وهوش

حالنی آنلره اظهار ایلدی
عشق سرندن خبردار ایلدی

حال رازین آنلره ایتدی عیان
ترک نام وننک قلدی بلکه جان

شاه عشق اول دلده کیم طوتدی قرار
جان وباشه قاندن قالور اعتبار

دیدی واقف اولسه عشقمدن غلام
بدکمان اولورا وشاقدر داخی خام

کر اوله معشوق طفل خام کار
اکا اظهار ایتمه عشقک زینهار

قدرنک بیلدکجه عشقی ایت نهان
قاندن اولسه شک ایدر کیدر عیان

بلمسون عاشقلغیکی هیچ کس
آه سرد وروی زردک ساکه بس

قدرینه هم ایریشور نقصان تمام
دختر شه قاندن وقاندن غلام

دردیمی کر ایتمز ایسم آشکار
بو حجاب ایچره اولوردم زار زار

صبر قلدم تاکه جانه کچدی کار
نیلیم کیم قالمدی صبر وقرار

استرم کامم اوله اندن روا
لیک آکاه اولمیه اول دلربا

کربو مقصودم بنم حاصل اوله
بی کمان هم سیزه کام دل اوله

چون کنیزان بوسوزی ایشتدیلر
هربریسی عهد وپیمان ایتدیلر

دیدیلر کیم سن وار ایمدی فارغ اول
ایلمه بو کار ایچون کوکلک ملول

بز بو کیجه ایدلوم آنی آشکار
شویله کیم اولمیه واقف اول نکار

ایچلرندن بر کنیزمه لقا
واروب ولدی اولدی اول غلامه آشنا

چونکه بولدی آنی تنها اول غلام
آکا حاضر قلدی نقل وکاس جام

ساقی اولدی جاریه جوش ایلدی
برقدحدن آنی سرخوش ایلدی

قویدی دار وآکا چونکم صوندی جام
اول قدحدن اولدی بیهوش اول غلام

بیخود اولدی چون غلام سیمبر
طوردی یولداشلرینه ایتدی خبر

اول کنیزکلر قموسی کلدیلر
جامه خوابیله غلامی آلدیلر

کوتوروب اول ساعت اولدیلر روان
قویدیلر دختر قتینه اول زمان

تخت زرین اوزره آنی صالدیلر
ماه رولر چوره یانن آلدیلر

اوردیلر باشینه تاج زرنکار
ایلدیلر فرقنه کوهر نثار

أيچدي نصف الليلده كوزي أول غلام   نيم مست ونيم خواب أول خوش خرام
كوردي بر قصر بلند وزرنكار   تخت زرين وپانده بر نكار
هپ مهيا أولدي آلات طرب   شمع كافوري يناير بزم عجب
آتش اوزره عود وعنبر له بخور   جابجا سازنده لر مانند حور
جمله ده نه محو ايچير بدر تمام   حسن خوبان حسننه آنك غلام
كوردي چون بو بزمي اول صاحب جمال   ديدي يا رب وشميده بو يا خيال
سينه سي پر عشق ولال اولدي دلي   أولدي أفزون مشكل اوزره مشكلي
أيتديلر سازنده لر ساز ونوا   طولدي بوي عود وعنبردن هوا
برزمان سير رخ يار ايلدي   نغمهٔ چنك آني أوكار ايلدي
صوندي دختر آكا چون بر ايكي جام   بوسه لردن نقل ويردي مدام
دخترك دوينه أيلردي نكاه   حسرتيله دلدن ايدوب آه وواه
ليك نطقي أولمز ايدي كاركر   أغلر ايدي دوكوب خون جكر
برزمان اول دختر زيبا نكار   آني كوروب أغلر ايدي زار زار
طاغدوب كه زلف عنبر بارني   كه سوزردي نركس خونخوارني
كاه اولوردي اول غلامه دلنواز   كاه بيك أعزاز ايله ايلردي ناز
كاه باخود كاه بيخود اول غلام   قلدي تا أولنجه صبح او شام
چون عروس صبح رفع ايتدي نقاب   أول غلام عاشق اولدي بس خراب
يانديچون مست وخراب اول سرفراز   صالدي پيرينه آني اول سرو ناز
چون سحركه اول غلام سيمبر   بولدي آخر كندوكندندن خبر

كوردي كيم أول بزم أولمش بر خيال   آه قلدي جاننه دوشدي ملال
ياقدي حيرت جان پرشورشني   بلمدي هيچ بو دوشك تعبيرني
نعره أوردي جامه سيني أيتدي چاك   موييني طاغتدي صاچدي باشنه خاك
صعد ديلر آكا كه أي شمع طراز   ساكه نولدي بيزه أيله كشف راز
ديدي كيم بن كوردكم كلمز دله   أوغرادم فارغ كزركن مشكله
بن كه سيران ايلدم بو بابلر   كمسه لر كورمش دكلدر خوابلر
بندم بلمم خوابمي يا خود خيال   كمسيه أولمش دكلدر بويله حال
كوردم وبلدم أيشتدم جمله بـ   ليك نطقه قادر اولمم أي عجب
ديديلر آكا كه أي روشن نظر   عقلكي ويروبزه ويربر خبر
ديدي بلمم خوابمي يا سير مجب   بنمي كوردم آني بلمم غيرمي
هيچ ايشتمدم أيشتدم چون قو   كوردم كوچه كه كوردم روبرو
ديدي بر غافلكه رؤياده مكر   ساكه بر پري أولوبدر جلوه كر
ديدي حيران قالمشم بو بابده   بلمزم بيدار ايدم يا خوابده
بلمزم كيم مستلكده كورمشم   يا أيقلقده بو حاله أيرمشم
نه عجب حالتدر أي دوستان   حالكيم نه آشكار ونه نهان
نه ديمك ممكن ونه أولمق خموش   قالمشم بو آرده بي عقل وهوش
نه بولنور ديمكه نطقه زبان   نه بلورم ذره جه آندن نشان
كورمشم برده لبر صاحب جمال   كمسه ده يوق أول جمال باكمال
أولسه كر دوينه نسبت آفتاب   ذره در والله أعلم بالصواب

بلمزم بن آنی تا وصف ایلیم   کوردم اما بلمزم نه سویلیم
بن نه کوردم آنی ونه کورمدم   بولمیوردم مقصد نیمه ایرمدم

حکایهٔ عجوزه دختر مرده

بر عجوزك اولمش ایدی دختری   قبر اوزره اغلر ایدی اول قاری
سیر ایدوب آنی دیدی برداه بین   کیم بوزنه بندن ارتقدر یقین
بو بنم کیبی دکلدر نی خبر   کیم ندن آیرلمش اولمشدر بلدر
بو یقین بلمش که کیمدن اولدی دور   کیم ندن آیرلمش اولمش ناصبور
بو بندن ارتقدر غم بن غمزده   کیجه کوندز اولمشم ماتم زده
نه بکا معلوم کیمدندر بودرد   کیم قلوبدر روییمی درد ایله زرد
کیمدر بلمم بنی حیران ایدن   صبرمی الوب خسته وبیجان ایدن
بندن ارتقدر بوزندن لاجه   کیم بیکندن الوبدر راحه
بلمزم بن نه یتوردم نه استرم   کیم کیجه کوندز یانوب خاکسترم
خوشدر حالی انك کیم اول بلور   کیمدن آیروده شمش وافغان قلور
بویله منزلکیم دل اولمش نابدید   نه دل وجان بلکه منزل نابدید
بیتدی کندی رشتهٔ عقلك سری   خانهٔ پندارك اولمش کم دری
بو مقامه ایریشن بی سر اولور   چار حدین ایتدر بی فر اولور
کیمکه بونی اکر بول بولسه کس   فهم ایدردی سر کلی بر نفس

حکایهٔ کم شدن کلید و جواب صوفی بصفا

بولدی بر صوفی کیدرکن ناکهان   کوردی کمسه چغیرر کای فلان

ای دریغا باکه حیف اولدی شدید   کیم یتوردم بو ارادهٔ بر کلید
حسرتیله یوردکم داغلودر   طشره ده قالدم قپو بغلودر
قپوده قالدم مدد احسان ایدك   بو کلیدی بولمغه درمان ایدك
دیدی بر صوفی اکا کیم ای ددم   چون قپوی بلدك آخر چکمه غم
یوقدر بن تك جهانده قایغولو   بغلو اولسون تك بولیدم بر قپو
بکله بغلو قاپویی اولمه ملول   هیچ شك یوقکم اچیلور بر کون اول
بس سنك کارك ای ابله سهلدر   دربدر اولمق بونکچون جهلدر
کوربنی کیم کارو بارم نابدید   شویله حیران نه قپو وارنه کلید
کاش بن مسکین دخی ای عقلی یوق   بر قپو بولیدی بغلو یا اچوق
جمله نك اولدی نصیبی بر خیال   کمسیه هیچ روشن اولمادی بو حال
بکله کوییشی نیا نه کیتمه کل   بو کونه دلك ایتدکوکی ایتمه کل
کیمکه دوشدی بو مقام حیرته   بر نفسده دوشدی حدسز حسرته
یوق امیدم کیم یولی هرکز بولم   ایز یوررمشلر بنجه بن ایز بولم
بلمزم کربلسه ایدم یولی بن   بویله حیران اولمز ایدم وهمدن
مرده بوسوزلده شکوا شکوردر   کفر ایمان اولدی ایمان کفردر

حکایهٔ شیخ حسن بصری رحمة الله علیه

شیخ بصره اول رئیس اهل درد   قرقچ ایتدی پیاده اوشته مرد
بعده موی سفید وتن نزار   کوردی بر کمسه آنی کیمش ازار
دل پر آتش دیده پر خون جکر   بغلمش زناری اول صاحب هنر

قالمش باشنده هیچ دعوی ولاف   کافر آتش خانه‌سن ایلر طواف

دیدیلر کیم ای بزرک نامدار   لطف ایت ایتمه بو کاری اختیار

ایلدک قرق ییل ای شوریده مست   آخر اولدک کافر آتش پرست

بویله بر سودای خام ایتمک ندن   کندیکی بدنام عام ایتمک ندن

قنغی شیخ ایتمشدر بر بویله کار   بلمدکمی اصل ناری آشکار

دیدی کارم غایتیله اولدی سخت   نار یاندی خانمان و رخت و تخت

اولمشم سرکشته افکاردن   بولمدم هیچ بوندن اوزکه کاردن

اشبو آتشدن یانوبدر خرمنم   نام و ننکم قالمدی هرکز بنم

جانغه دوشدی بو آتشدن شرر   نام و ننکه ایلمم هرکز نظر

بویله بر کاره کرفتار اولمشم   کفر و دیندن جمله بیزار اولمشم

ظاهر اولسه ذره‌جه حیرت سکا   بن کبی یوز طوته یوز حسرت سکا

در خواب دیدن شیخ امرید

وار ایدی بر نو مرید معتبر   کوردی رؤیاسنده شیخینی مکر

دیدی شیخا اولمشم حیرتله زار   ساکه باری نیجه اولدی آنده کار

سن کیدلدن یانرم فرقتده بن   طاقتم یوق قالمشم حیرتده بن

دیدی شیخ ای واله و حیران و مست   حسرتیله دشلرم هر لحظه دست

اولکه محبوبن چه زندان اولور   وار قیاس ایت کیم نیجه حیران اولور

کرچه وار در حیرت دنیا سکا   شمدی دوشدی حیرت عقبا بکا

حیرت عقبایه نسبت اولسه کر   حیرت دنیاده کلدر بر شرر

آنی ایشتدی مرید شوخ و شنک   عقلی کیتدی اولوبن حیران و دنک

اوردی دنیا عقبادن دیوانه‌لک   بوندن آندن ایلدی بیکانه‌لک

کسدی عالمدن علاقه مطلقا   اولدی دائم همدم فقر و فنا

کفتار در وادی فقر و فنا

وادی فقر و فنادر بعد ازان   بونده کفتار ایتمدی هیچ نکته‌دان

بو مقامه ایرشن خاموش اولور   کنک اولور هم کر اولور مدهوش اولور

فانی اولور جمله اولجا و دیده   سایه‌لر هب محو اولور خورشیدده

جوشه کلسه بحر کلی بی حساب   قالمز صورت بغلر آنده نقش آب

نقشی اول بحرک ایکی عالمدر   کیم دکلدر بلکه عقلی کمدر

بحر کل ایچره اوکیم کم بوده در   رنج و غمدن دائما آسوده در

کر بوده ریادن کچیدک سن یقین   اولور ایدک راز دار و صنع بین

لیک آنلر کیم بو راهه کتدیلر   محو اولوب اول قدمده یتدیلر

بس بو راهک انتهاسی بو قدردر   اوشبو بحرک ماوراسی یوقدر

کام اولدن اولورچونکم فنا   بر جماد اولور اکر آدم اولا

عود و هیزم آتش ایچره کر اولور   بردم ایچره جمله خاکستر اولور

اولدیلر یا نعقده یکسان آشکار   فرقی وار لیکن صفتده بی شمار

جیفه دوشسه بحره کرچه غرق اولور   پاک اولن دوشسه ایکیسی فرق اولور

یاق بو بلک چرکنی اول کل اول   بعد ازان شایسته بحر کل اول

پند دادن شیخ مریدرا

بر كيجه كوردم كه بر شيخ كزين … بر مريده ديرايدي كيم اي حزين

بوته عشق ايچره اول قال اول … بعد ازان شايسته احوال اول

ضعفله قل كيبي جسمك قل نزار … ساكن منزل اوله تا زلف نكار

هر كيمه ضعف و نحولت خوى اولور … موى زلف ياردن بر موى اولور

سن كرا ولسك راه بين و ديده ور … قدده قل اولمق بودر ايله نظر

قل قدر قالسه وجودكدن اثر … بوليمزسن قل قدر آندن خبر

حكاية پروانه كان

بر كيجه پروانه‌لر جمع اولديلر … دقتيله طالب شمع اولديلر

ديديلر خوش شمع سلطاندر بزه … بولمق آني نه نقصاندر بزه

حيفدر كيم بو الاى خسته جكر … اولميز مطلوبمزدن بر خبر

طوردي بر پروانه يرندن همان … شمعدن آله خبر اول ناتوان

واردي قصره كيم ياناردي آنده شمع … دوشمش ايدي شمعدن اطرافه لمع

نور شمعه ايتدي ايراقدن نظر … دوندي وايلتدي يارانه خبر

كوردكن ايشتدكن هب سويلدي … فهمي مقداريجه تعريف ايلدي

وار ايدى مجمعده بر عالي نظر … ديدى حيفا المامش سن بر خبر

بيرى داخي طوردي يرندن همان … شمع اولن قصره دك اولدي دوان

شمعي كوروب قالمدي صبر و قرار … اوردي شمعه كندويي بي اختيار

عازم اسرار مطلوب اولدي اول … شمع غالب كلدي مغلوب اولدي اول

نيم مرده نيم زنده پر زنان … كلدي يارانه هم اول قلدي بيان

ناقد مجلس ديدي كيم اي محال … سنده هم يوق شمعدن بوى وصال

اول بريسي داخي پرواز ايلدي … شمعه كندين محرم راز ايلدي

چكدي آني جذبهٔ شمع اولزمان … يانوب همرنك اولدي شمعه اول همان

يانمدن اولمادي پرواسي انك … يانوب آتش اولدي اعضاسي انك

ناقد مجلس اكا اولدي يقين … ديدى وصل شمعي بو بولدي همين

چونكه باشدن آيغه نار اولدي بو … آني بلدم كيم خبردار اولدي بو

كيمكه اولدي بي نشان و بي اثر … اوشبو عالمدن اودر بولن خبر

اولميجه جسم و جاندن بي خبر … بوله مزسن وصل جانانه‌دن خبر

اولكه بو قدر ذره‌جه آندن نشان … بلكه آندن بي خبردر اول همان

كمسه‌لر اول سره محرم اولمدي … محرم اولن حقيقه يول بولمدي

قفا خوردن صوفى ازكسى

يولده بر صوفي كيدركن ناكهان … اوردي بر موذي اكا بر سيله همان

دونوب اكا ديدي اي مرد خدا … اولدي اول كم سيله اوردك سن اكا

شمدي اوتوز يلدر اول اولمشدر … وار لغندن جمله قورتلمشدر

ديدي اول مرد اكا دعوادر بو هم … مرده اولن نطقه كلمز اي ددم

چون دم اوردك هيچ محرم اولمدك … تا وجودك وار همدم اولمدك

قل قدر اولسه اضافت آن دم … نيجه يوز بيك وار مسافت آنده

اول مقامه ايرمك استرسك اكر … ذره‌جه قويمه وجودكدن اثر

نار عشقه ياق وجودك واريني … تا فنانك بوله سن اسرارني

أیمه فکر قبا و پیرهن / نار عشقه آت وجودك بی کفن
بویله أیتدکسه مسلّم اولدی عشق / محرم اولدك ساکه همدم اولدی عشق
چونکه کچدك جمله یوقدن واردن / قورتلورسن عجبله پنداردن
کرچه عیسی کبی برسوزن اولور / بلکه یولده ساکه اول رهزن اولور
چون وجود اولدی سنکچون سدّراه / قانده قالدی ملك ومال وعز وجاه
جمله بر بر ترك ایدوب آزاده اول / بس سفر قیدین کوروب آماده اول
بیخود اولکم أیدهسن جمع درون / نیك وبددن اوله سن مطلق برون
چونکه قالمایه سن وعشق اوله سن / بر فنا وعشقی اولدم بوله سن

حکایت شهزاده وعاشق لکن گدا باذو

وار ایدی بر پادشاه دلپذیر / وار ایدی بر أوغلی غایت بی نظیر
حسن ایچنده یوسف دوران ایدی / کورمکه یوزینه هابیك جان ایدی
تخت حسن اوزره اول ایدی پادشاه / بنده ایدی حسننه أی نیجه شاه
سیره چیقسه ناکهان آچوب نقاب / خلق صانوردی که چیقدی آفتاب
یوزنی وصفه یوزی یوق کمسه نك / أغزنی وصفنده سوزی یوق کمسنك
وصف اولنمز زلف آن شمع طراز / وصف ایدرسم أی نیجه عمر دراز
چشم خونریزی کیمه قلسه نظر / أیلر ایدی اولدروب زیر وزبر
کرشکرخند ایتسه لعلندن نثار / کلّلر اچیلوردی اولدم بی بهار
أغزی کویا نقطهٔ موهوم ایدی / وار می یوقمی هیچ نامعلوم ایدی
قامتی خود فتنهٔ عشاق ایدی / قاشلری هم جفت ایدی هم طاق ایدی

أیدم بلمزدی اکا کمسه نکاه / اولدرلردی او ساعت بی کناه
حکمتیله بر کدای دربدر / آنی کوروب عاشق اولمشدی مکر
عاشق آشفته وحیران ایدی / بر نظردن بیقلوب ویران ایدی
بر نظردن عاشق اولمشدی همان / بر دخی کورسه ویرردی اکا جان
کیجه کوندز کوین ایتمشدی مقام / ناله وفریاد ایدردی صبح وشام
بی کس وبی یار ایدی اول دمبدم / یار وبولداش اکا ایچق درد وغم
کاه زنده کاه مرده اولکدا / اولمشیدی منتظر صبح ومسا
زنده أنذن کیم چقردی کاه کاه / أیلر ایدی اکا ایراقدن نکاه
مرده أنذن کیم اولوردی ناصبور / عقل وصبر وهوشدن اولوردی دور
چقسه کر سیرانه اول سرو روان / عالمه غوغا دوشردی اول زمان
یوللره اوزره جان ویرردی صد هزار / صان قیامت اولور ایدی آشکار
خلق هر یکا أیدردی جوشلر / دوروب یانده أولمسه چاوشلر
خلقی چاوشلر اوررردی زور ایله / نعره کلبانك دورا دورا ایله
بو صدایی أیشدردی اول کدا / آه ایدوب بردی ایراقدن مرحبا
أغلیوب اولدم اولوردی غرق خون / بی حضور اولوب دوشردی سرنکون
شول قدر أیلردی کوز یاشن روان / کیدر ایدی سیله تابیله توان
بلمز ایدی کیجه کوندز خورد وخواب / مفلس وعریان ایدی بی نان وآب
بویله برآوارهٔ سودین حال / وصل شهزاده محال اندر محال
ذره دکلو سایهٔ بس کمترین / آفتابه اولمغ استر همنشین

برسحرکه اولدی شهزاده سوار   عسکر ایله ایلیوب عزم شکار
آنی کوردی اول کدای ناتوان   نعره اوردی یانغولندی آسمان
ناله قلدی یاقه سینی ایتدی چاك   برزمان اغلاردی باشنه صاچردی خاك
آقتوب کوزدن دمادم یاشنی   برزمان طشلاردن اوردی باشنی
کوردی اول حالی قمو میر و سپاه   بر یره جمع اولدی چاوشان شاه
اول کدانك حالنه حیران اولوب   شاهه واردی بیرسی پویان اولوب
پادشاهه دیدی کیم ای شهریار   بر کدا شهزاده یه اولمش شکار
شاهزادهك نامنی یاد ایلیوب   نعره اوردی آه و فریاد ایلیوب
غیرتندن شویله مدهوش اولدی شاه   نادمت برله پرجوش اولدی شاه
دیدی کیم طوتوب آنی بردار ایدك   خلقه عبرت اولسون آنی زار ایدك
هر طرفدن یوکرشوب میر و سپاه   بغلدیلر اول کدایی بی کناه
الدیلر دار الثنه آنی روان   خلق جمع اولدی قلوب آه و فغان
هیچ دردندن آنك آکاه یوق   جرمنه کمسه شفاعت خواه یوق
چونکه کوردی آنی داره اولوزیر   آتش حسرتله یانوب اول فقیر
یلواروب دیدی فقیره اول کدا   مهل ویر تاکیم نماز ایدیم ادا
ویردی مهلت اول وزیر خشمناك   قویدی یوزین توپراغه اول مرد پاك
سجده قلدی و دیدی کیم یا اله   اولدر چونکیم بنی شه بی کناه
جان چقوب اولمزدن اول ترضا   شاهزادهك یوزینی کوستر بکا
صونك نفسده تا سیر دیدار ایلیم   باری جانم آکا ایثار ایلیم

روی معشوقه که عاشق جان ویرر   عشق آکا عمر جاویدان ویرر
پادشاها چونکه حاجتخواهکم   قلمه رد کیم بنده یه درکاهکم
عاشق مظلوم و بی دستکاه   لطفکه امیدوارم یا اله
قاضی الحاجات سنسن دائما   حاجتم لطف ایلیوب ایله روا
چون تظلم ایتدی اول مظلوم آه   دعوتن ایتدی قبول اول پادشاه
چون بو رسمه اغلدی حقنه فقیر   رحم قلدی حالنه آنك وزیر
پادشاهه واروب اعلام ایلدی   اول کدانه ایتدیکینی سویلدی
زارلق برله مناجات ایتدکن   سجده قلوب عرض حاجات ایتدکن
ایتدی شاهه جمله بر بر آشکار   تاکه آنی عفو قلدی شهریار
شاه امر ایتدی اودم شهزاده یه   دیدی وار اول عاشق افتاده یه
ایرش آکا دخی بردار اولمدین   خاکدن قالدر آنی خوار اولمدین
مستمندکدر آکا بر چاره قیل   دردعشقیله بتر آواره قیل
لطف قیل آکا که چکمش قهریکی   آکا تریاك اول که ایچمش زهریکی
طورمه یعنی کندیکی آکا بستور   قالدر آنی خاکدن باکه کتور
بویله دیوب طوردی اول یوسف جمال   اول کدایه ایردی مانند شمال
واردی اول خورشید روی آتشین   ذره سیله تا اوله خلوت نشین
واردی زیر دار چون اول شهریار   صان قیامت اولدی اولدم آشکار
خاکه دوشمش کوردی اول افتاده سن   آکا عرض ایتدی قد آزاده سن
کوردی اولمش کندوزندن بیخبر   باشنی اوزره اغلیوب اول پرهنر

شاه زاده ایتدی کوزدن یاش روان / اغلدی اکا زمین و آسمان
کیمکه عشق یارده صادق اولور / عاقبت معشوق اکا عاشق اولور
عاقبت شهزادهٔ سیمین بدن / رفع قلدی اول کدایی خاکدن
چونکه کوش ایتدی بو سسن شهزاده نك / عقلی کلدی بردم اول افتاده نك
کوز اچوب کوردی او ماهك یوزنی / یکی باشدن ضایع ایتدی اوزنی
کوردمشدی یوزنی زیرا انك / کوردی یوزین چونکه اول شهزاده نك
دیدی شاها شهریارا سرورا / چونکه اولدیکی کوردك روا
بن ویردم جانمی سن سرورم / بو غیدی حاجت بو دکلو عسکره
بویله دیوب جاننی قلدی فدا / صان ازلدن اولمش ایدی کویا
چون وصال یاری معلوم ایلدی / وارلغن ملکینی معدوم ایلدی
ویردی جان جان آفرینه اول زمان / قوبدی لشکردن قمو آه و فغان
عشقده چوقدر طریق بازکون / ای بچه مرد انی ایتمشدر زبون
مختلطدر بو وجود ایله عدم / مجتمعدر لذت ایله زهر غم
اولمیجه بر زمان زیر و زبر / بویی آیا ایشیدن المز سن خبر
بویله کار عارف اول مردانه کل / عقلکی ترك ایلیوب دیوانه کل
استرایسك کیم بولاسن کیمیا / یاق وجودك مسنی ایله هبا
قویی بو فکری بر زمان بیخویش اول / کندو نفسك بو قلعه دوراندیش اول
اوله کیم بی فکر و تشویش اوله سن / ایریشوب بر بیره درویش اوله سن
اوز وجودکدن اولوب محو فنا / بو قلعیله بوله سن درده دوا

قالمیه تا انده سن و نه غیر سن / خیر و شرك اوله خالی عشقدن
آفتاب فقر ایله بر کون عیان / کشف اوله هب قالمیه سر نهان
کر سکا ظاهر اولا اول آفتاب / قالمیاسن قار دیشه آبدآب
هر نه شئ کیم اکا مالك اوله سن / جمله سن آب روانه صاله سن
محو اوله سن قالمیا سنده هیچ / قالمیه کوکلکده دردپیچ پیچ
قطره کیبی وشرد ریایه اول / قاندن اولور صاحب سرمایه اول
بو فنا هر کیشینك کاری دکل / بو عجبدر کیمسه هیچ عاری کل
کیدرا و لکیم دهرده اوکون صوکا / کیم اوله موجود اولمایه فنا

سؤال مرید از شیخ و جواب او

ایلدی بر شیخدن بیری سؤال / کیم ندر سهر بولنور راه وصال
دیدی کیم بو یولده یدی بحر وار / اول بحارك کیمی نور و کیمی نار
قطع اولنورسه یدی دریا تمام / ماهی جذبه کورینور والسلام
شویله ماهی کیم اکر بر دم چکر / بر نفس ایچره ایکی عالم چکر
اول نهنکك یوقدر پا و سری / بحر استغنا دور آنك یری
چکسه کر اول حوت بر دم آشکار / ایکی عالم خلقنی بر دم یوطار

کفتار در احوال طیور

ایشیدوب مرغان بو سوزی سربسر / اولدیلر هب غرقهٔ خون جکر
جمله سی هب بلدیلر کیم بو کار / بیخبردر آنلو ضعیف و ناتوان زار
بو بیخبردن اولدیلر هب بیقرار / چوقلر اول منزلده اولدیلر زار

اولیلر خسته حال و نیم جان   حیرتیله اول یوله اولدی دوان
کتدیلر چون که نشیب و که فراز   نیجه یللر صرف ایدوب عمر دراز
آنده اول یولده کیم اولدی عیان   شرحنه قادر دکل نطق و زبان
سن دخی بر کون اوله کیم اول یوله   کیده سن تا کیم سکا روشن اوله
بو طریقک وصفنه اهل طرق   دیدیلر لا یعرف من لم یذق
سنده بر کون اول یوله عزم ایده سن   آنلرک کتدکی یوله کیده سن
بله سن آنلرنه ایشلر ایتدیلر   آنده نه کوردیلر و ایشتدیلر
کتدیلر بو حال الله مرغان راه   منزله آنده ایرشدی آز سپاه
کیجه کوندز نیجه قوش اولدی دوان   منزله بیکدن بری ایردی همان
بعضی یولده غرق دریا اولدیلر   بعضیسی نابود افنا اولدیلر
بعضی اولدی طعمه شیر و پلنک   بعضینک اوردی اجل باشینه سنک
بعضیلر یولده اوزن خایف قالدیلر   ساکن ذات المخالف قالدیلر
بعضیلر صحراده قالدی خشک لب   چکدیلر کرما و سرمادن تعب
بعضی قالدی آرزوی دانه ده   اولدی دیوانه قالوب ویرانه ده
بعضی بی ناز و طربدن قالدیلر   فارغ اولدیلر طلبدن قالدیلر
بعضی یولده عجایبلر کوروب   الدانوب قالدی غرایبلر کوروب
ضایع اولدی هر بری بر نوع علّه   ایرمدی یوز بیکدن بر قوش منزله
ایردی اوتوز قوش همان رنجور و سست   پر شکسته جان خسته نادرست
کوردیلر بر حضرت اندن بی صفت   ایرمز اکا عقل و فهم و معرفت

برق استغنا اوردی شویله برق   بر نفسده یوز جهان اولوردی حرق
صد هزاران آفتاب معتبر   صد هزاران انجم و شمس و قمر
اولمش اول حضرتده هب دار و نزار   ذره کبی خسته خاطر بیقرار
دیدیلر کیم آفتاب و ماهتاب   ذره جه کلمز زهی عالی جناب
بونده بیزه قدر اولمز ای عجب   حیف کیم چکدک کلوب بونجه تعب
بونده بو قدر ذره دکلو اعتبار(?)   بزکبی خاکه که اولدوق خاکسار
حسرتیله اولورز کلی فنا   اولمدی امیدمز هرکز روا
بو که بر درکاه بی پایاندر   بزکا ولسق اولمسق یکساندر
بویله دیوب جمله بیدل قالدیلر   جمله مرغان نیم بسمل قالدیلر
قالدیلر بو نوعه نیجه روزکار   ضایع و کم کشته زار و بیقرار
آخر اول درکاه عالیدن روان   ایردیشوب چاوش عزت ناکهان
کوردی اوتوز مرغ حیران بیخبر   جمله سی سرکشته و بی بال و پر
پای تا سر غرق حیرت جمله سی   بی نشان بی بال بی پر جمله سی
دیدی ای قوم ضعیف و پر کله   نه سببدن کلدیکز بو منزله
نیره دن سز سیزه کیم دیرلر عجب   بو مقامه کلمکه نولدی سبب
سیزه کیم دیرلر بنوز بس سیزه نام   قانده اولور سیزلره جای و مقام
بونده قاچان کلدیکز ای خسته کان   نه ایش ایچون کلدیکز ایدک بیان
دیدیلر کلدک اچکوب بز رنج راه   تا که سیمرغ اوله بیزه پادشاه
بز برالای خسته و بیچاره یوز   بیقرار و بیدل و آواره یوز

بنچه مدت رنج چکدك مدام / بر عمردر بوینده هم طوتدق مقام
صدهزاران مرغ ایدك قلدق هوس / بوینه کلدك جمله مز سیمرغ بس
کیم قرلدی کیمی اولدی بیحضور / شاید ایره بیزه حضرتدن حضور
اوله کیم بزخسته یه اول پادشاه / اید آخر کندو لطفندن نکاه

مقاله در بقیهٔ کلام

دیدی اول چاوش کای سرکشته لر / کل کبی خون دله آغشته لر
پادشاه مطلق اولدر جاودان / اولسکوز اولماسکوز بردر همان
اولسه یوز بیك عالم وخیل وسپاه / سوردکلو بونده یوقدر قدر وجاه
نه اوله سزسز او توز قوش ای فقیر / واریکزما واکره سز ای حقیر
واروبنما واکره ایدك قرار / بونده صنمك سیزه اولور اعتبار
بو سخندن جمله نومید اولدیلر / مردهٔ بیجان جاوید اولدیلر
بس دیلر اول معظم پادشاه / عزتیله بیزه ایتمزسه نکاه
کمسه خوار اولمادی خوار ایتسون بزی / خوارلقله آشکار ایتسون بزی
خوارلق آندن بزه عزتدر / ذلت سلطان بزه حرمتدر

قول مجنون با تمثیل

دیدی مجنون کیم قمو اهل زمین / ایتسه لر باکه هزاران آفرین
خلق عالم کر بکا اکرام ایده / یکدر لیلی اکر دشنام ایده
مدح عالمدن آنك دشنامی یك / عالمك ملکندن آنك نامی یك
مذهب عشاق بودر ای عزیز / ذلت محبوب عزتدر لذیذ

برق غیرت اولسه ناکه آشکار / کوتورر اول جمله جانلردن دمار
اولسه عاشقلر عشقه مبتلا / عزت وذلت برابردر اکا
دیدیلر بو اولکروه بیقرار / جانمز یانددی نار انتظار
ایلمز پروانه آتشدن نفور / بلکه آتشدن اولور آکا حضور
بیزه ال ویرمزاکر وصل نکار / یانغنه مومز اولدن آشکار
بز اکرچه دست بوسه مایلز / اولمزایسه پای بوسه قایلز

تتمهٔ حکایت پروانکان

جملهٔ بوندن کاندو زکار / دیدیلر پروانه کای بیقرار
بنچه جان یاقوب اولورسن خسته حال / ساکه خود شعیله جمع اولمق محال
اولدی پروانه اودم مست خراب / انلره بو وجهله ویردی جواب
دیدی بیز باکه وصل بردوام / کیم یانوب شمع ایچره محو اولم تمام
چونکه مرغان عشقده مرد اولدیلر / پای تاسر غرقهٔ درد اولدیلر
کرچه استغنا ایدی حددن فزون / ینه لطفتانه اولدی رهنمون
صاحب لطف اچدی ناکه بر قپو / صدهزاران پرده کشف اولدی قمو
دفع اولوب بوزدن حجاب صدهزار / اولدی نور النوردن سر آشکار
جمله سن خوان کرمده طویدی / مسند عزتده ساکن ایلدی
اوکلونه قویدی بر رقعه همان / دیدی اوقو اول رقعه ای حاضران
اوقی اوشبو قصهٔ ای اهل حال / رقعه نك مضمونته اولور مثال

حکایة برادران یوسف

یوسفك قرداشلری كوردیلر
قولمزدر دیو آنی صاتدیلر

مالك مصر ایدی چونكم اشترا
اتسدی خط بیعه تا حجت اوله

یازدیلر بر خط اكا كیم بنده مز
نامی یوسفدر بنم افكنده مز

قاچمش ایدی ایرشوب طوتدق آنی
بو بهایه مالكه صاتدق آنی

مالك آلوب اول خطی قلدی نهان
چون عزیزه صاتدی كوستردی عیان

مصره یوسف چونكه اولدی پادشاه
اكا ایرشمشدی اول خط كواه

قحط اولدی چونكه عاجز اولدیلر
اون برادر جمله مصره كلدیلر

بلمدیلر یوسفی چون كوردیلر
آیغینه جمله یوز سوردیلر

دیدیلر كیم اولمشوز جان ویر بزه
ساكه بنده اولمزنان ویر بزه

دیدی یوسف آنلره كای مؤمنان
بنده بر خط وار عبرانی زبان

اوقوماغه كمسه قادر اولمدی
باكه هیچ معناسی ظاهر اولمدی

كر سز اوقورسز آنی اذعان ایدم
سزه بی حد نعمت و احسان ایدم

جمله عبری خوان ایدی اول مردمان
اولدی بو سوزه قموسی شادمان

ویردی یوسف اول خطی اخوانه
هر برینك لرزه دوشدی جانه

كوردیلر اوز خطلرین دنك اولدیلر
دهشتیله زعفران دنك اولدیلر

قالدیلر جمله تأسفده بولسر
مات اولدی كار یوسفده بولر

مست اولوب دم بسته و لال اولدیلر
حیرتیله جمله بدحال اولدیلر

اوقوماغه خطی قدرت قالمدی
هیچ برینه نطقه جرأت قالمدی

دیدی یوسف كیم نیچون بیهوشسز
خط اوقومقدن نیچون خاموشسز

دیدیلر بو خطدن اولدق وهمناك
بو خط اولدی چون بزه خط هلاك

تتمهٔ بقیهٔ كلام طیور

رقعه‌یی اوقویوب اول سیمرغ دار
كوردیلر بر رقعهٔ پر اعتبار

اول و آخر قموا ایتدكلرین
طوغری واكری بویله كتدكلرین

كوردیلر جمله یازلمش آشكار
ظاهر و باطن اولوب نقش نكار

حیله و مكر و فسون ایتدكلرین
یوسف دوچه بون ایتدكلرین

اول ایلتوب قویویه آتدقلرین
عاقبت قول ایلدیو صاتدقلرین

اوقودیلر جمله هب باشدن باشه
قرداش اولان بویله ایتمز قرداشه

آنهك یوق ای كدای هیچ كس
یوسفیكی صاتیورسز هر نفس

بر كون اولور یوسفك سلطان اولور
حاصلك آندن غم و خسران اولور

آچ و عریانسن واردرسن یانه
ای كدا محتاج اولوب احسانه

شمدی نیچون قویویه آتدك آنی
یوقبهایه ایلدوب صاتدك آنی

تتمهٔ كلام طیور

جمله مرغان اولدیلر غرق حیا
اولدیلر محض فنا اندر فنا

جمله كلی كلیدن پاك اولدیلر
نور حضرتدن یكی جان بولدیلر

یكی باشدن جمله نوجان اولدیلر
ینه بر نوع ایله حیران اولدیلر

محو اولدی سینه‌لردن مطلقا
جمله فعل ما مضی و ما بقا

كندیلر سیمرغ ایدی چون اول زمان
چهرهٔ سیمرغی كوردیلر همان

ایلدی سیمرغ سیمرغه نظر
كوردیلر سیمرغی آنده جلوه كر

بوندن نه بیش و نه کم سیمرغ ایدی — ناظر و منظور هم سیمرغ ایدی
جانب سیمرغه ناظر اولدیلر — اوزلرینی آنده حاضر بولدیلر
کوردیلر کندولرین بر سیمرغ ددر — کرچکم سیمرغ لیکن غیر دردر
باقسه‌لر ایکیسنه بز آره‌دن — محو اولوردی فرق اولدم آره‌دن
اولدیلر حیران و دنك و تشنه‌لب — بی تفکر فکره قالدیلر عجب
بو می اولدی اول یاخود اول اولدی بو — بلمدی کمسه بو سری ای عمو
بلمدیلر چون بو رسمه اولدی حال — ایتدیلر بی نطق حضرتدن سؤال
سنلك و بنلکده حیران اولدیلر — طالب اسرار پنهان اولدیلر
کلدی حضرتدن جواب بی زبان — کیم بو حضرت آینه اولدی همان
کیم کلورسه کندین آنده سیر ایدر — جان و تن هم جانله تن سیر ایدر
سز اوتوز قوش بونده چونکم کلدیکوز — بونده بس سیمرغ پیدا اولدیکوز
اوسکوز کر قرق و اللی قوش تمام — ینه کندوکز کوررسز والسلام
چوق جفای کوه و دریا کوردیکوز — کندوکز مرآتده تا کوره‌سیکوز
بوخسه چشم خلق بزدن اولدی دور — هیچ ثریایه یتر می چشم مور
مور قوت ایدرمز سندان اسله — پشه فیلی طوته‌ می دندانیله
هر نه بلدك هر نه قلدك هیچ بل — هر نه کیم دیدك ایشتدك هیچ بل
بو بجه کوه و وادی کیم قطع ایتدیکز — جمله بیزم علمزله ایتدیکز
قطع اولندی وادی ذات و صفت — جمله بزدندر او فعل و معرفت
کرچه سز سیمرغسز حیرانسز — بیدل و بی صبر و بی سامانسز

بزکه سیمرغ اولمغه اولیترز — بوکه بز مرغ حقیقی کوهرز
اولونماکم بزده سز محو اولدیکوز — کندوکوزی بزده ظاهر کوردیکوز
جمله آنده محو اولدیلر تمام — یتدی خورشید ایچره سایه والسلام
کندیلرو دیدیلر ایشتدیلر — باشدن ایاغه فراموش ایتدیلر
کتدی راه و رهرو و رهبر تمام — داخی سوز کوتاه اولدی والسلام

خاتمهٔ کلام در حسب حال

حمد لله ایردی سوز پایانه — اهل فهمك قالدی سوز اذعانه
دینمدك ایشتدك سوز قالمدی — سویلمکدن نسنه حاصل اولمدی
اهل حاله حاجت اولمز هیچ قال — اهل قال اولندکلدر اهل حال
حصهٔ مردان راه اولدی عمل — حصهٔ من سوز اولدی اول هم بی محل
اولکه عاملدر اولوردایم خموش — اولکه غافلدر قلور جوش و خروش
خلق عالم سر بسر اویخوده‌در — سویلدوکم دمبدم بیهوده‌در
مردم عالم قمو بیکانه‌در — یانلرنده نه دیسك افسانه‌در
خلقه خواب اولور فزون افسانه‌دن — لیك طوغری سوز کلور دیوانه‌دن
بن که صاچدم بو بجه در قیمتی — بو قدر بر ذره دکلو قیمتی
سفره چکدم عالمه ویردم دواج — لیك چقدم کندم اول مجلسدن اج
لیك قلسك عین دقتله نظر — مقصدم بوندن دکل نفع و ضرر
دیمزم علم و کمالم وار بنم — ترجمانم بس مقالم وار بنم
طوطیم کرچه تکلم ایلرم — لیك کندم بلمزم نه سویلرم

جمله گفتارم دو شهوار در … آینم چون حضرت عطار در

منطق الطیر ینی ایتدم ترجمه … تا اوله آسان لسان مردمه

ترکی دلده آنی تعبیر ایلدم … قدرتم یتدکجه تفسیر ایلدم

چونکه قلدم خیر ایله اتمامنی … منطق اسرار قلدم نامنی

اهل شهرت مسلکینه گتمدم … کمسه نامینه معنون ایتمدم

چونکه بو قدر بنده حرص وطمع خام … قصدم انجق بر دعادر والسلام

گفتار فی بقا بعد الفنا

ای فنایی ایشته بر عاقل سوال … کیم نه اولدی آخر اول مرغانه حال

قالدیلرمی مستمر محو وفنا … بولدیلرمی باینه سمت بقا

نچه بیوز بیک قرن گچدی مجملا … بی نهان نه ابتدا نه انتها

بعدزان اول جمله مرغان اسیر … چون بقای کلدن اولدیلر خبیر

بیخود اولوب وزلرینی بولدیلر … بس بقا بعد الفنایه کلدیلر

ممکن اولمز چون آنی شرح ایلمک … اول فنا واول بقادن سویلمک

کمسه آنزن ویرمدی هرگز خبر … شرحی آنک خارج حد بشر

بن بنجه وصفن آنک تعریف ایدم … بر کتاب نو مکرر تصنیف ایدم

کیم بقا بعد الفنایی اول بلور … کیم آنک اسرارینه واقف اولور

تا که وارسن وجود ایله عدم … اول مقامه قنده باصرسن قدم

بلمز اولکم سالک راه اولدی … وارمینجه کمسه آگاه اولدی

اولکه آخرده فکر ایت همین … صکره بلک اصلنی تمیز بل یقین

نطفه ایکن ایتدی پرورده سنی … بس متاع عقل الله قلدی غنی

واقف ایتدی کندونک اسرارینه … علم حاصل ایتدیکچون کارینه

بعده محو ایتدی باقی بو عبرته … صالدی اول عزتده ایکن ذلته

دفن ایدوب تپراغه قلدی خاکسار … ایتدی فانی آنی بنجه روزگار

بو فنا ایچره دینلدی بنجه راز … آتسن آنکله دوزلدی دورلو ساز

بعدزان ویردی بقای کل آکا … عین عزت اولدی ذال ذل آکا

بس نه وارا و گوکه بلمزسن نچه … کندو کل بخشی فکر ایت ای اخی

تا که جانک اولیه مقبول شاه … اولمیه مقبول ایشه ای مرد راه

تا فناده اولمینجه محو کل … بس بقاده وارلق ممکن دکل

اول ایلر ذلتیله خوار و زار … صکره عزتله قلور صاحب وقار

بس فنا اول بوله سن تا کیم بقا … وارسن تا وارلق کلمز سکا

اولمینجه خوار اولوب محو و فنا … قنده ایرشیور سکا عز و بقا

حکایت پادشاه که معشوق سرا کشتن فرمود

وار ایدی بر پادشاه کامران … حکمی هفت اقلیمه اولمشدی روان

امری جاری ایدی دورده اطرافه دک … حکم ایدردی قافدن تا قافه دک

بر عظیم الشان ایدی اول پادشاه … زیر فرماننده بلکه مهر و ماه

وار ایدی یاننده بر عالی وزیر … عاقل ایدی خرده دان و خرده گیر

ویرمش ایدی حق آکا بر خوش پسر … گورمشدی مثلنی چشم بشر

حسننه حیران ایدی انس و ملک … بنده اولمشدی سپهر فلک

برحسن ویرمشدی اول سبحان اکا — کوردن استردی که ویره جان اکا
آنی کوردن اولسون دیو اسیر — کیجه سیر ایلردی اول ماه منیر
کوندزین کرچقسه اول خورشید وار — اولدم اولوردی قیامت آشکار
اوتنوردی طلعتندن آفتاب — طرّه سی همرنک بوی مشک ناب
کوزلری جو دفتنهٔ دوران ایدی — لعلی کویا چشمهٔ حیوان ایدی
روی پاکی آفتاب دلستان — ذرّه دکلو بو غیری یوکن دهان
ذرّه ده اول عالم سرّ خفی — ایلمش اوتوز ستاره مختفی
دیردی آنی سیر ایدن خلق جهان — کیم ستاره ذرّه ده اولمش نهان
طرّه سندن باد اکر اچسه شکن — لشکر جانه اولوردی صف شکن
شکل ابروسی ایدی ایکی کمان — ویرر ایدی قاب قوسیندن نشان
خوبلقده نرکس افسونکری — مات ایدردی بیچه یوزبیک ساحری
لبلری سرچشمهٔ آب زلال — خط لعلی طوطئ شیرین مقال
مشک خالی نقطهٔ جیم جمال — ماضی و مستقبلی ایمشدی حال
آنده اولمشدی مکمل حسن و آن — وصفی اولمز قابل نطق و بیان
عاشق اولمشدی اکا شاه جهان — اولمز ایدی آندن ایرو بر زمان
آنی مفتون ایلیوب عشق پسر — بلمز ایدی او وجودندن خبر
سیر دیدارینه ایلردی هوس — اولمز ایدی راحت آنسز بر نفس
شاه بر دم آنسزین اولماز ایدی — کیجه کوندز همدم و همراز ایدی
خوابه وارب کیجه کر اول خوش خرام — شه کوزینه اویخو اولوردی حرام

صبح

صبح ایدنجه اولوب بیدار شاه — شمع رخسارینه ایلردی نکاه
باقدی غنچهٔ عشقی اولوردی فزون — اغلیوب هر دم دوکردی اشک خون
هرکیم اسنه دوینده آنک نکاه — اولدرردی قانن دوکردی پادشاه
باقه مزدی ایلیوب شهدن حجاب — کیجه کوندز آفتاب و ماهتاب
قوجه اول سیمین تنی پیراهنی — پاره پاره ایلر ایدی شه آنی
شویله اولمشدی مقید اول پسر — حسرت ایدی اکا مادر هم پدر
وار ایدی بر کمسه نک بر دختری — شاه ایله همسایه ایدی اول پری
بام وددن ایلیوب اکا نکاه — عاشق اولدی اتفاق اول یوزی ماه
بر کیجه فرصت بولوب اول نوجوان — دختر ایله عشرت ایلر ناکهان
اول کیجه چون مست ایدی شاه جهان — واردی دختر یانینه اول نوجوان
اولدی چون یاردم کیجه بیدار شاه — کوردی کیم خالی پسردن خوابکاه
چکدی نعره قلدی آنی جست و جو — عاقبت دختر یانندن آلدی بو
نصف لیل فوت ایتمیوب مضروبه — بولدی اول محبوب ایله محبوبه
غیرت ایدوب اول شه عالی جناب — اولدم اولدی نار غیرتله کباب
مست عشق و مست جام و مست جاه — غیر ایله معشوقنی چون کوردی شاه
دیدی حیفا ای سفیه روزکار — پردهٔ ناموسی قلدک تار و مار
ترک ایدک بر بنم کیبی شهی — بر زنا ایچون ای بیانک ابلهی
بن سکا ویردم بو دکلو عز و جاه — ویرمدی هیچ کمسیه بر پادشاه
بارک الله خوش مکافات ایلدک — بحثنی قلدک خوش مجازات ایلدک

مالك مفتاح كنج ومال سن
جملهٔ آفاقدن خوش حال سن

هم بكا همراز وهم مونس مدام
سن بكا همدرد وم همسن مدام

بركدايه صاندك اي نادان بني
عبرت ايدم شمدي دنيايه سني

بويله ديوب قلدي امر اول پادشاه
ايتديلر بند اول جواني بى كناه

قلدي اولدم ضرب چوب پادشاه
سيم خام جسمن زيباسن سياه

اندنم امر ايتدي كه جلدين سلخ ايدك
اول عقوبت برله عيشن تلخ ايدك

بعد ازان جسمن انك بردار ايدك
شهرهٔ هر كوچه وبازار ايدك

تاكه هر كيمه محرم اسرار اوله
غيره كرميل ايلسه بردار اوله

بغلديلر اولدم آني خوار وزار
تا مقامن ايدلر بالاى دار

چون وزير آگاه اولدي قصه دن
آتش اولدي يانندي درد وغصه دن

باشنه تپراق صاچدي اغلادي بيك
ايتدي فرياد وديدي جان بيك

بو نه خذلاندر كه ايردي ساكه آه
دوست ايكن ساكه دوشمن اولدي شاه

ايتمك ايچون اكا زجر وانتقام
شاه تعيين ايتمش ايدي اون غلام

بيلوروب انلاري دستور زمان
هر برينه ويردي كوهر بي كران

ديدي كيم مستانه در بو كيجه شاه
هم سپرده اولقدر بو قدر كناه

شبهه سز هشيار اولنجه شهريار
هم پشيمان اولور وهم بيقرار

شاه اولمش كورسه آني بي كمان
جمله كز بردار ايدر ديرز امان

وهم ايدوب قوللر بو سوزدن جمله سي
ديديلر كيم ايمدي تدبير ايله سن

شه كلوب دار اوزره كورمزسه آني
جمله موزك دوكلور يارين قاني

واردي زندانه وزير نكته دان
بولدي بر خوني كتوردي اول زمان

يوزديلر پوستيني بردار ايتديلر
امر شاهيله نكونسار ايتديلر

اول جواني ايتديلر كوزدن نهان
صاقلديلر جان كبي آني همان

صبحدم بيدار اولدي چونكه شاه
قوللري چاغردي اولدم پادشاه

صوردي كاول بدبختي نيجه ايتديكز
آني بردار ايتديكزمي نيتديكز

ديديلر جلدين صويوب خوار ايلدك
امرك اوزره آني بردار ايلدك

شاه بو سوزلردن اولدي شادكام
هر برينه ويردي خلعتلر تمام

بر زمان
ديدي قويك دار اوزره طورسون
عبرت السونلر قمو خلق جهان

شهر خلقي ايشيدوب هپ كلديلر
سير ايدوب آني جكر خون اولديلر

اغلدي هپ جملهٔ عالم اكا
شهر خلقي طوتديلر ماتم اكا

اغليوب اولورلر ايدي قانه غرق
ايلمزدي آني ليكن كمسه فرق

بر نيجه كون بويله كچدي روزكار
شه پشيمان اولوب اولدي بيقرار

اولدي مشتاق جمال دلربا
اولدي نادم كاردينه اول مبتلا

مست ايدي وصلت شرابندن مدام
پس خمار هجر قلدي تلخ كام

ايليوب تاثير شاهه بو خمار
عاقبت بر خلوت ايتدي اختيار

ايشي دايم كريه وافغان ايدي
اوز ايشينه دمبدم كريان ايدي

دوكنوب كاهي قلوردي سينه چاك
اغليوب كاهي صاچردي باشنه خاك

ياس طوتدي كيدي ماتم طونلرين
درد ومحنتده كچوردي كونلرين

يمز ايچمز نه طعام ونه شراب
چشم خون افشانه كلمزدي خواب

کیجه‌لر ایلدن نهان اول پادشاه   واروبن دار الفتنه ایلردی آه
بر بر اولان ماجرایی ذکر ایدوب   ناله ایلردی بو ایشی فکر ایدوب
دردی بی اندازه اولدی عاقبت   اسکی دردی تازه اولدی عاقبت
هر کیجه تا صبح اولنجه شمع وش   کاه یانوب که دوکردی قطره یش
چون نسیم صبح اولوردی آشکار   خلوتینه واروب ایلردی قرار
کیجه بو نوعیله چون قرق کون تمام   بو هلال اولدی شه عالی مقام
قرق اولنجه شه عالی جناب   بلمدی اصلا بو یله خورد و خواب
مه کبی رخساری اولدی قانه غرق   غرق سیلاب بلا ازپا بفرق
بر کیجه غرق یم افکار ایکن   یاری کوردی خوابده بیدار ایکن
زرد اولمش اول عذار لاله کون   باشدن ایاغه اولمش غرق خون
دیدی شه کیم ای لطیف جانفزای   غرق خون سن نه ایچون از سر تا بپای
دیدی سندن اولمشم غرق خون   صورمه بالله دردیمی ایتمه فزون
باکه اول آشنالق ایلدک   صوکره دوندک بیوفالق ایلدک
بو میدر شرط وفا ای پادشاه   پوستمی یوزدردک اول بیکناه
دوستلقده کار دشمن ایلدک   کافر ایتمز انی کیم سن ایلدک
برکون ایشتدک فریادمی   روز محشر سندن المدادمی
کر اوله دیوان محشر آشکار   آله سندن دادمی پروردکار
شویله غایت کار ایتدی جاننه   نار سودا دوشدی خانمانه
اغلیوب فریاد قلدی زار زار   قالمدی الده عنان اختیار

دیدی کیم ای حاصل جان و دلم   بلمشم کیم بندن اولدی مشکلم
بندن اولدک حق بو کیم سرکشته سن   اولدک آخر زارلقله کشته سن
غافل ایدم بالله ای نور بصر   اوز المله پایمه اوردم تبر
مستحقم کر اولم زار و حزین   کندو معشوقمی اولدردم یقین
باکه بد اولمه بن ایتدم بد اکر   هر نه ایتدم کندومه ایتدم ضرر
بو یله زار و مست و حیران سندنم   بی قرار و خانه ویران سندنم
قنده بولم بلمزم جانا سنی   لطف ایدوب اودلره یاندرمه سنی
مرحمت قیل دیده کریانمه   فرقتک آجیسی کجدی جانمه
بن سکا کر اولدم ایسه بیوفا   سن وفادار اول بکا ایتمه جفا
دوکدم ایسه قانکی بن بیخبر   دوکمه قانم رحم ایت ای نور بصر
مست ایدم بن ایلدم کرچه خطا   لیک بونی ایتدی الا قضا
بندن اول کتدکیسه نوله سن   ینجه قالم سندن ایرو زنده بن
کلدی جانم اغزیمه ای کلعذار   قان بهالک ایچون ایدم آنی نثار
اولدکومه اغلمه ای ماه رو   قورقرم دلده قاله بو آرزو
جانم اوله حشر اولنجه عذرخواه   ینه معذور اولمیه اشبو کناه
خالقا یاقدی بنی نار فراق   جانه کجدی سوز درد اشتیاق
قالمدی بنده دخی تاب و توان   کیم فراقه صبر ایده بو ناتوان
جانمی آل ای خدای دادکر   قورتلم بو درد هجراندن مکر
بو یله دیوب داخی خاموش اولدی شاه   عقل کتدی دوشدی بیهوش اولدی شاه

چون بو رسمه اولدی اول شاه جهان پس وزیر اولمشدی اول پرده نهان
اوغلونی آلدی اولوب خرم وزیر صالدی شاهك یانینه اولدم وزیر
پرده دن چقدی او ماه تابدار عرض دیدار ایتدی شاهه آشكار
شه قتنده واردی یوس اتدی زمین كوز یشین ایتدی دوان اول نازنین
آنی چون كم كوردی سلطان جهان اولمش ایكن ینه بولدی تازه جان
عاشق و معشوقی كوردی بربرین بر بریناك اوپدیلر پای و سرین
دوشدی شه بیهوش اولدی همدم سرین كیم بلور كیم دا نجینه اولدی خبر
شاه اولوب فرقتدن آزاد اولزمان كتدیلر ایوان شاهه شادمان
دیدیلر ایشتدیلر دورلو خبر كیم آنی كوردی ایشتدی كور دوكور
بعد ازان كمسه خبردار اولمدی بو ندن اوته كمسه یول بولمدی
نیجه شرح ایتسونلر آنی ای اخی كیم كیدنلر كیرو كلمز بر دخی
ممكن اولمز سویلیك اسراردن بس سكوت اولی دردر گفتاردن
گرچه سوسن كبی اولسك ده زبان چاره سی خاموش اولمقدر همان

فلقد ایبر كلامی اختتام بی عمل گفتارده یوقدر نظام
خیر ایله چون بو كتاب مستطاب اولدی ختم الله اعلم بالصواب

ایلدم زحمت چكوب لیل و نهار منطق الطیرك رموزین آشكار
بن كیمم كیم واقف اسرار اولم بسدر اولكم ناقل گفتار اولم
گرچه بن بر عاجزم خوار و حزین ایلدم نقل كلام عارفین
عارف اولن بو قصه دن بر حصه آل لا تنظر من قال انظر كیف قال

خاتمة الكتاب حكایت صوفی

دیدی بر صوفیه بر پیر كهن مرد حقدن نیجه سویلرسن سخن
دیدی یاكه خوش كلور كیم دایما ذكر و فكرم اوله مردان خدا
كربن آنلر كبی اولمزسم تمام باری دلده اولسون آنلردن كلام
ذكر سكر اولسه دلده دمبدم یكدر آندن كیم اغزده اوله سم
خالقا پروردكارا منعما همت لطفك نصیب ایت دایما
بو كتابی هر كیم اوقورسه انی رحمتك خوانیله طویله یا غنی
عون حق ایله كتاب اولدی تمام هجرتك بیك قرق بشنده والسلام
رحمت ایتسون حق اول مردك جانینه باقیه بو بنده نك نقصانینه

مجموعی یوز اوتوز یا پر قدر عبارتدر

حسن دیه واضد اوقناجه دو دعا بودر ويشف صدور قوم مؤمنين شفاء لما في الصدور شفاء للناس وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين واذا مرضت فهو يشفين قل هو للذين امنوا هدى وشفاء

محمیه اسلامبولدن شام شریفه وارنجه اولان منزللری بیانندر

مرحله عدد		اوسکداردن قرطال	مرحله عدد
جاقد	٩		٤
ادنا	٨	كبيزه	٩
مصیص	٦	هرسك	٦
قورد قولاغی	٧	دربند	٦
باياص	٩	چيه ارنيق	٨
بيلان	٩	لفكه	٦
انطاكيه	٩	وزيرخانی	٤
زنبافیه	٩	سوكود	٨
شغور	٧	اسكی شهر	٩
	١٢ ٧٣		٦٠
هديه	١٢	سيدغازی	٩
حما	١٢	خسرو پاشا	٨
حمص	١٢	بياد	٤
حسيه	٨	بولاوادين	٩
نبوه	٩	اسحقلی	٦
قطيفه	٩	آقشهر	٧
شام شريف	٨	ايلغين	٧
	٧٠	لاديك	٨
	٧٣	قونيه	٨
	١٤٣		١٢ ٦٦
	١٨٣	ابسميل	١٢
	٣٢٦	قره بوكار	٩
		الكرى	٨
		چفته خان	٨
		اولوقشلا	٨
		بيه ١٨	
			٥٧
			٦٦
			٦٠
			١٨٣

اذنه حمیدی شریعه خلد لی هو
كلسیه سلطاه محمد قودن انجه لی
فیه بن انجه محمد یك درخه سن
كلند